

༄༅། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

སྒྲོན་མེ་

མཛེད་བ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།

ཀུན་བཟུས་འཕུལ་དེབ་ཁང་།

2014

གནམ་ས་སྒྲ་འོག་ལྷ་བུའི་འཇམ་སྒྲིང་འཕོ་འགྱུར་གྱི་སྐབས་འདིར།
 ཁོ་བོའི་ཆེ་སློག་གི་གོམ་ཁ་དུས་རབས་གྱི་རྩེས་སུ་བསྟེགས་ཞིང་། རེ་བའི་མིག་བྱང་གོ་
 ལའི་ཡང་སྟེང་ལ་ཅེར་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༧༥༡༩ གྱི་ལོ་ 2014 ལོའི་ལོ་སར་གྲང་
 གསེང་དང་སྐབས་བརྒྱུན་ཀྱན་བཏུས་འཕུལ་དེབ་ཁང་མི་ཡུལ་ལ་གདན་འདྲིན་བྱས་པ་
 ཡིན། བོད་གྱི་རིག་གཞུང་ལ་དུང་བ་ཟབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་
 བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། བྱས་པས་རྩ་བ་དང་ས་བཅད་སོགས་གང་ཐུབ་གྱི་སློག་བདེར་
 བསྟེགས་ཁུལ་བྱས་ཡོད་མོད། བདག་ལ་འདིའི་ཐད་ཉམས་སྦྱང་ཞན་པ་དང་། ཉིན་རེའི་
 སློབ་གཉེར་གྱི་ཁྲིད་ནས་དུས་ཚོད་ཡང་དཀོན་པས་ནོར་སློན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་
 བས། དཔྱོད་ཕན་གྱི་སློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གང་མང་སྟུགས་སྟོལ་
 ཡོང་བར་བྱ། བྱས་པས་གང་ཐུབ་ཅི་བྱས་གྱི་བརྒྱུར་བཅོས་བྱ་ངེས་ཡིན།
 ཞ་སྟུག་གས།

Gelek gyatso yougang.

W (Pencil1772)

M.+919845863630

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

༣༡། །སྤང་མཐའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་
 ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་གྱི་འགྲུར་ལས། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་
 སྒྲ་མ་ཡི། །མདོ་ལྷགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། །བཙུན་འགྲུས་སྟོང་པ་མེད་
 པའི་སྒྲིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
 བསྟགས་པ་བྲིད་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀུན་
 མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་ངག་དབང་བཙུན་འགྲུས་དཔལ་
 བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོའི་ཉོར་ཁྱེད་དང་པོའི་
 ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་བསང་གི་དོ་གཏེན་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒྱན་གྱི་
 ཉིང་རིང་ལྷས་ཁྱ་ཉིང་ཞེས་པར་སྤོང་བུལ་ཆེན་བཙུན་གྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་
 བུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབྱུང་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་ །རྣམ་
 ཐར་བཙུན་པོ་མར་ཁ་གྱའི་མཁར་མོ་སྤྱིད་གསུངས་། ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱུ་སྤྱི་
 རོ་མཚར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱི་བཅུ་མས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཞེས་པའི་ཆོ་
 ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་པེབས་སྐབས་མཚོ་སྟོན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཏེ་ཆོས་
 འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆོ་ཁུ་བོ་བསོད་ནམས་སྤྱན་
 གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་ རི་མོ་འབྲི་བ། སྤྱི་བཅུ་མས། སྤྱན་དཔྱད། ཟ་ཡིག་ས་
 དཔྱད། ལྷགས་འབྱུང་། མཁྱེད་དཔྱད་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཕྱགས་
 སྤྱི་རྒྱུད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་
 ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩེས་གནང་གསན་ནས་སྤྱི་བཅུ་མས་
 ཆག་མེད་དང་སྤྱི་མཚམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཇ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཚན་ལམ་
 དུ་རུ་ལོ་དོ་རྩེ་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགྲུང་

ལ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་སྒྱུར་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་ཆེད་ས་བཀོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་
དམ་བཅའ་མཛད།

དགྲུང་ལ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་སྐྱེ་
སྒྱུན་པར་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་
པོའི་རྗེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེད་ས་པར་གྱུར།

དགྲུང་ལ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་མཛད་པར་སྡེ་ཉིན་ནས་
ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང་། གཞི་བདག་རྣམས་
ཀྲིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྐྱེན་བཀྱར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཕེབས་

མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྷས་
མང་པོ་བྱུང་། ལྷ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤུག་ཕུ་ནི་དང་། འཇམ་

དབྱངས་གྲུང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྲིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཇུམ་པ་
མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལྷ་པ་

ཆེན་པོར་འཇལ་བར་ཕེབས་སྒྲོ་དང་དགེས་བཅུ་ཆོད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤྱངས་
སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤྱངས་ཚོགས་དྲུང་བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྡེ་ནས་

དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་། འབྲས་སྤྱངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་
ལྷ་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྷེར་སྐྱེ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐྱེ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་

པོ་བྱོན། ལྷ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེད་ས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱེ་
བརྟན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལྷང་བསྟན་གནང་། ལ་དེའི་ཉིན་ལྷ་

དགྲུ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷའི་ཉིན་སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྐྱེ་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀྱ་གིས་
སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲུར་ཞུགས་སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་ལྷུ་འབུམ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་

ནས་བཅུ་བཞུགས་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་ཚོད་གྲ་རྟེད་ཅིང་སྟོན་ཆོས་
གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བཅོ་སྒྲེང་ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགྲུང་ལ་ཉེར་

གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་སྒོ་ལྷང་སྐྱེ་དག་དབང་ཆོས་ལྷན་

དགོ་ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱང་བའི་ལེགས་བཤད་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་
 མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ཐུགས་བྱིའི་ལོ་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་
 གྲ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་
 སལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བབྱང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱང་སོགས་ཡིག་ཆ་
 མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛོད་པས་ཐུགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱང་། བཙེ་བཞག་སྦྱར་
 ལམ་དུ་སྟེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མའི་བོངས་ཚོད་ཙམ་པ་ལྟ་བུས་ཚག་མི་ཤེས་
 པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་གྱི་དོན་ལྟག་མ་མེད་པར་
 ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་བབྱང་མདོ་རྒྱད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྲངས་དེའུ་ལྟར་
 ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱང་། ཆོས་གྲར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་དུ་སྐྱེ་ཆས་བཀྱོན་
 པོ་བྱང་སྟེ་སྟན་མ་རྒྱར་སྤངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛོད། དགུང་ལོ་
 ཉེར་བཞི་བར་འཛིན་གྲ་ཕར་ཕྱིན་དུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྱང་གི་དཀའ་
 གནད་དང་། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་རང་རྒྱད་པའི་བར་
 བཅས་བབྱང་། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གི་སྟོང་ཆ་སལ་ཆེར་
 ཐུགས་འཛིན་མཛོད་ཅིང་། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་
 འདུལ་མཛོད་ལ་སྤྱངས་པས་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་སྟོང་བདོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་
 རིམ་སྟགས་རིམ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་
 མ་ལ་སྤྱངས་ཤིང་། སྐྱེ་དང་སྟན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་
 མཛོད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་
 མཛོད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཆུ་བྱི་ལ་འཛིན་གྲ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་བབྱང་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྦྱི་དང་ལྟག་པར་
 རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལ། སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་
 གནད་ལ་དབྱེད་པ་རྫོགས་པར་མཛོད། དགུང་ལོ་ཉེར་དུག་པར་གསང་ཕུ་མེའུ་

ཐོག་དུ་དཀར་བཅུའི་གྲ་སྒྲིལ་མཛད། བསེལ་བ་ལ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་བྱོད་ཀྱི་སྒྲིལ་
གྲགས་ས་སྤེལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགྲུང་ལ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་
ཆེན་པོ་ལས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་པ་མཛོམས། དགྲུང་ལ་ཉེར་དགྲུ་བར་རྒྱུད་སྤང་
དུ་ཕེབས། རྩི་རྩེ་འཆང་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་
མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་རྟེན་ཆུང་བའི་སྒྱུར་དཔོན་མཛད། རྩི་མེག་
ལུང་རྩི་མེག་ལུང་བེར་དགོས་གསུངས། དུ་བྱི་ཁང་བཙེ་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་
ལུང་དམར་བྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་སྤྱོད་བྱུང་བར་ཅན་སྟེས།

དགྲུང་ལ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤངས་རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་བྲིད་དུ་
སྒྱུབ་པ་མཛད། བྱི་སྒྱུར་པ་རྒྱ་མཚོ། སྒྱེན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དགོན་
མཚོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགྲུང་
ལ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་བྲིད་དུ་བྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱད་ཆེན་མོ་བརྩམས།
དགྲུང་ལ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས།
གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲུང་ལ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྤྱལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་
བ་བརྩམས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བཙུགས།
དགྲུང་ལ་ང་གཉིས་པ་ས་སོ་ཡོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བརྩམས།
དགྲུང་ལ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕག་ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་
གཏེར་མཛོད་བརྩམས། རྩི་བྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བསྟེན་ཆོན་དུ་ཡོད་དྲིས་
པའི་ལན་དུ་བསྟེན་གྲུའི་རྩ་ཆོག་བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་
མཛད། དགྲུང་ལ་ང་གསུམ་པར་ལྷེ་བྲིད་ཀྱིས་བསྐྱལ་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་
དཔྱད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱལ་སྤྱིའི་ངོར་མ་
ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྒྱུབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལ་སོ་གསུམ་ནས་ང་

གསུམ་བར་རི་བོ་དག་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ཅིང་སླ་མ་དང་
ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གྲོང་བརྗེས། ཞར་
ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འབྲིང་ལྷ་བཅུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་
ཡས་པ་གནང་།

སློ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། ལྷ་ཁྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་
མཚོའི་བཀའ་བསྐྱོད་མ་རྣམས་པར་དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༠༠ ཏྲར་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་ལུ་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤེས་སློ་མང་གི་མི་འཛིགས་
སེང་གའི་བྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་
ཏེ་ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་དག་ཀྱན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲར་མཆོད་ཏེ་གསུམ་འབྲུལ་
ཆོན་བཅས་ལྷ་ཏེ་གྲ་ཆང་གི་བཙེ་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་པར་
ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུམ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་བཅུམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡལ་
སྤུལ་སྤུས་ཞུས་ཏེ་འཛིགས་བྱེད་ཆོས་འབྲུང་བཅུམས་པ་སོགས་གསུང་ཚུམ་མང་
དུ་མཛོད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲ་ཆང་གི་སླ་མར་ཉེ་
ཐང་བ་སློ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐྱོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆོན་ཞབས་དུང་གི་ཁང་པར་
སྤོས་ནས་བྱུར་བཞུགས་མཛོད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་
དབྲུས་གཙང་དུ་མདོ་སྤགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་མཐའ་ཆོད་
པར་མཛོད། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དག་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་
པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྤུལ་
ལྷན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས། དགྲུང་གྲངས་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་
ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བར་སློ་མང་སླ་མ་མཛོད་ནས་ཆོས་བྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲ་
ཆང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་པ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་
མཛོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པལ་པ་སོགས་དབྲུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཞུན་པ་རྒྱས་
པར་མཛོད་ནས་མདོ་སྤགས་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་བེན་པའི་ཆོས་སྤེ་ཆོན་པོ་བཀྲ་

ཤེས་འབྱེལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། དཔོན་ུ་ནང་ཡབ་ཕྱས་
 གྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱམས་པ་གྲགས་པ་རིན་
 ཆེན་དང་། རབ་འབྱམས་པ་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་ཕྱས་ངག་དབང་བཟླ་
 ཤེས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་
 ཕྱགས་བཏེགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤང་སྟེ་ལོ་༡༧༠༧ལོར་སྤང་བྱང་
 བཟླ་ཤེས་འབྱེལ་ཕྱག་བཏབ། དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་
 བཅས་བཞེས། ཐུགས་ཕྱས་གཙོ་བོ་ནི། བློ་ཆེན་དགོ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། བློ་ཆེན་
 ངག་དབང་མཆོག་ལྷན། ཐུགས་ཕྱས་ངག་དབང་བཟླ་ཤེས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་
 བའི་དོ་རྩེ། རྩེ་བློ་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། འོགས་
 དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་དུ་མང་། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྟོན་མེ་གཅིག་ཕུ་
 དེ་ཉིད་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྩོགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ཕྱགས་མོ་སྤང་
 གོ་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༧༢༡ཏོར་སྤང་གཉིས་པའི་ཆོས་ལྷ་ཉིན་གཟུགས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་
 བསྐྱས་སོ། ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་རྩིས་པོད་བཅོ་ལྔ་
 བཞུགས། །འདིར་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་
 མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་། ཐུགས་ཕྱས་
 ངག་དབང་བཟླ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟེགས་
 འཛུལ། །

ཀུན་བདུས་འཕུལ་དེབ་ཁང་ནས་སྟེ་ལོ་༢༠༡༤ལོ་ལོ་ཆོས་༥་ཉེ་སྐྱེའི་འབྱུངས་སྐར་
 ཉིན་ལ། མཚན་ལོ།

༄༅། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དཔྱད་

ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བའི་

རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་

བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་གྱི་ནང་གསེས་

དཀར་ཆག

ཨང་།

ཤོག་གྲངས།

1	མཚན་བརྗོད།.....	1
2	ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད།.....	15
3	སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་.....	34
4	བྱམས་གཞུང་།.....	41
5	ཉན་ཐོས་ཞི་ཚལ་མ།.....	59
6	གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་བཞག་.....	68
7	མཁྱེན་གསུམ་ཚུད་སྤྱང་།.....	96

8	མྱང་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་.....	99
9	ཆོས་འཁོར།.....	112
10	ཡང་དག་མཐའ།.....	153
11	དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།.....	188
12	བཀའ་བསྟན་བཅོས།.....	191
13	ཤེར་ཕྱིན་པར་ཕྱིན།.....	206
14	ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།.....	218
15	གདམས་ངག་བཤད་པ།.....	241
16	ངོ་བོ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འདོམས་པ།.....	245
17	དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པ།.....	272
18	སྐྱབ་པའི་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ།.....	286
19	སྐྱབ་པར་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐྱོན་ལ་འདོམས་པ།.....	319
20	སྐྱབ་པ་མུར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མདོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་འདོམས་པ།.....	320
21	ཐོག་མ་སྦྱོར་ལམ།.....	329
22	མྱང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དགུ་ཆོན་བཞིར་བཤད་པ།.....	353
23	ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།.....	365
24	ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས།.....	369

25	སྒྲིང་གཉེན།.....	385
26	དགོངས་ལྗེས་དགོངས།.....	392
27	ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ།.....	400
28	ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།.....	413
29	བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐྱབ།.....	419
30	སྒྲུབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་སྐྱབ།.....	431
31	ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚོགས་སྐྱབ།.....	434
32	ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བཅས་སོ། །.....	451

༥	ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་དཀར་ཆག	
33	མཆོད་བརྗོད།.....	456
34	རྣམ་མཁྱེན་དེར་བགྱོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།.....	457
35	ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་.....	462
36	མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ།.....	466
37	འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།.....	474
38	ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།.....	482
39	ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།.....	482

40	རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	493
41	མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཤད་པ།	500
42	ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་སོགས།	508
43	སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་སོགས།	513
༥	པར་བྱེན་སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དབྱེད་གྱི་ནང་གསེས་དཀར་ཆག	
44	མཆོད་བརྗོད།	519
45	ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་སོཌ་ལ་དབྱད་པ།	519
46	གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།	540
47	གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།	548
48	མཐོང་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	549
49	སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཅས།	551
50	དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་བཅས་སོ།	554

༄༅། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བའི་

རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་

བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་མེ་གྱི་མཚུ་སྟོ་ལྷ་ཡ་ཅ།
 འོད་ལྗན་བཅུ་གཉིས་བདག་བཞིན་བྱབ་པའི་བསྟན། །
 སྤྱི་དང་སྤྲས་བཞི་མཆོག་བསྐྱེད་ཡུམ་དོན་ཀྱན། །
 གསལ་མཛད་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ཀྱན་ཞབས། །
 དད་པས་སྤྱི་གཙུག་རྒྱ་བཅས་སྟོང་ནས་འདུད། །

ལྷག་བསམ་སྟོང་སྟོབས་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྲས་ཐོག་མའི་དུས་ནས་ཀྱང་། །
 ཟླ་བལ་སྤྱོད་ནི་པད་དཀར་འདྲ་ཞེས་རྒྱལ་རྣམས་མཛད་བྱུང་བའི། །
 བསྐྱུགས་བཛྲོད་གྲགས་སྟན་མཐའ་བཞིན་སྤྱོད་ཀྱན་བྱབ་མཛད་ཉི་མའི་
 གཉེན། །
 མཉམ་མེད་ཤུག་སང་གའི་ཞབས་སེན་སྟོང་དབྱས་པད་མཆོར་བཞུགས། །

མགོན་དའི་རྒྱལ་ཆབ་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱའི་སྟོང་། །མ་ལུས་གཅིག་ཆར་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱོང་
 མཛད་པའི། །བྱབ་པའི་གསང་གསུམ་མངོན་གྱུར་བདུད་བཞི་ལས། །

རྒྱལ་བ་མི་པམ་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། ། དཔག་མེད་གདོད་ནས་
 མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། སྒྲོན་དབང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྣམ་འདྲེན་ཀྱན། །
 སྦྱོང་མཛད་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་ལ་འདུད་ཀྱེ། །ཡུམ་དོན་མ་ལུས་གསལ་བའི་སྒོ་
 གོས་སྦྱེ། །དུང་དུང་ལན་རེ་མོས་ཀྱང་སྦྱངས་པའི་སྦྱང་། །
 མང་མང་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་ཀྱན་གསལ་འཆར་བའི། །མཁས་མཁས་གཙུག་མོར་
 མཆོག་སྟེར་དབྱངས་ཅན་ཀྱེ། །ལྷག་ལྷག་དཀར་གནད་མདུད་གོལ་ངག་སྦྱེལ་
 ཅིག །ཡུམ་དོན་དཀར་སྒྲུ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བསྐྱབས་པའི། །མི་པམ་གསུང་རྒྱན་
 གང་གྲུའི་ཁུ་སྐྱང་ཆེ། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་མ་ལུས་པར། །བྱབ་མཛད་ཐོགས་
 མེད་སྐྱ་མཆེད་འགོ་བའི་མིག །འཕགས་ཡུལ་ཤར་ཕྱིན་འགྲེལ་མཛད་ས་འཛིན་
 དབུས། །འཆད་མཁས་ཅན་དན་ངི་བསུང་ངད་འཐུལ་བའི། །
 ལེགས་བཤད་ནགས་སྐྱང་སྐྱག་པོས་སྒྲ་མའི་ཡིད། །འཕྲོག་མཛད་འཕགས་སེང་
 གྲགས་སྟན་མིད་ཅེ་བཀྲལ། །གངས་རིས་བསྐྱར་ཡང་སྦྱངས་པའི་ལུན་འཐིབས་
 པའི། །སྦྱངས་འདྲིའི་ཆོས་སྒྲུང་སྒོ་མཛད་ལོ་པཎ་དང་། །རྒྱལ་སྒོན་ཀྱན་དང་བྱང་
 པར་ཤར་ཕྱིན་གཞུང་། །སྤེལ་མཛད་མཁས་མང་མ་ལུས་ཕྱག་གི་ཡུལ། །བྱབ་པའི་
 ལུང་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་བསྐྱོས་གར་གྱིས། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་ལུང་
 རྟོགས་བསྐྱབ་གསུམ་ལག་ལེན་སོགས། །མཐའ་དག་རྫོགས་ལྡན་ལ་བཀོད་སྒོ་
 བཟང་རྒྱལ་བ་ཞེས། །གྲགས་པའི་བ་དན་མིད་ན་མཐོ་བར་གུས་ཕྱག་
 འཆལ། །མགོན་དེའི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱན་དང་གང་གི་ལྷགས། །གསུང་བཞིན་མཁྱེན་
 རབ་དར་བས་མ་ལུས་ཆོས། །རི་བཞིན་གཟིགས་པས་འགོ་ལ་ལེགས་སྟོན་
 པའི། །རྒྱལ་ཆབ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་རལ་པའི་
 ཐོར་ཅོག་རྩེ། །རིགས་བརྒྱའི་བྱབ་བདག་དགེ་ལེགས་དཔལ་འཆང་
 ཞབས། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོས་ལེགས་བཀོད་སྐལ་ལྡན་ཀྱན། །འདྲེན་མཛད་
 འགོ་བའི་གཉེན་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཆལ། །སྤེལ་པའི་རབས་ཀྱིས་ལྷ་སེར་རིང་ལྷགས་

བསྟན། །ཁྱེ་མཆོའི་གོས་ཅན་མ་ལུས་བྱབ་བྱས་པས། །གྲགས་པའི་བ་དན་སྤྱིད་ན་
 ལྷང་ངེ་བ། །ཁྱུ་ལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ལྷང་རིགས་རིན་ཆེན་བྱེ་
 བའི་དྲ་བ་འཕྱངས། །རྫོང་བྱེད་བྱེད་འཕགས་དྲི་བཟང་ཕྱོགས་བཅུར་བྱབ། །དོན་
 གྱི་ཤེར་ཕྱིན་འདོད་པ་ཀུན་སྟེར་བའི། །རྣམ་སང་དཔག་བསམ་སྟོན་པ་སྐལ་བས་
 རྟེན། །ལ་ལ་ཆོག་ཙམ་མཐོང་བས་སྟོན་སེམས་བྱེད། །འགའ་ཞིག་ཟེར་སྟོན་བྱིས་
 ཤིང་པལ་ཆེར་གྱིས། །ཆོག་དོན་ལུན་མདའ་འཕངས་ལ་ཆགས་སྤང་གིས། །ཚུང་
 ཡིག་དགག་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་འདྲིར་མི་འཆད། །ཡུམ་དོན་སྟོན་པས་གསུངས་དང་
 ཁྱུ་ལ་ཆབ་གྱིས། །བཀྲལ་བཞིན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་བཞིན་དུ། །དམ་པའི་དྲིན་
 གྱིས་རྟེན་དེ་ལྷང་རིགས་གྱིས། །སྟོན་བྲལ་བཅེ་བས་འདྲིར་འཆད་སྟོ་ལུན་ཉོན། །

ཤིང་རྟའི་སྟོན་འབྱེད།

༥ དེ་ལ་འདྲིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་པོར་དཔྱལ་
 བའི་རྟེན་ལ་སྟོན་སེམས་དང་། བྱེད་སྤྱང་བྱེད་གྱི་དུས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་
 འབྱུག་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་ཤིང་།
 མཐར་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱུས་ཏེ། སྤྱིང་འདྲིར་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུ་ཆོས་
 གྱི་ཕུང་པོ་དང་སྟོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་ནི་ཤེར་
 མདོ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཆོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་རབ་དང་། ཕུལ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། གྲ་ཞོམ་པ་ཉིད་དུ་
 གྱུར་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བོད་ལྗམ་ལ་སྐུ་སྐུབ་གྱི་རིགས་
 ཆོགས་དང་། ཕྱོགས་སྤང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་དང་། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་ཕྱེའི་
 གཞོན་འཛོམས་དང་། རྫོང་བཅུན་གྱི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་བཞི་ལ་ཤིང་རྟའི་

སྒྲོལ་འབྱེད་བཞིན་གྲགས་པ་དང་། གནས་ཚུལ་སྒྲོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལྟར་
 དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བཀའ་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་མཛོན་རྟོགས་བཀའ་ཚུལ་
 གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞིས་བཀའ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་བ་དེན་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་ཚྭ་གས་རྒྱུ་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་
 བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་བཀའ་། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤྱོད་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་
 དོན་སྒྲོ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་བཀའ་། མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་
 དངོས་པོ་བརྒྱད་ཏུ་བཀའ་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས། འདྲིའི་
 དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པ་ནི་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྤྱོད་ལྷ་སྐྱབ་ལ་གྲགས་སོ། །ཞིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་བ་དེན་དངོས་འགོག་པའི་རྩ་ཤེ་
 དང་། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོའི་འཕྲོས་དོན་ཚིང་སྒྲིག་དང་། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་
 འཕྲོས་དོན་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང་། རང་སྤྱོད་བདེན་དངོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 འགོག་པ་རིགས་པ་རྒྱུ་ཅུ་པ། རིན་ཆེན་སྤྲེང་བ་གཉིས་དང་ལྔ། བདེན་དངོས་
 སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཚྭ་དོན་བརྒྱ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་དང་རྒྱུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྩེ་བཅུན་རིང་མདའ་པས་རིགས་ཚྭ་གས་སྤྱོད་དང་རྩེ་རིན་
 པོ་ཆེས་སྤར་ལྟར་རྒྱུ་བཞིད་པར་རྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམ་ལས་བཤད་དོ། །ཁ་ཆེ་ག་ལེ་
 འཇིགས་མེད་རིགས་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩ་ཤེའི་
 རང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་ཞེས་ཤེས་བྱེད་
 རྒྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྟོན་སྟོན་པ་དང་། དབང་ཏུ་བྱ་བ་
 འཁོར་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དང་། ལས་ནི་ལྷ་སྐྱབ་ལ་རྩེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་། སྒྲོལ་པ་
 བརྒྱ་དང་། རབ་དབྱེ་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་དང་། རྟོགས་ནི་བདུན་ལས་དང་ཕྱིར་
 མི་སྒྲིག་བའི་རྟོགས་དང་། ལྷ་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ན་ངན་འགྲོར་སྤྱོད་པ་དང་།
 ཡན་ཡོན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་གྱིས་བཀའ་བ་བྱིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་བྱི་བ་

བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་སོ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་
 ལས། ཉེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་
 དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །ལམ་ལོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་རེ་རེ་བྱས་སོ། །གསུམ་
 པ་ཡོད་དེ། ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་སྤངས་གཞི་ནས་བཙོན་པར་བྱའོའི་བར་གྱི་མགོ་
 སྒྲིམ་པས་གོ་བ་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུས་ཏེ་བཟུན་པའི་སྒྲིམ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
 རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིམ་ན་གོ་བ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་འབྲིང་
 དུ་བཟུན་པའི་སྒྲིམ། དེ་མན་ཆད་སྟག་མས་ཚིག་ལ་འཆེལ་བའི་དོན་དུ་ལམ་ཤེས་
 རས་བཙུགས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཟུན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིམ་ཉེ་སྒྲིམ་
 གསུམ་དང་། དང་པོ་ཤུ་རེའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྒྲུལ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་
 གཅིག་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། དེ་
 རས་བརྒྱ་བྱེན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བརྒྱ་
 བྱེན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། དེ་ནས་ཀུན་
 དགའ་བོ་ལ་གཏད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་བརྒྱ་གཅིག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གསེར་འབྲེང་ལས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་། བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲིམ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་
 གཅིག་གི་སྒྲིམ་ནས་ཡུམ་འགྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཁ་ཅིག་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་ཟེར་བ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་དྲི་ཕྱ་སེ་ནས་
 མཛད་པར་སྒྲིམ་གྱི་ཡིག་རྟིང་ལས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བེད་ཅིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ་
 ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛམས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བསྐྱུར་བ་དེ་མཆེ་
 བའི་སྒྲེས་མཛད་ལ། འབྲུམ་རྒྱུང་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛམས་དེ་བྲི་སྒྲིང་སྒྲེ་
 བཙོན་གྱིས་མཛད་པར་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་
 ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་སྒྲིམ་དགའ་མ་ལྟའི་དོན་ཡུམ་

གྱི་ལུས་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་བཀའ་བའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་ལས། རྒྱལ་
བ་མི་པམ་པས་ཡུམ་གྱི་ལུས་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་དེའ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་
པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དེ་རྒྱལ་འབྲེད་ཡིན་མིན་འོག་
ཏུ་འཆད་དོ། །

དེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་ཡོད་དེ། མདོ་དང་སྐྱར་
བ་བརྒྱ་གཉིས་མ་སྐྱར་བ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་ཉི་
ཁྱེ་སྤང་བ་དང་། བརྒྱན་པས་ཉི་ཁྱེ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་ཁྱེ་
བརྒྱད་མ། ཤེལ་པས་ཉི་ཁྱེ་དག་ལུན་བཞི་དང་། ཁ་ཆེ་རྣམ་གྱིས་མཛད་པར་
གྲགས་པའི་འབྲུམ་རྒྱེ་ཉི་ཁྱེ་འབྲུམ་དང་སྐྱར་བ་གཅིག་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་
བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་། སྟོང་པོ་མཆོག་དང་། གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་དེ་བརྒྱད་
སྟོང་པར་སྐྱར་བ་གསུམ་དང་། སྤྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སྤང་དང་། སྤྱད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཛད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་སྟེ་སྤྱད་པ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ་
དང་། སྟོང་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་ཉི་ཁྱེ་ཁྱེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་
དོན་བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་
འཕྲུང་ལས། རྒྱན་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་མདོ་དང་སྐྱར་བ་
བརྒྱ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་གཉིས་དང་།
དེའི་བསྐྱུས་དོན་ཤེར་འབྲུང་གིས་མཛད་པ་དང་། རྩ་བའི་བསྐྱུས་དོན་ཐོ་བོས་
མཛད་པ་དང་། གཞོན་རུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་གཉིས་དང་། གྲགས་ཆ་དང་།
ཤེར་སྟོན་དང་། སྐྱབ་དགོངས་ཏེ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་ལས། མ་
སྐྱར་བ་དགྲ་སྟེ་ཉེར་གཅིག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲགས་ཞེས་པ་ཐེ་ཆོམ་
ཅན་ནོ། །རྩ་བའི་རྟོགས་གཉིས་པ་དངོས་བསྟན་དང་སྐྱས་དོན་བཀའ་ཚུལ་ཡོད་

དེ། སློ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལྟར་དུ་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་
 ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་
 པས་ཀྱང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་བཤད་པ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར་
 ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་གང་ཞིག་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཞིན་རྗེ་
 བཙུན་བྱམས་པས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་འབྱེད་གཉིས་སུ་དྲང་ངེས་མཛད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ཏེ་ས་སྡེ་ལྷ་དང་སྡོམ་གཉིས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། མདོ་སྡེ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དྲང་དོན་
 དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི། ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི། ཞེས་པ་
 རས། ལྷ་སྐྱབ་ལས་ལོགས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བཙུན་
 བཙུན་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དྲང་
 ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་
 ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཕགས་ལུལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག་གི་ཕལ་ཆར་
 དང་། གཙོ་བོར་འཕགས་སེང་གི་སྒྲ་བ་གཉིས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ལེགས་
 བཤད་གསེར་གྱི་འབྲེང་བ་དང་། དུས་ཕྱིས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གསལ་ནས་
 དོན་ཞིབ་པར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་
 ལ་རུ་སྦྱང་དུ་སྦྱལ་ཏེ། དེའི་ཟེན་བྲིས་སུ་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་སྦྱང་པོའི་རྒྱན་གྱི་
 དོན་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་འཆད་པ་ལ། མཚན་གྱི་དོན། གཞུང་གི་
 དོན། མཐུག་གི་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ། རས། བྲི་ཏིའི་བར་བྱང་། གཉིས་པ་ལ་བམ་
 གྲངས་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གཉིས། དང་པོ་ནི། བམ་པོ་དང་པོ་ཞེས་བྱང་། གཉིས་
 པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆལ་

ལོ། །ཞེས་བྱུང་བ་དག་སྟེ། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་བཤད་པ་ལ་འབྲུག་པ་དང་།
 བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ།
 མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་ཚུལ་རིགས་
 པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁེངས་སྐྱུངས་ཤིང་སྟོབ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ། དང་པོ་
 རི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། ཞེས་སྟགས་བྱུང་། འདི་ལ་སྦྱར་བ་དང་། མཐའ་
 དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་རི། སྟོབ་དཔོན་ཏ་རི་སྟེ་ཏ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུང་
 ལམ་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་
 བར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་སྟོབ་གསུམ་འདུད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
 པར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། བྱས་ཕྱག་འཆོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་བསྟོད་ཅིང་། འདུད་པ་ཕྱག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་
 འགྲུབ་ཅིང་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། ཡུམ་གྱི་རྒྱན་ཏེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཀུན་གྱི་གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དུ་
 འགྲེལ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར། དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
 དག ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་པ་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་
 དོན་ཅུམ་ཞིག་དབྱེ་ཞེས་པ་སྟེ་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་བྱ་ལས། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། བཀའ་ཏེ་
 དཀའ་བས་ཁས་ནི་སྐྱངས་གྱུར་ན། རྫོང་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུར་ནི། ཤི་ཡང་
 གཞན་དུ་བྱེད་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་འདི་ཆོས་
 ཅན། དགོས་སྟགས་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དོན་དང་བཅས་
 པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན། རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ཡིན།

འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིང་དགོས་ཡིན།
 དེ་གསུམ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས། དེའི་རྒྱན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་པས་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས། ཀུན་གྱི་
 རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས། གཉིས་པ་
 རི། དུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། གསུམ་པ་རི། འདི་ལ་བརྟེན་
 རས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
 ཡིན་པ་མིང་གཞན་ཤར་ཕྱིན་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐབས་ཐབས་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། བསྟན་བཅས་དང་དགོས་པའམ་དགོས་པ་གཉིས་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐར་དབྱེད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཤར་འབྱུང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། ཆོག་
 གསལ་ན་རེ། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཅིག་
 རུས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཉིད་འབྲེལ་བ་འབྲེང་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱི་མ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་
 སྐྱབ་མི་རུས་པས་ཉིང་དགོས་སུ་མི་འཐད་ན། རྩ་བའི་ཉིང་དགོས་སུ་ཐུང་འདས་
 ཐོབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་ཤར་ཕྱིན་
 གསུམ་ག་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞུང་

ཤེར་ཕྱིན་ཁོ་ན་ལ་མཆོད་བཟླ་དེ་གིས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
 བསྟོད་པས་གཞན་གཉིས་ལ་འང་དོན་གྱིས་བསྟོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པས་མངོན་ཏྲགས་བརྒྱད་ལ་དོན་གྱིས་
 བསྟོད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུམ་བར་མ་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་
 ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱག་
 འཆལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གུས་
 ཕྱག་འཆལ། གང་ལ་ན་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་
 ག་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིར་གཞུང་ལ་བསྟོད་པ་སྟོས་པའམ་བཟླ་དེ་པས་ཤེར་ཕྱིན་
 གཞན་གཉིས་ལ་འང་དོན་གྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་འདིར་གསུམ་ག་གཙོ་བོར་བསྟོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་གཙོ་བོར་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་དགོས་པ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་གསུམ་ག་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་ལ་གཞུང་ཤེར་
 ཕྱིན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་འཆང་རྒྱ་ཁའི་བར་དུ་
 དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བར་དུ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་
 ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཐོས་
 པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྟོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་རིམ་གྱིས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། ས་རོལ་ཏེ་རབ་གྱི་
 མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོའི་བཟླ་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་རྒྱུ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཟླ་
 བྱར་ཏྲགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡང་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བབྱང་བ་ཡིན་ཏེ། གཙུ་བོ་
 ལས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ནས་དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་
 བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་
 བཤད་ལས། གཞུང་སྒྲིམ་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་གསུམ་
 ག་བབྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། བརྗོད་
 བྱ་ཡོད་དེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་བྱིར་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དེས་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ཙམ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། ཞེས་པས་ཀྱང་།
 དེ་དུས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་དང་། དམིགས་ཡུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་
 སྒྲིམ་པ་ཀུན་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཡུམ་བསྐྱུས་པའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དང་པོ་བཤད་པ་གང་ཞིག གཉིས་པ་ཡང་
 བསྟན། ཐོས་པ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བཤད། བསམ་ཚུལ་ཡང་བཤད། སྒྲིམ་ཚུལ་ཡང་
 བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་སྦྱོད་
 ལམ་བག་ལྡན་དགོས་པས་སྦྱིལ་ཀྱང་དགོས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ས་ཕྱོགས་གཙང་མར་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པར་བསྟན་པའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
 ལ་དམིགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དེ། ཞེས་པ་ནས།
 ལེའུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཤད་
 དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྒྲོན་སྒྲིམ་ཆོག་གམ་མིང་རྩ་བ་འམ་དང་པོའི་
 སེམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མིང་གི་སྒྲོ་
 རྣམ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་

བུའི་སྟོང་ལམ་དང་སྐབས་སོགས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་རྗེས་སུ་སྟོང་པའི་ཚིག་དང་
 འོན་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་བཞིས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་དང་། སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པ་གོ་རིམ་བཞིན་
 དུ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལྷ་
 པ་བྱུང་སྟེ། རྩ་བའམ་དང་པོའི་སེམས་དང་རྣམ་པར་དབྱད་པའི་མཆན་མ་དེ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྒྲིམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་འོག་དུ་རྩ་
 རྣམ་པར་དབྱད་པའི་མཆན་མ་དེ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་བབྱང་ལ།
 ནས། འདུན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་བརྩེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་དག་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 ལས་བརྩམས་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་
 དང་པོ་ཐོས། ནས། ཕ་རོལ་ཏེ་རབ་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ་ཀར་མཆོད་བརྗོད་
 མཛོད་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཛོད་པས་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྐབས་འགྲོ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་།
 ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཚུལ་
 བཞིན་སྐྱབ་པའི་དགོ་འདུན་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་གོགས་སུ་གོ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་
 འགྲོ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོས་བསམ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་
 མར་སྐབས་འགྲོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་
 མཆོད་བརྗོད་མཛོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་སོགས་
 ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་མཛོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཐོག་མར་
 བཀོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྷ་མའི་མན་ངག་ལྡན་ཚུལ། འགྲེལ་པ་
 ལས། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བྱང་། ནང་གི་
 དོན་རྟོགས་ཤེས་རབ་ལྡན་ཚུལ་དང་། དེས་ན་རྩོམ་རིགས་པ་གཉིས་ནི། འགྲེལ་པ་
 ལས། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྤང་བྱས་ཤིང་། །ནས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་
 རིགས། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱང་། སྡོམ་གྱི་བོད་དག་ན་རེ། འགྲེལ་
 བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་སྲུ་སྦྱབ་ཕྱོགས་སྤང་དབྱིག་
 གཉེན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བཞིར་ངེས་ཟེར་ན། ཕྱོགས་སྤང་དང་ཡུམ་གསུམ་གྱི་
 གཞོད་འཛམས་མཁན་པོ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་དེ། ཕྱོགས་
 སྤང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་ལ། ཡུམ་
 གསུམ་གཞོད་འཛམས་ཀྱིས་སྲུ་སྦྱབ་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དེས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་རྣམ་གཡོང་གི་རྟོག་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བཙུའི་
 གཉེན་པོར་སྦྱབ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དོན་དང་
 མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་
 བའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི།
 ཞེས་པ་ནས། རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་པ་རིམ་པ་
 བཞིན་སྤང་བས། བྱམས་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་བཀལ་བ་མིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྩོམ་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་དང་སྟེ་འགག་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བུང་བདེན་མེད་སྐབས་སུ་
 རྩ་ཤེ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁ་ཆེ་མཆེ་པའི་ལྡོས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། གཞོད་འཛམས་འདི་སྡོམ་གྱི་ཡི་གེ་རྟེང་པ་རྣམས་ལས་
 ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་ལྡོས་མཛད་པར་གྲགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བརྒྱ་
 ཐ་མའི་འགྲེལ་པར་ཞི་འཛོའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 གསེར་འབྲེང་ལས། གཞུང་འགྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་དང་། སྟེ་འགག་ཀུན་

བྱང་མེད་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཅུ་ཤེདི་ལུང་དྲངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་བཤད་པ་དཔུ་
 སེམས་གང་དང་མི་མཐུན་པས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བའི་གང་ཟག་
 ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རབ་
 འབྱོར་སྟོན་དུ་འཕེན་ནོ། །སྤྲུལ་ལ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་
 པ་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བར་ཐལ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སེམས་ཅན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལྟར་ས་ལྗེར་སེམས་ཅན་པའི་སྟོལ་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ས་ལྗེ་ལྗེ་སྟོན་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་
 གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལེགས་པར་སྟེ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཀལ་བའི་འབྱེད་གཉིས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ། འོ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་དོན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བཤད་ཐུབ་པར་ཐལ། དེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 དོན་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 གྱི་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེས་རང་དབང་དུ་སྟོན་མི་ཐུབ་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ངག་ཕྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
 རྟེ། གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུས་པ་ཡང་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་མཐུ་ཡང་
 དག་པར་མཐོང་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་རང་དབང་དུ་སྟོན་མི་ཐུབ་ཀྱང་དེ་ལ་མོས་

བ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་ངག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱིར་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤྱོད་པ་ཡང་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དེ། གཞན་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཤད་པ་
 ལ་ངག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་པ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར། ཞེས་པའི་དོན་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ངག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དེ་
 དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་སོང་། གཞན་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས།
 ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གང་ཅི་སྤྲོ་བ་དང་། སྟོན་པ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་།
 བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གསལ་བར་
 བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གསཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་ཡིན་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་
 དེ་བཞིན་གསཤེགས་པའི་མཐུ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
 མ་བྱིང་ན། དེ་བཞིན་གསཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་ཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་
 ཡང་། མདོ་དུ་མ་ལས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས། ཞེས་
 བ་དུ་མ་དང་། གཟུང་རྒྱལ་གྱིས་བྱས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་སྤྲོ་
 བྱིར་འགོ་དེ་ཞེས་དང་། རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། ཞེས་
 བཤད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་གི་རང་དབང་དུ་ཤེར་བྱིན་སྟོན་
 པ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་འདིས་ནི་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་དབང་
 དུ་བཤད་མི་སྤྱོད་པར་གྲུབ་སྟེ། དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པར་
 དེ་མི་སྤྱོད་པར་རིགས་པ་དུག་རྩ་པའི་འགྲེལ་པར་སྐྱབས་བཤད་པའི་བྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ལ་ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
 པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། བདེ་གསཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་
 རྟའི་སྟོལ། ལེགས་པར་བྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་ །ས་གསུམ་འགོ་ལ་ཉི་
 ལྟར་གསལ་མཛད་པ། ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱིང་སྟེ།

དང་ངེས་འབྱེད་པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱན་ཚུམ་པ་པོའི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་
 འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟབ་དོན་དབྱ་མར་
 འགྲེལ་བའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྱེད་སྐྱ་སྐྱབ་དང་། སྤམ་དོན་མངོན་རྟོགས་དབྱ་མར་
 དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་འགྲེལ་བའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྱེད་རྩེ་བཅུན་
 བྱམས་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས། རྩེ་
 བཅུན་དང་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་བྱང་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཐོགས་མེད་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྱེད་
 རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབྱ་སེམས་གྱི་ལྷགས་
 གཉིས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་གྱི། དེ་མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་གྱི།
 རྩེ་བཅུན་གྱི་བྱམས་ཆོས་འབྱེད་གཉིས་རྒྱན་དང་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
 ཙམ་པའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་བྱེད་ལ། སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ལྷང་མ་དྲངས་ཀྱང་རིགས་པའི་རྩེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་རྒྱད་སྟེ་མ་དབྱ་མའི་ལྷགས་སུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་གྱི།
 རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ནས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་
 གྱི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་གྱི།
 ཤེར་མདོ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་མེད་
 བསྟན་པར་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་ནི། རས་དྲ་ མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ལས་ལྷགས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་གྱི། དེ་
 ཉིད་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩེ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲ་ བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། ཐོགས་མེད་མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཤིང་

ཏྲི་སྟོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་
 བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབུ་མ་བའི་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་
 འབྱེད་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་ལྷ་སྐྱབ་སོགས་མའི་འབྲེལ་བྱེད་
 ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་པའི་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་འབྱེད་
 ཡིན་ན་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་ཏྲི་
 སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་ན་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཐོགས་མེད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་
 འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། ཙྴ་ཤེའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་
 ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཤིང་ཏྲི་ལམ་སྟོལ་ལྷ་བུའི་ལྷགས་སྟོལ་
 ཐོག་མར་འབྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོལ་བྱེ་བར་སྐྱབ་གྲགས་
 ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་
 བསྐྱངས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་མང་དུ་བཞུན་ནས། ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་བྱེ་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་
 རིགས་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། བསྐྱོག་ཕྱོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གཞོན་བྱེད་མང་དུ་ཞོན་
 མཁན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་བྱེ་ལ། ཞེས་པའི་ཤིང་
 ཏྲི་སྟོལ་འབྱེད་མཁན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱབ་
 བྱེད་དང་གཞོན་བྱེད་ཞོན་མཁན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་ཏྲི་སྟོལ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཙྴ་ཤེའི་དོན་རྣམས་
 གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། བུརྟ་ཕྱ་ལི་ཏ་ལས།
 དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རས། གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཙྴ་བར། ཐལ་འགྱུར་ལས་མེད་པས་
 འགྲེལ་བར་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལས་གཙོ་བོར་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་
 མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། འོན་ཏེ་སྟོར་བའི་ངག་རྒྱས་པར་བརྟེན་
 པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འགྲེལ་པ་མཐའ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཙྴ་བ་བསྟོན་པའི་འགྲེལ་པ་མཚན་པ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 སྟོར་བའི་ངག་མ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་བའི་མ་བྱབ་མཆོམས་ཀྱི་
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རང་ལྗེའི་གཞུང་འགྱུར་བ་རྣམས་
 ལས་ཐལ་རང་གང་འདོད་བཏྲགས་ནས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད། ཐལ་འགྱུར་འཐད་
 ཅེས་པ་ནི་སྟོབ་པའི་གཞུང་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མིན་པ་ནས་དངོས་སུ་མ་
 བྱུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་ཡང་རང་རྒྱུད་བཞིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་མི་
 གསལ་བས་ཐལ་འགྱུར་མང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་གྲུབ་མི་རྣམས་པར་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ལེགས་ལྡན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 དང་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་མཐུན་སྟམ་པ་མི་འདུག་ཅེས་པ་
 ནས། དགག་བྱ་ལ་ཡང་བྱེད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞིན་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྟོང་ཐུན་ན་གསལ་བོར་ཡོད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་
 ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱབ། འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མདོ་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོལ་དང་། དབུ་
 མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་གཅིག་ཆར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་
 པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བཞག་པ་ལྟར་མདོའི་དགོངས་དོན་མ་ཡིན་ལ་གཞན་

དབང་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལམ་སློལ་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བྱེ་བའི་
 བྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཆོན་ཉིད་གསུམ་
 གསུངས་པའི་དོན། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དག་གིས་རི་ལྟར་བཀལ་བ་མདོའི་དོན་
 མ་ཡིན་པར་དབུ་མའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལམ་སློལ་འདི་ནི་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་
 ཀྱིས་བྱེ་བ་ཞིབ་ཏུ་ནི་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཞི་འཆོ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྱེད་ཡིན་
 པར་ཐལ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ན་མ་ཁྱབ། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་ལྷན་གྱིས་རང་རྒྱད་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེ་དོན་
 མེད་པའི་དབུ་མ་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་ལུགས་སློལ་བྱེ་བའི་བྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་
 པོ་ལས། ཐ་སྙད་དུ་བྱེ་རོལ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་སློབ་དཔོན་
 ཞི་བ་འཆོས་སློལ་བྱེ་བར་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ལྷེས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཞི་འཆོ་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་
 རྒྱད་པའི་ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་འཆོའི་སྟོན་ནས་འཕགས་
 གོལ་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་དོན་མེད་པའི་དབུ་མ་བཤད་ཅིང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་དེ་
 བཀག་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེས་བྱས་
 བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །དབུ་མར་གནས་པའི་སྟོས་རྣམས་བྱེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཏགས་བྱུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྟོན་ནས་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་དང་པོ་
 སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་བྱེ་དོན་བདེན་མེད་དང་། དེ་ནས་སེམས་བདེན་མེད་རྗེས་སུ་
 སློབ་དགོས་པར་བཤད་པ་བཀག་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། དང་པོ་རྣམ་
 པར་རིག་པ་ཅམ་སྤངས་ནས་བྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་ན་ཡང་། ཞེས་
 པ་ནས། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདེན་མེད་དང་སྟེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བར་རུང་

ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་སྡེ་འདི་སྐྱོན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 ཞུགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གཏུལ་བྱ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་
 པར་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཚུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སྡེ་རོལ་དེ་འདྲ་བའི་ལུགས་རེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་
 སྟོལ་ཆེན་པོ་མ་བཏོད་པ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལམ་
 རྒྱུ་ལོད་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་འགོ་ལམ་དུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་ལུགས་ཀྱང་རེ་རེ་ཅན་
 རྒྱུང་མོད་ཀྱང་གཞུང་རྒྱས་པར་བརྩམས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་
 དབྱུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 དབྱུ་མ་པའི་ཡང་སྟོལ་འཛིན་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་བདེན་པ་ལྟ་བུའི་དབྱུ་མ་པ་ནི་
 ཞི་འཆོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་ཆོས་གྲགས་ལྟ་བུ། རྣམ་རྒྱུན་ངྲི་བཅས་ལྟ་བུའི་
 དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་སྟོབ་དཔོན་སང་བཟང་དང་རྩེ་རྒྱ་རི་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་།
 རྣམ་རྒྱུན་ངྲི་མེད་དང་མཐུན་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྷ་བ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རྩེ་
 རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་བརྩུ་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །ཞེས་དང་། བཤ་
 ཆེན་ལྟན་སྐྱེས་རྩི་རྩེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཞི་བ་འཆོའི་ཞལ་སྡེ་ནས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
 པ་དང་བཅས་པའི་དབྱུ་མ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྐད་དུ། བདག་དང་
 གཞན་སྤྱོད་དངོས་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དབྱུ་མ་རྒྱུ་ཡོངས་རྩོགས་དྲངས་པའི་
 ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ལུགས་འདིས་སྡེ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
 དངོས་པོར་འདོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་ཐ་
 སྙད་དུ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། སྡེ་སེར་སོགས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱང་བུའི་ཆ་སྤྲང་བ་ལྟར་

དུ་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། སྐྱེ་དང་
 འཇིག་པའི་ཚམས་ཅན་པ། །དོན་བྱེད་པ་དག་ནུས་རྣམས་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀྱན་
 རྫོབ་པ་ཡིན་ཏྟགས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཀྱན་རྫོབ་འདི་ནི་སྐྱའི་ཐ་
 རྟེན་ཅམ་གྱིས་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་དང་འདོད་པའི་དངོས་པོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་
 མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི། ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྱུང་བར་
 འཛིན་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོམ་པའི་བདེ་
 གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལས་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཚོགས་
 རྣང་ཅན་དོན་རྣམས་ལས། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་གསལ་བར་མཛད་
 པ་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་རྒྱན་པས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་
 དྲངས་ནས་བཤད་ལ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། རྒྱ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་
 བཞིན། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཏྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་མེད་
 པའི་དབུ་མ་ཡང་ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་
 དེ་ཡིས། ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཡིས། །བདག་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་བསྐྱབ་
 སྟེ། །ཞེས་སོགས་ལྷ་བ་པས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཚུལ་དགྲུ་པའི་ལུང་དྲངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། ཐ་སྙད་དུ་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
 པ་རྣམས་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམ་རྒྱན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་སྟོབ་
 དཔོན་ལྷ་བ་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྟེན་ཏེ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོ་རྩེས་
 བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དགྲུ་པ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་

ནམ་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །

རང་ལྷགས་ལ། མའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་འགྲེལ་བའི་བྱང་འཕགས་གྱི་ནམ་
ཅན་དེ་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབྱ་མ་པའི་
ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ལ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་གྱི་སྒོལ་འབྱེད་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་།
སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྲེལ་བའི་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོ་གཉིས་
ཡོད་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་སེམས་ཅན་དུ་འགྲེལ་བའི་སྒོལ་དཔོན་ཐོགས་མེད་
གསུམ་ཡོད་པར་ལྷང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
གྱི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་
ཏེ། དེ་ལ་སྒོལ་དཔོན་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

སྤྲུལ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག

༥ ཞར་བྱང་སྤྲུལ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་ལ། འཁོར་བའི་མངོན་མཐོ་ཅན་
དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ། སྤྲུལ་སྒྲུབ་ཆུང་དུའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་
ལས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཅན་དག་ལ། །རང་
ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། སྤྲུལ་སྒྲུབ་དེ་ནི་ཐ་མར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །འདིར་སྤྱིད་
པའི་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་པས་སྤྱིད་པའི་མངོན་མཐོ་ལས་གཞན་གཅོད། རང་ཉིད་
ཅེས་པའི་གཞན་དོན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕལ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་
ཡོད། ཆོས་མིན་གྱིས་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་ཅན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ། སྤྲུལ་
སྒྲུབ་ཆུང་དུའི་ཐ་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལ་འདོད་པ་ལོངས་

སྒྲིད་པ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དང་
 པོ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། འདྲོད་པ་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པ་གང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་བབ་ཅོལ་
 དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་མེན་གྱིས་ཆོ་འདི་ཙམ་སྐྱབ་པའི་གང་
 ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུའི་འབྲིང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། གཉིས་པ་
 ནི། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱུ་
 བ་ལས། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ལོངས་སྒྲིད་པ་གང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་བབ་
 ཅོལ་དང་། རྒྱུ། བབ་ཅོལ་མ་ཡིན་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོ་འདི་ལ་ཆེད་
 ཆེར་མི་བྱེད་པར་ཆོས་ཁོ་ནས་བྱེ་མའི་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་
 བའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུའི་མཆན་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས།
 གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གསུམ་པ་
 ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། འདྲོད་པ་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པ་གང་གཅིག་དུ་ཆོས་ཀྱི་བབ་ཅོལ་མ་
 ཡིན་པ་ཁོ་ནར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 གངས་ཤིན་དུ་མང་སྟེ། དེས་འབྱུང་དང་སྐྱེན་གནས་སོགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མང་བའི་
 ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། གཞན་ཡང་། སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་མཆན་གི་
 འཛོག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་ཕུན་
 ཆོགས་ལ་སྒོ་ལྟག་པའི་སྒོ་ནས། རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་གཉེར་
 གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་
 སྒོན་ལས། གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར། སྤྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་སྤྱོད་ས་
 ཤིང་། སྤྲིག་པའི་ལས་ལས་སྤྲོག་བདག་ཉིད་། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། ཞེས་
 སོ། །རང་ཞི་ཙམ་ཞེས་པས་རང་དོན་ཁོ་ན་དང་། སྤྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་སྤྱོད་ས་
 ཞེས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་ཞེན་པ་ལྟག་པ་དང་། སྤྲོག་བདག་ཉིད་ཅེས་
 པས་སྤྲིག་པ་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟག་པའི་རང་བཞིན་དགོས་པར་བསྟན་
 པས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་སྤྲིད་པ་མི་

འབར་བ་ལྷ་བྱའི་ངེས་འབྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་གྲོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་ཐྱིག་པ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཆེན་པོ་འང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ནི་བདག་འཛོམས་སེམས་ཅན་
 འཛོམས་ཤིང་ཚུལ་བྱིམས་འཛོམས། ཁེས་དང་། མདོ་སྡེ་འདས་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ནི་གྲོགས་ངན་པ་ལ་འཛིགས་པ་ལྟར། སྤང་བོ་ཆེ་མྱོས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁེས་དང་། ཆོམས་ལས། ཐྱིག་ཅན་མི་དང་འགྲོགས་མི་
 བྱ། གལ་ཏེ་ཐྱིག་པ་བྱེད་པ་དག། ཐྱིག་མི་བྱེད་པས་བསྟེན་ན་ཡང་། ཐྱིག་པ་བྱེད་
 པར་དོགས་སྐྱེ་ཞིང་། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་སྦྱར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་། ས་མཆོམས་མ་མཐའ་ཉན་རང་
 ལམ་ལ་འཇུག་ཁ་མ་ནས་ཡ་མཐའ་ཉན་རང་དག་བཙོམ་གཉིས་སྟག་མེད་བར་
 དང་། དག་བཙོམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟག་བསམ་སྐྱེ་ཁ་
 མའི་བར་དུ་ཡོད། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ནས། སེམས་
 ཅན་གཞན་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ནམ་མཁུན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆ་
 རས་བཞག་པའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྟོན་
 ལས། རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱིས། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐྱེད་
 ཀྱན། ཡང་དག་ཟད་པར་ཀྱན་ནས་འདོད། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། ཁེས་
 སོ། བྱུང་སྟེ། དང་པོས་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱི་ཁེས་པས་
 གཞན་དོན་དུ་བསྟན་ཅིང་། སྟག་བསྐྱེད་ཀྱན་ཁེས་པས་སྟག་བདེན་སྤྱོད་མ་
 འཁོར་བ་སྤྱོད་ཚུན་ཆད་སྤྱོད་རགས་ཀྱན་ཡང་དག་ཟད་ཅེས་པས་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་མ་ལྟས་པར་ཟད་པ་དང་། ཀྱན་ནས་འདོད་ཀྱིས་ཐབས་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱིས་
 འདོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། རོར་བུ་བཀྱ་བར་
 བཤད་པའི་དཔེས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
 སྟག་བསམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུར་འཛོག་

ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདྲི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་རྟ་དབྱངས་དང་། དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་དུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཡང་
 དག་པར་ལེན་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 རིགས་པ་སྦྱར་བ་ནི། ལམ་རིམ་ལས། ལམ་སྒྲོན་བཞིན་དུ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཞེས་
 གསུངས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་མང་ཡང་ལམ་སྒྲོན་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་
 རྟར་བྱེད་ན། དེ་མི་རུང་སྟེ་འདྲི་རྒྱུ་དུ་ལ་དག་བཅོམ་པའང་ཡོད། ཆེན་པོ་
 ལའང་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དགོ་སྤྱོད་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཛོད་ལས།
 བསོད་ནམས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགོ་རྣམ་
 གསུམ་། །ཞེས་པས་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཞེས་པས་རྒྱུ་དུ་དང་
 རྟག་མས་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རིན་ཆེན་བྲེང་བ་ལས། དང་
 པོར་མངོན་པར་མཐོ་ཐོབ་པས། །བྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་། །ཞེས་པས་
 གསུམ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲེས་བྱ་གསུམ་གའི་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། འབྲིང་
 གོ་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བ་ལ་རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་ཞུགས་དགོས་པའི་བསམ་པ་
 དེ། སྒྲེས་བྱ་རྒྱུ་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དང་སྦྱག་
 བསྐལ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་སྤྱོད་བ་དང་དགོ་བ་བཅུ་སྦྱབ་པའི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་
 མཆན་གཞི་ཡིན། སྒྲེས་བྱ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་གའི་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་ཡང་ཡིན་ཆེན་
 པོའི་ལམ་སྒྲེ་བ་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་དགོས་པའི་བསམ་པ་དེ། སྒྲེས་བྱ་
 ཆེ་འབྲིང་ཐུན་མོང་གོ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། བདེན་བཞིའི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་
 སོགས་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་སྒྲེ་
 རིམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་མཆན་གཞི། སྒྲེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནི་མཆན་
 ཉིད་དེ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་སྤོའོ། །

ཚུང་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་སྤང་མ་ཤིང་རྟེན་སྤང་ལ་འབྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཚུམ་པ་པོ་ཤིང་རྟེན་སྤང་ལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་
 བྱལ་སྟེ། དེ་ཤིང་རྟེན་སྤང་ལ་འབྱེད་ཡིན་ཀྱང་དེའི་བསྟན་བཅས་གང་བཅུམས་ཀྱིས་
 ཤིང་རྟེན་སྤང་ལ་འབྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཤིང་རྟེན་སྤང་ཕྱེ་ཚུལ་སྤངས་
 འོན་མའོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཀུན་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡིན་པས་
 མའོན་རྟོགས་རྒྱུན་ཤིང་རྟེན་སྤང་ལ་འབྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 རྒྱལ་བེན། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་རྒྱུག་བསྐལ་སྤོང་བདག་མེད་བཞི་
 རྟོགས་པའི་སློ་ཚུལ་ཅན། རྒྱེས་བྱ་ཚུང་ཏུ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྒྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱེས་བ་ལ་རང་ཉིད་ལ་སློ་སྤྱང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་
 དགོས་པའི་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་ཚུང་ཏུས་སྤོང་
 བདག་མེད་གཉིས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱེས་བྱ་ཚུང་ཏུ་དང་
 འབྲིང་གཉིས་གའི་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་གི་དོན་མི་ཚང་བའི་
 ཕྱིར། དེའི་ཐུན་མོང་གི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་གསུང་མགུར་ལས། ལམ་
 མཚུགས་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་ལས། ཁེས་སོ། ཁ་བྱལ་མཚུམས་དང་པོ་
 ལ་རྟོགས་བྱལ་སྟེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་སྟེ་བ་ལ་དེ་བཞི་
 ལ་སློ་སྤྱངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུག་བསྐལ་སློམ་པས་འཁོར་བ་ལ་
 འབྲེལ་འདོད་རྒྱེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་བསྟོམ་ན་ཐུང་པོ་དང་ཆོ་འདིའི་ཞེན་པ་མི་
 ཚོད། བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་དབང་པོ་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྟེད་པ་ངང་གིས་
 འདྲེན་པས་ཐར་སློ་ཚང་བ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་
 རྒྱུགས་ལས། རྒྱུག་བསྐལ་དུ་རྟོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་འཁོར་བ་འབྲེལ་འདོད་རྒྱེས་
 ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཐུང་པོ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་སྟེད་པ་འགོག་མི་རུས་
 ཤིང་། དེ་རྟོགས་པ་ལས་དེ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་སྟེད་པ་འགོག་རུས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སོ། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་རྒྱུགས་ལས། དེས་ན་ཐུང་པོ་མི་

ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལ་དེ་དང་འབྲལ་ངེས་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་དུ་རྟོགས་
 པའི་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལ་
 བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་བྱུང་མཚམས་
 གཉིས་པའི་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། རྟོང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་ན་ཐར་ལམ་དུ་སྐྱེབས་པར་རང་
 ཆུང་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྟོང་ཉིད་ལྟ་
 བས་གྲོལ་འབྱུར་གྱི། སྒྲོམ་པ་སྐྱག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆུང་བ་ལ་རྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱུག་བདེན་
 ལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་ཤུགས་ལ་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གསུམ་ག་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 རགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱལ་རྟོགས་ནས་སྐྱག་པ་ཡང་རགས་
 པའི་མི་རྟག་པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འཆི་བ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ཙམ་
 སྐྱེས་བྱ་ཆུང་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་མི་སྟོད་པར་འགོ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་ལས་
 ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱས་པའི་འཁོར་བའི་སྤུན་ཚོགས་ལ་མི་འདོད་པའི་སྒོ་སྐྱེ་བ་འབྲིང་
 གི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཆད་མའི་ལམ་སྐྱིགས་ལས།
 འདུ་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྐྱུག་བསྐྱལ་དུ་རྟོགས་ཤིང་དེ་
 ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གསུམ་ག་ལ་སྤྱ་རགས་གཉིས་
 གཉིས་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
 རགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ངན་སོང་ལ་མི་འདོད་པའི་སྒོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་
 སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱས་པ་ལ་མི་འདོད་
 པའི་སྒོ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྐྱད་ཅིག་གིས་མི་སྟོད་པར་འགོ་བར་
 རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་ངེས་པར་སོང་བ་ལ་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆེ་
 འབྲིང་སྤུན་མོང་གི་བསམ་པའི་ཞིབ་ཆ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེས་

བྱ་འབྲིང་ཡིན་ན་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚྭ་གས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚྭ་གས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་སློན་ལས། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་
 ཏྲགས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དུ་མ་བརྒྱད་དགོས་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྤུན་གྱི་ནང་གི་རྩ་ལ་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱུག་ལོག་ཀྱང་
 རད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་གྱི་ཆེད་
 མའི་ལམ་སྐྱོགས་ལས། ཐར་པ་དེ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། དེ་སྐྱུབ་
 པའི་ཏྲེན་དལ་འབྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་བརྒྱད་དགོས་པར་ཤེས་ནས་
 ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲས་
 འབྲུལ་བ་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 ལུས་ལ་འཁོར་བར་འཇོག་ ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེས་སྤངས་ཆེད་གྱི་ལུས་ལ་
 འཁོར་བར་འཇོག་ཟེར། གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་དང་ཟག་
 མེད་ལས་གྱིས་སྤངས་པའི་ལུས་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྟེ།
 འདྲོན་ན། དེའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན། ཟག་མེད་ལས་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ལས་གྱི་ཟག་མེད་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
 མ་ལ་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་དག་ཞིང་གི་
 བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་ཞིང་གི་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 མི་རུས་ཏེ། བྱོད་སློན་ལམ་དག་པའི་དབང་གིས་སྤངས་པའི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུལ་པ།   མད་བྱང་བསྟན་པའི་བདུད་ཅི་ཐོས་བསམ་གྱིས། །
 སྐབས་གསུམ་རོ་འཛིན་ཆོས་ཀྱང་མ་སྦྱངས་པའི། །
 སྒྲ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་བྱུག་རྩ་ཀྱུན། །
 འབྲིན་ལ་སྦྱོར་དབྱེད་བསྐྱགས་པས་ནད་བཞིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་སྒྲ་བཅས་ལྷགས་འགས་རིམས་འཛོམས་བཞིན། །ཐུབ་གསུང་ཤེར་
 ཕྱིན་རིག་ལྷགས་ཐོས་པས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ནད་དང་གདོན་སེལ་སྤོའི་དབང་
 པོས། །སྒྲ་ཅིག་བསམ་དང་བཅོལ་པས་བདུད་སོགས་ཞི། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་
 ཀྱན་ནས་ཆེས་ཆེ་བ། །སྟོན་པས་བཀྱར་དང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས། །སྦྱོར་
 བསྐྱར་བལྷགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལྟར་དུ། །ཉིན་མཆོན་སྟོན་པ་ངོ་མཆར་ཨེ་མ་
 ཏོ། །ཅིས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བྱམས་གཞུང་།

༥ གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་རྩོམ་རིགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ལས། འགྲོ་
 ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་མཛད། །ནས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་
 རིགས། །ཞེས་བྱང་། གསུམ་པ། །ཁེངས་སྦྱངས་དང་སྟོན་པ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་
 པ་ཀྱན་ཏུ་བདག་གི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱང་།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ་མཆོད་བཅོལ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། བསྐྱར་དོན་གཞན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྦྱར། རྩ་བ།
 འགྲེལ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་
 དམ་པའི་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས། རས། དུག་འཆལ་བ། །ཞེས་
 བྱང་། འདི་ལ་འཕྲོས་སྟོར་མཐའ་དབྱེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ།

ནས། སློབ་སྦྱོང་། རྒྱུ་ལྡན་པའི་བར་གྱི་གཞུང་གིས་རྒྱུ་གི་དོན་འཆད་པར་སློབ་བཤད་ནས། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་དོན་བཤད་ཐབས་ལྡན་འཆད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་མཆོད་བཅོད་ལྡན་སློབ་ནས་བཤད་པའི་མཁུན་གསུམ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་དང་། ཡུམ་དོན་གཟིགས་ཚུལ་མཚམས་སྦྱར་གྱིས་འཆད་པར་འདི་བྱང་། རྒྱུ་བཤད་རིག་པ་ལས། མདོད་དོན་སློབ་དག་གིས་ནི། དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། རྒྱུ་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས་། རྒྱུ་ལྡན་ལན་བཅས་ཏེ་བསྟོད་པར་བྱ། རྒྱུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་བཅུན་གྱིས་རྒྱུ་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་བསྟོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོན་པའི་ཆེད་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མཁུན་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་མི་སྦྱོག་པའི་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཕགས་བཞི་སྦྱོད་ཚུལ་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞིན་སྦྱོར་སྦྱར་མེད་པར་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་སངས་འཕགས་ཡིན་ཟེར། ལ་ལ་རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལ་བྱང་སེམས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱུ་བཅུན་དུ་འཆད་རྒྱུ་ཚུལ་བསྟོན་པའི་རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་དེ་རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱུས་བཅུང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་གི་རྒྱུ་བཅུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ལྷང་བསྟོན་པའི་མདོ་ལས། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་

བ། །བྱམས་པ་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ །ལོ་ནི་དྲུག་མི་དག་ཏུ་ཡང་། །དམ་
 པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། །ཇི་
 བཅུན་བྱམས་པ་ལ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། །ཇི་བཅུན་
 བྱམས་པ་འདི་སྟོབ་ལམ་དུ་བྱམས་པ་བསྟོམས་ཤིང་སྟོན་ལམ་གནང་པས། །དེ་ནས་
 བཟུང་སྟེ་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པའི་མཆོན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། །ཤེར་མདོ་ལས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
 བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་མི་འདོར་བའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་།
 །ཉེ་བའི་སྤྲུལ་བརྒྱུད་མེད་པར་ཐལ། །ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 །གཞན་ཡང་། །བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་མེད་པར་ཐལ། །འཁོར་བ་འཇིག་
 དང་པོ། །གསེར་ཐུབ་གཉིས་པ། །འོད་སྤང་གསུམ་པ། །ཤུག་ཐུབ་པ་བཞི་པ་དང་།
 །འཁོར་བསྐྱུར་དུང་གི་མདུན་ན་འདོན་བྲམ་ཟེ་ཆངས་རབ་ཀྱི་སྤྲུལ་པོ་བྱམས་པ་དེ་
 ལྟ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། །དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་གྱི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་
 སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་གྱི་ཇི་
 བཅུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ལྟ་པ་ཟེར་ན། །དམ་པ་རྟོག་དགར་བཞི་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། །བསྐལ་བཟང་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
 རྒྱན་ཚྭ་པ་པོའི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཟེར་ན། །འོ་ན། །དེ་སྐྱེ་བ་
 གཅིག་ཐོག་གི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །བྲམ་ཟེ་
 ཆངས་རབ་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱམས་མགོན་དེ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ།
 །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །དེ་ཆོས་ཅན། །ཉན་ས་དང་ཀུན་བདུས་ལྟར་མའི་
 །རྟེན་དེ་ལ་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་ཐལ། །ཁྱུང་ཉན་ས་དང་ཀུན་བདུས་ལྟར་མའི་
 །རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 །འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 །ལང་གཤེགས་ལས། །འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ན། །སངས་རྒྱས་རྣམ་

བར་འཛང་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །འདྲོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་
 འཛང་རྒྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་འབྲེང་ལས། འཕགས་པ་
 བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆོད་བརྗོད་བྱས་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་
 དང་སྒྱུར་བ་ལ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མ་རེ། དེ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱུ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྒྲས་སོ། །དེ་ལ་བྱུང་བ་
 མེད་པར་ཐལ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཀྱང་རང་དོན་དོན་གཉེར་
 ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་ན། དེ་ལ་
 རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་ཀྱང་། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་དང་ལྡན་
 བར་མི་འདྲོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་
 བ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་དང་གསེར་འབྲེང་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པར་
 བསྐྱབ་པ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པ་བཀོད་པ་དང་། སོགས་སྒྲས་འཕགས་
 བ་བྱམས་པས་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་དད་པ་
 ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གཟིགས་པ་འགོག་པ་སོགས་ནང་འགལ་བ་
 དང་། སངས་རྒྱས་དབང་གིས་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པར་འདྲོད་པ་སོགས་
 རི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལ་བསྟན་བའི་ངལ་བ་བྱས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་
 མ་དབྱུང་པའི་སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་
 གཉེར་མེད་པར་འདྲོད་པ་སོགས་རི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་དུ་
 མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་དེ་ལྟར་ངལ་ཅོམ་བྱས་ཀྱང་
 ཞིབ་དབྱུང་མེད་པའི་སྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་
 ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛོད་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པའི་སྒྱུ་ཡོད།
 བྱང་སེམས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་
 མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་དད་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་ཏེ། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སངས་མ་རྒྱས་པ་ལྟར་སྟོན་

བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་གྱི་གོ་སྐབས་
 དང་ཚུལ་བཞུན་པའི་ཐུན་མོང་གི་གོ་སྐབས་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པའི་སྒྱུན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཞིན་ནུ་དོན་གྲུབ་མན་ཆད་བྱང་
 སེམས་དང་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་ཚུལ་བཞུན་ཀྱང་གནས་ཚུན་ལ་ཡབ་སྲས་མཇལ་
 བའི་མདོ་ལྟར་བསྐལ་བ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་དོན་དུ་སངས་
 རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྟེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་ཚུལ་བཞུན་པ་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་
 འཆི། ཁེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལྷང་དང་རིགས་པ་
 ལ། ཁའི་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང་། ཁང་དག་མོས་དགོ་
 ཐུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་སྟོ། །དེ་དག་རྩེས་སུ་བབྱང་བྱིར་ངས་འདི་བཙུམས། ཁེས་
 གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚུལ་བཞུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་འབའ་
 ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་འཕགས་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་སོ་
 སྟེས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྟེན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ལ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར།
 གནས་དང་དཔུང་གཉིན་སྦྱང་དང་ནི། ཁེས་དང་། བྱང་ཚུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་
 དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། ཁེས་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས། བདོག་པ་
 ཐམས་ཅད་འབྲས་བཙས་ཏེ། སྟེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། ཁེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་རྟེན་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་གདུལ་བྱ་
 ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་རྩེས་སུ་བབྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་གྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། བཙུམས་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་མདོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 ཟེན་དོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། ལྷགས་རིམ་ལས། དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་
 མཇེད་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཁེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རྩི་བཅུན་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །ཙུ་རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་སྤང་ཚོད་ལྟར་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་
 ལ་བྱེད་ན་དེའི་རྒྱུ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ས་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནད་རོ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་མ་ཟད་པས་ཉི་མ་
 སྤོན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མ་བྲལ་བས་རང་གི་དོན་རྣམ་དགོས་པ་
 མཐར་ཐུག་མ་གྲུབ་བར་དུ་དེ་དོན་གཉིས་ཤིན་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དོན་གཉིས་མཐར་ཐུན་པ་ལ་རང་གཞན་རེ་རེའི་དོན་ལ་དམིགས་པས་མི་ཚག་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དུས་ཡང་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་
 ལ་དམིགས་དགོས་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་དུས་སུ་ཡང་རང་དོན་སྤངས་
 རྟོགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་དང་། གཞན་དོན་ལྷངས་སྤྱལ་འོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་
 མ་ལས། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱེ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
 སྐྱེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མྱ་ངན་མ་སྤངས་
 པར་དོན་གཉིས་མཐར་ཐུན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེས་ན་སངས་
 རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་
 ནི། ཉི་མ་བལྟ་བར་མི་རྣམས་བཞིན། ཞེས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཐོགས་པ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་
 སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པའི་
 རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་འཐད་དེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་མ་མཐོང་བར་ཉི་
 མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་
 རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ལྷངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ལ། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དོན་གཉིས་མེད་པར་

ཐལ། དེ་ན་རང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་སའི་སྤངས་རྟོགས་ཕྱན་ཆོགས་
 གཉིས་རང་དོན་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་དོན་
 ཕྱན་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་དོན་མེད་པར་བྱད། ཚ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ན་དོན་གཉིས་ཕྱན་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་མོང་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱད་སྟེ་མའི་ལྷགས་ལ་བྱེད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྱིང་ཞི་
 མཉམ་ཉིད་གྱི་མདོ་ལས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པར་བཤད། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། ཆོས་གྱི་
 སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སོགས་གྱིས་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱད་སྟེ་མས་ཐུན་མོང་གི་ལྷགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ལྷགས་གཉིས་ཀ་བརྟན་པ་གང་ཞིག་ མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་
 བརྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱད་སྟེ་མས་ཐུན་མོང་གི་ཚུལ་བརྟན་པ་གང་
 ཞིག་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་ཡང་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་
 བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 རྟེན། དེས་ཆོས་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་བརྟེན་གཉིས་སྟོན་པའི་མཆོག་
 གི་སྤྱུ་སྐྱུ་འཛད་པ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། ཆོས་གྱི་
 སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྱུ་པའི་རང་བཞིན་སྟོན་ཆོགས་གྱིས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་
 སྐྱེ་བ་དང་། །དགའ་ཕྱན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ལྷམས་སུ་འཇུག་དང་
 བརྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་
 དགྱེས་རོལ་དང་། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་
 གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྤེལ་འཛམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་གྱི་
 འཁོར་ལོ་དང་། །ཁྱུ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་
 ཞིང་རྣམས་སུ། སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་

ཉུགས་གཉིས་པ་མངོན་ཉུགས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཐུན་མོང་གི་
 ཚུལ་བྱང་སེམས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་
 ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལས་མེད་ལ་སོགས་ལྟར་ཀ་
 ཡི། །ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་དང་། དེའི་རྩ་བའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་
 གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་
 དྲིས་ཤིག་དང་། དེས་འདྲིའི་ལན་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཉར་
 ཞེར་འབྲིང་མཛད་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་སོགས་མཛད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་
 དུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་དེ་ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་
 པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་དེ་ལྟར་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་གྲུབ་ནས་བསྟོད་པ་དེ་མཛད་པའི་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཆོད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ན། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་
 སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉུགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་གདུལ་བྱར་མ་ཟད་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་དུམ་མཁྱེན་
 གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་
 ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཐོག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་དད་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་དང་ཕྱི་མས་ཆེན་པོའི་
 རྣམ་མཁྱེན་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་
 འདྲིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད། ཅེས་སོགས། རྣམ་དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱང་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་

རིམ་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་པའི་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་
 རྒྱུག་པ་ཐུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་དང་དོན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ངེས་དོན་
 ཟེར་བ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མའི་སྐབས་འདིར་དང་དོན་ལ་བྱང་སེམས་
 དང་། ངེས་དོན་ལ་སངས་འཕགས་བྱེད་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 སངས་འཕགས་ཀུན་རྗེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་བསམ་ན་
 སྐབས་བོར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག ཐུན་མོང་བ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་མའི་ལུགས་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱང་
 སེམས་དང་། ཕྱི་མའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། པར་བྱིན་ལུགས་ལ་འང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་
 པ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག སྐྱགས་ལས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་
 བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཀུན་
 བདུས་ལས། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་
 དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
 པའི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྦྱོད་པའང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། དགའ་ལྡན་ནས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་བྱང་སེམས་དང་སངས་
 རྒྱས་པའི་མཛད་པ་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཞིའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྤྱི་
 མ་ལས་ཀྱང་། བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
 སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། སྤྱི་བ་མདོན་པར་སྤྱི་བ་དང་། དགའ་ལྡན་གནས་ནས་

འཕོ་བ་དང་། ཁྱེས་དང་། ཀུན་བདུས་འགྲེལ་པ་ལས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 བྱང་ཆུབ་པ་དང་། བྱང་མཉམ་ལས་འདས་པ་སྟོན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་ཕྱོགས་
 བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་རིགས་པར་བྱི་མའི་མཐའི་བར་དུ་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་སྒྲགས་ལས་ཀྱང་བྱང་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བྱམས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་
 རྒྱག་འཆལ་ལོ། ཁྱེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་འདིའི་
 གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་མཆོན་གཞི་དང་། དབུ་སེམས་གཉིས་གདུལ་བྱ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་གཞིར་རུང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སུ་མི་
 རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་བྱི་རོལ་པ་ཡང་ཡོད་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཡང་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱུལ་པའི་ལྷན་
 གཅིག་བཞག འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སྤར་ཡང་སྦྱུལ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་
 ཏེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། སལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་འདུག་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐར་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་འཛང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་དོན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་
 ལྷན་ལ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལྷན་འདིར་བཞག་ནས་འོག་
 མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོ་ག་པའི་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་བྱོད་ཀྱི་དེ་ཡོ་ག་ལྷན་གཉིས་དང་ཡང་མི་མཐུན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཐེ་སྤྱི་རྣམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་
 བྱོད་ཀྱི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགའ་ལྡན་གྱི་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་དོན་རྗེའི་ལུས་དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་
 གདུལ་བྱ་ལ་རིམ་ཅན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྐྱེ་ཁ་དོག་
 སྤྱོད་ལམ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གང་ལ་གང་འདུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གཅིག་ཆར་དུ་
 ཉོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་
 པར། སྤྱུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་
 དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ནས། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
 རྣམས་སུ། སྤིང་པ་རྗེ་སྤིང་གནས་པར་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 ཤ་ཁྱག་དང་བཅ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་སེམས་ཅན་
 ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་རྗེའི་སྐྱེ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེའི་
 གསང་བའི་ལེའུ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་ཡུང་པོས་རབ་དུ་བྱེ་བ་མིན།
 རས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལས་བྱུང་བ་མིན། ཤ་དང་ཁྱག་གི་གཡོགས་
 པ་མིན། རས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
 གཟུགས་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་དང་སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་སྐྱེ་
 ཡིན་ཡང་དེ་གཟུགས་དང་མཚན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བཟོན་པས་འདུལ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་མིག་ལ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུང་
 པོས་བྱེ་བ་ནས། ལས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་
 ལུས་སྤྱར་བཅ་པོའི་རང་བཞིན་ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རགས་པ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ་མེད་པ་ཞེས་པ་
 ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྐྱེ་ལུས་རགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱི་མིའི་ལུས་སྤྱི་བྱ་གདོས་བཅས་མ་
 ཡིན་པར་བཟོན་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནས་རྒྱ་བ་མེད་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཡང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་

ཚཱ་གས་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཚས་ཀྱི་སྐྱ་དང་གཟུགས་ཡིན་པ་ལས་ཉོན་ཏྲུམ་
 ཏྲིག་གི་མཚན་མའི་སྒྲིམ་པ་བྲལ་བ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་། ལྷག་མས་
 སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པ་བཞིན་སྐྱ་སྒྲུང་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 རྟེ། ཚས་སྐྱ་དེ་འདྲ་ཡིན་པས་ན་འཁོར་འདུས་ཐེབས་གཅིག་གི་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་
 གཟུགས་དང་མདོག་དང་། ཏྲགས་དང་། དབྱིབས་དང་སྦྱོད་ལམ་ལྷ་མཛད་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བ་གཅིག་ཆར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྐྱའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་འཁོར་
 གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱ་མཐོང་། ཁ་ཅིག་གིས་མི་མཐོང་ངོ་། །ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྐྱ་ནི་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་ཆད་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་
 ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྦྱོད་ལམ་ཡང་སྐྱའི་གསང་བའི་ལེན་ལས།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལ་ལྷ་དང་མི་ཁ་ཅིག་འདུག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་མཐོང་ངོ་། །ནས། འཇུག་པ་མཛད་པ་མཐོང་
 ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཁ་དོག་ཡང་མདོ་ལས། ལྷ་དང་མི་ཁ་ཅིག་
 གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱ། རྣམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ནི་ཁ་དོག་ཐ་དད་པས་
 ཆད་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གོ་དགོས་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མ་གོ་ན་སྐྱར་འདེབས་དང་། གོ་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐུན་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་
 ལས། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་མཚན་གྱི་དཔེར་བྱ་བའི་དཔེ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩོ་རྩེ་གཙོང་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཀ་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་
 ལྟར་ཤེས་ན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་དགེ་བ་འབྱུང་། སེམས་ཅན་པལ་པ་
 ཀུན་གྱིས་བསོད་ནམས་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་མཚུངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་

བསོད་ནམས་ལས་དམ་ཚེས་འཛིན་པ་ཆེས་བསོད་ནམས་ཆེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
 དང་དམ་ཚེས་གཞན་འཛིན་པ་གཉིས་སྒྲིམ་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བརྒྱ་དྲུག་
 ཆར་ཡང་མི་པོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་མཁའ་ཚད་
 རི་ཇི་ཙམ་པ་༥ ་སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་སྟེ། ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཇི་སྟེད་བྱབ་
 གྱུར་པ། ་སྒྲིམ་ཀྱང་ནི་དེ་ཉིད་བྱབ་༥ ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སྒོ་བསྐྱེད་པ། ་དེ་སྟེད་བསོད་ནམས་
 བྱབ་པར་བགྱིད། ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་
 མཆིས་ན། ་རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། ་དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་
 འགྱུར། ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར༥ ་འདི་ནི་ཡུངས་ཀར་གོ་ཡུལ་གྱི་རིགས་པ་དང་།
 སྟོང་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རེ་རེ་མི་བདེ་བ། ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་
 ཅིང་། ་ཞེས་སོ། ་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་
 རྣམས་ཀྱི། ་ཡུང་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོངས་བབྱུང་བ། ་དེ་སྟེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཡི། ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། ་ཞེས་སོ། ་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་
 ལས། ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི། ་ཡུང་པོ་ཇི་སྟེད་བརྗོད་པ་བས། ་དམ་
 པའི་ཆོས་ནི་ཡོངས་འཛིན་ན། ་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ངོ་། ་དམ་ཆོས་
 འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ནན་ཏན་དུ། ་བསྐྱེད་པ་བྱེ་
 བར་བརྗོད་མཛད་ཀྱང་༥ ་ཤ་མར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་མ་ལགས། ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ་དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་པ་
 དང་། ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དེ། ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིས། ་བརྒྱ་
 དྲུག་ཆར་ཡང་མི་རིགས་ལགས། ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ་དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་
 མོས་ནས་དེ་གསུམ་སྐྱབ་པ་ནི་ཆོགས་གཉིས་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་མཁས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འདིར་མོས་ནས། ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ཀྱང་མི་གཏོང་དང་། ་དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་བགྱིད་པ། ་དེ་ནི་བསོད་

ནམས་བསྐྱེད་པ་ལགས། ཁྱེད་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཚུམ་པ་པོ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་
མེན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་མཛེད་པ་ལ་གནས་པའི་
སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་སྤྱུ་མ་ལས། དགའ་ཕྱན་གནས་ནས་འཕོ་
བ་དང་། ཁྱེད་པས་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་བཟོན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
དགའ་ཕྱན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་འཕོས་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་
འཇུག་པ་ལ་སོར་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་མཛེད་པ་བཅུ་གཉིས་དུས་ཀྱི་ཉེན་
པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡོད། དེ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད། རྒྱ་ཚུམ་པ་པོའི་རྗེ་
བཙུན་བྱམས་པ་དང་། རྣམ་འདྲན་ཤྲུ་སེའྲི་བཞི་པའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ལྷ་
བའི་མཛེད་པ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་། དགའ་ཕྱན་གྱི་ཉེན་ཅན་
གྱི་དེ་དང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་གི་བྱམས་པ་རྣམས་སངས་འཕགས་དང་།
དགེ་སྦྱང་རྣམ་དག་དང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཚུལ་
བཅོམ་ཕྱན་འདས་ལྟར་དང་པོ་འོག་མེན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སྤྱོད་དགའ་ཕྱན་དུ་
ཐེབས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས། དཔའ་ཕྱན་
སྤྱུག་པོ་བཀོད་པ་ཉིད་དུ་དོན་དམ་ཐུགས་ཆུད་ཅིང་། དགའ་ཕྱན་སྤྱི་བའི་དོན་
མཛེད་ཕྱིར་ན་དམ་པ་ཏྲོག་དཀར་གྱིས། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚུད་སྦྱང་ལ། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་
པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བོད་ལྗེ་མས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བོད་ལྗེ་མས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་པར་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཁྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱེད་པ་
དང་ཤིན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ལྷ་མ་རྣམས་ནི། རྣམ། རྗེས་

ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཞེས་བཤད་པ་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་དེ་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པའི་
 རྒྱུ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་
 གཙོ་བའི་ཕྱིར། སྤྱད་པ་ལས། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྟ་
 འདིས། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་
 འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །བྱུང་པས་ཤེས་རབ་དོན་
 ཏུ་གསུངས། །ཞེས་དང་། སར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། རྒྱལ་སྤྱས་མཐུ་མཆོག་དེ་འདྲ་
 མེད་བྱང་དག །ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་དེ་ཡི་མཐུ་ལས་བྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐོག་མར་དེ་ལ་དད་པ་ཡོད་ན་འཇུག་ཀྱང་མེད་
 ན་མི་འཇུག་པས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སེམས་གཙོ་བོར་བཤད་
 པ་བཞིན། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་། འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། །དེ་ཡི་སྒྲོན་
 འགོ་དད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་གསེར་འབྲེང་ལས། འདིར་
 རྒྱུ་གཙོ་བོའི་དོན་བྱེད་རྒྱལ་འཆད་ཀྱང་དང་པོའི་རྒྱ་ཞེས་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཚུམ་པ་པོ་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ཚུམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་རྒྱན་བཙུམས་པ་གང་ཞིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་
 རྟོང་པ་གསུང་པ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱད་རྟོང་པ་གསུངས་པ་གང་
 ཞིག སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
 རྒྱུ་བྱུང་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ལས། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་
 སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་པའི་ལྷང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱིང་གཅིག་ལ་འཁོར་

བསྐྱར་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞིང་གཅིག་ལ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་རྒྱུད་ཐ་
 དད་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྱུང་རང་ལ་ལྷང་དེའི་
 འོན་དེ་ཉམས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ང་ལས་ལུ་བྱུང་
 མ་ཐག་གི་དུས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བསྐྱར་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་
 བོ་ལས་སྤྱིས་མ་ཐག་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས། འདྲོད་ན། གསོ་
 སྦྱོང་འཕགས་ཡབ་སྐུ་ལྷན་ཅིག་གསུང་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱིང་གཅིག་
 ལ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདྲོད་མི་
 ལུས་ཏེ། སྤྱིང་གཅིག་ལ་འཁོར་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཁོར་ལོ་མི་
 བསྐྱར་བ་ཉམས་ཞིང་གཅིག་དུ་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་
 གཅིག་ཆར་དུ་མཐུན་སྤང་དུ་མི་སྟོན་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 དགའ་ལྷན་རྟེན་ཅན་གྱི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་
 ཐལ། དགོ་སྤྱོད་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ། མདོ་རྩ་ལས།
 མི་མ་ཡིན་པའི་འགོ་བ་པ་དང་བྱང་གི་སྤྱི་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་
 རིགས་ཅན་གྱི་མི་མ་ཡིན་པའི་འགོ་བ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱི་བར་བཅས་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ་དུ། སྤྱོད་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ལྷ་དང་བྱིས་
 པའི་དགོ་སྤྱོད་ནི། །འདུལ་བའི་སྤྱོད་དག་ལས་བཀག། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྱིར་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གའི་བཤད་པ་ཆོག་ཟིན་ཅུ་མི་
 ཐུབ་པ་མང་ཡང་འདྲིར་ནི་བཀག་ཅམ་བཤད་གྱི། མེད་ཅིས་བཤད་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བསྟེན་པར་རྫོགས་མ་ཐག་གི་བཅུ་བདུན་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དགོ་
 སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དགོ་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱིས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིས་པའི་མཛད་པའི་ཚུལ་བཟུན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱིས་པ། འོ་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བཟུན་རྗེས་སུ། ཀ་པི་ནའི་རྒྱལ་པོ་
 འདུལ་ཆེད་དུ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་ཆ་ལྷགས་བབྱང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ལྷགས་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དགེ་སྦྱང་ཡིན་པར་རྟོག་
 གོ་འབར་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགའ་ལྡན་རྟོན་ཅན་གྱི་རྗེ་
 བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱིས་པ། སྤྱལ་པ་ལ་ལྷ་སྟགས་གང་ཟག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 ལྷ་མི་གང་རུང་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་མ་ཡིན་པས་བྱིས་པར་ཐལ་ལོ། བྱིས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ལུས་རྟོན་འདྲོད་ལྟའི་ལུས་རྟོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱོད་འདྲོད་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་འདྲིའི་མ་བྱིས་པ། འདྲོད་ལྟའི་
 ལུས་རྟོན་བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ། སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་ལ་བཅ་པོ་མ་ཡིན་
 པས་བྱིས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱིས་པ་ཆོས་ལ་དེར་ཐལ། འདྲོད་ལྟའི་ལུས་འདྲོད་ལྟའི་
 སྐུ་ལྟའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་
 པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ལུས་མངལ་སྐྱེས་གྱི་མའི་ལུས་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་མངལ་སྐྱེས་གྱི་མའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱིས་པ། འདྲོད་མི་
 རུས་ཏེ། བཅ་པོ་དང་ཤ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྐུ་ནི་མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ལྟར་མཐེགས་པ་སྤྲོད་པ་སྤྱོད་པོ་ཅན། མི་ཤིག་པ་རྩོམ་པའི་རང་
 བཞིན་ཅན་ནོ། །ནས། སྐུ་ལ་ནི་ཕོ་བ་དང་ལོང་ག་མེད་དོ། །རྟག་གམ། བྲག་གམ།
 མཆིལ་མའམ། ངར་སྐྱབས་སམ། རས། སྐུ་ནི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་གར་བུ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། ཁོང་སྟོང་མ་ཡིན་པ། བྱ་ག་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་
 ལས། སྤྱི་བྱང་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་དང་འདྲ་ཡང་འཇམ་བྱུང་གཙ་ལིན་དི་ག་ལྟར་རེག་ན་བདེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམ་པ་རྟོག་དགར་གྱིས་མཛད་པ་བཙུ་

གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། མི་ཡུལ་དུ་གསུལ་བྱ་བུན་མང་བ་ལ་རིམ་
 ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མཛད་པ་བསུ་
 གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་མ་བྱལ་གྱང་། དེར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་བུན་མང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོར་མཛད་པ་བསུ་གཉིས་གཅིག་
 ཆར་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བསམ་མི་བྱལ་དགའ་ཡང་ཆུ་འབབ་
 ལྟར་དེ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན། དེས་མ་དེས་ལ་འཇུག་
 པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། གུན་དགའ་བོས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་བསུ་གོ་ཞིང་
 འཆད་པའི་ཡུན་གྱི་གཅིག་འཆད་པའི་ཡུན་ལ་ཤུ་རེའི་བྱས་ཆོས་དེ་འདྲ་སྟོང་གོ་
 ཞིང་འཆད་རུས། དེས་གཅིག་བཤད་པའི་ཡུན་ལ་མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱས་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་བརྒྱུད་ཁྱི་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་འདའ་རུས། དེས་གཅིག་འདའ་བའི་བར་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 སྒྲིང་རེ་རེར་མཛད་པ་བསུ་གཉིས་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་དང་། སྒྲིས་རབས་ཐམས་ཅད་
 གྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་
 པ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། སྟོན་པ་འདི་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་
 འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་
 སྟོན། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཚུལ་པ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
 ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདྲོད་ཀྱི་སྟོ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་
 པ་ཤུག་གྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདྲོད་ཀྱི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་
 དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདྲོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་
 དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་
 ན། བྱོད་རང་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟོད་བཀུར་ཐོབ་པར་འདྲོད་པའི་གང་ཟག་

ཡིན་ན་རྟེན་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། གང་
 ཟག་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན།
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟེན་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་ཤ་རྒྱ་བོས་རྟེན་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་འཕྱིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་ཐོག་མ་རྒྱུད་ལྔ་མ་གྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། འགོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་བཀྱར་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 གཞན་རིགས་འདྲ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མངས་སྤྱང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྤྱང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྤྱང་གི་ཚུལ་བྱིམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

ཉན་ཐོས་ཞི་ཆོལ་མ།

༥ ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕྱོས་སྒྱུར་མཐའ་
 དབྱེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་རྣམ་བཞག་གི་
 རྟེན་ཉན་རང་གི་ཡུམ་དུ་བཤད་པས། དེས་ཉན་རང་གི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་
 ལ། ཀླང་པ་དང་པོ་བྱུང་། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞུང་འདིས་རྟེན་ཐབས་འབྲས་
 བུ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་དེ། རྟེན་ཉན་རང་ཉེར་ཞི་འདོད་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་

སྤྱག་བདེན་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིར་འབྲིང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་
 ཕྱིར། མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་དེའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། རང་རྒྱལ་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན་། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས།
 ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་ཏྲག་སྟགས་ཏྲགས་པའི་གཞི་ཤེས་རྣམས་ཀྱན་ཤེས་
 ཉིད་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་རྣམས་དེའི་ཤུགས་བསྟན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་
 ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་དང་། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་རྣམས་དེའི་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱགས་སུ་བསྐྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྩོད་རྒྱུ་པ་ན་རེ། འགྲེལ་པ་ལས། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་པའི་སྐྱེ་མེད་དེ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་བྱེད་བེད་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཐབས་ཤེས་ལ་པ་མའི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཕྱོག་པ་ངོས་བབྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲོན་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། མ་ནི་ཤེས་རབ་པ་ནི་ཐབས། །ཉེ་དུ་བྱང་ཁྱབ་
 ཕྱོགས་རྣམས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 བསམ་པ་ལ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་མར་བཤད་པའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་
 ཏྲགས་པ་བསྟན་ཅམ་ཡིན་གྱི། དུམ་ལ་དེས་བྱུང་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་ཏྲགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་བསྟན་
 པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་གོ་རིམ་དང་
 ལུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཡིན་བེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་མཆོད་
 བརྗོད་སྟེང་གཞིའི་ལེན་དང་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་
 བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས། སྟེང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་དོན་མཆོག་
 རྣམས། །སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཕྱག་འཆལ་ཆོགས་བཅད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་སང་གཉིས་ཀས་དེ་རྩ་འགྲེལ་དུ་མ་
 སྒྱུར་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་
 པས་སྐབས་བརྒྱད་པ་རྩོགས་པའི་རྩིས་སུ་བཤད། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དགོས་འབྲེལ་
 འོག་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་བར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ལྔ་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་སྒྱུར་སྐབས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །འོན་ཏེ་སྤང་
 གཞིའི་ལུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱ་བ་
 རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གསང་བ་བཟླ་ན་པའི་དབང་དུ་བྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དང་བདག་ཐོས་
 ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་
 སྤང་གཞི་སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་མ་སྒྱུར་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་རྩིང་ཁྲིཀ་པ་ན་རེ། དེ་གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང་སྟོན་མེད་དེ། མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བཟླ་ན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་ཅན་ཁོ་ན་ལམ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡུམ་
 ལ་དང་བ་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དམ་པ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ།.....རེད་མདའ་པ་ཟེར། དེའི་སྟོན་མེད་དེ། གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་
 རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བཟླ་ན་ཟེར་ན། བཞེད་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་སྤྱིད་ཀྱང་
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་དེའི་ལམ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ནའི་ལམ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་
 རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་
 བྱ་མྱོད་ཀྱང་རྒྱལ་མེད་འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དེ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་
 ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རུས་ཏེ། དེ་འཕགས་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུས་
 པར་འགྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་བྱུར་དུ་དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོས་
 བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་མི་རྟག་སོགས་བསུ་དུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་པ་རྒྱ་མཆོན་ཟེར་བ་ཡང་སྤྲུལ་མ་དེས་
 བེགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྦྱོས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱོ་བ་ལ་སྦྱོས་བྱ་འབྲིང་གི་
 ལམ་ལ་སྦྱོ་སྦྱོང་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ལ་སྦྱོ་སྦྱོང་དགོས་ཀྱང་འབྲིང་གི་ལམ་
 དངོས་ལ་འབྲིང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུམ་སྐས་ཡིན་ན་བསྐྱེད་
 བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐུན་པ་སྤྲུལ་མས་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་
 སྐྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྦྱོ་འཕགས་ཀྱི་དུམ་གྱི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་སྐས་སྦྱོ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་དུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རང་སྐས་སྦྱོར་ལམ་པའི་དུམ་གང་ཞིག་རང་སྐས་བྱང་སེམས་མཐོང་
 ལམ་པའི་དུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་སྐས་
 བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་དུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་སྟེ། དེའི་ཡུམ་དང་། དེའི་མཆོན་པ་དང་། དེའི་ལམ་དང་། དེའི་མངོན་
 རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུམ་
 གས་ལ་དུས་མཉམ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། གས་གང་ཟག་དང་
 ཡུམ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་པ་ཁྱོད་ལ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཡང་སངས་འཕགས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་
 ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
 དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ།
 རྩ་བར་འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་
 ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་དང་འབྲས་ཡུམ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ཀྱི་
 རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྟོང་རྩེའི་མ་མ་ཅན། གང་ཡིན་དེ་དག་
 ཐུབ་པའི་རྩེས་སྟེས་གས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མ་མ་ནི་གསོ་
 མཁན་ལས་ཡུམ་དངོས་སུ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བརྒྱུད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན།
 ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་འབྲི་བ་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་འགྲིག་གཞན་ཡང་། མཆོན་པ་དེ་གང་
 ཟག་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོན་པ་དེས་
 རང་རྒྱུད་ཐུན་གྱི་གང་ཟག་གི་དོན་ཆེན་པོ་སྦྱབ་པས་བཞེད་དོན་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡུམ་དང་། དེས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསོ་བས་གསོ་བྱེད་
 ཀྱི་ཡུམ་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་སྦྱེད་པས་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡུམ་

སྐྱུ་མ་བྱ་ལྟར་ལྷ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཉི་མེད་གཞུག་ལས།
 འདི་ཇི་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་
 གསུམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཡང་སོ་སྐྱེ་རྣམས་པན་པ་ཆེན་པོ་འདོགས་པ་དེ་ནི་
 འཇིག་རྟེན་ན་མ་ཞེས་བྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྣམ་པར་
 མེད་ཀྱི་གསུམ་པར་བསྟོན་པ་ལས། དཔལ་བོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། གསོ་མཛད་སྦྱང་
 པར་མཛད་པ་སྟེ། བྱོན་ནི་བྱམས་མའི་ཡུམ་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། དག་ལྟན་ལས། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་གསོ་བ་ཡིན་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་འདི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས། འདིར་མངོན་རྟོགས་ཡུམ་དང་གང་ཟག་
 སྐྱུ་ལྟ་འཇོག་པ་ནི་མ་དང་བྱ་ལྟར་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་རང་སྐྱུ་
 འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་མ་བསྟོན་པར་ཐལ། དང་པོས་གཞི་ཤེས་ལ་
 རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་མ་བསྟོན་དེ། གཉིས་པས་ལམ་ཤེས་ལ་དེ་
 ལྟར་མ་བསྟོན། གསུམ་པས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེ་ལྟར་མ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ། འགྲེལ་པ་
 ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཡང་ཁ་ཅིག་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་མཁྱེན་
 གསུམ་གང་རུང་གིས་བྱུང་བའོ། སྦྱོར་བཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་གྲུབ་ཏེ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་
 དངོས་སུ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
 གྱིས་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱུས་ལ། རས། ཞེས་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་
 བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་ལ་སོ་སྐྱེའི་ལམ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མཆོད་
 བརྗོད་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་ལ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ་ན། མི་
 རྟོག་སྐྱུ་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཀང་པ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་ཉེར་ཁེར་འབྲིང་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཀང་པ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩའི་མི་
 ཏྲག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་འཕགས་
 པའི་དེ་རྣམས་དངོས་བསྟན་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩའི་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་དངོས་བསྟན་དང་། ས་བརྩའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་
 ཤེས་ཀྱང་འོག་ནས་མདོའི་དྲིས་ལན་གྱི་དོན་བསྟུང་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མི་
 ཏྲག་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། གོ་རིམ་དང་། གངས་ངེས་དང་།
 ཡུམ་སྙས་ཀྱི་དོན་དང་། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་བབྱང་བ་དང་ལྷ།
 དང་པོ་ནི། རང་སྙས་སྟེས་བུའི་བཞེད་དོན་སྟབ་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་
 མཆོན་ཉིད། སྐབས་བསྟན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྟུར། ཡུམ་དང་། མཁུན་པ་དང་།
 ལམ་དང་། མདོན་རྟོགས་བཞི་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་ནི། མཆོད་བརྗོད་དང་
 གཞུང་གི་མཁུན་གསུམ་གོ་རིམ་མི་གཅིག་ཀྱང་སྟོན་མེད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
 རིམ་པ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བུ་བའི་གདུལ་བུའི་ལམ་སྟེ་རིམ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན།
 ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་རྣམ་མཁུན་བཤད་པ་སོགས་ནི་དགོས་པའི་དབང་
 གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བ་ལ་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་མི་ཏྲག་སོགས་བརྩུ་དུག་གིས་བསྟུས་པའི་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་
 ལ་སྟོ་སྟོང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པས་དང་པོར་གཞི་ཤེས་དང་། དེ་ནས་ལམ་
 ཤེས། དེ་ནས་རྣམ་མཁུན་ལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་
 བཤད་ལས། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བུ་བའི་གདུལ་བུ་ཉིད་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་

དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ།
 རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཤེས་
 རས་དོན་གཉིས་དགོས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་བཤད། དེ་ཡང་རིགས་ཅན་
 གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་རྗེས་ལམ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་ཡང་
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པས་དེ་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བཟུང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
 ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དངོས་བཟུང་གྱི་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་
 ཡུལ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་གསུམ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལས་མང་མི་
 དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་
 དོན་གཉིས་སུ་ཚོགས་སྐྱབ་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཚོག་པའི་ཕྱིར།
 རང་དོན་སུ་ཚོགས་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཚོག་ གཞན་དོན་སུ་ཚོགས་ལ་ཡང་དེ་
 གསུམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། རང་དོན་རྟོགས་
 པ་སུ་ཚོགས་ལ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། སྒྲངས་
 པ་སུ་ཚོགས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་རགས་གཉིས་དང་དེ་
 གསུམ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་གཟུང་
 འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉམས་ལེན་གསུམ་གྱིས་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་སུ་ཚོགས་སྤྱོད་ གཉིས་པ་
 གྲུབ་ཆེ། གཞན་དོན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་ལ་མི་རྟག་
 སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ལ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་
 ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གདུལ་བྱ་རིགས་
 ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཡུལ་སྤྱོད་

ཡིན་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྲས་དང་། བཞེད་དོན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་
 ཡུམ་སྲས་དང་། གསོ་བྱ་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྲས་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་
 གསེར་འཕྲེང་དག་ལྡན་རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
 པ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་གང་རུང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཆོག་
 ཀླང་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་གྱི་མཚན་གཞི། དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་
 པར་སྟ།

ཚུད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
 ཅན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱུང་པོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་བསྐྱེད་བྱེད་སྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་
 བསྐྱེད་བྱེད་སྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་འགལ་བྱུང་པོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཚོད་བཟོད་ཀྱི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པ་ཐབས་
 ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཕྱོག་ཆ་ཁོ་ནས་བསྟོད་པར་ཐལ། མཚོད་
 བཟོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 རྟགས་བྱུང་སྟེ། གཞི་ཤེས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བསྟོད། ལམ་
 ཤེས་ལ་ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་བསྟོད། རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས།
 གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི། མདོ་ལས། མ་
ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེད་
བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་། གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་། བཞེད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་བྱེད་
ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་
ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི། ཙ་བར། ཉེར་ཞིར་འབྲིད་དང་། འཇིག་རྟེན་དོན་
སྐྱབ་དང་། འདི་གསུངས་པ་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་
མ་ལས། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་
དང་། ཞེས་པའི་བསྐྱེད་མ་ཞེས་པའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་དང་དག་ལྷན་ལྷར་བསྟོད་
པའི་ཕྱིར།

གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་གཞག

༥ གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པའི་བཤད་ཐབས་དགོས་དོན་གྱིས་དབང་ཚོན་
དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པར། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་
དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་
དབྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ལས་མཁྱེན་གསུམ་བདག་གཉིས་
གྱིས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལ་དབང་ཚོན་གྱིས་དབྱེད་ནས་དང་བ་
སྐྱེ་བས་རིགས་པ་གང་གིས་དབྱེད་ཅེ་ན། རིགས་པ་ལྷ་སོགས་གྱིས་དབྱེད་ཚུལ་

བཤད་པ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་། ཆོག་དེ་ཐོས་ནས་རྒྱུ་གྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་བོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བ་སྦྱེ་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཐོས་མ་ཐག་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་དང་བ་བསྦྱེད། ཆོས་
 གྱི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་
 པ་ལ་དང་བ་བྱགས་དྲག་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ། དང་བོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱུ་གྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་
 མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བ་བསྦྱེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་དང་བ་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་།
 འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། རྒྱལ་བོ་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དབང་རྣམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྣམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྣམ་དང་། རང་རྒྱལ་རིགས་
 ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་འབྲིང་དང་། ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱི་དབང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོས་ཉིད་
 ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱི་དབང་བོ་རྒྱལ་བོ་དང་། རས།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་
 དབང་བོ་རྣེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡུལ་ལྔ་ལ་
 མཁས་ཀྱང་རྣེ་རྒྱལ་ནི་སྒྲིའི་འཇུག་པ་ལྟར་བྲལ་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར།
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པོ་ཡིས། རྟོགས་སྒྲ་རྒྱལ་བོས་རྟོགས་དཀར་

བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས། ཞེས་
 པས་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམ་གྱིས་ཡུམ་སྟོན་པའི་མཆོད་བཟློན་ལ་གཞོན་པ་མ་
 མཐོང་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མཐོང་བས་དང་བ་
 སྐྱེ་ཚུལ་བཟུན་ཟེར། འོ་ན། རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམ་དེས་
 གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་
 བོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་
 སྐྱེད་པ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ནས་ངོ་
 བོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་དང་བ་བསྐྱེད། ཡུམ་ལ་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུས་བསྟོད་
 པ་ལྟར་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་འཕགས་པ་བཞིའི་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་རུས་པ་ལ་
 དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་ཤི། འགྲེལ་བ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་ཤི། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུལ་ལྷགས་གསུམ་པ་ཅན་ནི་
 གདོན་མི་ཟ་བར་སྤིང་དོ། ཞེས་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། འགྲེལ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུན་པར་
 མཇོང་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤིང་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ཤི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་རུས་པ་ལ་དང་བ་
 སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དབང་བོ་རྣམ་པའི་གཉིས་ཀ་
 དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་མཆོད་བཟློན་གྱི་ལུང་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཐོས་
 རས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྷབ་ཤི། དེ་ཐོས་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བར་བཟུན་གྱི་
 དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆོད་བཟློན་
 གྱི་ལུང་དབང་རྣམ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་རྣམ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པ་ལ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཡོན་ཏན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་ཤི། རྣམ་འགྲེལ་

ལས། རྗེས་དཔག་རང་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ལ། ལྷང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་བཤད། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ལྷང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་
 ཅུང་། ཞེས་སོ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཅུང་ཟད་སྟོག་གྱུར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེན་བཞི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་
 རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་ངེས་ལེགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས།
 དེ་རྗེས་སུ་མངོན་མཐོ་འང་ངེས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤང་དང་
 འོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་བཅས་རབ་དུ་ངེས་པ་ཡིས། གཙུག་པོའི་དོན་ལ་མི་
 བསྐྱའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་འང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤིན་དུ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 རྒྱབ་པ་ལ་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ལྷང་རྒྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་
 གནས་མངོན་གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་སྟོག་གྱུར་དང་ཤིན་དུ་སྟོག་གྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་
 རས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ལྷང་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་དང་
 པོ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུང་པ་དག་པ་ན་ལྷང་འགོད་པ་གང་ཞིག དེའི་ཆེ་དབྱུང་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་
 གསུམ་པར་ནི་འཕྲོས་པ་ན། ལྷང་འདྲེན་པ་ནི་མཐས་པའི་ལྷགས། ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་རྣམ་ལྷང་དོན་ལ་དབྱུང་
 པ་དག་ནས་རྒྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། གནས་གཉིས་པའི་དབྱུང་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་རྒྱབ་པའི་སྟོག་གྱུར་ཙམ་གྱིས་སྐབས་
 འདྲིར་གནས་གསུམ་པའི་ལྷང་གིས་དབྱུང་པ་སྐབས་མ་ཡིན་པས་དེ་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདྲིར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལྷང་གིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་རབ་གྲགས་དོན་དག་ལ། །བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་
 ཉེས་པ་མེད། །སྒྲིག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི། །མི་འདོད་དཔྱད་པ་ཉིད་མི་
 འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
 བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་ནས། དེའི་དོན་གོམས་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
 བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་རྣམ་གྱིས་
 སྐབས་འདིར། རས། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་
 ར། འགྲེལ་བ་ལས། མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
 གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཚུད་ཚུལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་ན། རས། འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། དབང་རྣམ་གྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་ཕྱགས་ཆོས་
 དང་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་རུས་ཤིང་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་བསྒྲོམ་པས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་
 བསྐྱབ་རུས་ན་ལམ་ཀྱན་མཁྱེན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་
 མེད་དུ་ངེས་ནས་དེ་ལ་གོམས་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་བར་
 ངེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་ཁྱགས་པས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་རྣམ་གྱིས་ཐོག་མར་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་
 དུའང་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན། གཅིག་དུ་བྲལ། རས། འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །རྟོང་རྒྱུ་པས། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་།
 གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 དོན་གཅིག་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་གཞི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་འཆད་
 ཅིང་ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སེང་བཟང་ལ་ཞེ་
 སྤང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགལ་བའི་ཁྱུང་ཤིན་དུ་སྡི་བ་ལྷན་པོ་ལྟ་བུས་ནོན་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་

བྱལ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་
 ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་རྒྱུ་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདྲིང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་ལ་སྤང་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། འདི་དག་གིས། ཞེས་
 པ་ནས་ཐན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དག་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རྟོགས་ཀྱི་
 དགག་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། མེད་
 པར་ཐལ། རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྟོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་རང་རྒྱུད་
 པ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱལ་
 པར་འདྲིང་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། རང་རྒྱུད་
 པ་རྣམས་ཐ་སྦད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་བཏགས་ནི་མེད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འདིའི་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་
 བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཡོད་མེད་ནི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཡིན་
 པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་འང་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མེད་དང་བདས་བཞག་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ལས། བྱལ་སྟེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་བདས་
 བཞག་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་སྦད་དུ་མེད་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་
 ཚུལ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཀུན་བཏགས་པའམ་སྒྲོ་འདྲིགས་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 མིང་གིས་བཞག་པ་དང་བརྟམས་རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་དུ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཀུན་བཏགས་ནི། ཞེན་ཡུལ་དེ་དོན་དམ་པར་ཀུན་
 བཏགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མིང་དང་བརྟམས་བཞག་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོ་
 རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 ཟེན་རྟོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མའི་དྲིས་ལན་ལས།
 དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ལེགས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་མ་
 ཡིན་པའི་རང་མཆོན་འདྲོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདྲོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་ཞིག་འདྲོད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྱུ་མའི་རྟ་སྦང་སྦང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྱུལ་གཞིའི་རྩེ་ཤིང་
 ངོས་ནས་མི་སྦང་བར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྩེ་ཤིང་བྱ་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 ཡོད་ན་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་མས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲོ་འབྲུལ་པ་
 ལ་སྦང་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་རྩེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྦང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོ་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རྩེ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲོ་འབྲུལ་པ་ལ་ཡང་སྒྱུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་སྦང་ཡང་མིག་བསྐྱེད་
 པའི་དབང་གིས་སྦང་གི། གཞོད་ནས་སྒྱུ་མའི་རྟ་སྦང་དུ་སྦང་བ་བསྐྱེད་པ་མིན་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་སྒྱུལ་གཞིའི་ངོས་
 ནས་རྟ་སྦང་དུ་སྦང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། མིག་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དེ་

ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་གཞུག་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་དེར་སྒྲུང་དུ་བསྐྱེད་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་ན། མིག་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མའི་རྟ་
 སྒྲུང་སྒྲུལ་གཞི་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལའང་རྒྱ་མའི་རྟ་སྒྲུང་གི་སྒྲུང་བ་འཆར་བར་ཐལ།
 དེ་སྒྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟ་སྒྲུང་དུ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲུལ་གཞིའི་ཐུགས་
 རྩེས་གཉིས་དང་མིག་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ཀ་ཚྲགས་དགོས་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཐག་ཁ་ལ་སྒྲུལ་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཡང་ཐག་ཁ་མེད་པའི་ས་ལའང་
 སྒྲུལ་དུ་སྒྲུང་བ་འཆར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལེགས་
 བཤད་སྟེང་པོ་ལས། མིག་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ལ་དེར་
 སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེར་མི་སྒྲུང་ཞེས་སྒྲུ་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་གཉིས་ལས། སྟོ་ལ་སྒྲུང་བ་
 འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡན་ཆད་
 གྱིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆད་དང་། ལྷག་མས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆད་
 བསྟན་ཟེར་ན། ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་ན་སྤྲུལ་མའི་ཀུན་རྫོབ་དེར་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།
 དེས་དེའི་གྲུབ་ཆད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཆོས་ཅན། ཐ་སྐད་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲུལ་མའི་ཀུན་རྫོབ་དེར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་
 རང་འགྲེལ་ལས། བ་ལང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་
 རྫོབ་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞན་ནི་
 གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 འདི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་
 གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཐ་ཚྲགས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་

ལྷར་སྒྲུང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དབྱུང་པ་མི་འཇུག་གོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཕྱིས་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་ཆད་དང་། དོན་དམ་ཏུ་གྱུབ་ཆད་བསྟན་ཟེར་བའང་ཤིན་ཏུ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་དབྱུང་པ་མི་འཇུག་ཅེས་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་
 དཔྱད་པར་མི་བྱེད་གྱེ། དཔྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པའི་གཅིག་
 དང་ཏུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་བདེན་མེད་ཏུ་སྒྱུབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས། ཡང་ཁ་ཅིག་ བདེན་པའི་གཅིག་དང་
 བདེན་པའི་ཏུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དེ་སྒྱུབ་གྱི་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། བདེན་མེད་ཡིན་ན་དེ་གང་རུང་དང་བྲལ་བས་བྱུང་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པའི་
 གཅིག་ཡིན། འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་གཉིས་བདེན་
 པའི་ཏུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་ཆོས་གཅིག་དང་བདེན་པའི་ཆོས་ཏུ་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་རུང་ཏུ་ངེས་པ་
 དེས་བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་བྱུང་པར་
 འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་ངེས་
 པའི་ཆད་མ་ངེས། སྟེ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྱུང་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་
 གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་རྟག་པར་
 སྒྱུབ་པའི་ཕྱིར་སྟོ་ལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་སྟེ་བྱས་ན་སྟོ་མི་རྟག་པས་མ་
 བྱུང་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱིས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
 བྱུང་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་སྟོ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་

གིས་གསར་དུ་གཙོ་བོ་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་མེད་པར་ཐལ། འདྲིམ་པ་དེའི་ཕྱིར་
 འདྲིམ་མི་ལྷན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཏྲགས་དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་གསར་དུ་མི་གཙོ་བོ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིལ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་
 སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་གསར་དུ་མི་གཙོ་བོ་པའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་སྒྲིལ་
 འདྲིམ་གསར་དུ་མི་གཙོ་བོ་པར་འདྲིམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲིལ་མི་ཏྲག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ངེས་པའི་ཚད་མས་སྒྲིལ་མི་ཏྲག་པ་
 ལ་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་གཙོ་བོ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྗེས་བྱུང་
 ངེས་པའི་ཚད་མས་བསྒྱུབ་བྱེད་ལ་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་ཚད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདྲིམ་པ་
 ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲིལ་
 འདྲིམ་ཚད་པར་བཤད་པ་ཅུ་མ་གང་ཞེས། དེ་ཚད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་
 ཡོད་པ་མང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚུལ་བྱུང་གི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་པ་ཡོད་པའི་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་ཚད་དགོས་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདྲིམ་སྒྲིལ་ཏེ་འདྲིམ་དེ་འདྲ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 འཛིན་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་
 སྒྱུབ་གྱི་བསྒྱུབ་བྱེད་ཐེ་ཚོམ་ཅུ་མ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱུབ་དག་གི་དགོས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གལ་ཆེ་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱད་དུ་དཀའ་
 གནད་བཤད་ཡོད་པས་དེར་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། སྒྲིལ་དཔོན་གྱིས་ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་
 དང་། དེའི་བྱུང་ཚད་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟོང་
 ཉིད་ཏྲགས་པའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྒྱུད་པ་ལ་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་དགོས་ཏེ། དེ་ངོས་
 མ་ཟེན་པར་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟོང་ཉིད་ངོས་མི་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྟོང་
 འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་

ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། དགག་བྱ་ངོས་
 བཟུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདྲི་བདེན་པར་
 འཛིན་ལྷགས་དང་། བཟུང་བའི་དོན་སྤྱི་སྒྲོ་ལ་ཤར་ནས་ངོས་ཟེན་པ་ཅིག་དགོས་
 ཏེ། དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བར་ཆོག་གི་སྐབ་ཆད་དང་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྐྱ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱང་
 ངོས་ཟེན་པའི་གོ་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། འདྲི་བདེན་
 པར་གྱུ་བ་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷགས་སམ་དེས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་
 བའི་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པོར་མ་ཤར་བར། དེ་ནམས་སུ་སྐབ་པ་མི་སྤྱི་ཅེས་
 པའི་བརྟུ་འཛིན་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་སྐབ་ན་གཞོད་པ་འདྲི་ཡོད་དང་།
 མ་གྱུ་བ་པའི་སྐབ་བྱེད་འདྲིའི་ཞེས་མང་དུ་སྐྱས་ཀྱང་དོན་ལེགས་པར་མི་གོ་བས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདྲི་བརྟེན་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
 བདེན་པར་གྱུ་བ་ཆད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་སོགས་གདོད་ནས་རང་གི་བསྐྱེད་ལྷགས་སུ་གྱུ་བ་
 པ་དེ་དེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་མའི་ཏྲ་སྤང་སྤང་བ་ན་སྒོ་འབྲུལ་པའི་
 དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གདོད་ནས་སྐྱལ་གཞིའི་ངོས་ནས་གྱུ་བ་པར་སྤྱང་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་སྤྱང་བ་ན་ཤེས་པ་ལ་དེར་
 སྤྱང་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཞེས་བྱ་མི་རུང་བས། སྒོ་
 གཞོད་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་གྱུ་བ་པ་མི་
 འགལ་ཏེ། འདྲི་སྒོ་ལ་སྤྱང་བ་ཡང་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སྤྱང་བར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུགས་སྤྱང་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བྱམ་པ་བྱམ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་
 བྱམ་པ་རང་གི་གནས་ལྷགས་དབང་གིས་ཡོད་པ་དེ། བྱམ་པ་བདེན་པར་གྱུ་བ་
 ཆད་དང་། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་དེ་ལྟར་
 གྱུ་བ་ན་བྱམ་པ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་རྩུན་སྤྱང་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་

པ་ལ་དེ་རྩུན་སྤང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དེ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་
 མི་མཐུན་པའི་རྩུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙུ་ཤེ་ལས། འབྲས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེ་
 བའི་ཆོས། །ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྩིབ་
 ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཀུན་
 རྩིབ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཡོད་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་
 སྤང་བ་ལས། དེས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་
 བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྩིབ་དུ་ཡོད་
 པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་
 གཟུགས་སྟོགས་འཛིག་པའི་གང་ཟག་བསྟན། ཡང་དག་པར། རས། དེའི་ཕྱིར་
 བར་གྱིས་སྤང་ཚུལ་བསྟན། བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པས་དེ་དག་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ཆོགས་དུག་གི་སྟོ་གཞོད་མེད་བསྟན་ཅིང་། ལྷག་མས་ཀུན་རྩིབ་བཅ་རྩུན་
 པར་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བདུན་སྟོགས་ཡོད་དེ།
 ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་ལྗང་དང་། རྣམ་བདུན་དང་། གཅིག་དུ་བལ་གྱི་གཏན་
 ཆོགས་གསུམ་དང་། རྒྱལ་དཔྱད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆོགས་དང་།
 འབྲས་བུ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆོགས་དང་། རྒྱལ་བྲས་
 གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱད་པ་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང་། ལུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་
 ཆོགས་གཉིས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱད་པ་འགལ་སྒྲུབ་ཐམས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་དང་། མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་
 ཆོགས་གཉིས་དང་དགུ་སྟོགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཆོས་ཅན་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་དང་
 གཅིག་མ་ཡིན། རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་ལས་གཞན་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་

ཡིན། ཁྱོད་ལ་སྤང་པོ་བདེན་པའི་རྟེན་དུ་མེད། ཁྱོད་ཀྱང་སྤང་པོ་དེར་བདེན་པའི་
 བརྟེན་པར་མེད། རང་གི་སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་ཤེ་
 ལས། སྤང་མིན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཙྴ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྟོགས་ལྟར་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་
 ཡིན། ཞེས་དང་། ཙྴ་ཤེ་ལས། རྣམ་པ་ལྡན་ནི་བཅལ་བྱས་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་སོ་སོའི་སྐྱབ་ཚུལ་ཙྴ་ཤེ་དང་རྒྱུ་ཆེན་ལྟོས། གཉིས་པ་ནི། ང་ཆོས་
 ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་དང་བདེན་པའི་
 གཅིག་མིན། དེ་དང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་མིན། ཁྱོད་ལ་བདེན་
 པའི་སྤང་པོ་རྟེན་དུ་མེད། ཁྱོད་ཀྱང་བདེན་པའི་སྤང་པོ་དེར་བརྟེན་པ་མེད།
 ཁྱོད་སྤང་པོ་དང་བདེན་པར་ལྡན་པ་མིན། སྤང་པོ་འདུས་ཙམ་བདེན་པར་ཁྱོད་
 མ་ཡིན། བདེན་པར་སྤང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 ཤིང་ཏྲ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཅལ་ན་མི་རྟོག་པ་བཞིན། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་
 ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། །ནས། ཤིང་ཏྲ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་
 འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་
 ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་དུ་བྲལ་དུ་འདུ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་
 དད་ཀྱི་དབྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་གཉིས་དང་ལམ་
 རིམ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། འདི་དབྱུ་མ་རྒྱན་གྲགས་ཆེ་ལ།
 ལམ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག །གཅིག་དང་དུ་མར་

རྣམ་དཔྱད་ན། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 དེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ལས་ལམ་རིམ་
 གཉིས་དང་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་འདི་མང་ཡང་སྤྲོད་འཆད་དོ། །བཞི་བ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་མ་
 རི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ།
 དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ།
 རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་གྲགས་ཆེ་ལ། ལམ་སྒྲོན་ལས།
 དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མིན། །རྒྱ་མེད་
 ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་ཏེ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་ཟེན་
 རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེ། མེད་པའང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། ཡོད་པ་རྣམ་པར་
 མི་སྐྱེ་སྟེ། མེད་པ་རྣམ་མཁའི་པར་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་པ་
 མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།
 དོན་དམ་པར་ཡོད་ཟེན་པ་མི་སྐྱེ། མེད་པའང་མི་སྐྱེ། དེ་གཉིས་ཡིན་པའང་མི་སྐྱེ།
 དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའང་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས།
 ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་
 ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ལྷ་
 བཞི་སྐྱེ་འགོག་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་
 གཅིག་ཁོ་ན་མི་སྐྱེད། རྒྱ་དུ་མས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྐྱེད། རྒྱ་
 གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྐྱེད། དོན་དམ་པར་རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་
 བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། དུ་མས་དངོས་
 གཅིག་མི་བྱེད་དེ། །དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །གཅིག་གིས་དུ་མས་དངོས་མི་
 བྱེད། །གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
 འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ལྷགས་

འདིའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟགས་ནི་འགའ་བྱང་མ་གཏོགས་པ་འབྲེལ་ཟླ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས། ཉན། དབུ་མ་སྒྲིང་བ་ལས། རྩོམ་གཟུགས་མ་དང་ཡོད་
 མེད་སྐྱེ་འགོག་དང་། ལུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་ཡང་གསུངས་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་འགའ་ཟླ་དམིགས་པ་ནི། ས་སོགས་འབྱུང་བ་
 ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་རྩོམ་ཉིད་མེད་དེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་ཤེས་པ་བཞིན། དབུ་མ་སྒྲིང་བ་ལས། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག རྟོན་དམ་
 པར་ནི་འབྱུང་བ་ཡི། རྩོམ་ཉིད་མེན་བྱས་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལྡན་སོགས་ཕྱིར་ཤེས་
 པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བ་ལས། སློབ་དཔོན་
 འདིས་རྟོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན།
 དགག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་འགའ་བྱང་མ་གཏོགས་པ་འགའ་ཟླ་
 དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག། ཅེས་གསུང་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྲས་ཀྱིས་མགོ་མཚུངས་མཛད་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
 ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བ་ལས། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་གནད་
 གང་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གོ་ན་རིགས་པ་ལ་སློབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཆེར་འགོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་དེ་དག་སོ་སོར་ཤེས་སོ། །དཀྱུ་
 པ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།
 ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དྲོས་པས་ཁྱས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་
 སྐྱེས། རྟོན་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། རྟོན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་རྟོང་
 པར་བཤད། གང་ཞིག་རྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་
 ལས། དེ་ཕྱིར་རྟོན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། རྩེ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་
 གཙོད་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ནི་

རིགས་པའི་གནད་ཚད་ལ་གསལ་བ་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་བཤད་ཅིང་།
 བཀའ་བབས་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཐལ་རང་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྷ་བ་སྦྱང་བར་མཁོ་
 བས་རྗེ་ཡབ་ཐུས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་བསྐྱེད་མེད་པར་རུང་བཤད་ན། རྟགས་
 འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
 གཟུགས་བརྟན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་
 དེའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། བྱུང་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་བརྟགས་ན། །དེ་
 དང་དེ་ལ་གཅིག་པ་མེད། །གང་ལ་གཅིག་པ་ཡོན་མེན་པ། །དེ་ལ་དུ་མའང་མེད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དངོས་རྣམས་ངས་བརྟགས་
 ན། །ཡང་དག་དུ་ན་དངོས་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་གཅིག་ཕུ་དང་། །དུ་མའི་
 རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་གྱིས་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཚྭ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་གྲུབ་
 དུ་སྦྱོར་འདོགས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། རང་བཞིན་
 གཅིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སྦྱང་བ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཚྭ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་
 འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་གྱི། དོན་སྐྱབ་མེན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་
 མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་པ་ཡང་མེད་དེ། བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྦྱང་དང་ཐ་སྙད་
 རྣམས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ནི་སྤང་པོ་སྟེ་སྟོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་

འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་
 གིས་མཁས་གྲུབ་ཚེས་རྗེས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འགོག་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་ལས་ང་
 མཁས་ཞེས་པའི་འབྲུལ་སྐད་ཆེན་པོ་འོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་སྒྱུབ་པ་ལ་སྤྲོ་རིམ་བྱས་ན།
 བྱུང་པ་སྒྱུབ་པ་དང་། རྟོགས་ཚེས་སྒྱུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་
 མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལས་ཕྱོག་མི་དགོས་སྟུང་ན།
 དེ་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན་
 བདེན་པར་མེད་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེའི་
 གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་དང་
 དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་གྲུབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་དང་དུ་
 མ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་ཉིད་ དེ་གཉིས་པན་
 ཚུན་སྤང་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དངོས་འགལ་
 ཡིན་ལ། གཅིག་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་གཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་གཞལ་བ་
 དང་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ཕྱི་བདག་
 ཉིད་དང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 པས་ཕྱང་པོ་གཞན་སེལ་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་མཆོམས་ཀྱི་རྟགས་
 བྱུབ་ཉིད་ དབུ་མ་རྒྱན་ལས། གཅིག་དང་དུ་མ་མ་གཏོགས་པས། །རྣམ་པ་གཞན་
 དང་ཕྱན་པ་ཡི། །དངོས་པོ་མི་རུང་འདི་གཉིས་ནི། །པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་པན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་
 དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་སྒྱུབ་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱུབ་པ་གཉིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས།
 རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་
 དུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་ལྟག་གིས་བྱུབ་པ་ངེས་ཤིང་།

ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་གཉིས་ཚྲོམ་པའི་བྱེད་པས་རྟགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལས་ཚྲོག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་བྱུང་ངེས་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་དུན་ལས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་དངོས་འགལ་དུ་
 ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཚྲོམ་པའི་བྱེད་ལས་
 ལས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་
 ངེས་པས་ཚྲོག་བྱུང་དང་རྗེས་བྱུང་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཚོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དང་དེའི་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་གཅིག་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་དེའི་
 དུ་མར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་གཅིག་དུ་
 མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ཚྱོད་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལྟ་བུ་ཚྱོད་གཞི་མངོན་
 སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཚོས་ཅན། ཆ་དང་བཅས་པར་ཐལ།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་སྤྱི་དང་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་
 ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་གང་ལའང་རང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་
 རང་གི་དོན་སྤྱི་དང་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བྱུང་ཚོས་གསུམ་མེད་པ་མི་སྤྱི་ཅིང་དེ་
 དག་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཆུན་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་བརྩམས་
 དང་། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་བདག་ །དེ་ཡི་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཡང་། །དེ་དག་དེ་
 དང་འདུ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིས་རང་གཞན་གྱི་ཟླ་
 བས་འདྲོད་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ནམ་མཁའ་སྟགས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཆ་
 མེད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ཟླ་བ་དག་ནི། །ཞེས་པ་
 ནས། འདུས་མ་བྱས་མཐའ་དག་ཀྱང་སྤར་བསལ་བེན་ཏེ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་
 དེ་དག་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

བཤད་ལས། རྩོད་གཞི་མངོན་གསུམ་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་
 སྤྲིད་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཆ་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ཆ་མེད་མེན་མི་དགོས་སྟུམ་ན། དེ་དགོས་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་
 ཆ་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་ཆ་བཅས་གྱི་རྣམ་
 པ་ཤར་ན་ཆ་མེད་ཁེགས་པས་བྱུང་། ཆ་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ན་འང་ཆ་བཅས་རྣམ་
 པར་བཅད་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་སྒོ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་
 ལྟར། གཅིག་ཤུའི་རང་བཞིན་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆ་
 བཅས་སུ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་བཤད་པ་དང་། རིགས་པ་འདི་གཉིས་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྲིད་པ་འགོག་པའི་
 ཚད་མ་དང་། ཆ་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆ་བཅས་ལ་བདེན་གྲུབ་
 གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟུམ་ན། དེའི་བྱུབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་
 ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་དེ་མེད་པ་དངོས་འགལ་ངེས་
 པའི་ཚད་མ་དང་། རྟགས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་
 འགོག་པའི་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་། དེ་གསུམ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་བྱུབ་པ་སྐྱབ་པ་
 ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་གཞི་མཐུན་
 འགོག་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་བསྐྱབས་ཟིན་
 ཅིང་། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་དེ་མེད་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བདེན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན་
 ཏོ། །དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་སྤང་ཚུལ་ངོ་བོ་ཐ་
 དད་དུ་སྤང་ཡང་སྤྲོད་ལྷགས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། ཆ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་སྣང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་གཉིས་གཅིག་ན་ཆ་
 དང་ཆ་ཅན་མེད་དགོས། དེ་གཉིས་ཀར་ཐ་དད་ནའང་ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཅན་མེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དུ་ན་ཆ་བཅས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆ་བཅས་མི་སྲིད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་
 ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པར་ཐལ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་
 པའི་ཡོད་པ་རྩུན་པའི་གྲུབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། འགེལ་
 ཆེན་ལས། རྩུན་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉི་ཤུ་འདི་
 རི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ཆ་ཅན་དེ་གསུམ་དང་དེའི་ཆ་དུ་མ་ཆོས་
 ཅན། ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་
 གཟིགས་དགོས་པ་ལ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་
 དོན་དམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ནི་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད། ནས། གཞི་མཐུན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་ཅན་རྣམ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དུ་མར་
 ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་དུ་མ་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་རེ་རེ་
 ནས་ཆོས་ཅན། གཅིག་དུ་མེད་པར་ཐལ། དུ་མར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཆ་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། གཅིག་དུ་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་ཅན་དང་ཐ་དད་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དུ་མར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། བྱོད་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མར་མེད་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཁེགས་པ་
 དེའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡ་གྲུལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་
 དུ་མ་ཆོགས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་སྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་ཡ་གྲུལ་བཀག་ནས་ཚྲགས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་
 པས། ཏྲགས་བྱུང་ཕྱི་མ་ཁེགས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། སྤྲ་མ་ཁེགས་པས་ཏྲགས་དེ་
 ཁེགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་སྤྲ་མ་དེ་
 གཅིག་མེད་ན་དེའི་དུ་མ་མེད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་
 མ་སྤང་བ་ལས། གཅིག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་གྲུབ་ན། དུ་མ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡང་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཚྲགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དུ་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཚྲ་
 ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 སྟེ། དུ་མ་ནི་གཅིག་ཚྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། ངོ་བོ་
 གཅིག་དང་བྲལ་བ་གྲུབ་ན་དུ་མ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡང་མདོན་སུམ་ཁོ་ནར་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ཏེ། དུ་མ་ཉིད་ནི་གཅིག་ཚྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྲ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་བསྐྱབས་ནས་འདིར་དེ་
 ཏྲགས་སུ་འགོད་པ་ནི་བྱབ་པ་སྐྱབ་སྤྲ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 སྤྲ་བདེན་པའི་གཅིག་ནས། གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚྱོད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་
 ཕྱོགས་ཚྲ་ཏྲགས་ན་བདེན་མེད་ཏྲགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
 གཅིག་དང་དེའི་དུ་བྲལ་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
 པར་བཤད་བློ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱབ་པར་ཐར། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དུ་མེད་པ་སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གཅིག་དུ་མེད་
 པ་སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འོ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་
 སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་མེད་པ་སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། འདོད་ན། གཅིག་གི་སྤྲོད་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། གཅིག་བདེན་མེད་དང་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་གཉིས་སྤྲོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

འདྲོད་ན། གཅིག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྡོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་མའང་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདྲིའི་དུ་
 མའི་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་ན་གཅིག་སྤང་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བ་དང་། བུམ་
 པ་གཅིག་དུ་སྤང་བར་འདྲོད་པ་འགལ་ཏེ། བུམ་པ་ཚེས་ཅན། རང་སྤང་བའི་
 དབང་ཤེས་གཉིས་སྤང་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། གཟུགས་རགས་པ་ཡིན་ན་རང་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཆ་བཅས་སུ་
 སྤང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རང་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་
 དུ་མར་སྤང་བར་ཐལ། རང་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་སྤང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། དུ་མར་མི་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྟེ། འདྲོད་ན།
 དེ་ཚེས་ཅན། གཅིག་དུ་མི་སྤང་བར་ཐལ། དུ་མའི་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་གཅིག་དུ་ཏྲགས་པའི་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏེན་འབྲེལ་
 གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་སྟོལ་ཡང་དག་གིས་ཏེན་འབྲེལ་
 བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་མ་ངེས་ཟེར་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་
 འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་
 སྟོལ་ཡང་དག་ཚེས་ཅན། ཏེན་འབྲེལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་སྤང་བའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྟོལ་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྟེ། བྱུང་སྟེ། ཏེན་འབྲེལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ལྟར་
 སྤང་དུ་སྤང་གི་བར་དུ་ཁྱོད་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཕྱི་སྟོལ་ཡང་ལྟར་སྤང་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཏེན་འབྲེལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཚད་
 མས་ངེས་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏེན་འབྲེལ་

གྲི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོར་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བདེན་མེད་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 རྟེན་འབྲེལ་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱ་གུ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་
 གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་ན། ཆོས་གཞན་ནམས་རྟགས་
 སྒྱུར་འགོད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་རྟོགས་ཐུབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་
 ཆོ་གཟུགས་བརྟན་དཔེར་བྱས་ནས་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཡིན་
 དགོས་པའི་སྤྱི་བྱབ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་། སྤྱ་གུ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟེན་
 འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྦྱོར་
 པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བྱུང་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོ་
 ཁ་སྦྱོར་དགོས་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་གྱིས་
 བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་རྟགས་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་ན་སངས་
 རྒྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འཕགས་པ་ལྟས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་
 ཡིས་དངོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ནས་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
 དགོས་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་

ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས། ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ན་རྩུན་པར་གྲགས་པའི་དབེ་འདི་
 རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་རྩུན་པར་མ་གྲགས་
 པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་
 ཤིང་། དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་པ་ཡང་ཡོད་པས། ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་
 རྟོགས་ན་ཆོས་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱང་རང་དོན་
 རྗེས་དཔག་གིས་ཆོག་ལ། གཞན་གྱིས་རྟགས་འགོད་མི་དགོས་ཀྱང་དེས་བདེན་
 མེད་གཉིས་རིམ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས།
 རི་ལྷར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒོས་སྒྱུར་
 བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་
 བ་ནི། བདེ་སྐྱབས་རྟེན་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ།
 རེས་འགའ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དྲ་
 བྱལ་སྟེ། རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྟོགས་ཚུལ་དང་། ཅུང་ཟད་
 ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དྲ་གཞི་མིག་སོགས་ནང་
 གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་དུ་བདག་མེད་ཆད་མས་ངེས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་
 གཞན་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དེའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་
 བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་སྒོས་པར་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་
 གཙོད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མས་ངེས་ནས་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་ནང་གི་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཟེན་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་གཞན་ལ་དྲ་
 རས། སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་པས་སྟེ་བྱུང་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒོ་འདོགས་བཅད་ཀྱང་

སློལ་ཕྱོགས་པས་མ་རྟོགས་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་སྟོས་
 པར་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་ཀྱང་། རང་གི་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྟོལ་དུ་སྤང་བ་
 དེ་ཆོས་ཅན། སྐབ་མཐའ་སྐྱབ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བ་སངས་
 རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་སྟོང་འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་བ་
 དང་། །ཐུ་བ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
 མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་སྟོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སེམས་ཅམ་པ་དེར་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན། དབུ་མ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞི་གང་རུང་
 ཡིན། གཞན་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་
 ཀྱིས་བྱབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་དེ་
 ལྟར་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཟུ་གུ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་
 ཐེ་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དེ་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བ་
 རྟེན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དབུ་མ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་སྟོལ་ཡང་དག་དུ་སྤང་བ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
 དམ་བཅའ་དང་དངོས་སྐྱབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་ལ། དབུ་མར་ཞུགས་ཟིན་པ་
 དང་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་དང་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་དུས་
 མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། གང་ཟག་གི་སྟོང་
 དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་མི་སྟོང་དེ། རིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་
 གི་སྟོང་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྐབ་མཐའ་

འོག་མ་བཏང་ཚད་དེ་གང་ཞིག་གོང་མར་ཞུགས་ཚད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་སྦངས་པ་ལ་གཞོན་
 བྱེད་བཏུན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
 འཇིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདྲོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་
 བྱེད་འཐད་པ་ཡང་རྟོགས། ནས། རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་སྟོལ་དེས་ངེ་
 སྲིད་དུ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དྲོར་བ་དེ་སྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
 པ། ནས། གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཆད་
 མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྟོལ་ལ་
 མཐུན་དཔེར་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་འགོད་ཆེ་གཟུགས་བརྟན་བདེན་
 མེད་ཁོ་ན་འགོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྟོལ་ཡང་དག་ལ་གཟུགས་བརྟན་
 བདེན་མེད་ཁོ་ན་འགོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྟོལ་ཙམ་ལ་རྒྱད་
 མ་སྟེན་པ་དང་སྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་ལ་གཟུགས་བརྟན་འཇིག་རྟེན་
 པའི་རྩུན་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས། གཉིས་པ་ལ་དབུ་མ་བའི་རྩུན་པ་དཔེར་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 འདྲོར་གཟུགས་བརྟན་སྐྱེས་དཔེར་བཞོད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་གྲུབ་ཟིན་
 དཔེར་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་བའི་རྩུན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཞོད་
 པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་ཏུ་ལས།
 ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ན་རྩུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་སུ་བརྟུག་ནས། དེ་ནས་རྩུན་པར་མ་གྲགས་པའི་གཟུགས་སྤྲོ་སྐྱེས་
 ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཕྱི་སྟོལ་དངོས་སྤྲོ་ལ་དེ་བདེན་མེད་ཁོ་ན་འགོད་

མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ལྷོང་ཐུན་ལས། གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་བཞོན་པ་ནི་བྱང་
 བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དངོས་སྤྱོད་བས་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཟུབ་ཟེན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དབྱེད་བྱ་
 མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 གཞུལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་རྫོག་ཏུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་
 གཉིས་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ཅམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱུང། ཟུབ་པར་ཐལ། ཆད་མ་གཉིས་སྟོ་གཞོད་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་
 མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཞུལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་
 གཉིས། ཞེས་དང་། ཆད་མ་མདོ་ལས། མདོ་ན་སུ་མ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ཆད་
 མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞུལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཞུལ་བྱ་གཉིས་བཞག་ཆད་དང་། འདི་བའི་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་
 གིས་བཞག་ཆད་གཉིས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
 རང་གི་གཞུལ་བྱའི་སྟོང་ལྷགས་འཇལ་བ་དེ་དེས་བཞག་ཆད་གང་ཞིག་གཟུགས་
 སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བས་མ་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་སྤང་
 ཡང་སྤང་ཚུལ་དེ་སྟོང་ལྷགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པ་སྟོ་གཞོད་མེད་ཀྱིས་བཞག་
 ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སྤྱི་མའི་ཟུབ་ཚུལ་གྱིས་བདེན་ཟུབ་མི་གཅིད། ཕྱི་
 མའི་ཟུབ་ཚུལ་དང་བདེན་ཟུབ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། དེ་ལྷགས་པར་གོ་ན་ཆད་མའི་དབང་གིས་གཞུལ་བྱ་འཇོག་པ། རས།
 དེ་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་
 ཟུབ་མཚམས་ཀྱི་དང་པོ་ཟུབ་སྟེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དངོས་པོར་སྤྱོད་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་ཀྱང་། རས། ཆད་མའི་དབང་གིས་གཞུལ་བྱ་འཇོག་པ་ནི་
 གཞུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ལྷགས་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཚད་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་གི་སྟོའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་སྟོང་ལྷགས་
 ཡོད་པར་མི་འཇིན་པར་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རང་གཞན་མང་པོ་འབྲུལ་སྤང་བས་
 གསལ་བར་བཤད་ཡོད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་སྟེ། ཞེས་
 དང་། མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་མོད། །སྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་དགག་བྱ་
 ངོས་འཇིན་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་། སྟོ་བུར་དུ་
 ཟུང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དང་སྟོ་བཏགས་
 པ་ནི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་
 བའི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུར་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ།.....ལོ་ཙྴ་ དོན་དམ་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཟོད་དུ་ཐལ།
 རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་ན་
 རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱུང་བཟོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་
 བདེན་གྲུབ་བཙལ་བ་གང་ཞིག་བདེན་གྲུབ་དུ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དོ། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཙལ་བའི་མ་གྲུབ་པར་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པ་ཡིན་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།

དེ་ཆོས་ཅན། འོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་
 ཀྱི་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་གྲུབ་ཀྱང་འོན་དམ་དུ་གྲུབ་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་
 དབྱ་མའི་འོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འོད་སྤང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། རྣམ།
 མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་ནི། ཞེས་སོ། །

མཁྱེན་གསུམ་ཚིང་སྤྱང་།

༺ གསུམ་པ་མཚོད་བརྗོད་བཤད་ཐབས་ལཱ་འཛིན་འོན་གྱིས་ཚིང་སྤྱང་
 འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་འོན་
 བརྒྱད་བསྐྱས་ལ། སྒྲིགས་བྱུང་། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་དབྱུད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 རྩ་བར། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ། རྣམ། དུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ། ཞེས་པས་དུམ་
 མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛོད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་ན་
 ཉུང་བ་སྒྲིགས་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ལ་དགོས་པ་
 གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་དེའི་ལན་འཆད་པར་འདི་བྱུང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་
 གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 བརྒྱད་པོ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་བསྐྱས་པར་བཟློན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཆེན་པོ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ།.....ལོ་ མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྦྱར་བཞི་ཆོས་སྐྱུ་དང་ལྔ་བསྐྱས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་
 བས་ཁུང་བ་བསྐྱས་ཁུལ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་སྦྱི་དང་། མངོན་རྟོགས་ལྔ་བྱེད་བྱག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ།.....འབྲེ་ མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྐྱས་པ་དེ་རང་

བཞིན་གྱིས་རང་བཞིན་ཅན་བསྐྱུས་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ།.....ཨར་ མཐུན་
 གསུམ་མཚན་བྱེད་ཆོས་སུམ་ཅུས་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པས་སྐྱེད་བྱེད་
 མཐུན་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཟེར། ཤིང་རྟ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུས་རྒྱ་བསྐྱུས་
 པ་ཡིན་གསུངས། རྩོད་རྒྱུ་པ་ན་རེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ལ་མཐུན་
 གསུམ་དུ་བཞག་པ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་རྣམ་མཐུན་
 ཁོ་ནས་བསྐྱུས་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསུམ་གྱིས་ལྷ་ཙམ་
 བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། མཐུན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་ཀ་བསྐྱུས་པའི་
 ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དེ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པར་བཤད་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱད་མེད་ན་སྟོགས་བཤད་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སུམ་
 ཅུ་བརྟེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྟོན་སེལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དགེ་བ་དང་
 ཉོན་མོངས་ཡང་བརྟེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཀུན་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལྟར་ན་རྩད་
 ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་ཟེན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་
 ཚུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས་
 ལྟར་ན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་རྩད་ཡང་བརྒྱད་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་སེང་གི་
 གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཀྱི་རྣམ་མཐུན་
 གཅིག་བུས་ཆོས་སྐྱུ་བསྐྱུས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་

གསུམ་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད། མཁུན་གསུམ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། སློང་དང་རྣམ་མཁུན་གཉིས་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་མཁུན་གསུམ་ཆོས་ཅན་དེ། སློབ་ལམ་ན་སྟོང་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་ཐལ། སྟོང་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སློབ་ལམ་ན་སྟོང་གང་ཡང་རུང་བར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན་མ་མཆོམས་འགལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ལ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཁུན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྟོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་དེ། མཁུན་གསུམ་ལ་བསྟོང་ནས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་མ་བསྟོང་པ་མི་ཡོང་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཀྱང་མཁུན་གསུམ་ཆོག་ཟིན་ལ་བསྟན་པ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་སྟུབ་བྱེད་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚུང་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་མ་བསྟུས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་ཚུལ་གྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་དེ་བརྒྱད་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་ན། གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །

སྟུས་པ། འཇིག་རྟེན་མཛོས་པ་ཀུན་འདུས་ཐུབ་དབང་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་དེ། །

སྒོ་ཡིས་མུང་ཡང་ཉེན་མོངས་གདུང་བ་ཀུན་གཙོད་བདུད་ཅིའི་
གཏེར། །

སྒྲིང་གི་ཀྱ་མུད་སྒྲིང་སྒྲིང་དད་པའི་མིག་གི་འདབ་མ་རྒྱས། །
དགའ་བའི་འོད་སྒྲིང་མཁའ་མཐར་ཕྱིན་པས་ལེགས་བྱས་རྒྱ་སྐར་
བཀྲམ། །

སྤིང་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཆི་ལམ་རོལ་བ་ཅམ། །
འཇིག་རྟེན་དབྱ་གཉེན་གར་མཁན་ཆ་ལུགས་བསྐྱར། །
འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཡང་ཁའི་སྤྱང་ཅིའི་རོ། །
མི་ཤེས་མི་ཚོར་ལོང་བའི་འགྲོས་མཐོང་མཚར། །
ལེགས་བྱས་ལམ་བཟང་མངོན་མཐོའི་ཚོན་ཡང་བཀྲ། །
ལེགས་བཤད་སྒྲིན་པའི་སྐྱ་དང་ཉིང་འཇིན་གྱི། །
སྒོ་བརྒྱའི་རོ་མངར་ཤེས་རབ་ཡོངས་འདུའི་དྲི། །
ཐེག་གསུམ་རྣམ་སང་ཚོགས་དང་འགྲོགས་འདི་བསྐྱེགས། །
ཅས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་
པའོ། །

མུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་།
བཞི་བ་ཚོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས། སོགས་
དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེན་པ། རས། སྤང་
པོ་དང་བཅས་པ་དང་སྤང་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མུང་ན་ལས་འདས་པ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཇོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་། སྦྱོར་བ་དང་

མཐའ་དབྱང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཚས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་
 ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཉན་རང་སློབ་པ་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རྒྱུ་པོ་སྤྱད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མྱུང་འདས་དེར་འབྲིང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་མཐའ་དབྱང་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་
 ལྷགས་དབྱང་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷགས་དབྱང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཉན་ཐོས་ཐེ་བ་ལ་སྤྱད་མེད་མྱུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་འདོད་པ་ཁོ་ན་
 ཟེར། འོ་ན། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་
 བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་རིག་པ་
 འདོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག རིག་པ་རྒྱན་ཆད་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་འབྲངས་མདོ་སྡེ་བ་
 གཉིས་དང་། མཛོད་ལྷགས་བྱེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དག་བཅོམ་པ་ཆེ་འདུལ་ཁའི་སེམས་ཀྱང་མཆོམས་སྦྱོར་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། དག་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་ལས་མཆོམས་སྦྱོར་
 མེད་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་ཆད་མ་རྒྱན་ལས། ཐ་མའི་སེམས་སེམས་
 གཞན་དང་མཆོམས་སྦྱོར་མེད་པར་སྦྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། དེའི་ཡུལ་དང་ལྡན་ཅིག་
 འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷས་ཀྱང་། ཐ་མའི་སེམས་དེ་
 འཆི་བའི་སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་དང་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་
 ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བས་
 བསྐྱས་པའི་དག་བཅོམ་པའི་སེམས་ཐ་མ་དེས་འཁོར་བའི་སེམས་གཞན་གྱི་ཉར་
 ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཐ་མར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཉེ་བར་བཛོད་པ་མེད་

བར་ཐལ་ལོ། ཁྱེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཉི་
 བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་དང་། དེའི་རྣམ་ངེས་
 དར་རྒྱུ་ལས། འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་ཡུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་
 འདའ་ཁ་མའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནས། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་
 སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉི་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་རིག་པ་ཟད་ཁ་
 ཁྱེས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 གྱེ། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ལ་ཟག་བཅས་བཞིན་པ་ཡང་འཁོར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་
 ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་
 ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན། ཁྱེས་དང་། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་བཤད་པ་གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་གྱེ། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་འདོད་
 པའི་སྡེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། གང་
 ལ་ལྟས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགག ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་འགྱུར་ཞིང་། འདུ་བྱེད་
 ཉི་བར་ཞི་གྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་གྱུར་པ། ཁྱེས་པའི་དགོངས་པར་དེ་
 ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་མདོ་སྡེ་བ་དག་གིས་
 ཉིར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་འགག་ཚུལ་ལ་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་གི་རྗེས་
 འབྲངས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་། དེར་ཐལ། ལུང་གི་རྗེས་
 འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་པས་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་ཆོ་སྦྱོབ་པ་དང་སྦྱོབ་པ་
 མེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡོད་ལ། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་སྦྱོབ་པའི་རྣམ་བཞག་མེད་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་གྱེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཡུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
 པའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྦྱོབ་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་། སྦྱོབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་དག་པའི་ཞིང་དུ་པར་སྒྲུབ་སྟེ་སྤྱུ་བས་སྤྱི་ཡོད་ལྟས་སྒྲངས་
 ནས། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་སྦྱིབ་པའི་སེམས་རྒྱན་
 ཆད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། སྤང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་
 ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྦྱིབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ།
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 དུ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཚན་
 མ་ཐམས་ཅད་དང་ཞེས་པས་མཚན་མེད་སྐབས་སྤྱི་བཤད་པའི་མཚན་འཛིན་
 ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པ་དང་ལྷག་མས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་
 ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ལྷགས་ལ་དེས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་
 ཏུ་འོངས་པའི་སྒྲོན་ལམ་མ་བཏབ་པ་དང་དེ་མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལྷང་མི་སྤྱིད་
 པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱིབ་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་
 བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་
 ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་མཛད་ཅེ་ན། སྤྱས་པ། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་
 བསྒྲུ་མས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པར་དང་སྤྱར་
 ལྷངས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཡོངས་སྤྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་དེའི་ཕྱིར་
 མི་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤྱིད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་དག་
 བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་
 སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་ལྷགས་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་འདོད་ཀྱང་ལྷག་མེད་གྱི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་གྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བཤོད་པ་གཅིག་སྤྱི

བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་
 བོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་
 མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མང་དོགས་སོ། །ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལྷགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་ཟུང་འདས་དེ་མི་གནས་
 པའི་ཟུང་འདས་ཡིན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མིན་ཟེར་བ་དང་དེའི་ཟུང་ན་
 ཉོན་མོངས་བཞག་པ་ནང་འགལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ལ། འོ་ན་མི་གནས་པའི་ཟུང་
 འདས་དེ་རྟེན་སྤྱིང་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྲོ་ཙམ་ནས་འཛོག་པར་ཐལ།
 བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་དེ་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་པའི་ཟུང་
 འདས་དེ་རང་གི་བྲལ་བྱའི་ཟུང་ན་དང་བྲལ་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་
 པར་ཐལ། དེ་རྟེན་སྤྱིང་ཞིའི་མཐའ་མ་ལྟར་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱིང་པའི་རྒྱད་པ་དང་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་གཉིས་ལས་གྲོལ་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཟུང་ན་ལ་སྤྱིང་ཞིའི་རྒྱད་པ་གཉིས་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྩ་བར། ཤེས་པས་སྤྱིང་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ནི་མཐའ་དེ་གཉིས་འགོག་བྱེད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གནས་པའི་ཟུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་མཐའ་དེ་གཉིས་
 འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ན་མཐའ་
 གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་སྟམ་པ་ལ།
 ཤེས་པས་སྤྱིང་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་ཤིང་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ན་ལྷག་
 བཅས་དང་། ཕྱང་པོ་དོར་ནས་ཟད་པས་ལྷག་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ལྷག་མེད་དག་
 བཙོན་པའི་རྒྱད་ལ་ཕྱང་པོ་མེད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཇི་སྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་
 བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྗོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་དུན་ལས་ཀྱང་། སྦྱོར་བྱ་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་བཞི་
 འམ་ལྔའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་འདྲོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས་ཀྱང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལྟས་
 ཐོབ་ནས། །བསྐལ་པའི་བར་ལ་དེ་མི་སད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 ལྷག་མེད་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟས་རྒྱུད་ལྔའི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་
 དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ཕྱེད་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྔའི་འདས་མ་རིག་པའི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་མ་མཆིས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་
 དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལྟས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀྱན་འབྱུང་མ་ལྟས་པར་སྤངས་ཀྱང་སྟུག་བསྐལ་བདེན་པ་མ་
 སྤངས་པའི་མུང་འདས་ལྷག་བཅས་དང་། སྟུག་ཀྱན་མ་ལྟས་སྤངས་པའི་མུང་
 འདས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལྟས་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་
 འོན་གསལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་
 ཡང་སྤྲོད་པའི་ལས་དག་བའམ་མི་དག་བ་མ་ངས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མིན་མོད་ཀྱི་
 བྱ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་སྤྲོད་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་རུས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདྲོད་
 ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྟེན་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་དང་།

སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་ལས་རྣམ་བཤུགས་པས། །ལས་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་
 ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གོང་འོག་དུ་
 མར་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་འཇུག་
 ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། གཞུང་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ལས་ཡོད་པར་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པའི་
 ཆ་ནས་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་དང་དེ་མེད་པའི་ཆ་ནས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་
 ཟེར་ན། འོ་ན། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ན། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
 ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་པ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཕྱང་པོ་སྤྱི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ། འདོད་ན། འཁོར་བར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་
 འཁོར་བར་འབྲེལ་བྱེད་དམ་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱིས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ལྷག་བཅས་པའི་གཟུགས་ཕྱང་གིས་མ་ངས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷག་
 བཅས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཉོན་
 མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ལ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷག་
 བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྤེལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་
 མེད་ཀྱང་ཐལ་རང་ལྷགས་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་ཀྱན་སྤྱི་རགས་གཉིས་
 གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་འཁོར་བ་སྤྱི་རགས་ཀྱི་རྒྱ་
 མཚོ་མ་བཤུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱང་པོ་
 དང་། །དེ་རྒྱུ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་གོང་
 གི་ཐོགས་འབྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་དག་བཅོམ་པ་

དང་། བས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་རྣམས་འདི་བཞི་ཐོབ་
པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་འདི་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། རྒྱུ་
མཆོན་ཉིད་དང་།

འབྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིའི་པ་རོལ་འཁོར་བའི་ཕར་འགུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
མ་གོ་ན་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་སྤྱོད་ཀྱང་དོན་གོ་བར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཡང་ཁོ་
ན་རེ། དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་བའི་མུང་འདས་དེ་ལྷག་
བཅས་མུང་འདས་དང་། དེ་བཏང་བའི་མུང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མུང་
འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལྷག་མེད་
མུང་འདས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཀྱན་ཕྱ་རགས་མ་ལྟས་པར་སྤངས་པའི་
མུང་འདས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ་བྱེ་སྤྱོད་དང་། མདོ་སྤེལ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། རང་
རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལྡེལ་ས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྦྱིབ་སྤངས་པའི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲས་བྱས་
འདྲས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་འདྲས་མ་བྱས་དང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་རྒྱུན་གྱིས་འདྲས་མ་བྱས་པའི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཛོད་ལས། འདྲས་མ་བྱས་ཆོས་ཏྲག་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
འདྲས་མ་བྱས་རྫས་གྲུབ་བམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
ལས། འདྲས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་མཆོན་ཏྲག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྫས་གྲུབ་
མ་ཡིན་པས་གསུམ་བྱས་ལ། །ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བཞིར་ཡང་བཤད་

དོ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་དེ་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་དང་མེད་དགག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལྷག་མ་
 མེད་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 རྟེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་པ་ཉོན་ཐོས་སྡེ་བ་རྣམས་དང་གྲུབ་མཐའ་
 བཞིའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འཕྲུང་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མུང་འདས་
 གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། བྱད་པར་ནི་བྱེ་སྤྲུམ་མ་ཡིན་
 དགག་གི་ངོ་བོ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྷག་
 བཅས་མུང་འདས། ལྷག་མེད་མུང་འདས། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་གསུམ།
 ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཅམ་
 ལྷག་མར་ལུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མུང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་ཉོན་རང་གཉིས་ཀའི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་གཉིས་ཡོད། ཉོན་
 མོངས་སྤངས་པར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡང་སྤངས་
 པའི་མུང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་
 ཀའི་མུང་འདས་གསུམ་ཡོད། སྤོང་དང་ཞི་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། སྤྱད་པ་འམ་
 དམན་པ་གཉིས་ལས་གོལ་བའི་མུང་འདས་དེ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དམན་པ་དེ་མུང་ན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། ཉེ་དང་ཕྱགས་དང་
 སྤང་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་གཉིས་སྤངས་པའི་མུང་འདས་དེ་ཐེག་
 ཆེན་ཀྱི་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་
 དབྱིངས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཉོན་རང་གི་སྤང་བྱ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་ལས།

ངོ་བོ་ནི་བསྐྱུ་བར་ཆོས་དབྱེངས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཉོན་
 སྐྱེབ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སོ་
 སོར་བརྟགས་ཞེས་པས་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བར་
 བརྟན། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་དེ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ།
 ལྷག་མེད་ཀྱི་དེ། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་གསུམ། ཉོན་སྐྱེབ་སྤངས་ཀྱང་ལྷ་མའི་
 ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་ཙམ་དང་བཅས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་མུང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་
 ཉན་རང་གི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་གཉིས་ཡོད། ཤེས་སྐྱེབ་ཕྱ་རགས་གང་ཡང་
 མ་སྤངས་པར་ཉོན་སྐྱེབ་ཙམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་མུང་
 འདས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་བཅས་
 ལྷག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། ཉོན་སྐྱེབ་དང་བྱེ་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་
 གཉིས་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མུང་འདས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མུང་འདས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་བ་མ་གཏོགས་རང་སྤེལ་གཞན་ལ་ཉན་
 ཐོས་དང་འདྲ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན། སྐྱེབ་གཉིས་སྤངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་དེ་ཐེག་ཆེན་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་
 པའི་བར་ཆད་སྤངས་ཚུལ་ཡིན། རྒྱད་སྟོང་ཉུ་རྟ། སྐྱེབ་གསུམ་མམ་སྐྱེབ་བཞི་
 སྤངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དེ་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་བཞིའི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ་སྟོན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་
 རོ། །ཕྱ་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་འཇུག་ཤེས་ལ་ཡུལ་དུག་གང་རུང་རང་
 ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་སྟོ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་མུང་འདས་དེ་
 ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་རྗེས་ཐོབ་

པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བཅས་མྱུང་འདས་གཉིས་ཡོད། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གང་ལའང་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་མེད་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་དང་བཅས་
 པའི་མྱུང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་
 གཉིས་ཀས་ཐོག་མར་ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་ཐོབ་དུ་
 ལངས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ལྷག་བཅས་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།
 གང་སྟུག་བསྐྱེད་འདི་ངེས་པར་སྤངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱུང་འདས་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེའི་མཆོན་ཉིད་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལངས་སྟུལ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་བྱང་གི་སྐྱེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྤང་པོར་བཅས་པའི་མྱ་
 ངན་འདས། རྒྱབ་སྐྱེ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ་ཤི། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་ཁ་དོག་དབྱིབས་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་བ་
 གཉིས་སྐྱེ་བ་གསུམ་སྐྱེ་བ་བཞིའི་མྱ་ངན་དང་བྲལ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འོད་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་
 རྣམས་ནི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
 མྱུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཤི། རྩ་ཤེ་ལས་དྲུག་མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་
 བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲུག་
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བྱང་གིས། སྤང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་
 ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྤང་པོ་མེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཤི། སྐྱེ་བ་

གཉིས་ཀྱི་མུ་དན་ལས་འདས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཕུང་པོ་ལྷའི་ལྷག་མ་མེད་པས་དེ་
 ལྷར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་འགོག་བདེན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བར་ཐལ། སྐྱུ་གསུམ་ལ་
 འཇུག་པ་ལས། ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 པ་འགྲིག་འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལྷོ་བས་བརྩ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་
 བརྒྱད་དང་སོ་གཉིས་ཏེ། མཆོན་སོ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ལྷོ་བས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་རྒྱག་ཅུ་ཙུ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དང་པོའི་སྐྱུ་ནི་ལྷོ་བས་
 ལ་སོགས། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་རྟེན་ཅན་གྱི་དགྲ་བཙེམ་པའི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཆོས་
 ཅན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་
 ཡོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་གསར་
 ཐོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཐ་མ་ནི། གསུམ་དུ་འོ། །ཁྱིམ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཙུ་བར་འདྲིང་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱུ་ག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདྲིང་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་སྐྱུ་ག་བསྐལ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདྲིང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐྱུ་ག་བསྐལ་བྱས་ཆད་ཆོར་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྐྱུ་ག་བསྐལ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་
 ཆད་ན་སྐྱུ་ག་བསྐལ་དུ་མ་ཟད་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡང་སས་བསྐྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཛོད་ལས། དེ་ཡན་ཆད། བདེ་མིན་སྐྱུ་ག་མིན་སྦྱང་གྱུར་པ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་ག་བསྐལ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་ག་བསྐལ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། གཟུགས་མེད་
 ཁམས་ན་མིང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ན་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། དེ་ན་མིང་ཆོག་

ཡི་གེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟུང་འདས་ལ་སྟག་
 བཅས་ཟུང་འདས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་རྒྱུད་ཀྱི་ཟུང་འདས་
 མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། ཟུང་ན་
 འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། ཉི་མ་ལྟ་བར་མི་རྒྱས་
 བཞིན། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐོགས་
 འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཞེ་ཐག་པས་
 ཐེག་དམན་གྱིས་ཆགས་སོགས་སྤངས་པའི་ཟུང་འདས་མི་ཐོབ་པར་རང་གིས་
 བཟུང་བ་དང་གཞན་ལ་སྤྲོས་ན་བྱང་སྤོམ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བདུས་ལས།
 སྐྱོབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། ཁ་
 རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལྷགས་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུས་བྱངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་དགྲ་བཙུན་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཟུང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྟག་བཅས་ཟུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དྲུག་
 གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤྲང་བའི་སྟོ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཟུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དྲུག་གང་རུང་ལ་ཡུལ་དྲུག་གང་རུང་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤྲང་བའི་བདེན་སྤྲང་དང་བཅས་པའི་ཟུང་འདས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་སྤྲང་གི་སྟོ་སྟོག་གྱུར་པ་དང་བཅས་
 པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྟག་མེད་ཟུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟག་
 དབང་དང་མི་ལྡན་པའི་དགྲ་བཙུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཤི་བའི་

སངས་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
 པ་ལས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཏུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རྒྱས་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བདུད་བཞི་བཙུག་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲུས་པ། སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིབ་གསུམ་སྒྲིབ་བཞིའི་ཐུང་ན་གྱི། །

དུག་ཆོར་མ་ལུས་ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ། །

སྤྱིད་ཞིའི་རྒྱད་པའི་ཐུན་བྲལ་ཐུན་ཆོགས་བཞིའི། །

དྲི་ངད་ཕྱོགས་བརྩུར་འཕྲོ་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། །

མྱད་བྱང་བསམ་པའི་རོ་བདེའ་ངེས་ལེགས་གྱི། །

རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་བདུད་ཚིའི་གོས་བཞོན་པ། །

མ་ལུས་འབྱུང་གནས་ཐེག་གསུམ་ཐར་འདོད་གྱི། །

རྣམ་སང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱས་རོལ་པ་མྱད། །

ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག

༥ ཀྱང་པ་གསུམ་པའི་དོན་འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
 མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། རས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱོར་བར་མཇུག་པ། ཞེས་བྱུང་། སྦྱར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཆོག་ཀྱང་འདིས་རྟེན་ཐབས་དགོས་པ་འབྲས་བུ་
 བཞིས་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་སྟོ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱེད་པའོ། །

ནལ་འབྱོར་ཅན་རྣམས་བཀའ་མངའ་བསྐྱར་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་
 གྱེས་ཐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
 རྣམ་མཁུན་གྱི་སྒྲོ་ནས། དགོས་པ་གཏུལ་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་སྦྱོང་བ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 སྟོང་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ། འབྲས་བུ་གཉེན་པོ་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འཆོམས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་བརྗོད་བྱ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པ་འདི་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
 ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ། སོ་སའི་དོན་དང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བྱེ་
 བཀ་ཏུ་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་
 འཛོམས་རུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་
 ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་
 གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་
 མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་ལུས་པ་བཙུག་ཟེར་བའི་ཕྱིར། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡུམ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱེད་
 ལས་ཆོས་མཚུངས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བསྐྱར་མེད་པའི་ས་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལས་རྒྱལ་བྱེད་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
 གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཆོན་ཉིད་དེ་རུང་བར་

ཐལ། །རྣམ་བཤད་ལས། འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ཙམ་བཞུན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མངོན་
 རྟགས་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་
 ཁྱགས་མངོན་རྟགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་
 གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་དང་བཞུན་བཅས་གང་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་བྱ་སྒོ་གོས་རབ་གཞོན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས།
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བཞུན་བཅས་གཉིས་སུ་འདུ། །ལེགས་པར་
 གསུངས་དང་དེ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་བ། །དེ་ཡི་དབང་གིས་ཤུག་ཏུ་བཞུན་པ་
 ཡང་། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་བསྐྱར་བྱའི་ལུང་གི་ཆོས་
 འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྒོ་བ་དཔོན་སང་གི་
 བཟང་པོ་སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བཀའ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཁྱགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་
 ཚད་མ་དང་། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་
 མངོན་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྟགས་པའི་བཞུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་སྟེ།
 དེ་དག་གཏུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པ་ནི་རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་
 ལ་འཕོས་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཏུལ་བྱ་ཁྱགས་པ་དེ་རྟགས་པའི་བཞུན་པ་
 དང་དེའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཁྱགས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་ལ་དད་
 པས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱགས་ནས་སྟོབ་དེ་འཛིན་པའི་ཚད་དང་། ལུང་དོན་

སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་ནས་ལག་ལེན་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་བསྟན་
 པར་ཞུགས་ཤིང་འཛིན་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྟོན་པའི་དམ་
 ཆོས་རྣམས་གཉིས་ཏེ། ལྷུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྱོད་
 བྱེད་དང་། སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་གྱི་རྟོན་
 པའི་དམ་ཆོས་ཞེས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་བསྐྱར་བྱའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སངས་རྒྱུ་འདས་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་བཟུ་
 བ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོང་དྲི་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཤེས་
 པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ལ་དེ་ཡང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་
 བསྐྱར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱར་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མཐུན་པར་བསྐྱར་བའི་དོན་
 གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་གྱི་རྟོན་ཤེས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ཞེས་པས་ཀོང་དྲི་བྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱོར་བར་བསྐྱར་བ་
 དང་། དེ་ཡང་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བརྒྱུད་བྱི་དང་ལྷ་ལྷེ་གཞན་ལ་བསྐྱར་ཚུལ་དང་། དེ་
 དག་ཀྱང་སོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་དང་གཞན་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་ཚུལ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་གསེར་འཕྲེང་ལས། ལྷུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་
 པས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གཞན་ལ་འཕོ་བར་སྤང་བས་འཁོར་ལོ་ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་བཀའ་དང་ལམ་གང་རུང་གིས་མ་
 ལྷུང་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལྷུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གཉིས་ལ་ཆོས་
 འཁོར་གྱིས་ལྷུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་བཅད་པའི་ཆད་དུ་གསུངས་པའི་ལྷུང་དང་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 རི་སྟོང་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་གྱི་
 དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྗེས་ཡབ་སྐུ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་

ལས། ལྷགས་དེ་དག་དྲོ་ལ། འདྲི་ནི་ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་འཁོར་དུ་འདྲོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་རྒྱུ་པ་ན་རེ།
 ལྟོན་པའི་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིད་པར་
 བྱེད་པ་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐོགས་
 མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་
 འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གཞི་བསྐྱེད་པར་ཡང་མི་སྒྲིབ་ལམ་ཆོས་འཁོར་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་ངེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་བོའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཀུན་དྲི་བྱ་སོགས་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་བསྐྱེད་པ་ལས། དེ་
 དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆོས་འཁོར་གསུལ་བྱ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་
 འཁོར་ཚུལ་དང་འཕོ་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་བཞིན་ནོ། །འདྲོད་
 མི་རུས་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་བོ་སྐྱོང་དེའི་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བ་ལྟར་
 ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་བོ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་
 མཁྱེན་མ་ཐོབ་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་མི་རུས། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ནས་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་ཐོབ་པར་མ་བགྱིས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྩ་བར། གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས།
 ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 བ་ལ་ལྷ་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་མི་རུས་པ་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། འཇིག་

རྟེན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་
 ཁྱེལ་ས། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་ཏེ། བྱུ་མཆོག་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་
 དམ་བཅའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སང་གའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོངས་པའི་འཁོར་ལ་འཇིག་
 རྟེན་ན་དགོ་སྤྱོད་ངམ། བྱམ་ཟེལ་ལ། ལྷ་ལ། བདུད་དམ། ཆོངས་པ་ལ།
 གཞན་སུས་ཀྱང་རུང་བས་ཆོས་དང་ལྷན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐྱོར་བར་མི་རུས་
 པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་
 ངོ་མཆར་མཐད་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་ལྟར་གྱུར་བ། སྐགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་
 འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བཟླན་པ་ལ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་བདེན་
 དང་ཐོབ་བྱེད་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས།
 རྟོགས་པའི་བཟླན་པ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བས་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱོར་བ་བོའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་རྩལ་པ་བོའི་སེམས་
 ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། དེས་ལུང་གི་ཆོག་བརྩམས་ཀྱང་བརྗོད་དོན་
 འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐྱོར་བ་པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འཁོར་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་
 གང་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲན་རྒྱ་
 བལ་བའི་སྒྲིན་ས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དང་དོན་དངོས་གནས་ལ་འདྲ་
 བ་དུ་མ་མཐུན་སྤང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 བའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་རབ་དུ་
 བསྐྱོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བའི་སྒྱུར་བའི་རུས་པ་འདི་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་ཅམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྟངས་རྗེ་རྟོགས་པའི་བཟླན་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྟངས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་བཟླན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

བྱབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟླན་
 པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོང་རྗེ་ཙམ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་
 བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་ལམ་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ།
 དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྐྱབ་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས།
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་གསུངས་དུས་ཐོར་བྱུར་གསུངས་པ་
 བསྐྱས་ན་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་དུས་དང་
 པོ་བར་པ་ཐ་མ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་རྗེ་ཡབ་སྐུས་དང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོར་བྱུ་ཐོར་བྱུར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་
 དུ་གོ་སྒྲ་བར་བསྐྱས་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྟོང་གིས་
 དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ལྷེ་སྟེ་རྣམ་ལས།
 འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷེ་སྟོང་དང་གཞན་གཉིས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལྷེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བཀའ་ཐམས་ཅད་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ན་དུས་དང་
 པོར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། དུས་བར་བར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་དང་། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གངས་ངེས་པར་དགོངས་འབྲེལ་ངེ་ཞུས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་བཟླན་

པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕུང་
 བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། རས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། རས།
 རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། རས།
 ཡང་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། རས། ཟླ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ལགས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བཀའ་སྩལ་བས་ཐོར་བྱར་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེས་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་བར་བ་གཉིས་ལ་དྲི་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཐ་མ་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
 དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྟུར་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པས་བྱབ། དེ་བཞིན་དུ་བར་བ་དང་ཐ་མ་ལའང་བྱབ་ཟེར།
 སྟོན་པས་དུས་དང་པོར་སྒྲ་རྩ་ཁྲ་སྒྲིལ་ལྟུང་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་
 བསྐབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་མདོ་ཚས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དུས་
 དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དུས་དང་པོར་གསུངས་ཚད་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་
 ཅད་ལ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲི་བ་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དྲི་བ་ཞུས་པ་ལྟར་དོགས་པ་མེད་པའི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་
 དུས་དང་པོར་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་
 སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་དོགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་གསུངས་པ་ལ་འདིར་དོགས་པ་
 གཙོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟབ་ཞི་
 སྒྲིས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཞིག་ཁོ་བོས་
 རྟོན། །སྤྱི་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རུས་པས། །མི་སྤྱོད་ནགས་ཀྱི་ཆལ་དུ་གནས་པར་
 བྱ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 ཚུལ་བསྟན་མ་ཐག་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་དོན་གྱི་
 མདོ་ཆོན་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དང་དོན་གྱི་མདོར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོན་
 དང་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་
 པ། དང་བའི་དོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཆོས་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུས་དང་པོར། རྩང་ལས། དགེ་སྦྱང་དག་ཁྱུར་ཡོད་དོ། །ཁྱུར་
 ཁྱུར་བ་བོ་ཡོད་དོ། །ལྱང་པོ་ལྷ་ནི་ཁྱུར་རོ། །ཁྱུར་ཁྱུར་བ་བོ་ནི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་
 པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ཆོག་ཟེན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་སྡེ་བསྟན་པར་ཞུགས་ཟེན་དང་
 གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུག་པ་ལ་སྡེ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི། རང་སྡེ་
 དང་གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགག་བྱ་རང་
 འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་བརྟུམས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དེར་མ་བརྩམས་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་
 འོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདེན་བཞིན་
 ཚེས་འཁོར་གྱི་མདོ་ལས། སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་
 པའི་མདོ་ཚེས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་
 པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དུས་དང་པོས་གྲུབ། འདོད་ན། དྲང་དོན་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དང་པོར་སྣ་རྩ་ཁ་སྟེར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མི་ཏྲག་སོགས་བརྩ་དུག་
 དངོས་སུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་
 སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། མི་ཏྲག་སོགས་སྟོན་པའི་འཁོར་
 ལོ་དང་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། །སྒྲང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་ཉིད་
 མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་སྤྱགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་རོལ་སྟོད་ལ་འཇུག་པར་
 མཛད་ཏེ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲི་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བར་གང་རུང་
 རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་ཕྱི་དོན་
 སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དང་། དེ་རྗེས་རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་

བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ།
 ནས། ཕྱི་རོལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་། ནས། དེ་
 གཉིས་ལ་མ་སྟེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དྲང་དོན་
 རོ། ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུམ་བར་བ་ལས། གང་ཡང་དག་པའི་
 སྒྱུན་མེད་པ་ལ་ཁྱགས་པ་དེ་དག་ནི། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། ། ཁྱེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་
 འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་
 ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་བྱ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྷ་བོ་གང་རུང་ལ་བརྩམས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོན་བར་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་
 པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྟེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་།
 གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་
 ལ་བརྩམས་ནས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་
 པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཁྱེས་པས་
 བཤད་བྱའི་དུམ་བར་བ་ལས། གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ། རླུག་
 བསྐལ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ། ཁྱེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཤེར་མདོའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོན་གཉིས་པ་ལས། ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སླ་ན་མཆིས་པ། ནས། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
 གྱུར་བ་ལགས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དོན་སྦྱ་ཇི་བཞིན་

པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིའི་བྱང་ཚས་མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ལ་མི་གསལ་བས་རྩྱུང་དོགས་ཀྱང་
 མེད་ལ། རྩོད་མེད་པ་སོགས་ལ་མ་བརྩམས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ཡང་རྩོད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བྱའི།
 རྟགས། དོགས་པ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱིན་དུག་སྟོན་པའི་འཁོར་
 ལོ་བར་བ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པའི་དེ་སོགས་འཕེན་སྒྲ། གཞན་ཡང་། སྟོན་
 པ་འདྲའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་ཁར་གསུངས་པའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱུས་རུང་མཐུན་དུ་
 གྲགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྩོད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་
 གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་གསུམ་པ་
 ལས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་སྟོར་ཏེ། རྟགས་
 ངས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུལ་བའི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཅམ་སྟོན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་
 རྣམ་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི། །ཐམས་ཅད་མིན་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ཚས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བཤད་བྱའི་མདོ་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྒྲ། བྱབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མའི་དོན་བྱི་མ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཞེས་དང་། དེའི་དར་
 རྒྱུ་ལས། སྤར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་

པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན།
 གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ས་སྡེ་ལྔ་སྡེ་མ་གཉིས་དང་པ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་དང་རྣམ་བཤད་
 རིགས་པ་གང་དུ་མདོ་དེ་བདེན་གྲུབ་སྟོན་པར་དྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཐོགས་འབྲེལ་གྱིས་བདེན་མེད་བསྟན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་དྲི་མ་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་
 དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྟན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མས་
 ལེགས་པར་སྐྱབ་པས་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དྲི་ཁྱེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 ཡིན་ན་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་བོ་ལ་གདམས་
 པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ། གཟུགས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། འཇིག་པ་ཡང་ཡོད།
 དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་
 ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། འཇིག་པ་ཡང་
 ཡོད། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
 བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པར་ཐལ། དྲི་ཁྱེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་
 ཁྱེས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཞེས་
 པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན། དྲི་ཁྱེས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྤང་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་དང་། ཟས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཡང་བཀའ་སྩལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་
 གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཞེས་
 སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཟས་བཞི་དང་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོ་
 སོར་དྲི་བ་ཁྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་ཁྱེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བདེན་བཞི་

ལ་བརྩམས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཟད་ཁམས་བཙེ་
 བརྒྱད་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ལ་རང་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་
 མཚན་གྱིས་བྱུང་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་ལྷས་ཀྱི་
 མདོ་ལས། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་
 ལྷལ། ཞེས་དང་། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་དེ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་ལྷལ། རས། དེ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་རྣམས་དང་། རས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་པའི་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་ལྷལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་དག་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱུས་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྣམ་བཤད་ལས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱུས་གསུམ་དང་བའི་དོན་དུ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
 རྟེ། དེའི་ནང་གི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བའི་མདོ་
 དག་དང་དོན་དུ་བཤད་ཅིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མདོ་
 འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་ཚུལ་ལ་དབྱ་སེམས་གཉིས་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་
 དེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཡང་། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་
 གཞིར་བཞེད་པ་ལ་ནི་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེའི་
 གོང་ན་དེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ལས། ལྷ་ན་
 མཆིས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་མདོ་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྤང་གཞི་དང་ཡོངས་གཏད་སོགས་ཀྱིས་དབྱ་
 སེམས་ཀྱན་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་། རས།
 མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་

ཚུལ་ལ་བོད་མ་དག་འཁོར་ལོ་གསུམ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། མཆིམས་
 ཆེན་མོ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལོ་བདུན་དང་། བར་བ་ལོ་ཉེར་བདུན་དང་། ཐ་མ་
 བཅུར་གསུངས་པར་བཞིན། མཁས་པ་ཆག་ནི། དང་པོ་ལོ་བདུན་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་
 གྱིས་མ་ཆང་བ་དང་། བར་བ་སོ་གཅིག་དང་། ཐ་མ་བདུན་ནམ་དགུ་བེར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་དང་པོ་ལོ་བྱུག་ལྷ་བ་བྱུག་དང་། བར་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་ལོ་
 ཉེར་བྱུག་གམ་ཉེར་བརྒྱད་བེར། བློ་ལོས་། བར་བ་ལོ་སུམ་ཅུ་དང་། ཐ་མ་བཅུ་
 གཉིས་གསུངས་པས་སྟག་མ་དང་པོའི་དུས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ཡང་
 དགོངས་འགེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་དེ་ལ་མེད་ལ། ཐུན་མོང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆེས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ནས་འདུལ་ཚུལ་བར་དུ་བསྟན་པར་ལྷང་སྡེ་བཞི་ན་སྟོན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་ན་ལོ་བདུན་ནམ་བྱུག་སོགས་ཤིན་དུ་འབྲུལ་བའི་
 ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བར་དུ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་འདུལ་
 དགོས་གསུལ་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་གསུལ་
 བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་
 ལ་། རྟོག་པས་སྟན་ནི་སྟེར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ལ། ཇི་
 ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། རྟོགས་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། བརྟེན་
 སྟོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གཉིས་
 གསུངས་ཚུལ་དེ་ཡང་ནང་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཅག་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བ་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མར་འདོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་བདུན་ཕྱག་
 བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་གསུངས་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་བ་
 ནམ་གསུངས་ཞེ་ན། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བྱ་དང་།
 མཁས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དང་། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་འཇམ་གསར་བ་གསུམ་རྗེས་

འབྲངས་དང་བཅས་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ལོ་གསུངས་པར་བཞེད་དེ།
 སངས་རྒྱས་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་སངས་རྒྱ་ཚུལ་བཟློན་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་
 ནག་པ་ལྷ་བ་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་སུ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས། དེ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྒྱུ་དང་པོའི་རིམ་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་
 ཉིན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་དེ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་
 པ་ཉ་ལ་བྱི་རྩ་རྒྱ་ཀ་ཏ་ཀར་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས།
 སྟོན་པས་བྱ་རྒྱུ་དང་པོ་རུ། ཆོས་བཟློན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་སུ། ཤེས་རབ་
 ས་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བཞིན། །དེ་བཞིན་གསང་སྟགས་ཚུལ་རབ་གསུངས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རང་སྟོགས་གྱི་ས་ག་ལྷ་བ་མར་ངོ་སྟོན་འགོ་ཅན་གྱི་ལོ་
 མགོ་འཛིན་པའི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྟོས། ཡང་དེ་ལ་མ་སྤྲངས་པའི་
 རྟེན་ཁམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་དེ་ལོ་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཤེར་ཕྱིན་སྐྱོང་གཞི་དང་ཡོངས་གཏད་གྱི་ལཱ་དང་ཀུན་དགའ་བོ་མེད་པ་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། སྟོགས་རེའི་མིག་ཅན་སྟོ་ལྷན་ནམས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་
 གོ། །འདིར་དོགས་པ་ཆུང་ཡང་སྦྱིར་མཁོ་བས། འོ་ན། བྱོད་ལ་འདུལ་བ་དང་།
 མདོ་སྡེ་ད་ལྟ་བུས་རྗེས་གྱི་འདི་ལྟར་གོ་རིམ་དང་ཆོག་ཀུན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 མ་ཐག་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་དོགས་པ་དེ་སྦྱེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ལྷ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དང་།
 ཆོས་གོས་བརྒྱུ་པོར་བགོ་བར་བསྐྱབ་པའི་མདོ་གཉིས་རྩ་བཞི་དང་ལྷག་མ་
 སོགས་གྱི་སྟོན་བསྟོན་རྫོགས་བཅུའི་རང་བྱུང་གི་རྗེས་ཚུར་ཤོག་གི་སྟོན་ལ་མ་བྱུང་
 བར་ཐལ། ལུང་གི་གོ་རིམ་གསུངས་རིམ་བཞིན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ལྷ་བ་

ཏྲགས་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཟླ་ལྷའི་ཉེས་བྱས་
 སྐབས་སུ་བསྐྱུ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལའང་འཕེན་ནོ། །གཞན་
 ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བཟླན་ནས་ཞག་ཞེ་དགའི་བར་ཆོས་མ་གསུངས་
 པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལོ་བདུན་དང་བར་བ་ཉེར་བདུན་སོགས་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷའི་ར་བཞིན་དུས་རྒྱན་ཆད་མེད་
 པར་ཆོས་སྟོན་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐུ་ལ་བས་ཐོས་མི་ཐོས་འབྱུང་བ་ཅི་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 བསྐྱུ་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱུང་བདག་འབད་སོགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་
 མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་བྱུང་མཛད་དེ། །སྐུ་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་
 སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་གི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
 འདྲོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆད་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་།
 བསྐྱུ་བ་བཟང་ལས་འཁོར་འདུས་པ་དང་པོ་སོགས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་མ་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲི་ལྷས་ཀྱིས་ཀྱང་བཙོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་ལ་དྲི་བ་ལྷས་
 ཤིང་གྲུབ་དོན་དུ་འང་བཙོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། དྲི་ལྷས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྐུ་
 རས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལས་བརྒྱམས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་རྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞིའི་རྣམ་པ་བཟླན་པས། ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་
 ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་དང་། ལེགས་པར་
 རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐད་དུ་ལེགས་
 བཤད་རྟེང་པོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་
 བོ། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་། སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་འཛོག་

བ་མེན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟེན་ལྟར་བྱེད་
 པ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གཅིག་ཆར་གསུངས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་མཇུག་པ་
 བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཆར་གང་ཞིག ཐུན་མོང་དང་མང་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ན་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་དང་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་རིམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 དུས་གཅིག་དུ་འཁོར་ཚྲིགས་ཐེབས་གཅིག་ལའང་རང་རང་གི་སྐལ་བ་བཞིན་
 ཚྲིགས་གསུངས་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་དང་། མཇུག་པ་གང་གིས་འདུལ་སོ་སོར་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་
 པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ཅིག་
 གིས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བར་མདོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་བྱིས་ནས་མདོན་པར་འབྱུང་
 བར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་
 ཅིག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་གཤེགས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། གསུངས་
 ཚུལ་ཡང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ལ་
 སྦྱོན་པའི་གཏམ་སྟོན་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་བདག་
 ཅག་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཏམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་གཅིག་ལ་
 གཅིག་ཆར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི་འོན་ཀྱང་ཉིད་སྤྱོད་པ་
 ཀྱན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསམ་མི་བྱུང་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་ལྟར་
 བཤད་ན་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་ཤོང་དཀའ་ཡང་མོས་ཐེབས་རེ་ལ་
 ཡན་ཡོན་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་
 ནི་བསྟན་བགྱི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་སྟོན་དག་བའི་
 རྩ་བ་མ་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟག་པར་མོས་པར་བྱ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་
 བསྟན་པར་བགྱི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་དུ་དེ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པར་བྱེད་པ་

རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་གཞུང་དུ་མེད་པ་བསགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས།
 རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས། ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་སྤྱ་རྩ་ཆ་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ལྷང་ལས། ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་ཁབ་དུ་བཞུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོན་པས་བྱིས་པའི་
 མཛད་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་མཛད་པ་གཉིས་གཅིག་ཆར་མཛད་པར་ཐལ། མཛད་
 པ་བརྩུ་གཉིས་གཅིག་ཆར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་
 གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ཤི། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཅིམ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། བྱིས་པ་དངོས་གནས་དང་རབ་བྱུང་གསར་དུ་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་ཏྲོག་དཀར་དུས་ནས་དགེ་སྦྱོང་དང་མཆོག་སྤྱུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་པ་ཏྲོག་དཀར་མ་གཤེགས་བཞིན་དུ་ཤྲུའི་རིགས་སུ་
 འབྱུངས་ཚུལ་ཅིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་རྣལ་མ་ཡིན་ན། མཛད་པ་བརྩུ་
 གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་འཕགས་གཅིག་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་
 པ་ལས། བམ་ཟེ་བྱེད་སྤྱ་སྤྱ་མ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་སྤུལ་བ་
 ཅིམ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་དང་། དེའི་
 འབྲེལ་བར། བཙམ་ལྡན་འདས་འོད་སྤྱང་གི་དུས་ན་བམ་ཟེའི་བྱེད་སྤྱ་སྤྱ་མ་ཆངས་
 པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པ་སྤུལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་
 པ་ཏྲོག་དཀར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 མཛད་པ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅིམ་ལས་སྤུན་མོང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མཛད་པ་སྤུན་མོང་བ་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀས་
 འདུལ་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས།
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ཕན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤུལ་བ་

མཇེད་པའམ་གསུངས་པ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་མི་རངས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་རིལ་བོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 བཤད་པའི་ལེགས་ཕྱིར་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
 ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་དང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་གང་རུང་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདི་ནི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་
 རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ནི་སྤྲ་ན་མ་
 མཆིས་པ་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པའི་མཆོན་གཞིར་མདོ་སྤེད་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་
 རིལ་འཛིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེར་ས་བཅུའི། རས། འགྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ལེགས་ཕྱིར་
 མདོ་ལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ངེས་ཀྱི།
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་གཞན་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཕྲོར་
 རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
 ཀྱིས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ལྷན་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། བཟླ་བྱ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཕྱི་ནས་སྟོན་
 པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འོད་སྤང་ལེའུ་དང་ལང་གཤེགས་དང་དགོངས་འགྲེལ། དེའི་
 ལེའུ་ལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་
 དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་བྱི་བའི་ལེའུ་གསུམ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
 བཤད་སྟངས་བོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་ཞེས་ཉེ་བའི་ཆོག་གིས་
 སྟོས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་དུ་སྟོས་པའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་
 དགོངས་འགྲེལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་
 བྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་ཕྱིར་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཆོམས་ལ་

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱ་བ་ལས། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞེས་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཀུན་དུ་བྱི་བའི་
 ལེན་ལས། ཟབ་མོ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། །བརྗོད་མེད་གཉིས་མེན་རྒྱལ་
 བས་བསྟན་མཛད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེན་ལས། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་
 བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་
 གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ནས། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྦྱོན་ཆགས་པ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་
 ཀུན་བཏགས་ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། ལྷང་རྟགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་
 ཡོན་ཏན་དེ། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་
 ལྷང་རྟགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གསུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་ཞིང་མི་མཐུན་སྤྱགས་སེལ་བས་
 འཁོར་བསྐྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས།
 ལྷང་གི་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས་དེ། ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མཚན་གཞི། རྟགས་པའི་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས་དེ་རྟགས་
 པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ལྔ་དང་། འགོག་བདེན་མཚན་གཞི། ཏུས་
 དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེས་བར་མཐའ་
 གཉིས་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོར་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ཏེ་གཟུགས་
 སོགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བར་བཤད་ཅིང་།

ཏུས་དེ་ནས་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱི་བར་བསྟན་ལ། བར་མཐའ་གཉིས་ཀྱང་རང་རང་
 གསུངས་ནས་འདའ་ཚུལ་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་གསུམ་བྱེད་པ་སྐྱེ་
 ཆའི་ཆོགས་དང་། འཁོར་འདུ་ཐེབས་ཀྱིས་མི་བྱེད། རུན་མོང་གི་སྤང་བ་གཙོ་ཆེ་

བ་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། །རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཟླ་བའི་
 རིགས་ཅན་ལ་གཟུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བར་གང་རུང་ལ་བརྩམས་
 ཤིང་། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་གནས་ཆོད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་
 འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཇི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་དང་དོན་གཅིག་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལས་དབང་པོ་རྣེ་བའི་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱའི་གདུལ་བྱ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་གང་རུང་ལ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་བརྩམས་ཤིང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་
 མེད་མི་གསལ་བའི་དྲང་ངེས་དཔྱད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དེ།
 དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཆོན་ཉིད། ཡུམ་འབུམ་པ་
 རྩ་བུ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་བར་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་
 འཁོར་ལོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དེས་མ་བྱུང་གྱང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་
 པར་དོན་གྱིས་སྒྱུར་བའི་བར་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ལོ་དེས་བྱུང་།
 རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་ལོ་བར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ལས་དབང་པོ་དམན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་སོགས་ལས་བརྩམས་ཤིང་། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 གསལ་བར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་
 ཐ་མའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ལེགས་ཕྱེད་ཆོས་འཁོར་དོན་གཅིག་ མཆོན་གཞི་
 འོད་སྒྱུང་གིས་ཞུས་པ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཡིན་
 འོ། །སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
 དོན་གཞན་དུ་དྲངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ།
 དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་ཟིན་ཁས་ལེན་མི་རུང་
 བས་དོན་གཞན་དུ་དྲངས་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤང་པོ་ལྷ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་
 པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཚེས་ཅན། འདྲིའི་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་
 གྲུབ་སྟེ། དུས་དང་པོར་དེ་སྟོན་དགོས་ཀྱིས་གསུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
 རུས་ཏེ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གསུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སེམས་ཅམ་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དྲི་བྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་
 པོ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱ་བའི་ལ་བཅུ་མས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་བོ་གཟུགས་
 ཅན་སྤྱོད་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་སྤྱར་བྲངས་པའི་མདོ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་རྣམས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་བྱས་ཀྱི་མདོ་ལས།
 སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་དངོས་སུ་བཅུ་མས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 གཞན་སྤྱར་དང་འདྲ། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དྲི་བྱས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཚེས་ཅན། བྱོད་དགོངས་པ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་མདོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་བྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅི་ལ་
 དགོངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
 ཀྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དྲི་བྱས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་དེ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་དག་གི་ནང་གི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་
 པར་དོན་གྱིས་སྐྱར་བའི་མདོ་དང་ཤེར་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་
 རྒྱགས་གང་ལའང་མ་སྐྱར་བ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཚུལ་བརྒྱ་ལྷ་
 བཙུ་བ་དང་ཤེར་སྤྱོད་གཉིས་དེའི་དྲི་བྱས་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དགོངས་འགྲེལ་

གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་
 དགོངས་པ་བཟུན་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམ་དུ་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དཔེའི་རྣམ་དུ་
 དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་བྱུང་པར་གསལ་བར་མ་སྒྱུར་བར་གཟུགས་མེད་
 ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཟུན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བཟུན་པ་དེ་ཅུམ་གྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་
 བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་གཞན་དུ་དྲངས་དགོས་པས་དྲང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཆོས་འཁོར་གཅིག་
 ཆར་བསྐྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་དགའ་བོས་དེ་ལྟར་མ་ཐོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་ཐོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དུས་གཅིག་ན་
 དང་དུས་གཞན་དུ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དུས་
 གཅིག་ན་ཞེས་པས་དུས་གཅིག་ལ་ཐོས་ཀྱི་དུས་གཞན་དུ་མ་ཐོས་ཞེས་དཀོན་པ་
 དང་། དུས་གཅིག་གིས་ཆོ་འདི་ཐོས་དུས་གཞན་ལ་གཞན་ཐོས་ཞེས་མང་དུ་ཐོས་
 པ་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མདོ་འདི་ཐོས་སོ་ཞེས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲོ་
 བསམ་མི་བྱུང་གྱི་ལྷགས་གསུམ་ལ་བཤད་དགོས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གཉིས་སྟེ། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་ཆེ་ལམ་ལ་ལོ་
 བརྒྱ་ལོན་པ་ཆིས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མདོ་རྫོགས་པར་
 ལྷང་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། ཆེ་ལམ་དུ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་དུས་རུང་ཞིག་
 ལ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པར་དམིགས་པ་དང་འདྲ་བར། རས། མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་
 ལྷང་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་བསམ་མི་བྱུང་གྱི་ཆོད་མའི་སྒྲིམ་བུར་
 བཟུན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། འདིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན། བདག་གིས་མཉམ་པར་བྱ་བ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་

ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཐོས་ཤིང་བརྗེད་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་གཅིག་ཆར་ཐོས་པར་
 ཐལ། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མདོ་དུ་མས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་དུ་
 མ་རིམ་ཅན་དུ་བྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གདུལ་བྱའི་ཚྲིགས་
 ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྱུར་ཅེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་དག་ས་བ་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་རུང་ཡང་
 གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་སྐལ་པབ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚྲིགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་དེ་ལྟར་འགྱུར་
 པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། རྒྱས་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་མདོ་དུ་མ་གདུལ་བྱའི་འཁོར་སོ་སོ་ལ་གཅིག་ཆར་དང་
 རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་དུས་གཅིག་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱལ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྟོན་སྟོན་བས་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་དག་ས་བ་
 དང་། ཀུན་དགའ་བོ་སོགས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆང་མ་གཅིག་ཆར་སྒྲུང་།
 གཞན་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བསྟན་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་འདྲིར་འགྱུར་ཞེ་ན། རས། དེ་ནི་སྟོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལན་
 གཅིག་གམ་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུང་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་
 ཀྱིས་གཅིག་ཆར་སྒྲུང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་དུས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་སོགས་ཀྱིས་རིམ་
 པས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོ་ལ་གཅིག་ཆར་ཤར་བའི་དོན་ཚྲིག་
 གིས་རིམ་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། སོ་སོ་སྟེ་བའི་ཚྲིགས་གཞན་རྗེས་
 སུ་བབྱང་བའི་དོན་དུ་ཕྱིས་རིམ་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཞེས་པ་ནས།
 ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་སྒྲུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་སྟེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་དགའ་བོས་གང་བསྟུས་

ཐམས་ཅད་རང་གི་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་པར་ཐལ། མདོ་ལས། བདག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སངས་རྒྱས་ལས་མ་ཐོས་པར་དགོ་སྤྱོད་གཞན་ལས་ཀྱང་ཐོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་། གཉིས་ནི་དགོ་སྤྱོད་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ལྟར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱོད་ཡང་ཁྱས་པའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དགོ་སྤྱོད་གཞན་ལས་ཐོས་པས་དེ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆོས་བརྟན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྟན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱན་ལྷང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱེད་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱིས་བརྟན་པ་ནི་དེས་བརྟན་པ་ཡིན་པ་ལྟར། རས། ཡང་ན་གཞན་ལས་ཐོས་ན་ཡང་ཆོས་འཛིན་པའི་མཆོག་ཡིན་པས། དོན་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེས་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ཁྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེ་སྤྱད་པ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱག་རྒྱུ་མདོ་སྡེ་སྤྱད་པ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་། ཏྲགས་དེར་ཐལ། སྤོང་གི་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་དང་ལེགས་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་གནས་ལྷང་ལོ་ཅན་དུ་ཕྱག་རྒྱུ་མདོ་སྡེ་ཀྱིས་འཇམ་དབྱངས་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱས་སུ་མདོ་སྡེ་བསྐྱས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱུང་། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱན་ལྷང་ལས། ལྷང་ལོ་ཅན་ན་བཞུགས་པ་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་འཛིན་པ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྒྱེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་བསྤྱད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ། རས། ཞེས་སྤོང་གི་སློབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་བོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་དང་། གསང་བའི་བདག་

བོ་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཅག་གི་
 རྩ་བའི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་
 རི་དེ་དག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་ཤེར་མདོ་ནི་ཀུན་
 དགའ་བོས་བསྐྱུས་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཡུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་གྱི་ཡུང་དང་རིགས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱུར་ནས་
 ཞུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གཞན་དག་ནི་འདི་ཉིད་གྱི་ཡོངས་སུ་
 གཏད་པའི་ལེབ། རས། ཡང་དག་པར་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་
 དགའ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱད་པའི་སྟེངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 སྟོན་གྱི་ཀུན་མཁྱེན་དག་གི་གསུང་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་ཡུང་ཀུན་མ་བཟུང་བར་
 ཐལ། ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་ཆོས་ཡུང་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ཐོས་པ་གང་ཞིག་
 དེ་ལྟར་ན་དེས་ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མ་བཟུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བདག་གི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཅུན་པ་ལ་རིམ་
 གྲོ་བཞུས་། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་
 ཁྲི་ལྷག་ནི་བཅོམ་ལུན་འདས་ལས་བཟུང་། གཉིས་ནི་དགོ་སྟོང་དག་ལས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལོ་བཞི་བཅུ་ཉི་ལྷུ་
 ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཉིས་སྟོང་ལས་མང་གསུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་
 པ་ལས་། ཏུས་དེ་མིད་ཏུ་བཞི་བཅུ་ཆ་བས་ཀྱང་ཉུང་བའི་ཆོས་བཤད་པས་ནི་མི་
 རུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན་དེ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ལ་
 ཞུས་པ་དང་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱིས་རྟོགས་ཟེར་དགོས་པར་སྤྲང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཆོས་
 ཡུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གཞན་ཏུ་
 བཤད་ཟིན་པས་མང་དོགས་ནས་མ་སྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཡུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཆོས་ཡུང་གཅིག་

གི་ཚད་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
 སྟོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ཚང་བར་ཤེས་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཙམ་
 ཡོད་པར་ཐལ། མཛོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 ཤེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཀུན་དགའ་བོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེའི་སྤྱང་བྱེད་གཉེན་པོ་རྫོགས་ཙམ་དེས་
 ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྲམ་ལྟ་བུ་འཛིན་པར་བཤད་ཟེར་
 པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན། ཉོན་མོངས་སྣ་གཅིག་གི་གཉེན་པོའི་སློ་ནས་ཆགས་
 པ་སྤངས་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོ་ཆ་ཚང་ཤེས་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པའི་གཉེན་
 པོ་ཆ་ཚང་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རབ་
 འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བར་མདོ་དྲངས་པ་
 ལས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཙན་གྱིས་
 སྟོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞིག་མཁྱེན་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་ཤེས་སམ། རྟོགས་སམ།
 རས། སྤྲས་པ་འཇམ་དཔལ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། སྟོད་པ་སྣ་གཅིག་གི་གཉེན་པོའི་སློ་ནས་ཆགས་པ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས།
 ཆགས་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོས་ཕུང་གཅིག་རྫོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐབས་སུ་སོང་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཆོལ་བ་སློབ་པ་བྱ་
 བ་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉོན་ཐོས་དག་བཙམ་
 དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་། སྐབས་འཆོལ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་དགོས་
 དང་། ལམ་ལ་སློབ་པའི་བྱ་བ་མ་ཚར་བ་དག་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 དག་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྟོན་
 པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དྲི་བྱས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་
 པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་ནི། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་
 གཟུགས་ནས་འཕགས་ལམ་བར་གྱི་ཆོས་གང་རུང་ལ་བརྩམས་ནས་དོན་དམ་པར་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྒྲོ་ནས་དྲི་བྱས་ལྟར་དོགས་
 པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྦྱར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དང་
 དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་དང་། དང་དོན་ལ་ཡང་སྦྱ་ཇི་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད།
 བར་བའི་དྲི་བྱས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ། དེར་བཤད་འཁོར་
 ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་ནི་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་
 ལ་བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྷ་བོ་གང་རུང་ལ་བརྩམས་ཤིང་བར་བའི་
 དྲི་བྱས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་
 པའི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་དང་ངེས་གཉིས་ཡོད་པས་ངེས་
 དོན་སྟོན་ཀྱང་སྦྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཤེར་སྦྱང་དང་ཚུལ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བྱ་
 དུམ་རྒྱས་འབྲིང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དོན་གྱིས་སྦྱར་པའི་མདོ་ངེས་
 དོན་དང་། འདིའི་གཉིས་པ་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 གྱི་བྱུང་པར་སྦྱ་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ། ཐ་མ་ལེགས་སྦྱེའི་
 མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དབུ་མ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དངོས་
 སུ་སྟོན་པའི་འོད་སྤང་ལེན། དགོངས་འགྲེལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་བྱས་
 གྱི་ལེན་གསུམ་དང་། ལང་གཤེགས། རྒྱན་སྦྱག་པོ་བཀོད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དག་གིས་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གཙོ་བོ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་དེ་གསུམ་
 ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་
 ལས། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་གཤེགས་དང་། རས། ཆ་སྦྱ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་

འཇོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་
 པའི་མདོ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་བསྟན་
 པ་དེར་དེས་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་དོན་དམ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མ་
 དང་བཅས་པའི་དོན་དམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། བདེན་
 པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་ཡང་ལྡན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
 དོན་དེ་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ནས། འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གིས་སྟོན་སྒྲུབ་
 གྲང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་
 བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ། གྲང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་མདོར་མ་ཟད་ལས་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་དང་། རྟག་པོ་ལས་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་སྐྱེ་བ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་གྲང་ལས་གཉིས་ལས་བདེ་
 སྐྱུག་སྐྱེ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་མཐར་སྐྱུག་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་
 བདེན་གྲུབ་བཅད་ཅམ་གྱི་བདེན་མེད་དུ་བྲངས་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྟོང་སྐྱུན་ལས། མདོ་དེའི་དོན་གཞན་དུ་བྲངས་དགོས་པ་འདི་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལའང་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་བསྐྱར་ཚུལ་
 འདྲ། གྲང་དེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདྲ་ཡང་མཚན་གཞི་མི་འདྲ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 ལ་བྲང་དེས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 གྲང་དོན་དང་། བདེན་བཞིའི་མདོ་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཀྱན་
 འབྱུང་སྤངས་པར་བྱར་མེད་སོགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་
 དབྱ་བ་བདོས་པ་འདྲ། ཚོར་བ་ཁུ་ཡི་ཁུ་བྱར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྟེན་རྒྱ་ལྟ་བུ་
 རྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཁུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་
 གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་ཏོ། །ཞེས་པས་ཐལ་འགྱུར་བས་ལྷང་པོ་ལྟ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་གཟུགས་སོགས་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་བཤད་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་
 ལ་དང་དོན་གྱིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ནས་བཤད་པའི་བར་བ་ལ་ངེས་དོན་གྱིས་བྱུང་པར་འདོད་དེ། ཤེར་སྟོང་ངེས་
 དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སུ་བཤད་
 པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དྲང་ངེས་ལྟར་མི་རྒྱུང་
 བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཡང་བསྟན་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་
 གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་དང་པོ་ལྷ་ལྷེ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་ཆོ་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱར་དེ། ཤེར་མདོ་གསུངས་ཆོ་འཁོར་ལོ་བར་བ་བསྐྱར།
 དགོངས་འགྲེལ་བཤད་པའི་ཆོ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆོ་མདོ་ལས། རྣམ་མཁའ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་
 འཛམ་བུ་སྟོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་ལས། ཨ་ལ་ལ་འཛམ་བུ་སྟོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 གཉིས་པ་བསྐྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་
 པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ངོ་མཆར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་
 བསྐྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྟོང་པ་ཅམ་ཆོག་ཟེན་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་དྲང་
 དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་ཟེན་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་བདེན་བྱུང་
 ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དུས་མ་སྟོང་བའི་གཞུང་
 གོང་འོག་བསྐྱེགས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གོང་
 འོག་བསྐྱེགས་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་དང་སྟེ་འགག་སྐྱེགས་
 མེད་པར་འཛིན་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་

བྱིར། རྩ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཚོག་ཟིན་ལ་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་
 བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་མེད་ཅེས་སྟོན་པའི་དེའི་མདོ་ཚོག་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་སྐྱ་མེད་ཅེས་སྟོན་པའི་མདོ་ཚོག་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་སྐྱ་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཚོག་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ། འོ་ན། བྱིད་རང་ལ་གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཚོག་ཅན། གཟུགས་མེད་
 ཅེས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཅེས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཚོག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས་དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཚོག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་འདྲོད་ན། གཟུགས་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཀྱི་
 འདུལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་
 དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མདོན་གསུམ་ལ་སྐྱར་འདེབས་
 སྟོན་དགོས་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ཚོས་ཅན། དེས་དོན་
 གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཚད་
 མས་མི་གཞོད་པ་སྟོན་དགོས་པའི་བྱིར། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེས་པའི་དོན་ཀྱང་
 གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པ་
 བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ཅམ་གྱིས་མི་འཛོག་པར་དོན་དམ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཅིག་དགོས་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་
 བུའི་དོན་དམ་མེད་པས་དེ་དག་གཟུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས། བསྟན་པ་ལྟར་གྱིས་དོན་ཡོད་མེད་ལ་དྲང་དེས་སུ་ཚད་མ་
 དང་བཅས་པས་ཚོག་ཀྱང་། དེས་མི་ཚོག་པས་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དོགས་སེལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡང་

ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་སྒྱུར་བར་ཡང་ངེས་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲོ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན། རས།
 ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ལྟ་
 བས་ན་དོན་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་སྒྲིག་པ་ནི་དྲང་བའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། དུམ་རྒྱས་པ་ལས། གཟུགས་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སྒྲིལ་མཐོང་། རས། གཟུགས་སྒྲེ་ཞེས་བྱ་བར་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སྒྲིལ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་
 དོན་གྱིས་སྒྱུར་བའི་མདོ་རྣམས་ཚས་ཅན། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་དགོངས་
 པ་དྲིས་ནས་ངེས་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་
 དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། བདེན་མེད་གཙོ་བོར་དངོས་སྒྲིལ་
 ལྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་གཙོ་
 བོར་དངོས་སྒྲིལ་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཚིག་
 ཟེན་ལ་བཀག་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་དངོས་བསྟན་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུ་
 སྟེ། སྒྲིལ་ཟེན་སྒྲིལ་ཇི་བཞིན་མིན་ཀྱང་དངོས་བསྟན་སྒྲིལ་ཇི་བཞིན་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་
 ལ་དགོངས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ལ་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་ཡང་ཡོངས་སྒྲིལ་གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་ངེས་དོན་མི་འགལ་

བའི་ཕྱིར། དེའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ན། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་
 པ་བརྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ལྟེ། དེ་ནི་རྗེ་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་མ་མོར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་
 དོན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྐབས་དེར་མ་སྐྱར་བའི་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་མིན་ནོ་སྟུམ་དུ་
 མི་བབྱང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དོན་གྱིས་སྐྱར་བེན་པས་དངོས་སུ་མ་སྐྱོས་པ་དེ་དག་
 ཀྱང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དགག་
 བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་བར་ཐལ། དགག་བྱའི་བྱུང་པར་
 བདེན་གྲུབ་མེད་པ་ཆོག་བེན་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅི་ལ་དགོངས་དྲི་མི་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ལྟེ། ཆོག་བེན་སྟུང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འཇིག་
 ཉིན་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོངས་པ་དྲིས་ལ་ཆོག་
 བེན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་
 དང་འགལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་ཇི་བེན་དུ་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
 འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་དག་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ལ་དོན་
 གྱིས་སྐྱར་བ་དང་དངོས་བརྟན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་གསུམ་གའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དཔེར་ན་འབྲུམ་ལས་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་
 སྒྲུང་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་
 སྐབས་གཅིག་དུ་སྐྱར་ན་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དོན་གྱིས་སྐྱར་བེན་པས་དངོས་སུ་
 མ་སྐྱོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ར་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
 གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་

བྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་
 དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་
 དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། རྣམ། བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་
 བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྡེ།
 བདག་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་དང་གསོ་བ་ནས་ཚོར་བ་པོའི་བར་གྱི་མིང་ངམ་སྐད་
 ལྷ་ཚོགས་དང་དེ་ཡང་བྱེད་པ་བོ་ལ་བྱ་བྱེད་སོ་སོར་རྩལ་སྲུ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་
 བྱིར། ལེགས་བཤད་སྟངས་པོ་ལས། བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་
 བསྟན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་བྱེད་པ་
 བོ་དེ་ལ་སྟོས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱེད་གྱི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་
 བདག་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དྲང་དོན་གསུངས་པ་གདུལ་
 བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་གསུངས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མདོ་ཀུན་བདུས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་
 དབང་གིས་རིག་པའི་སློ་སྣ་ཚོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་སྟོན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་། ལྷ་
 སྟེགས་པ་དངོས་སམ་ཆེ་སྤྱུ་མར་དེའི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
 དང་བདག་མེད་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་བསྟན་ནས་རྒྱུད་སྦྱོང་བའི་བྱིར།
 བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཚོག། །བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྡེ། ལྷ་སྟེགས་པས་བདག་ཡོད་པར་བཤད་
 པ་ནི་སྤྲོས་ཟེན་ལས་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མེད་ལ་སྟོན་པས་བདག་ཡོད་པར་
 གསུངས་པའི་སྤྲོས་ཟེན་ལྟར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་དང་དགོངས་དོན་ཡོད་པས་བྱལ་

པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། བདག་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས། རྣམ།
 སྟོན་པས་གསུངས་པ་ནི་རེ་ཞིག་སྤྲོས་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས། ཕྱི་
 རྣམ་གང་ལ་བསམ་ནས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་དེ་
 གཉིས་མི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཚུལ་པས་
 གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཕལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསུངས་པ་པོ་
 ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མདོའི་དོན་གཉིས་ཀར་ཐལ། དབྱ་མ་བས་
 དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་མདོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱ་བ་སྟེ། སེམས་ཚུལ་པ་ལ་སྟོས་དེ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་
 ཅིང་མདོའི་དོན་ཡིན་ལ། དབྱ་མ་པ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་
 བསྟན་པའི་སྟོན་ཏུ་རུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་
 པོ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས་བཀྲལ་བ་དེ་གདུལ་བྱའི་སྟོ་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དེས་ན། ས་
 དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་མདོ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་དྲང་དོན་ཏུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྤྲུལ་སྤྲོས་ཟིན་ལྟར་ས་མ་བསད་བྱ་དེ་བཟོད་བྱ་
 ཚུལ་ཡང་མིན་ལ། བསམ་དོན་གྱི་སྲིད་སྲིད་གཉིས་སྤངས་པ་བཟོད་དོན་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དེ་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྲིད་སྲིད་སྤངས་པ་ལ་ས་མ་བསད་ཅེས་
 དངོས་བསྟན་གྱི་བཟོད་བྱར་བྱས་ཀྱི། ས་མ་བསད་བྱར་དེ་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་ས་མ་ལ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་འདི་དང་
 མདོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་ཚུལ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་
 སྒྲིང་པོ་ལས། སྤྲོས་ཟིན་བཟོད་བྱའི་དོན་ཡིན་ཡང་སྤྲོ་བ་པོའི་བཟོད་འདོད་ཀྱི་

དོན་སྤྲོད་སྤྲོད་བཅོམ་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ལ་བྱར་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འདི་ཞེས་པ་མདོ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་པ་མ་
 ཞེས་པའི་མདོ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་པོས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
 བདེན་གྲུབ་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པ་རེ་ཞིག་འཛིན་དུ་
 གཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འདི་ལ་བྱར་མེད་དེ། གསུངས་པ་
 པོས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་ན་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་
 པའི་དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ནི་དངོས་བསྟན་གྱི་བཅོམ་བྱ་དང་ཆད་གྲུབ་ཡིན་ཀྱང་
 གཞོད་བྱེད་སྟོན་པའི་སྐྱེས་ཟེན་གྱི་བཅོམ་བྱ་ལ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
 གྲུབ་དེ་བྱེད་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེས་ན་འདི་ལ་བཅོམ་བྱ་ཞིག་
 བསྟན་དགོས། ནས། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་དབྱ་
 བར་ལ་སྐྱེས་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྤང་བས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། །ས་བོན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། ཁེས་པའི་མདོ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྟོང་
 པོའི་མདོ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་
 རྣམ་པར་དག་པ་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བཅོམ་དོ། །ནས། ཏྲག་པ་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པ་
 ནི་བཅོམ་དེ། ཅེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་མི་གཅིག་པར་ཐལ། གསུངས་
 ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡང་མི་གཅིག་ ངོ་བོ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཀྱང་མི་གཅིག་ དགོངས་པ་
 ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་པོ་ཏྲག་བརྟན་
 གསུངས་ཡུལ་གཞན་སྤེའམ་སྟོན་གཞན་སྤེའི་ལྟ་བར་གོམས་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་པ་ཡང་བསྟན་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། ཀུན་

གཞི་སྟོན་ཡུལ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་གཉིས་སྟོན་རུང་
 བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་དྲུག་པོ་ཞིག་ལ་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་པ་ཡང་རྫོགས་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་
 གཞན་སྟེང་འཇགས་ཅན་དངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་དྲུག་པོ་ཞིག་གང་གིས་ཆེད་དུ་
 གསུངས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་པ་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ན་སྐྱུ་ཟེན་གཉིས་གཅིག་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གུན་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྟོང་པོ་ཆོག་ཟེན་དང་དོན་གང་ལའང་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་
 པོ་ལས་དྲུག་པོ་ཞིག་གཉིས་གཅིག་ཏྲག་ལ་གཅིག་མི་ཏྲག་པར་བཤད་པས་སྐྱུ་
 ཟེན་གྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྟན་པ་མིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་པོ་ནི་ཐུ་སྟེགས་དང་དེའི་འཇགས་ཅན་བདག་མེད་
 ལ་སྐྱུ་པ་སྐྱངས་པ་དང་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་ལ་ཁ་དངས་པའི་ཆེད་ཡིན། གུན་
 གཞི་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ཆེ་བ་བསྟོན་པ་དང་། ཡུལ་བདག་མེད་ཏྲགས་
 རས་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་ཏྲགས་སྟོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ལང་གཤེགས་ལས། བྱིས་པས་བདག་མེད་ལ་སྐྱུ་པ་སྐྱངས་པ་དང་། ཐུ་
 སྟེགས་བྱེད་བདག་དུ་སྐྱུ་བའི་ཞེན་པ་རྣམས་དངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དྲུག་པོ་ཞིག་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་ལ་ཤིན་དུ་ཆགས་གང་དེ་
 དག་ལ། གཟུགས་སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། བདེ་
 གཤེགས་སྟོང་པོ་ཏྲག་བཏུན་དང་དོན་དུ་བཤད་པས་གུན་གཞི་ཡང་དང་དོན་དུ་
 མི་འགོ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་ལ་དགོངས་པའི་དགོངས་གཞི་གཅིག་པ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྐྱུ་ཟེན་སྟེགས་སྟེར་ལྟར་འགལ་

ཡང་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་
 སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་བདེ་གསེགས་སྟོང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་དང་།
 དེ་བཞིན་བསེགས་པའི་སྟོང་པོ་རྟག་བརྟན་མཆོན་དཔེའི་སྐྱེ་དང་སྟོབས་བརྩུ་ཅན་
 ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཆོགས་ཀུན་
 གཞི་སྟེ། །བདེ་གསེགས་སྟོང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །སྟོང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་
 སྐྱུལ། །དེ་བཞིན་གསེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུ་
 སྟེ། དེས་སྡུ་མ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་ཕྱི་མའང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་ལས། སྐྱུས་ཟེན་གྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྟན་པ་མིན་ཡང་། ཞེས་པ་
 བས། དགོངས་པའི་དོན་ལ་སྟོས་ཏེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་དོན་གཅིག་
 གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྡུ་མ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་
 འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱུས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་འོ་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བཤད་བྱ་སྟོང་པོའི་མདོ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་
 པར་ཐལ། ལང་གསེགས་དང་འཇུག་འགྲེལ་གྱིས་བདེ་གསེགས་སྟོང་པོ་མཆོན་
 དཔེ་དང་སྟོབས་བརྩུ་སོགས་རྟག་བརྟན་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཐུང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་ཀྱང་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་
 པས་འབྲལ་ཐུང་ཡིན་པ། དཔེ་དགུས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པོའི་མདོ་ལས།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་ངེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱུལ་པའི་པད་མ་ཁ་དོག་ངན་པའི་
 རང་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་སྐྱུལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཤིང་འཁོད་དེ། ཞེས་པ་
 བས། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རང་ན་དེ་བཞིན་
 གསེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང་སྤོང་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། འདྲི་དག་གྲང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་གང་ཞིག་ འདྲི་དག་གསུམ་ལ་གནས་བཞི་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྲང་བསྐྱུས་ནས་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས།
 འདྲི་དག་གསུམ་བཞི་པོ་འདྲི་དག་ལས་གྲང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་དེ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་
 བཤད་བྱའི་མདོ་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། ལང་གསེགས་དང་རང་
 འགྲེལ་ལས། དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདྲི་ནི་ཞེས་པ་ནས། སྟོང་པོའི་མདོ་བཅུའི་
 རྒྱུད་གི་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་
 མས་དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་པག་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་
 དར་རྒྱུག་ལས་གྲང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་དང་འདྲ་བར། རས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་བྱེད་ན། འོག་ནས་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་
 པའི་རྩྱུད་ལན་འགྲེལ་རུང་ཟད་གྲང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྟོན་བྱ་མང་པོ་དགོས་གྲང་ཡིག་ཆོགས་ཆེ་དོགས་སོ། །ཡང་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། གདུལ་བྱ་ནི། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ།
 འདྲིར་ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་རྫོད་བྱེད་གྱི་ཐེག་པ་དང་པོ་དང་བར་པ་ལ་སོ་སོར་ཐོས་སོགས་
 གྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། འདྲིར་ནི་རྫོད་བྱེད་གྱི་ཐེག་པ་རིམ་པ་གསུམ་གར་ཞུགས་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདྲིས་གསུམ་གའི་དོན་བཤད་པས་གདུལ་

བྱས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་དུས་གསུམ་ག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་
 འགེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
 ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མཛུགས་གི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་
 མདོའི་དགོངས་འགེལ་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགེལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགེལ་བའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཞར་བྱང་དུ་འགེལ་བའི་ཕྱིར་། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
 གྱིས་བཤད་ཚུལ་དངོས་བསྟན་པལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲི་ཞུས་ཀྱིས་ཀྱང་བར་
 པ་དངོས་སུ་དྲིས་ལ་དང་པོ་དངོས་སུ་མ་དྲིས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤྲོད་ཡིན་པ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་། དེར་ཐལ། ལྷང་སྤྲོད་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་
 འདུལ་བའི་སྤྲོད་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འདུལ་བའི་
 སྤྲོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། པལ་ཆེན་དང་ནམ་མཁའི་སྤྲིང་པའི་མདོ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྲོད་ཀྱི་ལས། རང་གི་འདུལ་ལ་སྤྲང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྲུམ་པ། བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་སྤྲིང་ན་ཐུབ་དབང་གིས། །
 བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་འཁོར་ལ་འཇུག་པའི་འོད། །
 བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བཀྲེན་ས་ཤེར་ཕྱིན་དོན། །

བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་སོགས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྟོན། །

ཕལ་ཆེར་བས་དང་ཕལ་ཆེར་གྱི་ན་དང་། །

ཕལ་ཆེར་འདྲ་འཛི་ཕལ་ཆེར་ཆགས་སྤང་རྟོ། །

ཕལ་ཆེར་དབང་རྩལ་ཕལ་ཆེར་དོན་ཚུང་སེམས། །

ཕལ་ཆེར་རྟོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་སྟོས་གྲོགས་དབང་། །

འདི་འདྲ་བསམ་ན་རང་གི་ཡུལ་བོར་ཏེ། །

འདི་འདྲ་རྟེན་དགའ་དལ་འབྱོར་ལོར་བྱ་སྟམ། །

འདི་འདྲ་བསམ་ཀྱང་སྟོང་མེད་མང་ཐོས་པ། །

འདི་འདྲ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་རྣམ་གཡེང་སྟོ། །

ཐོགས་མེད་ཀྱན་རྩལ་གཟིགས་པའི་པད་མའི་སྤྱན་ལྡན་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱ། །

ཀྱེ་མ་འགོ་ལ་རྗེས་ཆགས་སྤྱགས་རྗེའི་ཚུ་གཏེར་སྒྲབས་མང་པོས། །

ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ལྡན་མཚན་དཔེའི་སྐྱ་དང་རྩལ་ཅུའི་དབྱངས། །

མངོན་སུམ་སྟོང་བཞིན་དགའ་བཞིན་མངོན་ཅིག་འདྲེན་མཆོག་སྟོ་མེད་ཀྱ། །

ཞེས་པའང་རྣམ་གཡེང་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོ་བའི་དུས་བསམ་དོན་སྟན་
ཆོག་གིས་གསལ་པོར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་དག་མཐའ།

༥ གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོས་དོན་
དང་། བསྟུས་དོན། ཆོག་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅས་བརྒྱམས་

བ་དགོས་མེད་ཀྱི་དྲགས་པ་སྤངས་ནས་བརྗོད་བྱ་མཆོད་གསུམ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞག་
 དང་། མདོ་དང་བསྐྱོན་སྦྱོར་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་དང་
 བོ་ལ། ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས་དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་འཆལ་བ་
 དང་། རྒྱུ་མེད་མེད་ནས། ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ། འགྲེལ་བ་འདི་ལྟེན་ཚུད་ལན་ཀྱང་མདོ་ལ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྒྱུ་སྤང་གི་ཚུད་ལན་དེ་མདོ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚུད་ལན་
 འདི་ཐོག་མར་འཕགས་པས་བཀོད་ལ། རྒྱུ་སྤང་གི་དེ་མདོ་ལ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་བཞིས་རིམ་བཞིན་བཀོད་པའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཉི་སྤང་རྒྱུ་འགྲེལ་རྒྱུ་གྱིས་སྤང་བ། འགྲེལ་པ་འདི་
 དང་བཞིར་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱུ་སྤང་ལས། རྒྱུ་སྤང་དང་པོ་གཞི་མ་ལྷན་
 བ་བསྐྱས་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདིར་ཆོས་མདོན་པའི། རྒྱུ་
 བསྐྱས་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་། མདོ་དང་བསྐྱོན་
 བཅོས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལ་ཡིན་པར་མདོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་
 བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱུབ་དོན་འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་གཞི་དང་གཉིས་པོ་དང་རྒྱུ་པ་མཐའ་དག་
 བསྐྱས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱོན་
 བཅོས་ལ་དྲགས་པ་འདི་འགོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བསྐྱོན་
 བཅོས་རྗོགས་པར་མཐོང་ནས་ཚུད་ཟེར་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 རྗོགས་པར་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱུད་བཤད་པར་ངེས་ནས་དྲགས་པ་དེ་འདྲ་
 མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་སྤང་སྤྱོད་པ་པོ་ཐོགས་མེད་དང་ཆོས་སྦྱོང་གི་
 དངོས་སྤྱོད་སོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱུ་
 ཚུམ་པའི་དུས་ནས་ཡོད་པས་དྲགས་པ་ཁོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས།

སྐྱེ་བོ་སྒོ་གྲོས་དམན་པ་དག རས། གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཡང་དེ་བཞུན་པ་ལ་དགོས་པ་
ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ནི། མདོའི་རྒྱན་རྩྭ་པའི་མཆོད་བཟློག་བཞོད་པས་དེ་རྩྭ་ན་
གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་དང་། གཉེན་པོ་ལམ་གྱི་ཕྱགས་དང་། རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་
གམ་བྱང་པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཕུང་རེ་རེ་ཁོ་
ནའམ་གསུམ་ག་སྟོན། གསུམ་ག་སྟོན་ན་བསྐྱོས་ཞེས་བཅུད་པ་ལ། ལན་དུ་གསུམ་
ག་རྩྭ་ཡང་སྐྱོས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ མཆོད་
བཟློག་ལས་འཕྲོས་པར་བསམ་ནས་མཆོད་བཟློག་གྱི་རྩྭ་ལན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་པར་ཐལ། བཞུན་བཅོམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་
གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་རེ་རེ་ཅམ་བཤད་ན་བསྐྱོས་སྐྱོན་དང་། དགོས་མེད་གྱི་
རྩྭ་པ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་བཞུན་བཅོམ་གྱི་བཟློག་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་
ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་
མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པས་རྩྭ་པར་དམ་བཅས་ལ་རྩྭ་པ་དང་། གཞན་གྱི་
ལུང་པ་དག་ མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེ་མེད་གྱི་རྣམ་ཅན་ལ་རྩྭ་པར་དམ་བཅས་ལ་རྩྭ་
གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བཟློག་ལ་མི་རྩྭ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་
མེད་ཅམ་ལ་མི་རྩྭ་པར་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་རྣམས་ལ་རྩྭ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལས། སྐལ་ལན་འདི་དག རས། དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོགས་པ་སྐྱེ་
བའི་གཞི་མཆོད་བཟློག་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དོགས་པ་དང་རྩྭ་པ་
མཆོད་བཟློག་ལ་མ་ཡིན་པར་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལན་དངོས་
དང་ཤེས་བྱེད་དང་། ལུང་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི།
འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རས། བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་

པ་ནི། ཡུམ་བར་པ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ནས།
 རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། ཞེས་བྱང་། གསུམ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ། རས། མཚམས་སྒྱུར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱང་། ཡུམ་
 བར་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལམ་
 གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་བ་མཐའ་དབྱེད་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཚེས་ཅན། རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་བྱང་སེམས་འཕགས་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་
 ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྫོགས་སྒྲིལ་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ལམ་དེ་དག་
 གི་བྱ་བ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་གསུམ་ལ་
 དབྱེད་པ། སྤངས་རྫོགས་རྫོགས་ཚད་ལ་དབྱེད་པ། སྒྱུར་བཏང་དམིགས་བསལ་ལ་
 དབྱེད་པ། རྫོགས་སྒྲིལ་སྤངས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་དབྱེད་པ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་
 འཛིན་ལ་དབྱེད་པ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཚད་ལ་དབྱེད་པ་རྒྱལ། དང་པོ་ལ་སྒྲོན་གྱི་
 བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྩང་ མངོན་དོན་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།
 ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་ལས། མངོན་པར་
 རྫོགས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱབ་པའི་སྒྱུད་པ། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྫོགས་བརྒྱུད་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་དེ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་མེད་
 པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། རྩོམ་གྱི་སྒྲུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་སྒྲུས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་སྒྲོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་ངོ་བོ་ཐ་

དང་དུ་སྒྲི། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དང་དུ་སྒྲི་སྟེ། གཞི་
 ཤེས་ཀྱིས་གཞི་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ལམ་གསུམ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་
 རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་
 གི་ཤེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་ཁྱུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བདེན་གཉིས་ལས། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། ཤེས་
 ཟུའི་དགྱེལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་ཅན། ཁྱེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་
 མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དང་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་
 ཟེན་ན་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་
 ཡིན་ན་ཐབས་མི་མཁས་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་
 ན་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བས་ཐབས་ཤེས་ཉི་ཆོ་བའི་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚུ་བར། དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྒྲོ་ནས། ཐབས་
 མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོ་བོ་ལྷ་གཅིག་གིས་ཀྱང་།
 ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་
 ཀྱང་། གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ། ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་མི་
 ཟུ། ཁྱེས་དང་། གི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་

རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉན་རང་གི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱུང་ཐབས་ཤེས་
བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐལ། བྱུང་སྟོན་པས་འཆིང་བ་ཞེས་སྤྲད་པའི་ཐབས་
ཤེས་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙུ་བར། ཉི་ཆོ་བ་དང་སྒྲ་
ཆོགས་ཉིད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་
སོ། །

གཉིས་པ་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་ཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དང་པོར་ཉན་
རང་གི་རྟོགས་པ་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཞེས་བེད། འོ་ན། ས་
བརྒྱུ་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ཉན་མོངས་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་
ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་གྱི་རྩོ་
རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤང་བའི་སྐྱེབ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱུ་བའི་དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་མོངས་སྒྲར་དགྲ་དང་། ཐོག་མཐའ་
གཉིས་ལ་གཉིས་གཉིས་བྱེ་བས་བརྒྱ་གཅིག་ས་དང་པོ་ནས་རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་
བར་ཆད་མེད་ལས་བརྒྱ་གཅིག་གིས་རིམ་གྱིས་སྤང་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
སྤང་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་མ་པའི་ལམ་
ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉན་མོངས་པ་རྒྱག་ནི་ཅི་རིགས་རིམ་གྱིས་སྤང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་
འདི་ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་མོ་སྤངས་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་བྱུང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་
སོགས་པའི་མདོ། ནས། དེའི་ས་བོན་ནི་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་སྤང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
བས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་དེར་བཤད་དོ། །ཡང་རྫོམ་པ་
ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྩོ་ སྤང་མ་དེ་བཀག་ནས་ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྟོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་ཏེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉན་མོངས་དགྲ་བཙམ་

ལྟར་ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ས་
 དང་པོ་བས་མ་སྤངས་པ་ལྟར་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆགས་
 སོགས་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྒྲིབ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ས་དང་པོ་བས་སྤངས་པར་
 ཐལ། དེས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་ལྟར་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྒྲིབ་དབང་
 གིས་ཡིན་གྱི་ཀུན་བཏགས་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་
 ལས། གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐལ་མང་བསྐལ་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་མ་སྒྲིབ་ཏྱག་
 འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དགྲ་བཙམ་པས་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ས་
 གཉིས་པ་སོགས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་
 བཏགས་སྤང་བར་ཐལ། དང་པོའི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཉོན་
 མོངས་ལྟན་སྒྲིབ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཏྱགས་ཁས་། འདོན་ན། ཇེ་བཙུན་བྱམས་པས་
 ཉོན་མོངས་སྤངས་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་སྒྲོག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཆད་རིགས་
 པར་ཐལ། ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་ཏྱགས་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ཀུན་བཏགས་རྣམས་གཅིག་ཆར་སྤང་བ་གང་ཞིག
 སྒྲོམ་སྤང་ལྟན་སྒྲིབ་རྣམས་གོས་གྱི་དྲི་མ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་སོ་སོས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 ཏྱགས་པའི་སྒྲོ་དེས་ཐོག་མར་སྒྲིབ་པ་འབྲིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟུག་སྒྲོན་
 མས་ས་བོན་གྱི་ཤུན་པ་གཙོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཇེ་ལྟར་
 སྟུག་སོགས་རིམ་སྒྲིབ་པས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་
 མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་སྒྲོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་

ཡིས། །འཇིག་ཚྲིག་སྒྲིང་པོ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས། །སྒྲིམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་
 རྣམས། །གོས་རུལ་དྲི་མ་དག་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱ་བ་སྤྱོད་
 ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ལས་འཇིག་ཚྲིག་ལ་ལྟ་བའི་རིམ་རྒྱུ་མཉམ་
 མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅོམ་པ་དང་། །ཕྱེད་ཕྱེ་མས་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུ་
 ཀྱི་དྲི་མ་གཅིག་ཆར་སྤང་མི་རྣམས་པས། །སྒྲིམ་སྤང་དང་དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་བཤད་ལས། །སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་བཤད་དང་སྤང་བྱ་སྤང་
 ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བག་ལ་ཉལ་
 གྱི་ཉོན་སྤྱོད་དག་བཅོམ་གྱིས་མ་སྤངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། །སྒྲོན་ལམ་བཏབ་
 རས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། །དེ་བྱེ་སྤྱོད་མཛོད་དང་འགལ་དེ་མདོ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
 འགྲེལ་དང་འགལ། །ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཀྱན་བཏུས་དང་འགལ། །ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆ་ཆ་འགྲེལ་དང་འགལ། །རང་རྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་
 འགལ། །རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ལེགས་ལྷན་གྱི་དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་ཆ་
 འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། །དག་བཅོམ་པས་
 ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་དག་པོ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མཛོད་ལས། །དེ་ཟད་ཐོབ་
 དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་ཆོ་དེ་མི་སྒྲོབ་དག་བཅོམ། །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས།
 །རྣམ་པ་དག་པོ་དེ་ཟད་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་གཅིག་དུ་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྤྱོད་སྟེ། །དོ་
 རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚུག་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 །རྣམ་འགྲེལ་ལས། །དེ་གོམས་པ་ལས་ཆགས་གྱུར་པ། །ལ་ལར་ཟག་པ་ཟད་པར་
 འགྱུར་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། །བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 རི་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པའི་ས་བོན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
 །སྤངས་པར་བྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། །ཀྱན་
 །བཏུས་ལས། །འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། །ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པར་

གྱུར་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤང་བར་
 གྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མཛོད་ལས་ཀྱང་དེའོ། །རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
 དང་ཉོན་མོངས་སྒྲིག་གྱུར་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྤྲུལ་ལས་། ཆགས་སྤང་སྤོངས་དེའི་ཀུན་སྤང་དྲག་དང་
 བག་ཆགས་དང་། །ཞེས་པའི་ཆགས་སྤང་སྤོངས་ཞེས་པའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས།
 འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ། །ཞེས་པ་ནས།
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིམ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་
 ཆགས་དང་། །ཞེས་དང་། གཏི་མུག་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བག་ལ་ཉལ་ནི་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་མིང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀས་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་མཛོད་
 ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། ཅུ་རྟགས་དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ས་བོན་སྤང་མི་
 འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྟོང་པོའི་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཅན་དན་
 བས་ལྷག་གསུང་གི་ཚུས། །ལུས་ཅན་ཡིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེས། །རབ་ཏུ་གདུང་བ་
 ཞི་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་གསུང་གིས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བར་བྱས་པའི་ངོམ་པ་མེད་པའི་གདུང་བ་ནི་
 གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཨ་མྱུ་དང་། ས་སྡེ་སོགས་མང་ངོ་། །ཇི་སྟངས་ཏུ་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
 ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུང་ཞིང་ལེགས་པར་བཀག ཅེས་
 སོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་མཐོང་ལམ་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་
 པར་ཐལ། དག་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་སྒྲིས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ནེམ་རྩར་

སྤངས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
 དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་པའི་བྱང་པར་
 ལྷའམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེས་ཆོས་མཐོང་བ། ཆོས་
 ཐོས་པ། ཆོས་རིག་པ། ཆོས་ངེས་པ། སོམ་ཉི་ལས་བཞུལ་བ། ཐེ་ཆོམ་ལས་བཞུལ་
 བ། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པ། ལྷན་པའི་བཞུན་པ་ལས་གཞན་གྱི་དགྱེར་མི་
 བཏུབ་པ། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་
 དང་སོམ་ཉི་ལས་ནེམ་རུར་ནི། འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་
 ནེམ་རུར་མེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་སོ། །ནེམ་རུར་དང་ཐེ་ཆོམ་དོན་ཐ་དད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ནེམ་རུར་ངེས་པར་མི་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་འདི་
 སྐད་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་པས། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་
 འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་ལ་ཉོན་སྐྱབ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་
 ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྐྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཉན་རང་དགྲ་
 བཅོམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་
 ཐར་པ་ལ་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དང་
 སེམས་མ་ཞི་བར་གྱུར་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་གང་
 འབྱུང་བ་ནི་རབ་དུ་མ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་རབ་དུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་ཤེས་སྐྱབ་ལ་ཁོ་
 བོས་ཀྱང་འདྲོད་ཟེར་ན། ལྷ་མ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདི་ཆོས་མ་འབྲེལ་བ་ལ་ངོ་

མཚར་བར་ཐལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མིན་ལ་ས་དང་པོར་
 ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་མ་རྫོགས་དཔྱད་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་
 སྤོམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཟིན་ལ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོམ་སྤངས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྒྲིབ་བ་སྒྲོ་ལྟ་
 ལ་སྒྲེ་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་རྫོགས་སམ་
 སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྒྲོ་ལྟ་ལ་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་ཀྱང་དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ས་དང་
 པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དཔྱད་པའི་སྤང་བྱར་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་
 ཀྱིས་ས་དང་པོར་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉོན་མངས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་
 ཉོན་མངས་སྟོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་གྲུབ་ཟིན། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ།
 དེས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པར་གྱུར་པ་བཞི་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། དེས་བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཆར་སྤང་ངོ་། །གཅིག་ཆར་
 དག་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་
 སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐལ། དེས་དེར་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་གང་ཞིག དེས་དེར་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱི་སྤངས་པའི་
 རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 རྣམ་ཐུབ་སྟེ། རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ན་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་གིས་རུས་པ་ཡང་
 རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས།
 རང་སངས་རྒྱས། ཁེས་པ་ནས། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །ཁེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེར་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་
 རྟོགས་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་རེ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པར་བསྟན་ཅིང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་སྐབས་སུ་ཡུང་དེའི་མཐུག་དུ།
 ཉི་ལྔ་ལས་༥ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
 རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལྟས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་
 དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཅི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདུས་པར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱེད་པར་
 འདུས་ཚུལ་བཤད་ནས་༥ ལྷག་མས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་
 ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི། རིགས་དངོས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལྟས་པ། ནས། ཉན་རང་གི་སྤངས་
 པ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་རེ་རེ་ས་དང་པོར་རྫོགས་པ་དེའི་བཞེད་
 པ་མིན། ཞེས་གསུངས། ཡང་སྟོན་གྱི་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....ལོ་ བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ས་བརྒྱད་པར་ཡིན་གྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་
 བྱས་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བས་ས་བརྒྱད་པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
 རིགས་རྫོགས་ལ། ཉི་ལྔ་ལས་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་
 མིན་གསུངས། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་བཞིའི་
 རྟོགས་རིགས་མ་རྫོགས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པའི་བྱེད་པར་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་
 ཤེས་པ་དང་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་

རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བཟོད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐབས་
 སུ་བདག་མེད་རགས་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཆ་ཚང་སྐྱེད་ཀྱང་
 དེ་འདྲ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གོམས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉན་རང་གི་
 གཞི་ཤེས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདྲའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་། རས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
 མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཤེས་མཐོང་
 གིས་བལྟས་ནས་འདྲའ་ཞེས་པ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་
 པའི་ངོ་བོ་ཅམ་རྟོགས་ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་
 དུ་གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་། བྱད་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་ཀྱང་ལྔར་མ་རྟོགས་པ་
 རྟོགས་པ་བྱར་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཤར་རིའི་རྩེར་ཉི་མ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....ལོ་ འོ་ན། ལྷང་དེའི་མཇུག་དུ་ཉི་ལྟང་ལས། འདི་ནི་ཕྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དེ་
 ས་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
 དགོ་འདུན་སྦྱོར་མཐོང་བ་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་
 ལམ་ཐོབ་ནས་ཉན་རང་དུ་ལྟོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། ཉི་ལྟང་ལས།
 གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འདྲོད་པའི་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་
 བརྒྱུམས་ཏེ་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་

བར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་འདུ་བར་ཐལ། དེར་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་
 གྱི་ཚྭ་གས་གཉིས་དང་ཚས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་དད་སྟགས་ལྔའི་དབང་པོ་རྣམས་ཉན་རང་
 ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལྷ་ཅི་རང་རྒྱལ་དབང་རྣམས་བསེ་རུ་ལྷ་
 བྱ་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་ཚྭ་གས་ལས་མེད་པ་སྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་
 ལས་དེ་འདི་ག་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ལམ་གཞན་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རིགས་དང་
 དབང་པོ་དང་ཚྭ་གས་ཁྱད་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དེའི་བྱེད་པར་འདུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བརྟག་པ་མཐའ་བབྱང་གི་བྱང་སེམས་
 སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་ཉན་མངས་སྤྱང་འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
 ཚས་བཟོད་ཆེ་ཉན་མངས་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་སྤྱང་རུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 མཐོང་ལམ་ཚས་བཟོད་པས་འབད་ན་ཆེ་དེ་ལའང་ལྟར་དུ་ཉན་སྦྱོབ་ཤེས་སྦྱོབ་
 རགས་པ་གཉིས་སྤྱང་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཚས་
 ཞི་ལྷ་བྱ་ལ་འོང་ན་དེ་ལྷ་ཅི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱར་དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལྷ་བྱས། བས། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་ཐོབ་རུས་པས། ཞེས་སོ། །རྟགས་བྱར་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཚས་བཟོད་ལ་གནས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 འབད་ན་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་བརྟག་པ་མཐའ་བབྱང་གི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་
 གྱི་རུས་མཐུ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་
 དང་པོར་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེར་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་ཐལ། དེར་དེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱག་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱེད་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 གཞན་ཤེས་སྟེ།

གསུམ་པ་སྦྱར་བཏང་དམིགས་བསལ་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫོགས་སྒྲིན་
 སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདྲིར་བཟུན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་
 སྦྱར་བཏང་ནས། དེ་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་
 ན། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པས། སྦྱར་བཏང་
 དངོས་སུ་བཟུན་ནས་དམིགས་བསལ་ཤུགས་ལ་བཟུན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྦྱར་བཏང་དམིགས་བསལ་གཉིས་སྐྱས་ཟེན་ལ་
 གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་སྦྱར་བཏང་ནས་མེད་པ་
 དང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྦྱར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་བརྒྱ་སྐྱས་ཟེན་འབའ་ཞིག་གི་བརྒྱ་ཡིན་
 པས་ཤུགས་བཟུན་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་ཆད་ལ། སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ལ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....ཐོད་ལྔ་རབས་ ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་
 ནས། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟན་གྱུ་བ་ཏུ་རུས་པ་དེ། སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པའི་ཆད་ཟེར་ན། ལྟོན་པ་མཆོག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་
 སྐྱུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྒྲིན་
 སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདྲིར་བཟུན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཞེས་
 གདམས་པ་གང་ཞིག རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་
 སྐྱུ་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་འབད་མེད་ལྟན་གྱུ་བ་ཏུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་
 སྤང་ཕྱ་མོ་ཡང་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཅེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ཇི་སྲིད་ཀུན་
 སྤང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་རུས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་

གྱུ་མཚན་དང་རྟོག་པ་ལྟོག་པའི་གྱུ་གསང་འདུས་ཁོ་ནས་ཤེས་དགོས་པས། གསང་
 བའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཡང་དག་མཐའ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་སྤྲགས་ལ་རག་ལས་གསུངས་
 པར་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་དོལ་གཏམ་སྒྲ་ཚྲགས་བྱས་ཀྱང་སྒྲིང་པོ་ཡག་ཁོ་ན་ཡིན་
 རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་སྒྲོན་ལམ་གང་བཏབ་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 དེ་སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཚས་ཅན། ཚད་དེ་རྫོགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འགོ་བ་ཐམས་
 ཅད་སྒྱུན་པས་གོལ་བར་བྱས་ཟིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲའི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་
 གང་ཞིག་རང་གིས་སྒྲོན་ལམ་གང་བཏབ་ཀྱི་བཞེད་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ད་དུང་འགོ་བཀའ་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 སྦྱོང་འཇུག་ལས། ད་དུང་འགོ་བཀའ་ཡོད་ན་སྒྲོན། སྦྱོབས་པ་ཇི་ལྟར་པ་རོལ་
 ཕྱིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དུལ་དེ་ལ་སྒྲོན་པའི་དོན་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 ལ་མི་སྟོས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པའི་ཤུགས་རྫོགས་ཚུལ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། སར་ཕྱིན་བཞིན་རོ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་
 འབྲས་བཅས་ཏེ། སྦྱོ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་
 གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ལམ་
 ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པའི་ཚད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་བྱང་
 སེམས་ལམ་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 སྤྲ་རོལ་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ལམ་དུས་རྫོགས་ནས་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འབྲས་དུས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྤྲ་བཤད་པ་ལྟར་ཚས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་
 བྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲོན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་སྒྲིན་
 པའི་ཚད། རས། བསྐྱབ་བྱ་འབྲའ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་

“རོང་” སངས་རྒྱལ་རང་སྤང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་གཟིགས་
 པ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱལ་
 རང་སྤང་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་རིག་འབྱུང་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་སངས་རྒྱལ་རང་སྤང་། རས། སྐད་བྱེད་
 པ་ནི། ཞེས་སོ། །འོ་ན། མ་དག་པའི་སྤྲོད་བཅུད་སངས་རྒྱལ་ལ་མི་སྤང་བར་ཐལ།
 སངས་རྒྱལ་ལ་དག་པའི་ཞིང་འབའ་ཞིག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན།
 མ་དག་པའི་སྤྲོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱལ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་བདེན་གཉིས་སུ་
 བཤད་པར་བྱ། གཞན་ཡང་མ་དག་པའི་སྤྲོད་བཅུད་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་དངོས་སུ་མ་གཟིགས་པ་གང་ཞིག་ཤུགས་ལ་
 ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་རྩ་ར་ལྟར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 ན་དེས་ཤུགས་རྟོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་དེ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་
 པ་ལས་ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་དེ། སངས་རྒྱལ་རང་གི་སྤང་བ། རས། མེད་
 ངེས་སུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མང་པོ་མ་སྟོན། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ།.....རོང་” རང་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་
 འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དག་གི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་
 སྤངས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་

གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 རང་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན། བྱོད་འཛང་རྒྱ་དགོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་གང་དུ་
 སངས་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་དགོ་བའི་རྣམ་པ་
 མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དེའི་ཚད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན།
 སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་ཟེར་པར་ཐལ། ཚད་གྱི་མཚན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་གྲུབ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱ་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་
 སྤངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བྱོད་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་བ་འོད་
 དཔག་མེད་གྱིས་བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་དངོས་གྱི་གདུལ་བྱ་
 མངོན་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བདག་འཛང་མི་རྒྱུ་
 ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུ་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་
 པ་དེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་
 ཞིང་སྤངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤུག་སང་གོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། འོད་དཔག་མེད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྤྱི་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་
 ལམ་རྒྱུགས་པའི་ཚད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་མའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ལ་
 ལས་དེ་སྤྱི་སྤྱི་འོད་དཔག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱུགས་པའི་ཚད་
 ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་སྤྱི་འོད་

དཔག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་
 པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ན། སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་འོད་དཔག་མེད་
 ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་མངོན་
 ཤེས་དང་ལྡན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་
 མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱབ་ཏེ། རྒྱུན་
 ཞུགས་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མངོད་
 ལས། བསམ་གཏན་དག་གིས་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་
 ཡིན། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། བསམ་གཏན་དངོས་གཞིར་
 བཤད་པ་སྤྱི་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀྱང་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དཀའ་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གངས་ཚང་བས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་
 འདིས་དེར་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཐེ་ཚོམ་བོས་ན་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་སོགས་སུ་པད་མའི་སྤྱབས་སུ་
 མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གནས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣོ་མས་པ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྤྱིའི་བཀོད་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ། དེ་རེ་རེའི་
 འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེ་རེས་འཕགས་ལམ་
 ལ་འགོད་རུས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཚད་བཟུང་ན། འོ་ན། སེམས་ཅན་སྟོན་
 པར་བྱས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་
 ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་
 སྟོན་གྲོལ་གཉིས་ལས་སྟོན་ལམ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་འགོད་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་

བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།
 བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་
 དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
 ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 རོ། །ནམ་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་གྱུར་
 པ་དེ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྦྱིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་
 རང་ནས་སྦྱིན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བར་
 རྒྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སེམས་ཅན་
 སྦྱིན་ཚུལ་བརྒྱད་ཀྱི་མ་མཐའ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། གཞན་ཀུན་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཀུན་སྦྱང་གི་
 རྟོག་པ་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཉེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱི་
 བར་དུ་ཞིང་དེ་སྦྱིང་ལ་སྦྱུ་དེ་སྦྱིང་དང་། སྦྱུ་རེ་རེའི་འཁོར་སེམས་ཅན་གྲངས་
 མེད་ལ་ཆོགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་མི་རྒྱས་
 པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱབ་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་
 ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་མོ་ཡང་སྤངས་ནས་མཉམ་བཞག་ལས་སྤར་མི་
 ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོམས་པར་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག རྟོག་པ་ཡོད་པའི་
 དབང་གིས་འབད་མེད་སྤྱན་སྤྱབ་དང་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་མི་རུང་བར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པ་དང་ནི་
 ཉོན་མོངས་དང་། །བག་ཆགས་མ་ལྟས་གཏན་བཅད་ཅན། །ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་དུ་ལན་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་སྤྱན་
 སྤྱབ་དུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྦྱོས་པ་ཡིན་

མོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་
 དེའི་བག་ཆགས་ཀྱན་སྦྲང་བའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལས། དེ་ཆོ་མཚན་མ་མི་
 འབྱུང་ཕྱིར། གནས་པ་བརྟན་ཕྱིར་མི་བཞེངས་སོ། ཁྱིམ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ཡིས་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐའ་དག་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་ཏེ་རྩ་བ་ནས་བརྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ཚད་མ་མི་འབྱུང་ན་བཞེངས་པ་ལྟ་
 ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཇི་སྲིད་ཀྱན་སྦྲང་
 གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་རྣམས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡང་།
 ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་འཛིན་ལ། རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
 འདྲིར་བརྟན་མངོན་དུ་མི་བྱེད་རྒྱུའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཚད་ཡིན་
 ཟེར། བོད་ལྟ་མས། ལ་ལ་ཆོས་ཉིད་དྲི་བལ་གྱིས་འགོག་པ་འདྲིར་བརྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟོན་པ་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱས་བྱང་སེམས་ལ་སངས་
 རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པར་ཐལ།
 དེས་དེ་དག་ལ་རྫོགས་སྒྲིམ་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་
 དུ་མ་བྱེད་ཅེས་གདམས་པ་གང་ཞིག འདྲིར་བརྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་ཤི། དང་
 བོ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ན་
 མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་པས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་
 དྲི་བལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱེད། ཁྱིམ་པའི་དོན་དུ་
 འགྱུར་བས་འཐད་པར་དཀའོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་
 སྒྲིབ་སྦྱངས་པའི་སྦྱངས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྦྱངས་པའི་སྦྱངས་

བ་གཉིས། འདིར་བཟུན་ཡང་དག་མཐའ་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་བཟུན་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་ན། རྫོགས་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲུབ་མ་གྲས་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་མངོན་དུ་
 བྱེད་རྒྱས་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དེ་འདྲི་མི་རྒྱས་ཏེ། འདིར་བཟུན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་
 དག་མཐའ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་དེར་ཐལ། རྒྱ་མཐའ་བས་སངས་རྒྱས་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱུའི་ཡང་དག་མཐའ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་
 དེར་ཐལ། མདོ་ལས། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཏེ། ཁྱེས་
 པའི་ཤུགས་ལ་གཙོ་བོར་གདམས་པའི་འདིར་བཟུན་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དེ་འབྱུང་གྱི་གཞོན་འཛམས་ལས་དེ་སེམས་ཅན་སྒྲིལ་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཞིང་དག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་མཐའ་
 དག་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དེ་བྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་སྒྲིལ་
 གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིལ་ལམ་ལ་བཀོད་ཟེན་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་
 དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་གཞན་ཡང་། བྱི་
 རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འདིར་བཟུན་
 ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདིར་བཟུན་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེར་ཐལ་དེ་རྫོགས་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲུབ་མ་གྲས་པའི་སྒྲ་
 རོལ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས། མི་བྱེད། དེ་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་རྒྱུའི་བྱེད་པར་
 དང་ལྡན་པའི་བྱང་འདས་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་
 བའི་སྤངས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་སྟུག་བཟུལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་
 མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་ན་ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷ་ཅི་སྒྲོས་པའི་བྱིར་དེ་རྣམ་
 བཤད་ལས། མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདྲི་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་

ཐག་པའི་རྗེས་ནས་བྱེད་ནུས་ན། ས་བརྒྱད་པ་བས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཁེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོང་དུ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ནུས་
 གྲང་དོགས་པ་ཆུང་ལ་ས་བརྒྱད་པར་མངོན་དུ་བྱེད་དོགས་ནས་མ་བྱེད་ཅེས་
 གདམས་པས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་
 པ་མན་ཆད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་
 བས། རས། ཆོས་གསུམ་མ་རྗེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པ་ག་ལ་སྟེ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། རྗེས་སྒྲིལ་སྤངས་གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་
 བརྟན་པ་དང་། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་
 རྒྱད་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདིར་བརྟན་གདམས་དོན་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་ལྷན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བརྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་
 གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་འདིར་བརྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
 བཀག་པ་ཁོ་ནས་གདམས་པའི་འདིར་བརྟན་ཡང་དག་མཐའ་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། དེས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་
 དབྱིངས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་ཟུང་
 འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། ཁེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་པའི་དེ་འདིར་བརྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་པའི་ཟུང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་།
 རས། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གསུམ་ལྷན་གྱི་
 དེ་བྱས་ན་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ཞི་བའི་སྤྱགས་འཕྲོག་ནས་ཆེས་ཆེར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འབྲེང་ལས། ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱས་ནས་དེ་ལ་
 རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་དང་། ཉན་རང་གི་སྤངས་
 རྟོགས་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱི་དོན་དང་། རྟོགས་སྤེན་སྤངས་གསུམ་གྱི་ཚད་དང་།
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་
 པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། མདོ་
 ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་
 ཐོས་གྱི་ལམ་དང་། རྟོགས་རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
 རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་
 པ་གསུམ་ཀའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་
 སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་
 པ་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་རྣམ་བཞག་གི་
 རྟེན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་
 ལུན་གྱི་རང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་གྱི་
 ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་
 དང་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་གསུམ་ཀ་
 ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་
 རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱི་བར་གྱི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་འདུ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེས་འབད་ན་དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་ཇི་ལྟར་མངའ་བ་རྣམས་མཐོང་
 ལམ་དེས་ཀྱང་སྟུབ་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་དུ་བྱེད་
 པར་འདོད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ནས་བྱེད་ཀྱས་
 ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་ལས་དབང་པོ་དང་ཆོགས་
 དང་རིགས་དང་ལམ་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས། འདི་ག་
 ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ལམ་གཞན་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་
 ཆོགས་བྱུང་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྫོགས་ཏེ།
 མཐོང་ལམ་ལ་དེ་སྟུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་དག་བཅོམ་གཉིས་ལྟར་སྤངས་པ་མ་
 རྫོགས་དེ་གཉིས་ལྟར་སྟུབ་པའི་གཉེན་པོའི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་མི་སྦྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྲུལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་
 དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་
 མེན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིན་གྱི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱེད་པར་
 བསྟན། ལྟག་མས་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་ཆད་དག་བཅོམ་གཉིས་ལྟར་མེན་
 ནོ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྟུབ་ལམ་ན་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
 རིགས་རྫོགས་པའི་དག་བཅོམ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་
 གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་རྫོགས་
 པ་མེད་དེ། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་དང་། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་
 མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་
 ཀྱང་རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྦྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དཔལ་བྱེད་སངས་ཀའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཕགས་

པའི་བདེན་པའི་དོན་བཟུན་པ། བགྱི་བ་མ་མཆིས་པ་བཞི་པོ་དག་ལ་རྫོགས་པར་
མཇེད་པ་ལགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རྫོགས་པར་བགྱི་བ་
མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་རྫོགས་
པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། རང་སངས་
རྒྱས་པའི་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ལོངས་སྤྱུ་དང་སྤྱུལ་སྤྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་ཆད་གཉིས་
ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་པའི་འཁོར་དུ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བར་
དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་
ལོངས་སྤྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན། སྤྱུལ་
སྤྱུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་
དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སྤྱུལ་སྤྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱུལ་སྤྱུ་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱིས་སྟོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བཟུན་པའི་ཞིང་
དེར་སྤྱུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་མངོན་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་
མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བདག་སངས་མི་རྒྱུའི་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་
དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྤྱུལ་སྤྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན། དུས་གཅིག་ཆར་
དུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྤྱུའི་བཀོད་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་
སེམས་ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེ་བཟུན་ནས་སྟོན་ལམ་
ལ་འགོད་རྣམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ལ་གྲོ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཆོ་
 གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱེད་པར་ལྷན་བསྐྱེད་ཏེ་མེ་ཏྲག་གཏོར་བས།
 རྩ་སྤྱོད་དང་ལྷ་བརྒྱུད་ཁྱི་དེའི་སྒྲོན་ལ་སྒྲོན་ལམ་དང་སྒྱུར་ལམ་པར་གསལ་བའི་
 ཕྱིར། སེམས་ཅན་སྒྲོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲོན་སྤངས་རྩུང་དང་གཉེན་པོ་སྐྱེ་རྩུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་སྒྲོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྩུང་དང་ཤིང་ཐོག་སྒྲོན་པ་ལོངས་
 སྐྱུང་རྩུང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱོད་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་མ་དང་ཟས་ལ་དེ་དག་
 གིས། །གཟག་དང་སྐྱུང་དུ་རྩུང་བ་སྒྲོན་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟེན་འདིར་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཞི་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྐྱུང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་པར་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། གཟག་པ་ལྟ་བུའི་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཞི་བ་
 དང་། སྐྱུང་པ་ལྟ་བུ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དེ་དག་སྐྱུང་དུ་རྩུང་བ་ནི། རྟེན་ཡོངས་སུ་
 སྒྲོན་པ་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་སྒྲོན་པ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་
 པ་དང་བྲལ་བར་སྒྲོན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་པ་དང་། ཕྱི་
 རོལ་པའི་སྒྲོན་པ་ལས་རབ་དུ་སྒྲོན་པ་དང་། རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆོམས་
 པའི་མཐུན་པར་སྒྲོན་པ་དང་། གུས་པར་བྱེད་པའི་ལེགས་སྒྲོན་དང་། ཏྲོགས་པར་
 སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་རྟག་དུ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་དང་། གོང་
 རས་གོང་དུ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་དང་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། ལྷན་ཅན་
 བྲལ་བར་སྒྲོན་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་སྒྲོན་རབ་སྒྲོན་མཐུན་པར་སྒྲོན་བྱེད་
 གཞན། །ལེགས་པར་སྒྲོན་བྱེད་ཏྲོགས་པར་སྒྲོན་བྱེད་དང་། །རྟག་སྒྲོན་གོང་དུ་
 སྒྲོན་བྱེད་བཤད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་དེའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱུད་པོ་འདི་ནི་གཞན་ཡོངས་སུ་སྒྲོན་པའི་རབ་དུ་བྱེ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 བྱུང་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་རྫོགས་པ་དེ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱུངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན། དེ་ལ་ལོངས་སྐྱུལ་གྱི་ཞིང་

གཉིས་ཡོད་དེ། ཡོངས་སྐྱུའི་ཁིང་བྱང་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགོ་བའི་ཙ་
བའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སྐྱུ་རྒྱུས་པ་དེ་ཡོངས་སྐྱུའི་ཁིང་སྐྱངས་པའི་ཚད་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུའི་ཁིང་ལའང་སྐྱར་ཏེ། ཁིང་རི་ལྟར་སྐྱོང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་
སྐྱངས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པའི་ཁིང་གི་བྱང་པར་དེ་དང་དེ་མེད་པའི་ཁིང་བྱང་
པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་ཚླགས་དང་སྟོན་པ་བྱེད་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་
འཕྲུང་ལས། ཁིང་སྐྱོང་བ་ནི་རང་གི་སེམས་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁིང་གི་རྒྱར་
ཚླགས་བསགས་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་
ལྟངས་ལས། སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་དག་པ་སྟོང་དུ་མ་དང་ཆོར་མ་ལ་སོགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་ལག་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་ཡོངས་སྐྱུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་སྐྱབ་སྐྱངས་པའི་སྐྱངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུང་འདས་
གདམས་དོན་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། རགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཇོན་སྐྱངས་པའི་སྐྱངས་པ་ལྟ་
བུ་སོགས་འདིར་བསྟན་གསུམ་ལྟར་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། ལྟ་པ་མངོན་དུ་བྱས་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཞི་བདེས་ཐུགས་འཕྲོག་ནས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོན་ཏེ་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྐར་མི་ལྟངས་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ།
སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
ཚད་ཡིན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྐར་མི་ལྟངས་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཚད་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་
གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟར་གྲུབ་དུ་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཚད་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་རགས་པའི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ཉི་བར་ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་ལྟར་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཆོས་ཉིད་

སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངྲི་བལ་གྱི་འགོག་པ་གདམས་དོན་གཙོ་བོའི་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྡོན་དུ་ཞི་བདེས་བྱགས་འཕྲོག་
 རས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་འདིར་བསྟན་ཏེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་སྤར་
 མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ། ཐེག་དམན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་
 པས་གདམས་ཚུལ་ཡང་འཐད་པར་རྟོགས་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ངྲི་བལ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཚད་ཡིན་ནོ། །གདམས་ཚུལ་ཕལ་པ་ཡོད་དེ། གདམས་ཡུལ་
 དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ལ་དེང་བྱིན་ཆད་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནས་བབྱང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱ་
 ལ་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱིད་ཀྱིས་
 བྱང་ཁུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བབྱང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོས་གསུམ་མ་
 རྫོགས་ཀྱི་བར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་རྫོགས་པར་ཐལ། ས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པ་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐལ་རང་ཀུན་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། འཇུག་པར། བདག་མེད་འདི་ནི་འགོ་བ་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་
 འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་པ་མེད་
 དེ། རས། དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ལུས་པར་བསྒྲིམ་པ་ནི་ཡོད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤེས་རྒྱུ་མས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྒྱུ་ ས་དང་པོ་བ་

སྟགས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་
 དག་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མིན། ལས་
 དབང་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་ཟག་པ་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་གྱི་
 མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་འཆི་དང་
 ར་བ་དང་། །ཀྱ་བའི་སྤྱག་བཟུལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་
 གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེ་ལས་
 དང་། ས་ཐོབ་དུད་འགོ་སྟགས་སུ་སྒྲོན་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་
 པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དགའ་ལྡན་ལ་སྟགས་པར་དབང་འབྱོར་བའི་དབང་
 གིས་སྐྱེ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། སྒྲ་ལྡན་རྣམས་གྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་
 ཡང་སྒྲོན་ལམ་དག་དང་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དབང་འབྱོར་བའི། །དབང་གིས་
 སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲིར་རང་གཞན་དུ་མས་
 ཏྲགས་བཟླས་སྤང་། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱུད་པ་བ་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅན་སྒྲིན་པའི་ཆོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་
 ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་
 སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་
 པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཏེ། རྒྱུད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྒྲོང་
 གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་གྱི་གངས་སྟེང་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དེ་སྟེང་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་སྒྲིན་པར་བྱས་པར་ཐལ། རང་
 གི་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་ལམ་ལ་བཀོད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་གནས་
 རྒྱབས་སུ་གདུལ་བྱ་བརྒྱ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་རང་ལོངས་སྐྱར་སངས་རྒྱས་

པའི་འཁོར་ས་བརྩ་བ་བར་འགྱུར་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདིར་
 མ་ཁྱབ་པོ། ཏྲགས་གྲུབ་ཏེ། དེས་དེ་དུས་སྒྱུར་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཆས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་སྤངས་
 པར་ཐལ། སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཏེ། འདྲི་མེ་རུས་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྒྲོན་ལམ་དབང་གིས་དེར་སྐྱེས་ཀྱི་དེར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་སྤང་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བདེ་བ་ཅན་ཆས་ཅན། བྱོད་དུ་དེ་མི་སྤང་པར་ཐལ། བྱོད་
 དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། སྒྱུར་བཏང་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་སྐྱེ་
 སྐྱེ་ལ་ལས་ཉོན་དབང་གིས་སྐྱེས་པར་བཤད་ཀྱང་དག་ཞིང་ལ་སྒྲོན་ལམ་ཁོ་ནས་
 སྐྱེ་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་བྱེད་དགོས་པར་གིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། སྒྱུར་བཏང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དག། བཟུན་
 བཅོས་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གཅིས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ཀུན་བདུས་
 ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྲུག་བཟུལ་གྱི་
 བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཟུ་ཏེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
 བྱང་བ་མིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཟག་པ་
 མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་
 པ་འབའ་ཞིག་གོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་
 མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 སེམས་ཅན་སྒྲིན་པའི་ཆད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 གྲུབ་ཏེ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པའི་ཆད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ས་བརྩ་བ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱིས་སྒྲིན་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདྲི་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲི་ན། སེམས་ཅན་གྱིས་སྒྱུར་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདྲི་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བྱོད་རང་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་སྐྱེབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྐྱེབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་

ཅན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་
 གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲེ་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 མདོ་ལས། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལས།
 འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱུད་པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ས་བརྒྱ་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུང་དེ་གཉིས་ལྟར་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱུད་པར་
 བྱེད་པ་དང་བསྐྱས་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲིན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གྲོལ་
 བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྒྱ་པའི་བྱང་
 འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱུད་པ་དང་། བསྐྱས་པ་
 སྒྲིན་པ་དང་། སྒྲིན་པ་གྲོལ་བ་དང་། གྲོལ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་གདུལ་བྱ་བསྐྱས་པ་སྒྲིན་པ་ནས་སྒྲིན་པ་གྲོལ་བའི་
 བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། བྱང་འཕགས་དེ་དག་གིས་ས་བརྒྱའི་སྐད་ཅིག་
 རེ་རེ་ལ་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱུད་པ་ནས། མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་དང་། གྲོལ་བ་
 མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་མང་བོ་བྱང་འཕགས་ཐོབ་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་མཛད་ཟིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། མ་
 བསྐྱས་པ་སྐྱུད་པ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྒྲིན་པ་དང་སྒྲིན་པ་གྲོལ་བ་དང་གྲོལ་
 བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་
 སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱུངས་པའི་ཆད་མདོན་དུ་བྱས་པའི་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་སངས་རྒྱས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་ཤི། སེམས་ཅན་
 ཡིན་ན་རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་

ཅན་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཞིང་སྤྱང་བའི་ལམ་དང་སྟོན་ལམ་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
 གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེས་ཟེན་པའི་
 ལམ་རྣམས་ལ་དེ་གསུམ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་
 སྤངས་བའི་སྤངས་བ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་གསུམ་མ་
 རྟོགས་བར་དུ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པར་ཐལ། འདྲིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མེན་ཀྱང་ཆོས་
 གསུམ་རྟོགས་རྟེན་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རྣམ་མཁྱེན་ངོས་འཛིན་སྐབས་སུ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བབྱང་བར་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
 ལས། རང་དོན་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་པ་གང་ཞིག་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
 རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན།
 ཐེག་དམན་གྱི་འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། རང་གི་
 བསམ་ངོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་
 བྱགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བསམ་ངོར་དེ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 རྟོགས་བྱུང་སྟེ། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལམ་གྱི་བཤོད་པ་མཐའ་ཕྱིན་ཡིན་ན། རང་གི་བསམ་ངོར་ལམ་གྱི་
 བཤོད་པ་མཐའ་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པར་རྣམ་བཤད་ལས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་

པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སྤང་གི་བྱང་སེམས་ལ་
 བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་རྩ་ལྷུང་བྱུང་བར་ཐལ། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་དེ་ལ་
 དེང་ཕྱིན་ཆད་སོགས་གདམས་པ་གང་ཞིག དེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཡང་བར་བར་
 དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཉན་རང་ཞི་བའི་དྲུག་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་བར་དུ་ཡང་
 དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོན་
 གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ལམ་ཐེག་ཆེན་
 རིགས་ངེས་ལས་བསྐལ་ཆེན་སུམ་རུ་སོགས་ཀྱིས་རིང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཞུགས་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་འདོད་མེད་
 པས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཟླ་ངན་
 འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་བྱུལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། ཅིས་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། གོམས་པའི་དབང་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། འདི་ལ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཕེན་པ་ནི་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
 མ་རྟོགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་དེའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མ་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་དེར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྩང་ ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 མ་བསྐལ་ན་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་བེར་བ་དང་། ལ་ལས་བར་མ་དོར་ཟླ་ངན་
 ལས་འདའ་བེར། འོ་ན། ས་བརྒྱད་པར་ཟླ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་དེ་
 དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཟླ་ངན་འདས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཟླ་ངན་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་མ་

བསྐྱལ་ན་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གཞན་དོན་རྒྱུན་རེ་ཞིག་ཆད་པ་ལ་
 འདྲིར་བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅེ་
 མོ་ནས་དགོ་རྩ་ཆད་པའི་མུ་ངན་ལས་འདའ། བཟོད་པ་ནས་ངན་འགྲོའི་མུ་ངན་
 ལས་འདའ། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དང་། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མུང་འདས་དང་
 བརྒྱད་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་མུང་ལས། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་
 འདས་པ་རྣམ་པ་མང་བོར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཅེ་མོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ཉིད་གྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུན་བཅད་པའི་དེ་ཉིད་
 འདིའི་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་
 ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་
 མ་རྩོགས་པར་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་དང་ཐབས་མཁས་བརྩའི་སྒྱུར་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་
 འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱུས་པ་སྦྱད་པ་སོགས་། ཞེས་དང་། ཅུ་བར། དེ་ཡི་
 ཏྲགས་དང་ཆད་མེད་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བརྩ། ཞེས་སོ། །འདི་དག་
 རྩེ་ཡབ་གྲས་དང་། གདོང་ལྗེའི་སྒྲ་དབྱངས་སུ་ཡང་རྟོགས་དཀའ་གསུངས་ཡང་
 རྒྱུན་པོ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཤོག་བྱ་གཅིག་གཉིས་ཀྱིས་ཆར་ཁྲལ་རང་གཞན་དུ་མ་སྦྱང་
 ཡང་དཀའ་བའི་གནད་ཕྱ་མོ་མ་ལུས་པར་ཆོག་ཉུང་དུས་བཤད་ཡོད་པས།
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་མཛད་པ་བརྒྱའི་ཞལ་ལྷག་གེར་གསལ་ཞིང་མདོ་དང་
 འཕགས་སེང་གི་ལེགས་བཤད་གྱི་འདབ་མ་རྒྱས་པས་སྒོ་ལྷན་ཡོངས་གྱི་ཐུགས་གྱི་
 ལྷགས་ཀྱི་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །

སྒྲས་པ། ཤེས་བྱ་པ་མཐའ་མེད་པའི་ཁེངས་ལྷན་ལྟའི་མཆོད་ཡོན། །

མ་ཕམ་སྐྱབ་བཞིའི་ཞལ་ནས་འདྲེན་མཁས་ཐོགས་མེད་ཞབས། །

འཕགས་སངས་ལྷ་ཆེན་སྒོ་གྲོས་རལ་ཁྱུང་གསྒྲུའི་ཚུས། །
 དེང་དུས་སེམས་ཀྱི་བསྐལ་མང་དྲི་ཀུན་བཀྲུས་པས་ཆོམ། །
 རྒྱ་མཚོའི་སྤིང་གི་རིན་ཆེན་མཚོག་འདྲའི་ཆོས། །
 དཀའ་གནད་དྲི་མས་མ་ཕིགས་རང་རང་གི། །
 སྒོས་བྱས་ཉེས་བཤད་འཆིང་བྱ་བཀྲ་བ་དེར། །
 འབད་འཚལ་བསྐྱེམས་ཀྱང་རེ་བ་ཇི་ལྟར་སྒྲོངས། །
 ཚུལ་དེ་མ་བཟོད་ལྷག་བསམ་དར་ཆེན་བཅུགས། །
 ཐོས་བསམ་གྱར་ཞུགས་གཞུང་མང་རྒྱ་མཚོ་བཀལ། །
 མཚུངས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཀུན་རྟེན་དེས། །
 ལེགས་བཤད་ལོར་བྱས་གྲགས་པ་རྩ་ཇ་བཞིན། །
 བེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དགོས་སྟོབས་ཆོས་གཞི།

རྒྱ་གཉིས་པ་མདོ་དང་བསྒྲོས་པའི་སྒྲིན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་ལ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལམ། བེས་སྟོབས་བྱུང་།
 འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ། རས། དེ་ལ་ཕྱག་
 འཚལ་ལོ། བེས་པའི་མཚོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་རྒྱན་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་ནས་
 དགོས་སྟོབས་བཞི་འཆད་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་འདི་
 བརྒྱམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་སྟོབས་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་
 རྣམ་མཐུན་དུ་བཟོད་པའི་ལམ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བྱས་པ་བརྗོད་བྱ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོའི་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མདོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
 ཉིང་དགོས་དེ་ལས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་མདོ་གསུམ་གྱི་དོན་བདེ་སླག་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དོན་དགོས་པ་དང་
 ཉིང་དགོས་སྣ་མ་ལས་ཕྱི་མ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དང་བཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོན་རྣམ་བཤད་ལས། ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་ངོ་བོ་
 དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་བྱུང་པར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དགོས་དང་།
 ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགོས་སོགས་བཞིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་།
 བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་
 གསུམ། དང་པོ་ལ་པརྟེན་ཏེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....བྱ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 དབང་རྣམས་དེ་རྒྱུ་གྱི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་ལ་དགོས་སོགས་
 ཡོད་པར་ཆོད་མས་ངེས་ནས་འཇུག་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཕལ་ཆེར་
 ཡོད་ལས་ཆེ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས། དོན་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་། རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་གསུམ་གྱིས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ཕྱན་ལས། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་ནི། ཐེ་
 ཆོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་
 དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས་དེ་བཞི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟམ་པའི། ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། དགོས་སོགས་བཞི་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་
 པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་པརྟེན་ཏེ་འགའ་ཞིག་
 ན་རེ།.....བྱམ་ཟེ་བྱུང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་གཞུང་མཛེས་པའོ་ཟེར། སྤྱིར་
 ལུས་མཛེས་པ་རུང་ཡང་། དགོས་པ་ལུས་མཛེས་ཅོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་

དོན་རྟོགས་པ་སོགས་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། འོན་ཀྱང་
 མཛེས་པ་དགོས་པར་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་གྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ན། རྒྱུ་གྱི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱུ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་
 ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་སུ་གྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རྒྱུ་མ་གྱུབ་པའི་སྤྲོ་རྒྱལ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ཡིན་ན། དགོས་སོགས་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུ་གྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་བྱའི་འགོག་ལམ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྱུབ་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 འདུ་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། བདག་
 གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡུམ་
 དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཐོས་བསམ་དེ་དང་
 འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་པའི་རྣམ་
 མཁྱེན་དེ་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ཁོ་
 རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱོད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་དེས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་

བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོག་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཤེས་སོ། །

རང་ལྷགས་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སྒྲུབ་བཞི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་
བཟོད་བྱ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་བྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱུ་ལ་
དགོས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་བྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱུ་ལ་ཐོས་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་དང་།
འབྲེལ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སྒྲུབ་བཞི་
ཡོད་དེ། མདོའི་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དང་། དོན་བདུན་ཅུ་བཟོད་བྱ་དང་།
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་བདེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ས་བརྒྱ་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་
དང་། དགོས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་། ཉིང་དགོས་རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཕྱི་
མ་སྡུ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་བྱི་
དགོས་སྒྲུབ་ལ་བཞིར་ངེས་ཏེ། རྟོགས་ལྡན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དོན་མེད་པ་
སྒྲུབ་བཞི་བསལ་ནས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་སྒྲུབ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ལས་མང་མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་བྱི་སྐབས་གཉིས་པ་བརྒྱུ་མས་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་བྱི་བཟོད་བྱ་ལ་དང་པོའི་བཟོད་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ། འོ་ན། དགོས་འབྲེལ་དང་མཆོད་བཟོད་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་

པར་ཐལ། རྒྱུ་གྱི་བཟོད་བྱ་ལ་དེའི་བཟོད་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་དྲུག་ལོ་ན་རེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་རྒྱུ་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་རྟོགས་པ་རྒྱུ་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོས་སྒོམ་ལ་བཞིན་མ་ངེས་པར་ཐལ། བསྟོད་འགྲེལ་ལས། རྟོད་བྱེད་ལྷན་ཆོགས་དང་ལྷན་བཤད། ཀ་ཤིས། བཟོད་བྱ། དགོས་པ། འགྲེལ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོད་བྱེད་ལེགས་ཅན་གྱིས་རྟོགས་ལྷན་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ལ། གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། ཉིང་དགོས་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་སྟེ། །

རྟོགས་པ་བཀའ་བསྟན་བཅས་ལའང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་མོང་གི་ངོ་བོ་དང་། འགལ་མི་འགལ་དང་། སོ་སོར་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཀའ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་བརྩའི་གཟུགས་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས། གཟུགས་མིན་གཟུགས་སྤང་ཟེར། དང་པོ་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅས་ཆོས་ཅན། སྒྲུ་མཆེད་བརྩའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་གི་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིའི་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྷ་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་གྱི་དབང་ཤེས་ལྷའི་ཡུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་འགྲེལ་ལས། དབང་བའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་དེ་ལྷན་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་སྤང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱབ་བ་དག་ནི། བཀའ་བསྟན་བཅས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་མིང་སྒྲུ་ལྷན་མིན་རྣམས་ཀྱབ་དུ་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྱག་དུ་སྐྱབ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གཏི་སྤྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ལྷན་

བ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་གི་ཚྲིགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གཟུགས་དང་སྐྱ་དང་བྱི་ཞེས་
 ཚྲིགས་དེ་དང་དེ་ལ་མིང་བྱས་པ་ནི་མིང་དང་། དེ་འདྲའི་མིང་དུ་མ་ནི་མིང་གི་
 ཚྲིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ།
 དཔེར་ན། གཟུགས་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིང་གི་ཚྲིགས་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་སྐྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་དག་
 ཅས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་བཀའ་བསྟན་
 བཅས་གཉིས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ག་ཚྲིགས་པར་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་། བྱེ་
 སྐྱས་སྐྱའི་འཕྲུང་བའི་ཚྲིགས་སྟེ་ལྷན་མེན་འདུ་བྱེད་དང་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད།
 མདོ་སྡེ་བས་དེ་གསུམ་ཀ་དག་གི་རང་བཞིན་སྐྱ་རང་མཚན་དང་གཟུགས་སྐྱ་དང་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲུང་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མིང་ཚིག་
 ཡི་གེའི་ཚྲིགས་གསུམ་ག་བཀའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བཀའ་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ལུས་པ་ཚས་ཅན། རྩལ་སྤྱ་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་
 སྤྱ་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཚྱ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 སྐྱ་སྤྱ་མ་བྱེ་མའི་འཕྲུང་བའི་ཚྲིགས་སྟེ་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་ལས།
 གཅིག་ནི་ཚྲིགས་གསུམ་སྐྱ་སྟེ་འཕྲུང་བར་འདོད་པས་ལྷན་མེན་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱེ་སྐྱས་སྐྱ་ཅམ་དང་སྟེ་རྟན་ལས་བྱུང་བའི་དག་ཅམ་
 གྱི་དག་མིན་ལ། དེས་དོན་བརྗོད་པས་ཡི་གེ་དང་མིང་སྤྱི་ཕྱི་འཕྲུང་བའི་སྟེ་ལ་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟན། དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཚྱ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་དག་སྐྱ་ཅམ་གྱིས་དོན་
 མེ་གོ་བས་བརྗོད་པ་པོས་མིང་གང་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བཏགས་པ་གོ་སྐྱ་དོན་

དགྲུ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པས་སྒྲ་རང་མཚན་དང་། གཟུགས་ཕྱང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དུ་གསེར་འབྲེང་ལས། གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རང་མཚན་
 ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ།
 རང་འབྲེང་ལས། དེ་དག་ནི་ངག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་གི་སྒྲ་ཡིན་ན་སྒྲ་
 ཅམ་གྱིས། ནས། དཔེར་ན། གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དུ་ འོ་ན།
 བྱེ་མདོས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་བཅས་པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བཅས་པོའི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་ཏུ་མ་བྱུང་བོ། །ཡང་རྟོག་གི་བ་དག་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀྱན་བཏགས་དང་དངོས་མེད་ལ་འདོད་དེ། དངོས་ཀྱི་རྫོང་བྱེད་
 བསྟན་བཅོས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤངས་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཁས་ལེན་ཅིང་ཞེན་པའི་
 རྫོང་བྱེད་སྒྲ་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཆོག་སོགས་ཀྱན་བཏགས་
 དངོས་མེད་ལ། །དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི། །རི་ལྟ་བུར་ན་འཇུག་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། རྟོག་གི་བ་རྣམས་ནི་དངོས་
 ཀྱི་རྫོང་བྱེད་སྒྲ་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་རྫོང་བྱེད་སྒྲ་རང་མཚན་ལ་འདོད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དུ་ འདིར་ཞིབ་ཆ་འགའ་དགོས་སོ། །ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ།.....བོད་ལྔ་མ་ བཀའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 རྟེན་དང་གདུལ་བྱའི་དད་པའི་རྒྱུའི་རྟེན་གྱིས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་སྤངས་བ་
 དང་། ཉན་པ་པོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་མ་འབྲེལ་ཏེ།
 ཐེག་བསྐྱུས་བཤད་སྒྱུར་ལས། ཀླང་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྒྱུར་སྤངས་བ་
 འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་
 ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་
 ཡང་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་དུ་བཤད་ཀྱི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་
 མེད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། བདེ་གསེགས་
 གསུངས་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་དང་། བྱང་

ས་སོགས་སྤྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་
 ལྷང་དབུ་མ་སྟེང་པོ་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ་ལོ། ཡང་སྟོན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྒྱུ་བཟོན་བཅས་ཆེན་པོའི་རྣམ་
 བཤད་མཛད། ཅེས་པའི་བཟོན་བཅས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་
 ཉིད་རྣམ་ངེས་མདོ་རྒྱུ་སྤྱར་བའི་འགྲེལ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་རྒྱུ་སྤྱར་བའི་འགྲེལ་བའི་ཐོག་མ་ཉི་ལྷང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བཟོན་བཅས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་ཅེས་པའི་བཟོན་བཅས་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་བྱེད་
 པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུ་
 སྤྱར་བའི་འགྲེལ་བ་མ་མཛད་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། སྤྱོད་པ་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་དག་དེ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་གཙུག་ཏྱར་ནས་བྱུང་བའི་གདུགས་དཀར་དང་། གསེར་འོད་རྩ་སྤྱོད་མདོ་
 ཚོག་དང་། སྤྱོད་ཤིང་རྒྱུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞི་སྟོན་
 པའི་མདོ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ལྷན་ཅན་གྱུ་གྱི་བྱ་དང་ནི། ཤིང་དང་
 འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་། རྒྱུ་མི་འཆད་
 པར་ཐོས་པར་ཤོག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱུད་སྤྱོད་བྱའི་བྱེད་
 པ་སྟེ་རྣམ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
 དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་པ་བཞི་ལྟ་བུ་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་དེ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བཞིའི་སྤྱོད་པ་པོས་བསྐྱུས་
 པའི་བཞིའི་ལ་ཆོས་ལྱང་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དེས་བསྐྱུས་པའི་
 བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོན་བཞིའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་བཞི་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བྱལ་ཅིང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདུལ་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་ཀྱི་
 བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྒྱན་
 ལས། ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་། རྟོན་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་
 རྟེན། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་ཆོག་སྟོན་ལ་ལེན་ཅིང་ངག་ནས་སྦྲུབ་
 མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 ར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུང་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། བྱལ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུ་
 ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 འཕྲིན་ལས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱལ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དེའི་ཕྱིར་
 ར་མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྲོལ་པ་བཞི་ལྟ་གྱི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
 ར། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། བཀའ་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྦྲོལ་པ་བཞི་དང་ལྟ། གསུང་རབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ།
 རྗེས་བྱའི་ཞེན་དོན་དང་ལྟ། བརྗེས་བྱེད་ཆོག་སྟོན་མེད་པའི་འགྲེལ་ཆགས་པ་
 དང་། བྱེད་ལས་ཉོན་མོངས་སྦྲོང་ཕྱིར་དུ་གསུངས། ཡན་ཡོན་ཞི་བ་མུང་འདས་
 སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། འགྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། རྟེན་བྱའི་དོན་ནི་རྗེས་བྱེད་
 ངག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྦྲོལ་དཔོན་སེང་བཟང་
 སངས་འཕགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྲོལ་པ་བཞི་པོ་གང་
 རུང་དང་ལྟ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་
 ར། བཀའ་ཡིན་ན་སྦྲོལ་པ་བཞི་དང་ལྟ་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། གང་རུང་སྦྲོས་
 པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བརྗེས་བྱེད་མེད་པའི་བཀའ་ཡོད་པར་

ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་ན། བརྗོད་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བཀའ་ཡིད་
 པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་ལྡན་དང་། སྟོང་
 རྗེས་བཟུང་པའི་ནི་བའི་དོན་ལྡན་དང་། སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བཟུང་བཅས་
 ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིང་གི་སྟོན་ས་བཟུང་བཅས་དགུ་ཡིད་པའི་
 དྲུག་ལྟར་སྤང་དང་། ནང་པའི་བཟུང་བཅས་ལ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལས། ཐོས་ཚུད་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་དང་། །དོན་
 མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་ལྡན། །ངན་གཡོ་སྟོང་མེད་སྐྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་། །བཟུང་
 བཅས་གསུམ་ཚན་གསུམ་དུ་འདྲོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཀླང་པ་
 གསུམ་གྱིས་གསུམ་རེ་བཟུང་ནས་དང་པོ་གཉིས་གཉིས་གཞན་གྱི་བཟུང་བཅས་
 ལྟར་སྤང་དང་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་དང་སྐྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་དང་དོན་དང་ལྡན་པ་
 གསུམ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཟུང་བཅས་ཡིན་ན་བཀའི་
 དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། བཀའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བཟུང་བཅས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཀའ་སྡེ་སྟོང་གསུམ་ལ་
 འཛིག་པའི་ཕྱིར། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བཟུང་བཅས་
 རི། །མདོ་དང་ཆོས་མདོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་རི། །སྟོན་དང་བཟུང་པ་ཉིད་
 ཡིན་དེ་ལ་རི། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་བཟུང་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་བྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་བྱོད་
 བྱོད་ཀྱི་ཅུ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་ཉིད་བཀའི་
 དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་ཤིང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག བཟུང་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག་ཅིང་
 བཀའ་བཟུང་བཅས་གཉིས་འགལ་བེར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན།
 བཟུང་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བཤད་

བྱའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་
 བཤད་བྱའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་དང་ངེས་སྟོན་པའི་
 མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱ་གསུང་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གོ་སྤྱོད་བར་བསྐྱས་ནས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་
 ཐ་སྙད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་
 བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མོར་བྱ་སྤྱོད་པའི་དྲི་མ་གསུམ་
 འབྱུང་པ་ཉར་རགས་པའི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་སོགས་འཁོར་བ་
 ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
 དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་མ་ཟད་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྤྱིད་ཞི་
 མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་ཕྱིན་དུག་གི་གཏམ་མདོ་
 རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་པ་གང་ཞིག་ བཀའ་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་དུ་
 འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། མོར་བྱ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དཔེར་
 སྒྲངས་ནས་གདུལ་བྱ་དྲེད་པའི་རིམ་པ་གསུམ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེར་མ་འདུས་པའི་བཀའ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། རང་ཉིད་ཚུམ་པ་པོ་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པའི་
 ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད་བྱའི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་ཤིང་དགོས་པ་
 བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་བྱ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་
 དག་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འགྲེལ་
 བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་
 དོན་གསལ་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བདག་འཛིན་དང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ལ་རྣམ་གཤམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་
 འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་རྣམ་
 པར་གཤམ་ཞིང་རྣམ་པར་འཕྲོ་ལ། མཉམ་པར་མི་འཛིག་ཅིང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མི་
 འགྱུར་བ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཤམ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་བཞག་ནས་
 བཀའ་བསྟན་བཅོས་འགལ་བེར་ནའང་། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལེན་བཅུ་རེ་རེ་ནས་
 ཚོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ས་བཅུའི་སེམས་དཔའ་བཅུས་བཀའ་དུ་མའི་དགོངས་པ་སྟོན་པ་
 དང་དྲིས་ལན་གྱིས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་བར་ཐལ།
 ལྷང་རིགས་དེ་སྟོང་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་དབྱིག་གཉེན་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་བསྟན་
 བཅོས་སུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་ལ། གཞན་བཤད་བེན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩོམ་པ་པོ་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་། དེ་གཉིས་འགལ་
 བར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མར་
 དེ་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་བཀའ་དང་། དེ་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་
 སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་སུ་སྟེ་བའི་བཀའི་ངོ་
 བོ་ནི། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཚོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། སོགས་བྱང་། གཉིས་པ་
 བཤད་པར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་རྩོམ་དུས་ཀྱི་རྗེ་བཅུན་གྱི་

ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཕྱན་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བཟླ་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲ་ན། སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་པའི་ཕྱིར། འདྲ་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དུས་ཞལ་ནས་གསུངས་མ་བཟོ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མ་གསུངས་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོགས་པར་སྒྲུང་བས་བཤད། ལྷན་པོས་བརྫོང་པ་ལ་དོགས་གཙོད་མ་བྱས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ཕྱན་པའི་རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་བཟླ་བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བཟླ་བཅོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤས་ཏེ་ལ་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན་ཤུ་ས་ན་འཆོས་པ་དང་། ཏཱ་ལ་ཏཱ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པ་དང་སྐྱོལ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བཟླ་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆོས་མེད་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཤུ་ཏེས་བར་བཟླ་བཤད་གཞུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་སོགས་མ་སྒྲིས་དབྱེ་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བཟླ་བཅོས་གཉིས། སྒྲ་བས་པ་བཞི་ཕྱན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དེ་བཀའ་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། གཞན་ཡང་རྒྱ་བཞིས་ན་སྒྲ་བས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱམས་པ། འདི་སྒྲ་བས་པ་དོན་དང་ཕྱན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དང་མི་ཕྱན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་དང་ཕྱན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་དང་མི་ཕྱན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཀའ་ཡིན་ན་བཟླ་བཅོས་ཡིན་དགོས་ཏེ། བཀའ་ཡིན་ན་བཟླ་བཅོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་

བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དབྱེན། བཟོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དང་ངེས་གཉིས་དང་སྡེ་སྡོད་
 གསུམ་ཡོད། ལྷག་པ་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་
 འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མདོ་སྡེ་ལ་ལྷག་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་དང་།
 མདོན་པ་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་སྦྱོར། སྦྱོར་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་མདོན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་མདོན་པའི་མདོ་དང་དོན་དམ་པའི་མདོན་
 པའི་མདོ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ལ་ཤེར་མདོ་འཛིག་ལ། མདོ་མདོན་གཉིས་མི་འགལ་
 བར་བཤད་དོ། །དེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ངོ་། །ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་
 ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་གཉིས། གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 སྟོང་། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་བཀའ་དང་། ངོ་
 བོ་དང་བྱེད་ལས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་
 ཡན་ལག་དགུར་ཡོད་ལ། བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་
 དུ་མར་བཤད། ས་སྡེར་གཅིག་ལ་ཡང་སྤྲ་ཆོགས་བཤད་པ་རྟེན་གཞི་མདོའི་
 དབང་གིས་སོ། །གཙོ་བོ་མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལྟར་བྱས་ན་མང་པོ་དང་མཐུན་
 པས་དེ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོང་པོ་མཆོག་ལས། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་
 བསྟན་དང་། ཆོགས་བཅད་ཆེད་བཟོད་སྟོང་གཞི་དང་། རྟོགས་བཟོད་དེ་ལྟ་བུ་
 བྱུང་དང་། སྦྱོར་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། །མདོ་བྱུང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
 སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན། ཁེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་སྡེ་སྡོད་
 གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། འདུལ་བ་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྟོང་གཞི་དང་། རྟོགས་བཟོད་
 དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོར་རབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་
 ལ་མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་བསྟན་དང་། ལུང་བསྟན་དང་། ཆོགས་བཅད་དང་།
 ཆེད་བཟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། མདོ་བྱུང་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོན་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་
 ཡང་བསྟན་བཅོས་ཡིན། མཛོད་སོགས་ལྟར་ན་མདོན་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་ཡོད་

བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གུན་བརྟམ་ལས། འདི་དག་ཟླ་ལྷོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས་ཀྱང་།
 ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལྷེའི་ཟླ་ལྷོད་དང་། དེ་
 རས་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་ཟླ་ལྷོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་ཟླ་ལྷོད་
 ཡོད་དོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཟླ་ལྷོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མདོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་མདོ་དེས་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 ཕྱིར། གུན་བརྟམ་ལས། གཏན་ལ་དབབ་པར་བརྟན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་
 མདོན་པའི་ཟླ་ལྷོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གཏན་ལ་དབབ་
 བར་བརྟན་པའི་ཟླ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་མདོན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མདོན་དུ་སྤྱོད་པ་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་ཉར་ན་དེ་དུས་མ་ཆང་
 བར་མདོན་ནོ། །ཡང་། བཀའ་ལ་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་མདོ་སྤྱད་པ་དང་། རྗེས་
 སུ་གནང་བ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སྐད་སྤྱིང་གཞིའི་ལུ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ལ་གསུམ་ལས། སྤྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མདོ་ལྷེ་ས་བརྒྱ་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། གསུང་གིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མ་སྤྱིས་དབྱའི་འགྲོད་པ་བསལ་
 བའི་མདོ་ལྟ་བུ། སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་གསུམ་ལས། སྤྱོད་ཀྱི་ངེ་
 འཛིན་གྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཤེར་སྤྱིང་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཕྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པ་གཞོད་སྤྱིན་དང་ལྟ་བུ་སྐྱོད་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྤྱོད་སྤྱིས་པ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྗེས་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 སྤྱོད་ཀྱིས་བདེན་པས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེའི་མཐུས་རི་དང་ཤིང་དང་འོད་ཟེར་
 སྐྱོད་ཀྱིས་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ བརྒྱམས་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། སྐྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་ནོ། །འཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་

བརྩམས་པའི་རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
 བསྟན་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
 གང་རུང་གཅིག་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དགོས་ཀྱང་འགྲེལ་བ་གཅིག་མི་
 དགོས་། བྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སླ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །དབང་བྱས་རྣམ་གཤེད་ས་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་
 བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དང་རྗེས་མཐུན་པར། །དེ་ཡང་དབང་སྤང་བཀའ་
 བཞིན་སྟེ་བོས་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་
 གི་དབང་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ཆད་
 མར་བྱས་ནས་བྱེ་རྒྱུ་བའི་བསྟན་བཅས་བསྟན་བཅས་སུ་བྱས་ན་འབྲུལ་བ་
 ཆེན་པོ། །དབྱེ་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་། བར་བའི་
 རྒྱུད་པ་སྟོན་པ་ས་སྟེ་དང་། ལྷ་བ་སྟོན་པ་རིགས་ཆོགས་དང་། བྲ་ཀ་ར་ཁ་སྟེ་
 བརྒྱད་དང་། ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟུ་བ་དང་། ཐེག་བསྟུས་དང་། འཁོར་ལོ་
 གསུམ་གའི་དགོངས་འགྲེལ་མངོན་པ་ཀུན་བདུས་དང་། དབྱུ་མ་སྤྲང་བ་དང་།
 དབྱུ་མ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་ཡིན། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལམ་སྟོན་
 དང་། ལམ་རིམ་གཉིས་དང་། ཐུབ་དགོངས་ལྷ་བྱ། ཡང་། བསྟན་བཅས་ལ་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཐོར་བ་སྟུད་པའི་བསྟན་བཅས་། འབྲུག་པ་སྟེ་བས་པའི་བསྟན་
 བཅས་། རྒྱ་ཆེ་བ་སྟུད་པའི་བསྟན་བཅས་། མ་ཆད་བ་ཁ་སྟོང་བའི་བསྟན་བཅས་
 བཞི་ཡོད། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་དང་པོ་དང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་དང་མདོ་སྟེ་
 རྒྱན་གཉིས་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་གསུམ་པ། དབྱུ་
 མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་། དབྱུ་མ་སྟོང་བོ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

རྫོང་སྤྲང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་བྱང་འཕགས་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་
 པའི་མདོ་ཆོས་ཅན་། སྟོབས་པ་བཞི་དང་ལྷན་པར་ཐལ། མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གང་ཟག་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆོས་འཁོར་གཅིག་ཆར་བསྐྱར་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། ཉོན་མོངས་སྤང་ཆེད་
 དུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་སྤང་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་
 པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤེན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་
 གསུངས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྤང་
 དགོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟངས་པོ་ལས། དེ་
 ཡང་ཐུང་ན་འདྲའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱེ་གྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་རིའི་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟངས་པ་ཆོས་ཅན། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་དང་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་གསུམ་ཀ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་ཁྱོད་ཉིད་དེ། ཁྱ་སྟེས་ལ་ནི་སང་གེ་
 བཞིན། ཁྱ་སྟེགས་ཅན་ལ་འང་གཅུ་བུའི་ཆོག། ཁྱེ་མའོ་སྟོན་པ་ཁྱེ་མའོ་
 རྒྱབས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་བའི་སྟོན་པས་ཆོས་བསྟན་པ་
 བྱིས་པའི་དོལ་གཏམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས། རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། དམ་པ། ཁྱེས་དང་། བུ་རྩ་
 སྤྱི་ལོ་དུ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་པ་པས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་བྱིས་
 པ་བསྐྱུ་བ་དང་འདྲ་བར་བྱགས་སུ་ཆུད་ནས། འགྲོ་བ་ལོང་བ། རྣམ། སྐྱབ་རྣམས་
 ཀྱི་དམ་པ་ཁྱེས་གསུངས་སོ། ཁྱེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཉག་གཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ཤིང་། ཕ་རོལ་
 པོས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱིས་པ་དོལ་ཐབས་སྐྱབ་པ་དང་འདྲ་བར། ཁྱེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྫོལ་གཏམ་ལྟ་བུའང་བསྟན་པ་དང་དེ་འདྲ་སྟོན་མཁན་སྟོན་
 པ་ཡིན་ན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་མི་རྟོག་པས། ཕྱོགས་སྤང་དང་ཆོས་
 གཤམ་སོགས་ཀྱིས་ལྷགས་འབྱུང་ཐོག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པར་སྐྱབ་པ་དོན་མེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་
 བདེ་གཤེགས་སྟོབ། །ཅིས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་
 པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅིས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་
 ཚད་ཡིན་ཡང་ན་སྟོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་
 སྐབས་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྟོན་པ་དངོས་སྐྱབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེས་པ། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བཟོད་དོན་མ་རྟོགས་པར། །
 སྟོན་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་བོར་ཏེ། །
 ཡིད་བྱེད་འགོག་དང་ཆང་འབྱུང་སྐྱུ་ལེན་སོགས། །
 ཐར་བའི་ལམ་སྟོན་མཁན་པའི་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ། །
 མཐོ་དམན་རང་སྟོའི་འགྲོས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཁར། །
 ཐོས་པའི་བགོད་དང་བསམ་པའི་ཆོས་མཐོའི་འགྲོས། །
 སྒྲོམ་པའི་མཁའ་མེད་རྒྱན་གཞོན་བགོད་པ་བཞིན། །
 མཁྱེན་གསུམ་ལྟ་ཡི་དགའ་ཚལ་འཇུག་པར་འཆོལ། །
 མ་རྟོགས་ཆོག་བཟུང་བྱིས་པས་གཏེར་ཁ་བྱང་། །
 གོ་ཡང་མི་བསམ་ཉེ་དགའི་མར་ཁུ་བཞིན། །
 ཕྱོགས་རེས་མཆོག་འཛིན་ཐར་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པའི། །
 སྐྱབ་གསུངས་གཏུན་བདེའི་ལམ་རྟོག་དགའ་རྒྱ་བསམ། །

ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཏམ་ལ་རབ་དགའ་བའི། །
 དལ་བའི་སྒྲིང་པོ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་འདི། །
 རུས་སྤལ་ཁ་ཡི་ཤིང་བཞིན་ཤོར་དོགས་ནས། །
 དགའ་ཡང་མི་སྤྲ་སེམས་པར་ཡིད་སྟོན་འགྱུར། །

ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཤེར་ཕྱིན་པར་ཕྱིན།

ཎྟ གཉིས་པ་བསྐྱས་དོན་ལ་མཆོམས་སྒྱུར། ལྷས་འགོད་པ་དང་། རྒྱས་པར་
 མ་བགོལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་འབྲེལ་
 བ་ལ་སོགས་བསྐྱད་ནས། ཞེས་པ་ནས་། ལྷས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ།
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་། དང་པོ་ལ། མདོར་
 བསྟན་དང་། གྲངས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚ་བར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
 པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅིས་བྱང་། འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་
 དབྱེད་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད། སོགས་ཀྱིས་དགོས་སོགས་
 བཤད་ནས་གདུལ་བྱས་ཏྟགས་སྤྲ་ཞིང་འཇུག་བདེ་བའི་མདོར་བསྟན་གྱིས་འཆད་
 པར། ཚ་བར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་རྣམས་
 བརྒྱད། ཅིས་བྱང་། དེའི་ཡན་ལག་དོན་བདུན་ཅུ་བཤད་པ་ལ། ཚ་བར། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། ནས། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། ཅིས་གསུངས། གཉིས་
 པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཅན་། རྒྱན་འདིར་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་

གསུམ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སྤྱད་ནམས་སྐབས་བརྒྱད་དང་།
བརྗེས་དོན་ནམས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་སྤྱེ་ནས་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དོན་བདུན་ཅུ་
དང་། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་གི་སྒོ་
ནས་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཚན་གསུམ་གྱི་དོན་
དབྱེད་པ་དང་། ཤེར་སྤྱི་དངོས་བཏགས་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཁྱེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཞུང་
སྐབས་བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་ཟེར། འོ་ན། འདིའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་
ནམ་མཁུན་ནས་ཆོས་སྐྱའི་བར་བརྒྱད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞུང་བརྒྱད་
དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་བར། རྣམ་ཀུན་
མཁུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ཁྱེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་ནམས་བརྒྱད། ཁྱེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་ཅིས་
པས་འཁྱུལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མེ་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་
བྱེད་ཚུལ་དུ་མར་འདོད་དེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མངོན་སྟོགས་སྦྱར་བཞི་དང་། དུམ་
མཁུན་གསུམ་དང་ཆོས་སྐྱེ་བཞི་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད། འཕགས་པས་སྦྱར་བཞི་
དང་སྦྱར་བའི་དུམ་མཁུན་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད།
གསེར་སྦྱང་བ་དང་ཤུཌི་པས་མངོན་ཏྟགས་བདུན་དང་ཆོས་སྐྱེ་དང་བརྒྱད། སེང་
བཟང་དང་བུ་རྩེ་གྲིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་མངོན་ཏྟགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། སྦྱར་བ་བཞི་ནི་མངོན་སྟོགས་ཡིན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
དེ་ལྟར་བཞེད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། རྣམ་པར་
གྲོལ་སྤེའི་གཞུང་གིས་ནི། མངོན་ཏྟགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། གསུམ་
པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། གསེར་སྦྱང་ཤུཌི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། མངོན་ཏྟགས་བདག་

ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་
 མེད་བཟང་དང་། །བུམ་བུམ་ནའང་བཞེད། །ཅེས་སོ། །འདི་རྩ་བོའི་མེན་གསུངས་
 པ་ལྟར་རམ། །ཡང་ན་འགྱུར་སྟགས་ཀྱིས་མ་ཐོན་པས་བརྗོད་བྱ་མོར་བ་གང་རུང་
 དུ་སྒྲུང་ངོ་། །ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་
 འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཡང་གཞན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་
 ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། ཐོགས་མེད་འབྲུལ་པ་ག་ལ་སྟེད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉི་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
 དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་
 པ་དང་། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐོག་མ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་མ་སྟོས་པས་
 བར་པ་བཞི་ཁོ་ན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ་མངོན་
 རྟོགས་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རུས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་
 བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཉན་
 ཐོས་དང་། རས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 སྐད་དུ་གསེར་འཕྲེང་ལས། འདིའི་འབྲུལ་གཞི་ནི། རས། དང་པོ་གསུམ་དང་ཐ་
 མ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་སྒྱུར་ཞིང་བར་པ་བཞི་ལ་སྒྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་བྱས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་དགོས་ན། མཁྱེན་གསུམ་དང་སངས་
 རྒྱུ་ལ་ཡང་མངོན་རྟོགས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། མངོན་
 རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གསེར་འབྲེང་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་
 བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་སུ་མི་འཐད་ལ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བཞི་དཔར་བྱས་ན་
 འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་ལས། དུམ་དེ་དང་དེ་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
 རིམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་དུས་གསུམ་
 ཀྱི་འཕགས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེད་ལ། སྦྱར་བཞི་དང་ལྷན་བཞུགས་ཅེས། ཡང་ཁ་ཅིག་ མཁྱེན་
 གསུམ་ནི་རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་འདྲ་བས་ས་མཆོམས་མེད་། སྦྱར་བཞི་དང་
 ཆོས་སྐུ་ལ་ས་མཆོམས་ཡོད་ཅེས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནི་
 ཐོས་བསམ་དང་། སྦྱར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་སྦྱོམ་བྱུང་དང་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཅེས། མི་
 ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བ་དང་། བར་པ་བཞིས་སྦྱོམ་སྦྱོད་དང་།
 ཐ་མས་འབྲས་བུ་རྟོན་ཅེས། ཁ་ཅིག་ ལམ་རྒྱུངས་པའི་ལྷགས་བྱས་ནས་རྣམ་
 མཁྱེན་ཆོགས་སྦྱར་གྱི་སྐབས་དང་། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང་།
 སྦྱར་བཞི་དག་ས་ལ་རིམ་ཅན་དང་། ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱས་སར་སྐྱེད་ཅེས་ན། དེ་ལྟ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱར་བཞི་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱུ་ལ་སྐྱེད་མི་
 སྐྱེད་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་། མཁྱེན་གསུམ་སུའི་
 རྒྱུ་ལ་སྐྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ས་མཆོམས་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་ལྷག་མ་ནི་འོག་དུ་
 འཆད་པ་དག་གིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་པལ་ཆེར་བཞག་
 པར་དཀའ་ཞེ། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་ཆོས་ཅན། མདོའི་ཆོག་དོན་མ་
 ལུས་པ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། དེ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུས་ནས་སྐབས་བརྒྱད་དང་དངོས་པོ་
 བརྒྱད་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོའི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་དངོས་སུ་བསྐྱུས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཞེ། སྤང་གཞི་དང་རྟག་དུ་དུའི་ལེའུ་ཆོས་
 འཕགས་ལེའུ་ཡོངས་གཏད་ལེའུ་དང་བཞིའི་ཆོག་རྣམས་དངོས་བསྟན་ལ་མ་
 བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཞེ། དུམ་གསུངས་ཆོ་འཁོར་བསྐྱུས་ཚུལ་ཡིན་པས་
 རྟོགས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཞེ། གདུལ་བྱས་རྟོགས་བཞིན་དུ་རྟོན་མི་རིགས་པའི་

ཕྱིར་། ཏྲགས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གྲུབ་ཤི། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ལ་ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་
 བེ་རྒྱུ་ལྷང་དང་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་གཉིས་ཀར་གོ་སླ་བས་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱས་
 ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདྲིའི་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་
 ཚིག་དོན་དངོས་བསྟན་ལ་བསྐྱས་པར་ཐལ། ཙ་བར། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་
 དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡོངས་
 གཏད་གཉིས་ཀ་དེར་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྷང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་
 དོན་ཉིད་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཚིག་དང་དོན་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་
 གཏད་པའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སོ་སོར་གཏོད་པ་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་
 པ་བཤད་པའི་སྟེང་བསྐྱང་བ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་གང་སུ་དག་སོགས་དང་། རྒྱུ་ལྷང་ལས། སྟེང་བསྐྱང་པ་བྱས་
 ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཆུང་དུ་འདྲི་དོན་ནི།
 ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་
 ལྟར་ན་ཡོངས་གཏད་དང་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་མདོ་ལས་དེ་
 དཔེར་བཀོད་ནས་གསུངས་ཀྱི་བཤད་བྱ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་
 འབྲེང་ལས། ཡོངས་གཏད་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དེའི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་
 ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་ཏྲག་དུས་ཀྱིས་དཀའ་བས་བཙལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་
 ཟུངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས།
 བྱམས་ཁུས་མ་བསྐྱས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམས་ཁུས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 རབ་དབྱེའི་ལེའུ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་སྟོང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འབྲེང་ལས། བྱམས་པས་ཁུས་པ་བསྐྱབ་པ་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་ལེའུས་ནི།
 ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང་དག་སྟོང་ཟླ་འོད་དང་བཅས་པར། ཕྱིན་ཅི་ལྷག་སྟོང་བ་ལ་
 འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་སྐྱར་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། ཤེར་ཕྱིན་
 དང་པར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལ། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཇོམས་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་

ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ་ས་གཞན་གྱི་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་
 ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་འདོད། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱད་པ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ཕྱོགས་བརྩ་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་ལམ་
 ས་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། སྤྱོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ མཐར་ཐུག་པའི་
 སར་བཤོད་ཟེན་པའམ་བཤོད་བྱེད་གང་རུང་གི་མཆོན་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ཟེར་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཚས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སར་བཤོད་ཟེན་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་གང་རུང་གི་མཆོན་པ་ཡིན། བཤོད་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ལས། གཉིས་པ་གྲུབ་རྟེ། སྤྱོབ་ལམ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གྲུབ་རྟེ། རྣམ་མཆོན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 སྤྱོབ་ལམ་ན་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ལས། གཞན་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ལ་ས་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་མམ་ངོགས་ཏེ། སྤྱོབ་གཉིས་མ་
 ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་ས་རོལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་ཕྱིན་སྐྱེ་ཕྱིན་ཟེན་ལ་
 བྱེད་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་སའི་མཆོན་པ་ཅིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་རྟེ། འབྲས་
 བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་ཕྱིན་པའི་སྐྱེ་ཕྱིན་ཟེན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་སྐྱབ་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་སྤང་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྟེ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྷ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཕྱོགས་
 སྤང་གིས། ཤེས་རབ་ས་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས། སྐྱབ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་རྟེ། འདིའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོས་

རས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་མི་
 དགོས་པ་ཉེར་ལེན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ཡང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་ཕར་ཕྱིན་གཙོ་ཕལ་གཉིས་ཀྱི་ཕལ་བ་ལ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཕལ་བ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཉིང་
 འོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་
 འོན་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བཞུན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཕལ་བ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་། དགོངས་པ་བཙལ་ན་ནི་
 མཚན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྤྲང་གི་གཙོ་ཕལ་ལ་བཞེད་པར་སྤྲང་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་འཆད་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱིར་ཕ་རོལ་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རབ་འཕྱུར་ཆོག་ ཕྱིན་པ་
 ཡང་ཕྱིན་བྱེད་དང་ཕྱིན་བེན་གཉིས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དམ་པ་བརྩེའི་བདག་ཉིད་ལ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱེ་འབྱུག་པ་རྗེ་བརྩེན་དང་དབྱིག་
 གཉེན་ཡབ་སྐུས་སོགས་བཞེད། ཡང་ན་སྤྱིར་མའི་ཨ་ཕྱིས་ནས་མའི་མཐའ་ཅན་
 བྱེད་པ་བྱིཾ་ད་ར་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབྱས་མཐའ་
 ལས། དེ་ཕྱིར་དམ་པའི་དོན་གྱི་ནི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བརྩེར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་།
 དབྱིག་གཉེན་འགྲེལ་བ་ལས། དམ་པ་བརྩེ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དེ་དག་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་འདིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བརྩེ་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་པ་རེ་ཕར་ཕྱིན་རེའི་དོན་དུ་ངས་ཆོག་གིས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དམ་པའི་སྐད་དོད་སྤྱིར་མའི་ཨ་ཕྱིས། ཕྱིན་པའི་སྐད་དོད་ཨི་ཏ་སྐྱུར་བས་
 པ་ར་མི་ཏ་གྲུབ་པས་ན་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དོན་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་
 ཀྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ངས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བར་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་པ་རྒྱག་མ་
 ཚང་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་རྒྱག་ལྡན་པའི་ཕྱིན་སྟགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་བསྐྱུས་ལས། འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུ་ཞེ་ན། དམ་པ་རྒྱག་གིས་
 བཟུ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལྟར་རོ། །དམ་པ་རྒྱག་
 དང་དམ་པ་བར་པ་དབྱེ་བསྐྱེ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་རྒྱག་ཏུ་ཕར་ཕྱིན་བར་པ་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། བློ་ཤོད་ར་ལ་
 སྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་ཏུ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་བྱེད་ཡོད་པ་གང་
 ཞེས་ཕྱིན་ཟིན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཏུ་སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་
 ཚབ་ཤིང་རྟ་ཆེ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུམ་ལས། དཔུས་ལོང་
 དམིགས་བྱ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་ཁྱིམ་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱིམ་འཇུག་
 པར་ག་ལ་རུས། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྡ་
 ཡིས། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇུག་
 པ་ལས། ཇི་ལྟར་ལོང་། རས། དུམ་ཏུ་འབྲིང་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྒྲས། མིག་
 ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགོ། །ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་མི་
 གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། པ་རོལ་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་
 བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་
 དཔུ་སེམས་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དུམ་ལས། ཚས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཚན་སྟོན་པ་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱུང་པར་མེད་དེ། ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་

གཟུང་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཕ་རོལ་
 ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་འདྲ་བས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་
 ཀྱང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་སྤྱིན་གཙོ་བོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཤེར་སྤྱིན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་།
 དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྒྲིབ་ཏུ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དེ་དག་
 ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་རྣམས་ཞེས་བགྱི་ལགས། སྤྱིན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལྷའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཆོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་སྟོབ་ཉིད་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་
 ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་
 རོ། །ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱིན་སོགས་དམ་པ་དྲུག་ལྷན་བྱས་པ་དེ་
 སར་སྤྱིན་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
 སར་སྤྱིན་དྲུག་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། སར་སྤྱིན་ལ་སར་སྤྱིན་
 ཅམ་དང་། ཉེ་བའི་སར་སྤྱིན་དང་། སར་སྤྱིན་ཆེན་པོ་གསུམ་འཛོག་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་སར་སྤྱིན་མེད་པའི་སྤྱིར།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་མོས་སྦྱོད་པའི་སར་
 སྤྱིན་སར་སྤྱིན་ཅམ་དང་། ས་བདུན་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཉེ་བའི་སར་སྤྱིན་དང་། ས་བརྒྱད་
 པ་ནས་སར་སྤྱིན་ཆེན་པོ་འཛོག་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས།
 མོས་པ་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་མོས་པ་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་
 སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། ས་དང་པོ་ནས་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དབུས་
 མཐའ་ལས། བྱད་པར་ཅན་དང་བྱད་མེད་པ། །ས་བརྒྱ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱ། །ཞེས་པའི་ལྷང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་བརྒྱ་ལ་སར་སྤྱིན་བརྒྱ་ལྷག་ཚུལ་

བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་པར་ཕྱིན་སྡོད་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་པ་ལྟར་དོན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ས་བཙུན་པར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྟོ། གཞན་ཡང་། པར་ཕྱིན་གྱི་
 བ་རོལ་འཁོར་བའི་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བྱེད་ཀྱང་སྟོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་
 ཡོད་པར་ཐལ། པར་ཕྱིན་གྱི་ཕྱིན་སྐྱེ་ལ་ཕྱིན་བྱེད་དང་ཕྱིན་ཟེན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 ཕྱིན་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་དང་། ཕྱིན་ཟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ལྷ་ཕྱི་གསུམ་ག་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ། བ་རོལ་དེར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྦྱར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
 ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད། ཅེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ན་སྟོབ་
 ལམ་ན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དང་། བརྒྱད་ཚན་གསུམ་
 དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་
 ཚོག་གསུམ། བརྟན་བཅོས་འདྲིའི་ཡན་ལག་དུ་མ་འདུས་པ། འདྲིའི་ལུས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚོགས་དང་ལུས་དང་འདུས་པ་ནི། རྣམ་གངས་དག་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལུས་ལ་སྦྱས་བརྗོད་ཀྱིས་གཉིས་ཏེ།
 རིགས་ཐེག་གི་འབྲེལ་པར། ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་དང་དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བསགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་བྱུང་པ་དང་། དེའི་ཉིན་
 བྱེད་པས་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཚན་གསུམ་སྦྱར་བཤད་པ་ལྟར་
 རོ། གསུམ་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམ་པ་
 བཙུ་དང་ལྷན་པའི་ལམ། པར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་
 བསྐྱས་ལས་བཤད་དོ། དབྱེ་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་
 ཡོད། འཁོར་བ་ཕྱར་གས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་གསུམ་
 མམ་བཞི་ལྷན་དེ། ལས་སྦྱབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཕྱིན་དོན་གཅིག པ་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་དམ་པ་དང་སྐྱེ་མེད་དང་འཁོར་བའི་པ་

རོལ་གསུམ་ལ་བྱེད། དམ་པ་རྒྱག་གམ་བརྩ་ཐུན་གྱི་སློབ་ལམ་དེ། བྱེད་སྐྱབ་གྱིས་
 བསྟན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། སངས་རྒྱས་སར་ཕྱིན་
 བྱེད་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དོན་གཅིག ཡང་སྐྱས་བརྗོད་གྱིས་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཕྱིན་གསུམ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་
 དེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་མམ་
 དགུར་ཡོད། འདི་དག་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་འདི་ཀ་རང་བྱུང་པར་འཕགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་སྤྱང་ལ། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྗེ་བཙུན་
 གྱིས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་མེ་དུ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། གཅིག་ཆར་གྲུབ་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་གཅིག་ཆར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེས་གཅིག་ཆར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མེ་གཟིགས་དུས་སུ་དུ་
 བ་གཟིགས་དུ་བ་གཟིགས་དུས་སུ་ཡང་མེ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཉམས་སྤྱང་གི་རང་
 རིག་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་
 གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་
 ཤེས་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་
 བྱབ་ཅིང་། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་
 རང་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། བྱབ་པར་ཐལ། དུམ་ལས་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱབ་པར་འདྲོད་
 པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ། ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས་། ཆོས་རྣམས་

སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐལ་རང་སྤྱུང་དེ་མི་འདོད་དོ། །འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། ཉན་རང་ལ་དམ་པ་བདུན་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ཕྱིན་དུག་གི་
 མིང་མི་ཐོབ་པར་དབྱ་སེམས་ཀྱན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པས། ཉན་ཐོས་བསེ་
 རུ་རྣམས་ལ་ནི། །པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་མིང་ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། དབྱས་མཐའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། དམ་པ་བརྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 ལ་ནི་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྦྱས་པ། ངན་རྟོག་མཚན་མཐའ་ཟད་དང་ལས་སྦོན་གྱིས། །
 འོད་སྦོན་པོས་དྲངས་བྱབ་གསུང་ཉི་ཟེར་དང་། །
 སྤང་པས་མ་སྦྱངས་ཉུང་འདོད་སྦྱབས་ཀྱི་སྒྱ། །
 གྲོལ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆོགས་བརྒྱ་སྒྲ་ན་མེད། །

སྟེགས་མའི་འདམ་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་ཆེ་སྦོན་གྱི། །
 བག་ཆགས་ཚད་མེད་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འགོངས། །
 ཀྱན་དགྱིས་ཆུ་འཛིན་ལྷན་ཡང་མང་ཐོས་གྱིས། །
 སྒོ་གྲོས་འོད་སྟོང་གྲོལ་བའི་བརྩ་གཉིས་བདག །

བྱང་འཕགས་པར་ཕྱིན་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་དོན། །
 སྦྱེས་སམ་འཆི་ཡང་མི་ལམ་ཚུན་ཆད་དུ། །
 སྤྱབ་གསུང་ཇི་བཞིན་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་འདིར། །
 བླན་པོས་ལྷས་དེ་ཤས་ཀྱང་རྣམ་བརྒྱས་སྟོ། །

ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱར་བཞི་དང་། ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས་རྒྱས་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་དང་། གདམ་པའི་དོན་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་གསུམ་དེ་དང་པོ་ནི། ཚུ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །སོགས་བྱུང་། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བཞུན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་དེ་ཚུ་བར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་བྱུང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་འཆད་པར། ཚུ་བར། དེ་དང་དེ་ནི་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་བྱུང་། མདོ་ལས། འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར། རྣམ། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆེན་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་མདུན་དུ་བདར་ནས། སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་འཆད་པར། ཚུ་བར། དེ་ཡང་ས་གསེར་སོགས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཇོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་འདྲེན་བྱེད་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་དྲངས་ཞིང་རང་གི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་

གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་མིས་བྱབ་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷའི་ལུས་རྟེན་ལའང་སྟོན་འཇུག་གཉིས་སྐྱེ་བ་
 ཡོད། དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལའང་ཡོད། དཔྱལ་བའི་ལུས་རྟེན་ལའང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 མདོ་ལས། དེ་ཆོ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུས་སེམས་གང་གི་སྟོན་ནས་སྟོན་སེམས་སྐྱེ་
 རུང་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ་རུང་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ལུས་
 དང་བསམ་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་སེམས་སྐྱེ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདྲིའི་ཡང་རྟེན་ཏུ་
 རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་
 ལྷས་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་བདུན་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་གོ། །ཞེས་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ལྷས་པ་
 ལས། ལྷ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ལྷ་དུད་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
 དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པའི་གུད་ཏུ་འཁྱུངས་པའི་ཆོ་སེམས་བསྐྱེད་པར་དྲིན་
 ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་སྟོན་རྒྱུད་ལྷན་
 ཡིན་ན་མི་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འཇུག་སྟོན་གྱི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་
 གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་སྟོན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་
 བདུན་གྱི། རྟག་ཏུ་སྟོན་གཞན་ལྷན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་
 ཡི། །སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ཏུ་མིན། །ཞེས་དང་། བྱང་སའི་ཚུལ་བྱིམས་ལེན་ལས།
 དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོན་པ་
 ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་རིགས་བདུན་པོ། །དགོ་སྟོང་དང་། དགོ་སྟོང་མ་དང་།

དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྟེན་དང་། དགེ་
 བསྟེན་མའི་ཚུལ་སྤྲོས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 དེ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉེས་སྦྱོང་སྒྲུལ་པའི་ངོས་འཛིན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ས་དང་ལམ་སྟོན་དུ་དེའི་རྟེན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུལ་པ་དགོས་
 པར་བཤད་པ་ནི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུལ་པ་མེད་པར་འཇུག་སྒྲུལ་མི་སྟེ་བ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་སྟེ་བ་མཛོད་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པར་མཁས་
 པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲུལ་པ་བདུན་པོ་
 རྣམས་ལ་གང་ཡང་བྱང་བའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲུལ་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུལ་པ་སྤངས་པར་བྱའི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་
 བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུལ་པ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མང་པོ་མ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 སྟེ། མཛོད་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་དེ་འཇུག་སྒྲུལ་གྱི་རྩ་བར་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། གལ་ཏེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲུལ་པ་མེད་པར་
 བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུལ་པ་མི་སྟེ་ན་ནི། དེའི་ཆེ་བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའི་སྒྲེ་
 སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གཞུང་དུ་འདི་དེའི་རྩ་བར་
 བཤད་པའི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་
 སེམས་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལས་དབང་གིས་ངན་
 འགྲོར་སྟེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེས་རབས་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་
 པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །བརྟེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་དུད་འགྲོར་སྟེས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོའི་ལུས་སྤངས་པའི་
 རྟོན་ཡིན་གྱི་ངན་འགྲོ་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།

བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིང་ལྷག་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགོར་སྦྱེས་པའི་ངན་འགོའི་སེམས་རྟེན་
 ལ་བྱང་སེམས་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ངན་འགོ་བ་འཁོར་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་
 འཆིང་བ་མང་པོས་བསྐྱམས་པ་མ་ཉམས་ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམས་ཤིན་ཏུ་
 ཐག་པ་ཡང་དེ་སྦྱེས་མ་ཐག་རྒྱལ་སྤྲུལ་དང་བདེ་འགོ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། སྦྱིང་
 འཇུག་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་སྦྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་
 རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གསེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་
 ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་སྣ་མེར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་འགོ་བ་དང་ངན་འགོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དང་པོར་ངན་འགོ་བ་གང་ཞིག་ ཕྱིས་བདེ་འགོ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 བདེ་འགོ་བར་གྱུར་ཕྱིན་ཆད་ངན་འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་
 ལུས་ངན་འགོའི་ལུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངན་འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ་པོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་སྤྱོད་ལ་ཉེས་སྦྱིང་སྤྱོད་པ་དང་། དག་བ་ཆོས་སྤྱད་
 དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་གསུམ་ཆང་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 གསུམ་མ་ཆང་བར་འཇུག་སྤྱོད་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་པ་
 དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིའི་འགོ་བའི་རྒྱུད་ལའང་མི་དག་བཅུ་སྤྱོད་གི་ཉེས་སྦྱིང་སྤྱོད་
 པའི་དེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། དེ་
 ཡང་། མ་མཐའ་མི་དག་བཅུ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་བྱིམས་ཅོམ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལྷ་བསྐྱང་
 བ་དག་བསྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཅོམ་དང་། ཡ་མཐའ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་
 པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མི་ཆགས་པས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་
 མཆན་ཉིད་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་

དངོས་བཟུན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སྒྱུད་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེས་
 བྱལ་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན། རྩིས་སྤྱོད་ན་འདོད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 ན་རེ། དེ་ལ་ས་ལྟ་བུ་སྟགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བཟུན་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པར། དེ་ཡང་
 སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་གི་དེ་བསྟེགས་ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། བཟུན་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡང་ས་
 གསེར་ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བཟུན་པར་ཐལ།
 དེས་དཔེ་ས་སྟགས་ཉེར་གཉིས་དང་གྲོགས་འདུན་སྟགས་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་
 བཟུན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཤུགས་ལ་བཟུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཉེར་གཉིས་དཔེས་མཚོན་པར་བྱས་པའི་དོན་དང་། དཔེ་དོན་ཚས་མཐུན་གྱི་སྒྲོ་
 ནས་དོན་གྱིས་བཟུན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་
 ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་བཟུན་ནས། གྲོགས་འདུན་སྟགས་དཔེ་དང་ཚས་མཐུན་
 སྒྱུར་ཚུལ་དོན་གྱིས་བཟུན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་ཐལ། དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་སེམས་པར་བཤད། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒྲོན་ལམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། མདོ་ལྡེ་རྒྱན་ལས། སྒྲོ་བ་ཆེ་དང་ཚུམ་པ་ཆེ། རྟོན་ཆེ་བ་དང་
 འབྱུང་བ་ཆེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་
 ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་མམ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ནི་
 སེམས་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲོ་བ་ཆེ་བ་སྟགས་ཀྱིས་
 ཡོན་ཏན་གསུམ་མམ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་པར་བྱེད་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
 སེམས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེད་པའི་དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་
 འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོན་པར་བཤད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་དྲུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི། སེམས་པ་
 འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས།
 གྲོགས་འདུན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་ལ་སྒྲོན་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སྐྱེ་
 མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་གམ་སྟུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་
 ཞེས་པ་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཕགས་སེང་གིས་རྣམ་རིག་དང་།
 ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་ཐལ་དྲུག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པར་བསམ་ནས་ཡིད་
 དང་དྲུག་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམ་ནས་འདུན་པ་གཉིས་ཆར་
 ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དག་ལྡན་ལས་དྲུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སེམས་ནི་ཡིད་དང་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་སེམས་
 ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བྱསྟེ་ཤིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་
 གྲུབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་སུན་བྱུང་
 བས་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་ཉིད་སེམས་སུ་འདོད་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་དང་།
 སྐྱེད་ཚུལ་སྒྲོན་ལམ་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་པས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡང་བཞེད། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་བཞེད།
 འཕགས་པ་ཡང་བཞེད། སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་
 ལས། སྒྲོབ་པ་ཆེ། རས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་
 སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་པ་ཞེས་པ་སྐྱེད་པའི་
 དོན་དང་། སེམས་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་གཅིག་པས་སེམས་སུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཀྱང་པ་ཐ་མས་སེམས་སུ་བཤད་པར་འདུག་སྟུམ་དུ་

དགོངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབ་ཟེན། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 འདུན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྦྱང་པའི་དོན་དང་། ངོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ལྟང་ལས། སེམས་བསྦྱང་པའི་གནས་སྐབས་
 རི་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱང་པའི་སེམས་
 བསྦྱང་པ་ལ། རས། སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྦྱང་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་
 བ་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། སྦྱང་པ་ཞེས་སྟོན་པས་ནི་མ་བསྦྱང་པ་བསྦྱང་
 པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་
 ལྟང་ལས། སེམས་བསྦྱང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་
 རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
 དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་བྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱང་པའི་དོན་དེ་ལྟར་གང་ཞིག་ ངོ་བོ་
 སེམས་ལ་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལྟང་ལས། དོན་དུ་གཉེར་
 བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་སེམས་བསྦྱང་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལྟང་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དོན་དུ་
 རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བྱང་པར་ཅན་དེ། སེམས་བསྦྱང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པའི་སེམས་བསྦྱང་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
 བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་
 འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་གྱུར་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མཚུངས་ལྟན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྟེན་མཚུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་

བ་སྐྱར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ་
 རྣམས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ་དང་། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་གཉིས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་པན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཚླགས་
 རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 དེས་སྒྲོམ་པ་དང་ཚླགས་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན་
 འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ལ་ཚུལ་བློམས་རྣམས་པར་དག་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་དྲ་རྟག་
 ཏུ་ཆངས་པར་སྒྱུད་ཉིད་དང་། ཞེས་སོ། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་
 རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཚེས་ཅན། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པར་ཐལ། འཇུག་སེམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་ལས། གང་པན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཚླགས་རྣམས་ལ་
 ཞུགས་པ་དེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟེན་བྱ་ཟེན་བྱེད་
 གཉིས་གང་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲ་སྐྱེ་འཕགས་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོམ་སེམས་བྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམས་བཤད་ལས། འཇུག་སྒྲོམ་སྤངས་ནས་སྒྱུད་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་སྒྲོན་
 སེམས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་དོན་མིན་ཚུལ་ལྟར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་བཤད་ལས། དེས་ན། སྒྲོན་
 སེམས་ནི་ཚླགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་
 མེད་པར་མངོན་ཏེ། རས། དེས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་
 མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོབ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པས་བྱུང་པར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གོ་སྐྱབ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་

ཚོགས་པ་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཁྱགས་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་དང་།
 ཚད་མེད་བཞི་དང་། བསྐྱ་བཞི་སོགས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དངོས་སུ་ཚང་བ་ཅིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་སྒྲིམ་རིམ་ལས་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་སེམས་ནི། སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས་དྲུག་ཀྱི་སེམས་དེ་སྐྱབ་པ་
 དང་མི་ལྟན་ཡང་འཁོར་བའི་ནང་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་བྱ་བའམ་སྐྱབ་པ་སྟོན་པར། སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དྲུག་ཀྱི་
 སེམས་དཔའི་སྐྱབ་པ་དེ་ཡང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། བསྐྱ་
 བའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་དང་
 དགོན་མཆོག་གྱེན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་རང་ཉིད་རང་གི་ཟིན་བྱེད་ལ་སུ་ཞིག་སྟེ།
 གཞན་ཡང་དེ་བསྐྱབ་བཏུས་ལས། དེས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲུག་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྟན་པར་མི་བྱ་
 གྱེ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན། རྩི་རྩི་རིན་པོ་ཆེ། རས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩི་རྩི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
 ཅིང་དྲུག་ཀྱི་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབྱུང་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྒྲོག་གོ། ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་
 སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སྒྲིམ་སེམས་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཞེ་མཐའ་འགོག་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་དབྱུང་
 བ་འཁོར་མཐའ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འདིའི་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་
 དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ཁེགས་པ་དེ་ཙམ་ལ་འཁོར་རྒྱ་
 བའི་ཐབས་རྟོགས་པར་ཚང་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་
 སྟོང་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གཅིག་ཕུ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
 རྟོགས་སྟོར་བ་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་བཤད་པ་དང་། སྟོང་འཇུག་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་
 རྣམས་ཀྱིས་མི་སྟོབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱི་བ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་དེ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 སྟོམ་རིམ་ལས། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀྱི་བར་དག་
 ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་
 ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སྟོང་པ་དེའི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷང་དེའི་འཕྱོར། སྟོམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོན་སེམས་
 མངོན་གྱུར་དང་འཇུག་སེམས་མེད་པར་སྦྱོར་སོགས་སྟོང་ཀྱང་འདིའི་སྟོང་པས་
 ཟེན་གོ་མི་ཚད་པར་ཐལ། འདི་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་དུ་ཆས་པའམ་ཞེས་སྟོང་
 པ་ཆོ་གས་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཡོ་བྱས་ནས་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རས་ཀྱི་ཁ་ཚར་ལུལ་ནས་སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་པ་སོགས་
 དང་། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་དགོ་བ་ཀུན་ལ་ཡི་རངས་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་ལ་ལུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་བཟུངས་དང་། སྟོམ་རིམ་
 གཉིས་ཀར་སྟོན་སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་བཟུངས་ལས། དེ་ལ་སྟོན་པའི་
 སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལས་སྦྱོར་པ་ཡིན་ཏེ།

གསལ་ལས་། སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་ཙམ་སྟེ་ཆོགས་བསགས་པ་སེམས་དེ་
 བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སྤང་བར་ཡང་མ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲ་
 མི་རུས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཆར་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་རྒྱང་པས་
 བྱེད་ན་རྒྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་སྒྱུར་བ་སྟོན་
 ཅིང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་བབྱང་། ཞེས་པ་གཅིག་ཕུས་སྟོན་སེམས་
 ཆོགས་འཛིན་པ་དང་འཇུག་སེམས་ཆོགས་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་བརྟེན་
 འཕྲོད་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་
 མཆོག་ལ། །སོགས་ཀྱིས། ཨ་རྒྱས་ཀྱང་དབང་རྣམ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱེད་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་
 ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་
 ལ། ཇི་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། ཇི་བཞིན་འགོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། ཇི་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱེད་པར་བགྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གཅིག་ཆར་ཆོགས་མ་
 བྱས་ན་སྟོན་འཇུག་གི་ཆོག་གཉིས་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཐུབ་དགོངས་ལས་ཀྱང་། ཕན་ཡོན་ཐོས་པས་ཡང་དག་པར་དགའ་བ་སྐྱེས་པ།
 སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། རྣམ། བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་བཏོན་ནས་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། ཞེས་དབང་པོ་རབ་
 ཀྱིས་རབ་མདོར་བསྐྱུས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེན་ཏུ་གསལ། རྒྱས་པར་དེར་སྟོན། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། འཇུག་སྟོན་དང་འཇུག་སེམས་གཅིག་ཆར་ཁོ་ན་སྟེ་བ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་
 དོན་ཟེར། ལ་ལས་དེ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་དང་མི་མཐུན་ཟེར།

གཞན་དག་གིས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འཇུག་སེམས་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ཁོ་ནར་
 ཡོད་ཟེར་། འཕགས་ཡུལ་དུ་འང་བཞིན་ཚུལ་མང་བས་དགག་གཞན་མང་བར་མི་
 བྱ་བར་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་ཞི་བ་ལྟའི་ལྷགས་ཉུང་གསལ་ཅིག་བཀོད་ན། འོ་ན།
 འཇུག་སེམས་ལ་སློ་སྦྱངས་པ་འམ་སློམ་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསུངས་པ་
 རྣམས་ལ་སློ་སྦྱངས་པ་དང་ཡིད་སློན་བྱས་ནས་སློམ་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལ་སློ་གོམས་ནས་སྦྱང་བ་སྦྱོས་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་འཇུག་སློམ་ལེན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་སྦྱང་བ་སྦྱོས་ནས་འཇུག་སེམས་སྦྱོས་ཀྱང་ཚོགས་
 མ་བཟུང་ན་འཇུག་སློམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས། དེས་ན་
 བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་སྟོང་ཐག་པ་
 རྣམས་སློབ་འདོད་སྦྱངས་ཏེ་སློམ་པ་སྦྱངས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་འདི་ནི་ཐབས་
 བཟང་པོ་འོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། འཇུག་
 སེམས་བསློམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་སྦྱོས་ཀྱང་ཚོགས་མ་བཟུང་ན་སློམ་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོས་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ་། འཇུག་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་འཇུག་སློམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་གཅིག་ཆར་ཁོ་ནར་སྦྱོ་བའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སློམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་དེ་
 བསྦྱེད་པ་ནི་སློམ་པ་བཟུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྦྱོ་བའི་དོན་མིན་ཀྱང་ཚོགས་
 གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོད་འཇུག་དར་རྒྱུ་ལས། འཇུག་སློམ་དང་
 འཇུག་པ་སེམས་བསྦྱེད་འགལ་ཡང་འཇུག་པ་སེམས་བསྦྱེད་ལེན་པའི་ཚོགས་ལས་
 ལྷགས་སུ་འཇུག་སློམ་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། ཐུན་མོང་གི་

རྩོམ་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་འཛིན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇུག་རྩོམ་ཐོབ་ལ་འཇུག་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡོད། འཇུག་
 སེམས་ལྷན་ཀྱང་འཇུག་རྩོམ་མི་ལྷན་པ་ཡང་ཡོད། འཇུག་སེམས་སྐྱེས་ཀྱང་འཇུག་
 རྩོམ་མ་ཐོབ་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
 འཇུག་རྩོམ་སྤངས་ནས་དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེས་པ་མང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་འཇུག་རྩོམ་ཐོབ་ནས་སྤར་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེས་པ་ཞི་བ་ལྟའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལས།
 སྦྱིར་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་རྩོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
 རྩོམ་པ་བབྱང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྦྱང་བ་མ་སྐྱེས་ཞེས་པས་ལམ་མ་ཞུགས་སུ་བཞུན། ལྷག་མས་
 སྦྱོན་འཇུག་གི་སེམས་བབྱང་ནས་སེམས་བསྐྱེས་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སྦྱོད་འཇུག་ཏུ་རྩོན་ལ་རྩོམ་པ་དང་སེམས་བབྱང་ནས་དེའི་
 བསྐྱེད་བྱ་བྱིན་དུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་ལྷགས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་སྦྱོད་བྱང་ཏུ་
 བན་ཡོན་སེམས་པ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པས་སྐྱབས་འགོ་སོགས་དགོས་པར་
 ལམ་རིམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱང་
 སེམས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཅུ་ལྷུང་བྱང་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་སེམས་མ་བཏང་བ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ས་མཚམས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 འཇུག་སེམས་མ་མཐའ་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་འབྲིང་
 ལས། ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུར་སྦྱོན་སེམས་དང་འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མདོའི་དངོས་

བསྟན་དང་སྦྱར་ཙམ་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གསེར་འབྲེང་ལས།
 འབྲེང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ། མདོ་ལས། བསམ་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་
 ཏུག་ལ་སློབ་པར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་དེ་
 རྒྱུ་ལས་ལམ་ཁྱད་ཏུ་ན་ཡང་འཇུག་སྒྲིམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། འཇུག་པའི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་ནས་ཕྱིན་ཏུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བེན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དེ་། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྦྱོའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱུང་པར་མེད་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བེན་པ་དང་མ་བེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་ལུང་སྟེ་མའི་
 དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། སྦྱོད་
 འཇུག་དར་རྒྱུ་ལས། སློན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་ཞིག་ནི་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་
 བར་ཅན་མ་ཐོབ་པ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟོན་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན།
 དགོན་མཚོག་སློན་མེ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གུར་ཅིང་། །ནས། སློ་
 ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོར་། །ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་རྩ་
 བ་སྟོང་རྗེར་འདོད། །ཅིས་དང་། རྩོ་རྒྱ་རིས། སྐབས་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་
 ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སེམས་རྟོན་ལ་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ཡང་མེད། སྐབས་འགོ་བྱུང་པར་
 ཅན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟོན་དུ་གུར་པའི་སེམས་བྱང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་
 འགྲུབ། ཅིས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་རིགས་ཤིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེར་
 ལེན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཤིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟོན་ལ་རྣམ་

ཤེས་ཤིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན་དེའི་
 ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སེམས་དེ་སེམས་རྟེན་དེའི་ངོ་བོར་
 བསྐྱེད་པ་དེ་དེའི་སེམས་རྟེན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་
 སེམས་རྟེན་དེས་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བ་སོགས་མི་རུང་ན་དེ་གཟུགས་ལ་སྟ་
 བའི་རྣམ་ཐར་དུ་མི་རུང་བར་མངོན་པ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 འབྲེང་ལས། འདི་ནི་མཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་ཤུག་རྟེན་པ་དང་། རས། བརྟེན་པར་
 བཤད་པ་དེ་རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་
 པ་སྟེ་ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་
 མངོན་པ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྟེན་། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་
 འདུན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་རང་གི་གོགས་བྱུང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པ་དང་
 མཚུངས་ཕྱན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དུ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་བྱུང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། བྱུང་
 པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དང་ས་བོན་དང་སྒྲིམས་སོགས་སུ་
 བཤད་པའི་བྱུང་པར་ལ་བྱ་ཞིང་། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་བྱས་ན་སྟོབ་ལམ་ལ་རུང་
 ཡང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་ན་མི་རུང་བས་སྤར་བཤད་པ་
 ཀུན་ལ་ལེགས། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད།
 ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་
 སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྟེ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་དང་། ས་མཚམས་
 ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད། ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་
 སུ་ཟིན་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཡིན་གྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད། སྟོན་འཇུག་གི་དོན་འཐད་དེ། སྟོན་འཇུག་ལས།
 འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། དེ་བཞིན་མཁས་

པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱིན་དྲུག་གི་དེས་ཟེན་པའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རྒྱལ་ས་དངོས་སུ་གཅིག་ཆར་འཇུག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུས་
 སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་མེད་ན་ཡང་དེའི་རྒྱལ་ས་དངོས་སུ་དེ་ལ་འཇུག་ན་དེ་དེས་
 དངོས་སུ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་
 ཅམ་དུ་མ་ཟད་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་
 རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་དྲན་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྟོང་བ་
 ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་དུས་
 ན་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། སེམས་པ་ཡན་ཆད་
 ཀྱིས་སྦྱིན་པ་དང་། སྟེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་སྟེལ་བ་སྟེ།
 རེས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་། ལྷག་མས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་འདོད་གྱི་དྲན་པ་དངོས་
 སུ་ཡོད་པར་བཤད་པས་ཟེན་བྱ་ཟེན་བྱེད་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཟེན་བྱ་ཟེན་བྱེད་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་མེད་
 ཀྱང་དངོས་སུ་ཟེན་པ་ཡོད་དེ། བྱ་བ་གཉིས་དངོས་སུ་ཚགས་པས་དངོས་སུ་ཟེན་
 པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱལ་ས་དྲག་ན་
 སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱེད་པའི་ཆོ་དུག་ལ་དམིགས་
 པའི་སྟོང་དེ་རྣམས་ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱལ་ས་དང་ལྷན་པར་
 འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞན་ཟེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས།
 ཐུན་མགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱལ་ས་དྲག་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་ལྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་
 མེད་ཀྱང་དེའི་རྩིས་ཟེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཆུ་ལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ས་མཚམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མོས་པ་སྟོང་པའི་

སེམས་བསྐྱེད། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོགས་སྒྱུར་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་པོ། གཉིས་པ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དང་། གསུམ་པ་ནི་དག་སའི་
 དང་། བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། ཁོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ལ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུ། རྗེ་བོ་ལྟ་བུ། མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 རས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་
 སྤྱད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་
 དུལ་བར་བགྱི་བདག་ཉིད་ཞི་བར་བགྱེདོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་བཟླན་
 བཅོས་དུ་མས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་
 བཀོད་ནས་བདག་འཛིང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྤྱན་རས་
 གཟིགས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་
 ཁུས་པ་ལས། སེམས་ཅན་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་ལྔར་ཆོས་འདུག་པར་
 བྱ། འདུག་པའི་ཕྱིས་བདག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
 མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛིང་རྒྱ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་དེད་དཔོན་
 གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱལ་ནས་སྤྱད་གྱི་བདག་རྒྱལ་བར་འཛིང་ལོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཡང་དག་
 པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མར་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པར་འཛིང་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་མ་ལགས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དུས་མཉམ་དུ་འཛིང་རྒྱ་བར་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུམ་

ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལེན་འཛིན་ལས་། བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་གིས། གཉིས་
 པའི་དུ་ཁ་རབ་ཤེས་ནས། བདག་གི་དུ་ཁ་ནི་བྱེད་ཅིང་། གཞན་གྱི་དུ་ཁ་ཀྱང་
 བྱེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས། སེམས་དེ་ལ་ནི་འགོད་པར་
 བྱ། གཉིས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དུ་མ་ཡོད་པར་སྒྲུང་ངོ་། ཡང་སྒྲུས་བརྗོད་ཀྱིས་
 ཀྱན་རྗོད་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། བསྐྱུས་ན་
 དམ་པ་གསུམ་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙུག་པོ་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་རིག་བྱུང་པར་ཅན་དེ་
 འོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གོ་ཐོབ་བྱས་ན་ལུང་དམ་པ་མང་དུ་ཐོས་
 པ་དང་། རྒྱ་དམ་པ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པ་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གཙུག་པོ་ཡོད་ཀྱི་
 རྣམ་རིག་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལྷེ་རྒྱན་ལས་། སངས་
 རྒྱུ་རྣམས་ནི་རབ་མཉེས་བྱས། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་
 བསགས། ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། ཅེས་
 དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། བྱུང་པར་དེ་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་འོན་དམ་པ་
 ཉིད་དུ་སྟོན་ཏོ། གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ས་
 མཆམས་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་འབྲེང་ཆེ་གསུམ་
 རས་རིམ་གྱིས་ཐོབ། བཞི་པ་སྦྱར་ལམ་རས་ཐོབ། སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་དེ་རས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་དེ་བརྩ་ས་བརྩ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐོབ། མངོན་ཤེས་
 དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྷ་ནི་ས་བརྩ་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་དུ་ཐོབ། ཐ་མ་གསུམ་ནི་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་གྱི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
 པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་རས་བཟུང་སྟེ་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱ་བཞི་དང་རྒྱུན་བཞི་སྟོབས་བཞིས་
 བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱུས་བརྩས་དང་བྱང་ས་ལས་

བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྐྱུས་ན་ལྷན་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མ་སོགས་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས།
 རིགས་སོགས་རྒྱུའི་སྟོབས། དགེ་ཅུའི་སྟོབས། མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས། དགེ་བ་
 གོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྷན་འདུ་ལ། ལྷ་མ་མི་བརྟན་ཕྱི་མ་བཞི་བརྟན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུན་ལས། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། །ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་
 ལས། །མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་བྱུང་དང་། །ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། དང་
 བོ་མི་བརྟན་ལ། ལྷག་མ་བཞི་བརྟན་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
 ཅན། ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་ནི།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུས་བའི་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་
 འཕགས་རྒྱུ་གྱི་འདུན་ལྷན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་
 མདོ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཟད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་རྩ་བར་སྐྱེས་པས་ན་མི་ཟད་པའོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་
 རྒྱུན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་
 འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མི་ཟད་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུས་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་དང་
 མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་
 གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་བ་གཅིག་པ་དང་བྱ་བ་མཚུངས་པར་
 འཇུག་པ་དང་ལྷན་པས་ཆོག་བསྐྱུས་ནས་མཚུངས་ལྷན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་གཞན་ཀྱང་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ན་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་དོན་ས་མཚམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ན་

སྐྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་རང་གི་གྲོགས་
 སྐྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདྲིའི་
 སྐྱོར་བ་མེ་ལྷ་བྱ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱོར་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐྱེབ་པའི་བྱད་ཤིང་
 མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐྱོར་བ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐྱོར་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 དེའི་མེ་དང་དཔེ་དོན་བྱེད་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
 ར་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སྐྱོར་བ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྐྱོར་བའི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་མི་ཟད་པ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་མི་ཟད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་པ་སྟོན་པའི་སྐྱོར་བ་མི་ཟད་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱོར་བ་མི་ཟད་པ་དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་
 བསགས་པའི་སྐྱོར་བ་མི་ཟད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་རྒྱན་
 ལས། འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་
 རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་པ་འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་
 མི་ཟད་པའི་མདོ་མཐའ་དག་གིས་ནི་དེ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུར་མི་ཟད་པ་
 བརྒྱད་རྩ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་
 བྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་གཉིས་པ་ནས་འཛོག་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། དེ་ས་དང་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མན་
 ཆད་ན་རང་གི་གྲོགས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདྲིའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་མི་ཟད་པ་
 རྒྱག་རྩ་རྩ་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་
 པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་རྒྱག་རྩ་པོ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཞན་
 ལ་རིགས་འགྲེལ་ཞིབ་ཆ་ཡང་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ས་
 བརྩའི་བྱད་པར་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལ་
 ས་བརྩ་པའི་བྱད་པར་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། དེས་ན་ས་
 བརྩ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་མང་
 ཐོས་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩི་བོ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཞེ་ཐག་པས་ངས་
 པ་དྲངས་ནས་མི་འཛིན་པར་མ་ཟད་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པས་
 ལོག་ཤེས་ལོག་རྟོག་གི་དོན་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ནི་འཛིན་སྟངས་མེད་
 པའི་མོས་སྒྲིམ་ཡིན་པས་མོས་སྒྲིམ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་
 ལམ་ཆེན་པོ་པ་སྟེ་ཚོས་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་སྟེ་ཚོས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འདིས་སྟེ་ཚོས་
 ཡར་ངོ་དང་སྦྱོར་ཀྱང་ཚོས་མ་ཐག་དང་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། སྟེ་བ་ཡར་
 གྱི་ཚོས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། འད་
 སྲུང་། སྟེ་བ་ཚོས་པ་ལ་བྱུག་བྱའི། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་མན་ཆད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་སྟོན་ཤིང་གི་སྟུ་གུ་ལྟ་བུའི་
 བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྟུ་གུ་ལྟ་བུའི་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག་ ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། རྒྱུད་སྟེ་མ་ལས། རི་ལྟར་སྟུག་
 སོགས་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟེ་བ་ཚོས་དང་སྟུ་གུ་ལྟ་བུའི་
 བྱང་སེམས་གཉིས་བྱང་སེམས་ལས་དང་བོ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བ་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་
 ལས། ཆར་སྤྱིན་རྣམས་ལས་ཁྱེ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགོ་རྣམས་
 གྱུ། དགེ་བའི་ལོ་ཏྲོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཕྱས་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབབ། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འབད་མི་དགོས་པར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
 གདུང་འཆོབ་ཕྱས་འགྱུར་ཞིང་། །ལྟ་དང་ལྟ་མེན་མི་དང་ལྟ་བཅས་ཕྱག་འོས་དག་
 བཅོམ་ཉན་རང་སོགས་ཟིལ་གཞོན། །རྒྱལ་ཀུན་དགེས་བཞིན་ཕྱས་མཆོག་རྣམས་
 དང་དཀར་ཕྱོད་མ་ལུས་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རིན་
 ཆེན་སྤྱིན་མེད་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་གི་རྒྱན་མཆོག་དེར་ཕྱག་འཆོལ། །

བརྒྱ་བྱིན་གཙུག་གི་ཞོར་བུ་དང་། །

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་མཆོག་།

རྒྱ་མཆོའི་འཛིན་པའི་རིན་ཆེན་ཀྱང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེའི་དཔེ། །

སྟོག་བཞིན་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྟོན་ཏུ། །

སངས་རྒྱས་ས་བོན་ཡོན་ཏན་སྟོན་བཞིན་བྱེད། །

དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྟོན་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྟེན། །

ཞོར་བུ་མཆོག་དེས་རེ་བ་མ་ལུས་སྐླངས། །

ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་རྩ་བའི་སྒྲོ་ནས་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། འགྲེལ་
 བའི་སྒྲོ་ནས་གདམས་ངོན་སོ་སོ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་
 བར། སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་སྦྱར་

མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་
 བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སྐྱེས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་དོན་
 བཅུར་བཤད་པ་ལ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་བཞུན་
 གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ཡོད་དེ། སྦྱོར་པ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ནས། སྒྲོམ་
 ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་བར་བརྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉིས་བྱ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དམིགས་པ། ཐེག་
 ཆེན་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
 ཐབས་མ་ཞོར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། བྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གདམས་ངག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཉི་ལྔ་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཞུན་བཅོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་དཔོན་སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་བཀའ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ངག་
 རྣམ་དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། གསེར་འོད་རྩ་བྱང་
 མ་ཐག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བཀའ་བཞུན་
 བཅོས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རང་རྒྱ་སྒྲིམ་བུའི་བྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་ལས་བྱང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་བྱུང་པར་ཐལ། འདིར་བཞུན་གདམས་ངག་བརྟེན་པོ་
 ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དོན་བསྐྱེས་སྒྲོན་མེ་ལས། གདམས་
 ངག་རྣམ་པ་བརྟེན་ཏེ། རྟོག་པོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་
 སུ་ཉན་པ་ལ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ལ་གདམས་ངག་
 དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཚོག་སྒྲོན་མེ་ལས། དད་པ་རྒྱལ་
 བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོན་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དེ་ཆོ་སྤྱོད་མི་སྒྲོང་ཕྱག་
 བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྤྱིར་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་
 དངོས་སུ་ཉན་རུས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་ཉན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་
 ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ནས་ཡོད་པ་
 སྒྲོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ སྲིད་པ་ཐ་མ་
 པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་གདམས་ངག་མི་ཉན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་ལས།
 ཉེར་འགྲོ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ང་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་བཞེན་པ་དང་།
 ཆེད་དུ་མི་ཉན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཉན་
 པའི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆོན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་པ་ཅམ་སངས་རྒྱས་
 རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་དུ་
 མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་སྤང་གི་འཁོར་བམ་ཟེ་བྱེད་སྒྲ་མ་དང་། སྒྲོན་པ་འདིའི་
 འཁོར་བམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐར་ལམ་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་རྣམ་
 དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གཉིས་ཡོད།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་གང་རུང་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་
 རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་འདྲའི་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་གདམས་པའི་
 གདམས་ངག་དང་། རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱས་སྤར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་
 ངག་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཉི་ལྔ་ལས། ཐོབ་ཟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
 སྦྱང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི། གདམས་ངག་ཡིན་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཐོབ་བྱིར་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 ཉི་ལྔ་ལས། དེའི་འོག་དུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་རྗེས་
 སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གདམས་ངག་དང་རྗེས་
 བསྟན་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཉི་བྲི་ལྔ་བྱ་རང་གདམས་ཡུལ་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་
 ལམ་པའི་ཐོབ་ཟེན་ཚྭ་གས་ལམ་ལ་སྟོན་ནས་གདམས་ངག་དང་། མ་ཐོབ་པའི་
 སྦྱར་ལམ་སོགས་ལ་སྟོན་ནས་རྗེས་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉི་ལྔ་ལས།
 དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱ་བ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྫོང་སྦྱང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་སྟོན་པའི་གདམས་
 ངག་ཚུལ་ཅན། རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅ་བར། སྤྱི་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་
 ལྷང་། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་རིའི་བྱའི་ངག་དུ་གྱུར་པའི་ཉི་བྲི་ཚུལ་ཅན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱེད་ཀྱི། གདམས་ངག་ཅེས་པ་ཉི་ལེ་ལྟོན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ངག་གི་སྐད་དོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ཉི་ལ། དེ་ཤ་ཡུལ་ལམ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ངག་བྱས་ཆད་ལུས་ངག་གི་ངག་ལ་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་པའི་ངག་ཆོག་སོ་
 སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅོལ་པའི་སྐབས་དུག་པའི་རྐང་པ་གསུམ་པ་ལས། རྐང་པའི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 ཆོག་ལས་ངག་གཅིག་ལོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་རྟམ་པ་ལས། ཆོག་ཅེས་པ་
 འདིའི་དོན་ནི་ལྷ་པ་དང་ཉིང་གི་ཐ་ཆོག་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཆོག་ཆོགས་པ་ནི་
 ངག་གོ་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉི་ཁྱི་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་
 བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁུང་དུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཁུང་དུ་ལ་སྟོན་ནས་
 གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཐོབ་ཟེན་མི་ཉམས་
 པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེ་ལ་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་སྟོན་ཀྱང་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་གདམས་
 ངག་དང་རྗེས་བསྟན་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འདོམས་པ།

ཎ གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་
 པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཇི་སྐད་
 བཤད་པ་སྐྱབ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བས་
 ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་བྱང་། འཕྲོས་སྒྱུར་
 མཐའ་དབྱུད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དབྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་
 ལས། བྱང་ཆེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ། དེ་
 ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་དྲིས་པའི་ལན་དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་
 བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 འཆད་པར། ཅུ་བར། སྐྱབ་དང་། ཞེས་པ་དང་། འདིར་དེའི་དོན་འཆད་པར་འདི་
 བྱང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་
 ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་ཆོས་སྐྱེད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆེན་དང་། བྱང་
 ཆེན་མིང་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དང་། རྫོགས་བྱང་བཞི་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་དོན་
 དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཤེར་མདོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་བའི་དོན་དང་། སྐྱ་
 དོན་དང་། གཅིག་ཐ་དད་དང་། སོ་སོའི་དོན་དང་། དགོས་པ་དང་དུག་ལ་ཅུང་
 ཟད་དབྱུད་ན། དབྱེ་གཞི་ལ་བོད་ལ་ལ་ན་རེ། བདེན་པ་དབྱེ་གཞི་ཟེར། ཁ་ཅིག་
 རི་མ་བརྟགས་མ་དབྱུད་པའི་ཤེས་བྱ་ཟེར། གཞན་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཟེར། འོ་ན། ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དང་པོ་ལ། འོ་ན། བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་། གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མ་དང་རབ་རིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྟུན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚུ་ཤེ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་
 བརྟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལའང་དེ་གཉིས་གང་རུང་
 ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། འོ་ན། རུམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་
 གང་རུང་ཡིན་ན་རུམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རུམ་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རུམ་
 པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྒྲིགས་
 ཡང་འཕེན། གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་
 གཅིག་མི་རུང་བས། གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་མེད་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པས་ན་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། རུམ་པ་
 བདེན་མེད་རུམ་པའི་གནས་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
 རྩོག་པ་ཐ་དད་པར་ཐལ། ཐ་དད་རྒྱ་གཉིས་ཀ་འདུ་མ་བྱས་ཡིན་པ་དང་། གང་
 རུང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་གཉིས་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྩོག་པ་ཐ་དད་རུང་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་དངོས་མེད་ལའང་རུང་།
 བའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཁྱུང་རུ་ལས། ཐ་དད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་།
 གང་རུང་ཞིག་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཆར་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཚྭ་པ་ཐ་
 དད་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྒྱ་དམར་
 འོན་དམ་བདེན་པ་སློ་ཡི་ཡུལ་མིན་ཏེ། སྤྱིང་འཇུག་ལས། འོན་དམ་སློ་ཡི་སྤྱིང་
 ཡུལ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་དུས་སྟོན་གཉིས་སྤང་གི་སྤྱིང་པའམ་སྟོས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། འོན་དམ་པར་ནི་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་། ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་འོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། འོན་དམ་པར་ན་ཞེས་པས་མཉམ་བཞག་དུས་ན་ཞེས་བཤད། ཐ་སྟད་
 ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པས་ཐ་སྟད་པའི་རྟེན་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད།
 ལྷག་མས་བྱེ་བྲག་མེད་པ། ནས། འདས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཐ་སྟད་ཐམས་
 ཅད་ལས་འདས་པར་བཤད་ནས། ཇི་ལྟར་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲ་རྟོག་གི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་
 གཉིས་སྤང་ལྟར་མིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 འོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་གང་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་
 ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྣམ་རྟོག་གི་དོན་སྤྱི་
 སོགས་ཅི་ཅུང་ཡང་མཉམ་བཞག་དོན་དམ་ན་མེད་ན། དེས་ཀྱན་ནས་སྤངས་
 པའི་ཡིག་སྤྱི་སོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འབྲེལ་
 ལས། དཔེར་ན་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱེན་ལ་ཆོས་མངོན་པར་བཤད་པ་དང་། ནས། དེ་
 བས་ན་དོན་སྟོས་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 བརྟན་པ་ལ་ནི་ཁྱུང་བ་ཡང་མེད་པར་བརྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ

བར་འདྲོད་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་གྱི་མདོ་
 དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། འོན་དམ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་སུ་དབྱ་
 སེམས་གྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལས། ཡོད་མེད་
 དངོས་པོ་མཁུན་པ་འོ། །ཀུན་མཛོན་མཁུན་པས་གང་མ་གཟིགས། །ཞེས་པ་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར་ཀུན་མཁུན་པ་སྟེ། དེས་དམིགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་དེ། །ཞེས་བསམ་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བདུས་སུ་ཡབ་སྐུ་མཇུག་པ་དང་ས་པ་
 ལས་ཀྱང་དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རབ་ཏུ་གཟིགས། རབ་ཏུ་
 མཁུན་ལེགས་པར་མཛོན་ཏུ་མཛད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །རྒྱ་དམར་ འོན་དམ་བདེན་
 པ་སྟོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོང་འཇུག་
 ལས། སྟོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདྲོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ཤིན་ཏུ་
 མ་བྱབ་སྟེ། ལྷང་དེས་རང་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུལ་བར་བྱ་བའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། སྟོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཇི་སྟེད་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་། རྟེན་དང་། བརྟེན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་པས་སྟོ་ཐ་སྙད་པ་རྣམས་
 བསྟན། ཇི་སྟེད་པ་ཞེས་པས་དེའི་རྟེན་དོན་མ་ལུས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
 བསྟན། ཡི་གེ་སོགས་གྱིས་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་པ་དང་དེའི་ཡུལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྟོང་བྱ་སྟོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་པ་
 ཡིན་གྱི། འོན་དམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་རྒྱུ་རང་འགྲེལ་ལས།
 འཇིག་རྟེན་སྟོང་བར་བྱ་བ་དང་སྟོང་བའི་ངོ་བོའི་ཚུལ་ནི་འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཐ་སྙད་ཏུ་དགོངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབྱ་མ་

གྱུན་རང་འབྲེལ་ལས། ཇི་སྟེང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ལུས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་
 ཏེ། རྣམ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་
 ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོང་འཇུག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་
 དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་
 མས་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོར་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན་དོན་
 དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ་དེ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་
 འཛིན་གསལ་ཙམ་སྟོང་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྟེང་པོ་ལས། ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་
 ལས་གཞན་གྱུར་པའི། ཁེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུབ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་དེ་དག་ན་རེ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
 གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། ལུས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་སྐབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལུས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྐབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 རྟོགས་རིམ་པ་བཞིན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་དགག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག སྒྲོ་རྒྱུ་དབང་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་
 བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་གང་། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཟེར་ན།
 རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྒྲོ་རྒྱུ་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་
 ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་སྟོང་གིས་ཁས་སྒྲུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་དགག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རང་རེས་སྟོན་འཕེན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་དང་
 བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ལས། རྟགས་མ་
 གྲུབ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
 ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་ལས།
 མཆོན་ཉིད་ལྷ་མའི་སྟོང་དུ་བྱི་མ་བསྐྱར་བ་སྐྱབ་པ་དང་དབང་གིས་དོན་དམ་
 པར་རྟོགས་པ་གཙོད་ཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཁོ་ནར་གོ་
 ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་དེས་དངོས་ཤུགས་གང་
 ལའང་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཙམ་ལས་
 དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་སྐྱབ་པར་མ་ཟད་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་
 དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་སྟགས་ཀྱི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེ་
 ལས། དེ་དག་སྟོས་ལས་སྟོས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། ཞེས་
 དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་
 ཞིག་འགག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱབ་
 པར་མི་བྱེད་པ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འཐད་པར་

ཐལ། བདེན་མེད་མ་ཡིན་དགག་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མི་ཚྭ་པ་གང་ཞིག་མ་ཡིན་
 དགག་ནི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་བདེན་མེད་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ཅུ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། འོན་དམ་པའི་སྒྲེ་བ་སོགས་ལྷུང་པོ་དང་གང་ཟག་
 གི་སྒྲིང་དུ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྒྲིང་པ་ནི་སྒྲིང་གཞི་དེ་དག་མངོན་སུམ་
 དུ་སྒྲུང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྒྲུང་དགོས་པས་རང་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲིང་དོར་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པར་འཆར་གྱི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་དེ་ལས། གཉིས་སྒྲུང་དང་བྲལ་
 བར་མི་འཆར་བས་དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འཚོལ་བར་དགག་པ་
 བྱེད་པ་སྒྲིལ་ཆེའོ། །འཇུག་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་
 ཤེས་ཚད་མའི་རྟེན་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་
 རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྟེན་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་
 པོ་ལ། རི་བོང་རུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལའང་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྒར་ལྟར། ཡང་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཆོས་ཅན།
 དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
 གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
 གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷོང་ཐུན་ལྷར་གཉིས་སྤང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་དེ། བདེན་སྤང་གི་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་གཉིས་སྤང་དུ་བཤད་པ་གསུམ་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་པོ་མེད་ཀྱང་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་གྲགས་ཆེ་ལ་གསུམ་པ་ཡང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། མདོ་ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་དེ་གཉིས་སྤང་གི་དོན་
 དང་། དམིགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་དང་། གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བར་བཤད་
 པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཀུན་བདུས་སུ་ཤེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བཙམ་
 རུན་འདས་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལགས།
 ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་མི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཇི་ཙམ་དུ་གཉིས་པ་དེ་
 ཙམ་དུ་དམིགས་པའོ། །མི་གཉིས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཙམ་ཏྱགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་ཏྱག་སྟགས་བརྩུ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྤང་
 གི་ཆོས་ཡིན་པས་། གཉིས་སྤང་མེད་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་བདག་དང་གང་ཟག་དང་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ཡང་བསྐྱོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་
 ལས། བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་དག །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་
 བསྐྱོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྐྱོག་ཚུལ་མི་ཏྱག་སྟགས་བརྩུ་དུག་ལ་
 སྦྱོད་པ་དམིགས་བཅས་ཡིན་པས་ཤེར་བྱིན་ལྷར་སྤང་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཤེར་བྱིན་
 རྣལ་མར་སྦྱོད་ན་དམིགས་མེད་སྟོང་ཉིད་ལ་སྦྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ཤེར་མདོ་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྷར་བཙམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མི་ཏྱག་ཅེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་
 དང་བདག་མེད་པ་དང་མི་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སྟགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་ཀུན་བདུས་དང་སྒྲོམ་རིམ་དང་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེར་ཤེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་འདི་ལྟར་སྟོན་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་
 ཚུར་ཤོག ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲམས་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་བདག་མེད་པ་
 དང་མི་སྤྱག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་ལྟོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་
 གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་
 པོ་མེད་པའོ། །གང་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྗེས་སུ་མི་ལྟོ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་
 མེད་སྟོང་ཉིད་ལ་བཀག་ནས་སྤྱག་མས་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 བར་འདོད་མི་རུས་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས་བཤད་
 དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་
 གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དེ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་
 ཕྱིར། དེས་དེ་ལ་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་པ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
 དེའི་ཆོ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྤང་མི་ཚྲོག་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་བཅོས་པ་སོགས་
 གྲུ་མ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་པོར་སྤྱོད་
 ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱོད་བཤད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་བཤད་ཆང་ན་དེ་
 ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་སྤྱོད་བཤད་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་པའི་

བྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན། ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱབ་བཤད་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 གནས་ལུགས་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་བྱིར་། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་གསལ་བྱེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེས་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་འདྲ། སོ་སོའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་
 བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་དུ་དབྱེ་རིགས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། བཏགས་པ་
 དང་ནི་ཤེས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་བརྗོད་པ་རགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་བརྗོད་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་། བདེན་གྲུབ་
 ཚས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ་། བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་རྣམས་
 བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་། གཞན་དབང་རྣམས་ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ། ཡོངས་གྲུབ་
 རྣམས་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་། ཁྱེད་རང་ལ་དོན་དམ་བདེན་
 པ་ལའང་དོན་དོན་དམ་དང་། སྐྱབ་པ་དོན་དམ་དང་། ཐོབ་པ་དོན་དམ་གསུམ་
 དབྱེ་རིགས་པར་ཐལ། དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་ཐོབ་དང་སྐྱབ་པ་
 དང་། །དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ལས།
 འདོད་ན། ལམ་བདེན་ཚས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་། དེ་གསུམ་གང་
 རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱབ་པ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
 བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོང་ཉིད་དོན་དོན་དམ་དང་། ལམ་རྣམས་སྐྱབ་
 པ་དོན་དམ་དང་། རྟུང་འདས་རྣམས་ཐོབ་པ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བདེན་གཉིས་ལས་། རྟུང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་
 བྱེད་དག །རུས་པའི་བྱིར་དང་མི་རུས་བྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྒྲ་ཚལ་སྒྲ་སྟེ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སོ་སྟེའི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲ་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རུས་པ། ཡང་དག་ཀུན་

རྫོག་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་གྱི་མཚན་ཉིད་
 ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོག་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས།
 ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན་སྐབས་འདིར་
 ཡང་དག་ཀུན་རྫོག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོག་བདེན་པ་
 ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡང་
 དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་སྐྱས་ཡང་དག་པར་འཇིག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་
 རྫོག་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཕྱགས་ལྔ་མས་དེ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་ཡིན་པ་ལྟར།
 དེ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་བྱེད་
 དགོས་ཞེས་ཚུད་པ་གང་ཞིག ལན་དུ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་བཀག་
 པའི་མ་ཡིན་དགག་དགག་གཞི་དངོས་པོ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་ཡང་
 དག་ཀུན་རྫོག་ཡིན་པས་ལྔ་མ་དང་མི་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་
 པོ་སྤང་བ་ན་མི་སྤང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡང་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་སྤང་བའི་སློལ་མི་སྤང་
 བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དབང་
 ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྤང་ལ་མེད་ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོག་ཡིན་པར་དབུ་སེམས་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་མི་སྤང་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆུང་
 རུལ་ས། བདེན་པ་མེད་པར་བཀག་པའི་རྣམ་བཅད་ཅམ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྤང་
 བ་མ་ཡིན་གྱི། མ་ཡིན་དགག་ལ་དགོངས་པས་དེ་འདྲ་དེ་ཀུན་རྫོག་མཚན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། བདེན་པ་བཅད་ཅམ་གྱི་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགལ་

ལོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཞི་འཛའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དབུ་མ་རྒྱ་ལས་དོན་དམ་
 པར་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོགས་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་
 པ་དང་མཐུན་པས་དེར་བཤད་ལ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བདེན་གཉིས་སྤང་བའི་སྒོ་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡང་ལོག་
 ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པ་དག་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ནི་
 འཕྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་སྤང་པའི་དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་
 དངོས་པོ་སོགས་ཡུལ་དུག་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་ཡོད་ཅིང་རུང་བ་
 ཡང་དག་ཀྱང་རྫོགས་དང་། འཕྲལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་འབྲལ་རྒྱས་སྤང་པའི་དབང་པོ་
 དུག་གི་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་ཡང་སྤང་བའི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལོག་པའི་ཀྱང་
 རྫོགས་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་སྤང་བའི་དབང་པོ་དུག་གི་ཤེས་
 པ་གསལ་བའི་རྣམ་ཅན་ལ་གསལ་བར་སྤང་བར་འདྲ་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་མི་རྒྱས་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་ཅན་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་སྒོ་གང་། །དེ་ནི་
 རྟོག་མེད་ཤེས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅན་
 དུ་འདྲ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་དང་བསྐྱེ་བ་ཡིན་
 པར་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་
 གཞི་ཡང་རྒྱ་སོགས་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོགས་དང་སྟོག་རྒྱ་སོགས་ལོག་པའི་ཀྱང་རྫོགས་ཏུ་
 འཇུག་པ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་དག་པ་དང་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་སོ། །ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འདོད་
 པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་གཏོགས་ཡུལ་ཡང་ལོག་འཇུག་པ་དང་འདྲ་ལ།

འདིའི་ཡུལ་ཡང་ལོག་ལྟར་དུ་འཇུག་པས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བསྟན་ནོ། །ཡང་བོད་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། འོན་དམ་རྗེས་མཐུན་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
 བདེན་མེད་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་འོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཏེ།
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་འོན་དམ་དང་
 འོན་དམ་དངོས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་
 གི་གཞལ་བྱ་སྟོང་ཉིད་འོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཆོས་དབྱིངས། འོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་རྣམ་
 གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ངོར་ནི་སྟོས་པ་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཅོས་དང་བྲལ་བས། སྟོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་འོན་དམ་
 དངོས་མེན་གྱི། ཕྱིར་འོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་མེན་ཟེར་བ་མེན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འོན་དམ་རྗེས་མཐུན་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས་ཡུལ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་རིགས་ཤེས་རྗེས་
 དཔག་དང་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། འོན་དམ་བཏགས་པ་བ་
 དང་། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་
 ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས། འོན་དམ་གཉིས་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་བྱེད་
 པར་ཡུལ་གྱི་འོན་དམ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་གཞུང་གི་འོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ད་
 དུང་སྟོན་དགོས་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་དང་དེ་ཅོམ་གྱིས་ཕྱོགས་མཐོང་བར་གོ་
 རས་མ་བྲིས་སོ། །གཅིག་ཐ་དད་དང་། དགོས་པ་སྟོལ། །

རང་ལྷགས་ལ། མདོའི་འོན་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་
 བོ་ནི། མདོ་ལས། འཇམ་བུའི་སྟེང་འདི་དགོས་སྟེང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མཉུ་འགལ་གྱི་

བྱ་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདམ་བུའི་ཚལ་
 ལམ། འོད་མའི་ཚལ་ལམ། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཚལ་ལམ། སྟེག་མའི་ཚལ་ལམ། འབྲས་
 གྱི་ཞིང་ངམ། ཉིལ་གྱི་ཞིང་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་
 གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྟོམས་
 པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ། །སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ན་དཔེ་ཚལ་རྒྱག་
 གིས་མཚོན་ཚུལ་དང་། བྱང་སེམས་གང་ཡིན་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 འཇམ་སྤིང་གང་བའི་ཉན་ཐོས་དབང་རྣམས་ཤི་འདི་བྱ་དང་མེད་འགལ་ལྟ་བུའི་
 སྟོར་ལམ་པ་བཞི། མཐོང་ལམ་པ། སྟོམ་ལམ་པ་དང་རྒྱག་རིམ་བཞིན་དཔེ་འདམ་
 བྱ་དང་འོད་མ་སོགས་རྒྱག་གིས་བསྟན་པས་ཕྱོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གང་གྲུའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཤེས་རབ་བསྟོམས་པ་ལས་
 བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པས་ཡུམ་ལ་ཉིན་གཅིག་བསྟོམས་
 པའི་བརྒྱ་ཆ་དང་སྟོང་ཆ་སོགས་ལའང་འགྲན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས།
 འཇམ་བྱ་སྤིང་འདི་དགོ་སྟོང་ཤི་འདི་བྱ། ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་བརྩ་རེ་རེ་ཞིང་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་དགོ་
 སྟོང་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
 ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྟོམས་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ཤི་འདི་བྱ་
 གལ་ཏེ་འཇམ་བྱ་སྤིང་འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་
 ལམ་རིམ་དུ་རྩ་རྩ་བ་དང་ཐོར་བ་བརྟུན་པའི་དཔེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་
 འབྲུག་ལས་ཀྱང་། བསྐྱལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། རྒྱབ་དབང་
 རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བཟོད་
 པའི་བྱེད་པར་འབྲས་བུ་བཞིའི་སྤངས་རྟོགས་འདྲ་བ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་རོ། །དཔེ་
 ཚལ་རྒྱག་གིས་མཚོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་དོད་འདམ་བུ་ལྟར་
 ལས་ཉིན་ཆུང་དུ་ཡང་མི་བཟོད། ཅེ་མ་འོད་མ་གཙང་དཀར་བ་ལྟར་ལས་ཉིན་

གཉིས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་། ཇི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གྲངས་
 ངས་དང་། དེ་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་དོན་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི།
 ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བཏུས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་
 དབྱེར་ཡོད། དེ་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཡབ་སྐུ་མཇུག་
 བའི་མདོ་ལས་། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་
 གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀྱན་རྗེ་བ་དོན་དམ་དེ་བཞིན་
 ཏེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེལ་ས་། སངས་
 རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་
 རྟེན་ཀྱན་རྗེ་བ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲིག་པ་སྟེ་གཞན་
 སེལ་ལ་སྟོས་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཅུམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་དད་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་སྒྱུན་བཞི་ཡོད། སྒྲིག་པ་
 ཅུམ་ཡང་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་ནའང་སྒྱུན་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། གཟུགས་བདེན་མེད་གཟུགས་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོས་བདེན་འཇིན་
 ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣང་ཚུལ་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པས་ལམ་བསྟོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་མ་
 ལུས་པ་མི་སྤངས་པར་ཐལ་བའི་སྒྱུན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་། ཇོ་བོའི་དབྱུ་མའི་མན་
 ངག་གི་འགྲེལ་པ་སྒྱུ་བི་རས་མཛད་པ་ལས། ཐ་དད་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་
 ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ཡང་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ལམ་སྟོམ་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་

གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་མི་སྟོན་པར་སོ་སོར་དངོས་སུ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་སྟར་རྟོག་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་འཛིན་པས་སྟོན་པའམ་གཞན་སེལ་ལ་སྟོས་ནས་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། སྟོང་
 པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་
 ཆོ་གཟུགས་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ན་རང་བཞིན་ནམ་རང་དབང་པས་
 སྟོང་པ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡིན། རང་བཞིན་ནམ་རང་དབང་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་
 ཁོ་ན་ཡང་གདགས་གཞི་དང་ཚྲགས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།
 རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། རྣམ་ཞིག་རེས་འཛིག་མེད་པར་གཅིག་ཆར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་མི་
 བསྐྱར་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱན་འཇིག་
 ར། །དེ་ཆོ་ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལྷ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྟོང་
 པོ་ལས། གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་
 གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདྲ་ཤེས་དང་། འདྲ་
 བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། །ཀྱན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དབྱུང་མ་སྒྲུང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དབྱུང་མ་སྒྲུང་བར་ཤེར་ཕྱིན་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅི་ལགས།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་། རྟོན་དམ་ཡང་གཞན་ལགས་སམ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱུར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 ཀྱང་གཞན་ལ། རྟོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྟོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས།

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཚ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཐ་དད་སྒྲོ་གང་
 ལས། །སོགས་དང་། ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་
 རྣམས། །འདི་ལྟར་སྒྲོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། ཕྱི་
 མས་སྒྲོག་པའི་དོན་ཡང་བཤད་ལ། ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་རི་ལྟར་ཀྱུན་
 བཏགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་
 འགོ། །རྗེས་འགོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། །ཅིས་པས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། དེ་དག་གི་སེལ་བ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་མི་འཇུག་
 པས་སྐྱབ་འཇུག་གི་སྒྲ་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། །སེལ་ངོ་ན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཤེས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། །རྗེའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། དེས་ན་གཞི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་མཐུན་
 ལས་ལོག་པ་དང་། མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་སྒྲོག་པ་དུ་མ་དབྱེར་བྱང་ལ་སྒྲོག་པ་
 དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱིས་ཕྱིན་ཁོ་ནར་
 རྟོགས་ཤིང་། །སྒྲོག་ཚེས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་མིང་སོ་སོས་རྟོག་པ་སོ་
 སོའི་ཡུལ་དུ་གོ་དགོས་པས་དམ་བཅའི་སྒྲོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ་
 བའི་སྒྲུན་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
 བརྟར་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཆོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྟུལ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདི་དག་གི་གོ་བ་མ་
 ཆགས་པས་དབྱ་ཆད་པར་སོགས་སྒྲོགས་མཐོང་རེས་ཡིག་ཆ་བྱེད་བྱུལ་གྱིས་སྒྲོག་
 པ་ཐ་དད་སོགས་ལ། །རྩུན་གྱི་རི་མོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་མ་གཟིགས་པ་
 མང་པོ་སྒྲོས་སྤང་སྟེ། །དགག་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་ཏེ། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྒྲོ་བུ་མ་
 ཡིན་ཞེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ལས།   ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་གསུམ་དུ་དང་པོ་ནི། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
 དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྩུན་པ་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་
 ཆོས་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སྤྱིད་འཇུག་ལས། སློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་སོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་།
 ལྷག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད། རང་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བའི་སློ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་
 གྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པར་གྲགས་པའི་ཆོས།   ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལྷ་བྱ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་དངོས་
 པོ་དང་།   ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་ན་མས་ནི་
 ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་ལྷ་བྱ་མེད་དགག་སོགས་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་
 སོགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་དག་པ་དང་། ཞེས་སོ། རང་མངོན་སུམ་དུ་
 སྒྲུང་བའི་སློ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་ན་རྩུན་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་དོན་དེ། ལྷག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དངོས་པོ་
 ཡིན་པ་སྐྱེ་མའི་དཔེ་བདུན་དང་། མེད་པའང་རྟག་པའི་བདག་དང་། རྟག་པ་
 རང་བྱུང་གི་དབང་ཕྱུག་སོགས་དང་།   སྐྱེ་མའི་རྟ་རྟ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་བའི་
 གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན། ཡང་ལྷག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་འཐད་
 ལུན་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བ་དང་མེ་བསྐྱེད་
 བ་ཡང་རི་ལྟར་གྲགས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་
 རྣམས་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་དེ། རང་རིག་ལ་སྒྲུང་
 བ་ལྟར་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལུས་པ་ཆོས་ཅན་དེ། ཀུན་རྫོབ་པ་

བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དབྱ་མ་སྤང་བར་
 ཡང་གཤེགས་དངས་པ་ལས། རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུང་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་
 དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་དང་། དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས། འདིའམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་འགོབས་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སྟེ་ཉའི་སྟེ་ཡང་དག་དང་བྱི་ཉ་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཏེ།
 མདོ་ལས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། ཅེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ། རྩུན་པའི་ཆོས། བསྐྱུ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན།

གཉིས་པ་དོན་དམ་ལ། མཚན་ཉིད། སྤྲོད་ན། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས་བཞི། གོ་
 ཐོབ་བྱས་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དེ། དོན་དམ་
 བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། འཇུག་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་
 དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རང་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོན་
 སུམ་གྱིས་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་
 པའི་མཚན་ཉིད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་སོ། །སྤྲོད་
 དོན་ནི། གཟུགས་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བཙུགས་པའི་རྩུ་
 མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་
 དང་། རང་མདོན་སུམ་དུ་སྤང་ཆེ་སྤང་ཚུལ་ལྟར་གནས་པས་ན་བདེན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། དམ་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དོན་དང་དམ་པ་སོ་སོར་བཤད་ན་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་དོན་
 དུའང་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དང་། དེས་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་དང་། མཚན་ཡིན་པས་དམ་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་
 གོ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།
 །དམ་པ་ཞེས་བྱ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་སྦྱ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པ་ཞེས་
 བསྐྱུ་བ་ནི། འོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བོད་ཁ་ཅིག་ལ་མོ་ལོ་ འོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་
 ཡིན་ཟེར་བ་དང་། མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག་ལ་རྒྱ་དམར་ མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་མེད་
 པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྩ་རྟོགས་གཉིས་པ་བདེན་པའི་
 དོན་གྱུ་བྱེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
 ཅན་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་
 བརྗོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་ངོར་སྤྲོས་པ་ཆོད་ཀྱང་སྤང་ངོར་གཉིས་སྤང་
 གི་སྤྲོས་པ་མ་ཆོད་པའི་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། སྤང་ངོ་ངེས་ངོ་གཉིས་
 ཀར་སྤྲོས་པ་ཆོད་པས་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་མ་ནི་
 རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཡུལ་བཅས་དང་། འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་
 ཡུལ་བཅས་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
 དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་ནི་སྤྲོད་ཉིད་བཞི་དང་།
 བཅུ་དྲུག་དང་། བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དགོས་དབང་གིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྤྲོད་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
 ཡང་དག་མཐའ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་
 གྲངས་ཡིན་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། སྤྲོད་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ན། །དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྲོད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་གི་ངོ་བོར་
 བདེན་པའི་སྦྱ་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
 གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་དོན་

གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲེ་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཤད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་མ་
 རིག་པ་ཞིག་དགོས་དེ། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་འཛིན་བྱེད་
 ཀྱི་ཆད་མ་སོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཤད་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཤད་པའི་ཕྱིར་
 ར་མ་ཁྱབ། འདྲེ་མི་རྒྱས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཤེས་
 པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐ་སྙད་པ་དང་། ཡི་གེ་
 དང་སྐད་རིགས་དང་མིང་དོན་གྱི་བརྒྱ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློ་གྲོས་མི་ཟད་
 པའི་མདོ་ལས་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་འཇིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་གང་གས་པ་དང་ཡི་གེ་དང་སྐད་དང་བརྒྱ་དང་བསྟན་པ་དག་གོ་ཞེས་
 དང་། དབུ་མ་སྤྲང་བ་ལས། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་དེ་འདྲི་དང་
 མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐ་སྙད་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་ཉིད་དང་། ཡི་
 གེ་དང་སྐད་བསྟན་པ་བརྗོད་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་
 གཉིས་རྩ་འགྲེལ་དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་མཐུན་རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་རྩུན་
 པར་སོང་བའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་རྩུན་པར་སྤྲང་བའི་སངས་
 འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟུགས་བརྩུན་པ་དང་སྤྱོད་
 མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དེ། འདྲེ་ན། གཟུགས་སངས་འཕགས་ལ་སྤྲང་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་ཐལ། འདྲེ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྩུན་པའི་
 དོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་
 པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 གྱིས་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གཅིག་ལྷ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཚས་ཅན། ལོག་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྤང་
 ལ་ལོག་པར་གྲགས་པའི་ཚས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལོག་ཤེས་སུ་གྲགས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཙུ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་
 ལྟར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ནི་སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལ་
 ཡང་ལོག་གཉིས་མི་འབྱེད་པར། ཁེས་དང་། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་
 མི་འབྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་རུ་ཚས་ཅན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
 ཙུ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་བརྟུན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་
 གྲགས་པ་གཉིས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རི་བོང་རུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་
 རུས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
 དང་། གངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། རྒྱུད་པན་གྱི་འབྱུང་བ་ལས་ཐུར་བ་དང་།
 རིག་པ་ཅན་གྱི་བཅ་པོ་སོགས་ཀྱང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ལོག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལས། ཡང་དག་མིན་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན། ཁེས་དང་།
 དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་
 པའི་བཅོས་སྦྱར་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
 པའོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙུ་བའི་ནི། ཁེས་པས་བརྟན་ནས་སམ། གོ་རིམ་

བསྐྱེད་དགོས་ལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རང་
 འགྲེལ་ལས། རི་ཞེས་བྱ་བ་རི་བརྒྱན་པའི་དོན་ནམ་གོ་རིམ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡང་དག་གུན་རྫོབ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ལས། དངོས་ཙམ་རྟེན་ནས་གང་སྤྱོད་
 དེ། །ཡང་དག་གུན་རྫོབ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 དངོས་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྤྱོད་བྱ་བ་ལ་གཙུག་པ་གཙུག་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་
 ལས། བྱ་བ་ལ་པའི་དོན་གྱིས་དབེན་གྱིར་པ། །དངོས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་ལ་པའི་དོན་རི་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པ་དང་།
 ཞེས་སྤྱོད་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་དང་
 མི་ལམ་སྤྱོད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་བྱ་བ་ལ་པ་དང་འདྲེས་པའམ་སྤྱོད་བྱ་བ་
 པས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྱོད་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་སྤྱོད་བྱ་བ་རྣམས་གངས་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་མཉམ་བཞག་རྟོག་བྱ་བ་
 དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཡུལ་ཅན་ལ་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་པ། བདེན་
 པར་སྤྱོད་འདོགས་པའི་སྤྱོད་པ་མཐའ་ཡས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་པ་མཐའ་
 དག་དང་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་སྤྱོད་པའི་རྩ་མཚན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱོད་དུ། ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་སྤྱོད་
 འགའ་ཞིག་གི་དོན། ཞེས་པ་ནས། བདེན་སྤྱོད་དེ་གཉིས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྱ་བ་བ་མི་བྱིད་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཉིས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྱ་བ་དགོས་པ་རི་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འདིས་ནི་སྒྲུན་པོའི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ལྷག་རྟོག་འབྱུང་བའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཆར་བསྐབས་ཏེ་རྒྱ་བྱས་སོ། །

སྒྲས་པ། སྒྲ་བའི་ཁླ་བ་སྟོན་པ་མཆོག་དེ་ཡིས། །

ཐེག་གསུམ་དགེ་འདུན་རྒྱ་སྐར་ཆོགས་མཛེས་ནང་། །

ངེས་དོན་བདུད་ཅིའི་སྒྲོས་པ་མང་མཛད་པས། །

རྒྱ་བོད་མཁས་མང་སྟོ་ཡི་རྒྱ་མཆོ་འཕེལ། །

སྐལ་ལྷན་གདུང་བའི་ནད་སེལ་དེང་དུས་ཡང་། །

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཀུན་ཏུ་རེ་བ་སྐྱོང་། །

ཤེས་སམ་ཤེར་ཕྱིན་བདུད་ཅིའི་སྟོ་བརྒྱ་ཕྱེ། །

སྤྱད་པར་རིགས་སམ་ནད་གདུང་འགོ་རྣམས་ཀྱི། །

ལ་ལའི་འབྲུལ་འབྱམས་ཁ་ཅིག་ཟུ་ཏོའི་ཕྱེ། །

པལ་ཆར་ཐེ་ཆོམ་འགའི་ཆོག་དོན་བྲལ་རྩུན། །

འགའ་ཞིག་ཤེས་སྟོམ་སྤྱབ་ཆོད་སྒྲོན་པའི་གར། །

མང་པོའི་ཟུན་མདའ་གཏན་བྲལ་ཅི་ཡང་བྱས། །

ད་དུང་ལྷ་ཕྱག་དུག་སྐད་བདེན་སྟམ་ནས། །

སྤྱབ་དབང་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་དཔའ་མང་གིས། །

སྤྱབ་བསྟན་སྤེལ་བའི་སྤྱགས་ཁུར་མི་འདོར་བས། །

འདི་བྱས་སྐལ་མཉམ་ལ་བསམ་གཡར་བྲལ་འང་ཡིན། །

ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས།

༥ གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་འཆད་པར། ཚུ་བར། བདེན་པ་རྣམས་དང་
ནི། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། ཟུག་བསྐལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི། རྣམ། བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། །ཞེས་བྱང་། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་
དབྱེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་བར་པ་ལས། སྤྱི་འོ་བྱ་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ། བྱང་ཆེན་སྦྱར་པའི་པར་སྦྱར་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་
བའམ། མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། །ཞེས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་འཆད་པར། ཚུ་བར། བདེན་པ་རྣམས་དང་། །ཞེས་བྱང་། འགྲེལ་
བའི་དྲངས་མ་ཐག་པ་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོན་བཞི་ཆོས་ཅན།
བདེན་བཞི་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་པ་དང་། སྤང་བ་དང་།
མདོན་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ། དོན་དམ་པར་ཤེས་སྤང་མདོན་གོམས་
བཞི་བྱར་མེད་པར་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་མདོ་
གསེར་འབྲེང་ལས་སོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཟུག་བདེན་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་དག་པའི་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟུག་བདེན་ལ་སྟོང་བཅུད་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། ཟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྦྱེ་
བ་དང་སྦྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སེམས་ཅན་བརྗོད་།

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་
 འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱབ་སྟེ། སྤྱག་
 བདེན་ལ་སྟོང་བརྩུང་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་
 པོ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་དུན་རྒྱུ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ལ་མ་དག་པའི་
 སྟོང་བརྩུང་གྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ས་མཆོན་གཞི་རྒྱ་
 ཆེར་བཤད་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདྲིར་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཆོན་གཞིར་སྟོན་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། འཕེན་བྱེད་དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཀུན་
 འབྱུང་བདེན་པ་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བྱབ་ཀྱང་སྤྱག་བདེན་ལ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་
 པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བྱབ་
 ལ་སྤྱག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྟོན་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བདེན་
 གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་
 སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་འཁོར་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གང་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཀུན་འབྱུང་གིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་བདུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་

འདྲོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྒྲིལ་རྒྱ་ནི་མི་
 དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོ་ཐུན་
 མོང་གི་ལྷགས་ཅམ་ཡིན་ནོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བཟུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གོང་མའི་སས་བཟུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་
 ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བཟུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ར་རེ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ།
 བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་གང་རུང་
 ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཟག་
 བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཚེས་ཅན།
 སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བཟུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ མི་རྟག་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཚྭ་སྤྱག་བདེན་
 གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཟེར་ན། གང་ཟག་ཀྱང་འཕེན་མོད། འོ་ན། མི་རྟག་སོགས་
 བཙུ་བྱུག་པོ་བདེན་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་བྱེད་དུ་གསུངས་པར་
 ཐལ། བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེ་བཙུ་བྱུག་ལྟ་ལོག་བཙུ་བྱུག་སྤྱད་པ་ཚྭ་ཆེད་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེས་ན་ལྟ་བ་སྤྱད་པ་བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་
 རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་དུ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱག་
 བདེན་ཆོད་མས་ངས་ན་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རྟགས་ཟེན་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་

གྲིས་མཚན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐོག་མར་རྟོགས་པ་ལ་སྟོས་པས་མཚན་ཉིད་རྫས་
 ཡོད་དང་། མཚན་བྱ་དེ་ལ་སྟོས་པས་བདགས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 མ་ཤེས་པར་ཡོད་ཀྱིས་མཉམ་དང་། ཡིན་ཀྱིས་མཉམ་གང་རུང་རེས་མཚན་ཉིད་
 དུ་བཞག་པ་རིགས་སྟེ་མཁས་པའི་མདུན་སར་རང་རྒྱལ་མཚན་དུ་འཇུགས་
 མཁན་མང་ངོ་། །ཙུ་བར་འདོད་ན། སྟུག་བདེན་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་ངེས་ན་དེ་མི་རྟག་སྟུག་བཟུལ་སྟོང་
 བདག་མེད་བཞི་ངེས་པས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་མི་
 རུས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱང་
 གཞི་མ་རྟོགས་པར་ཀྱང་ཆོས་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀྱང་པར་བཞི་རེ་རེ་
 རྟོགས་པ་ན་འང་བཞི་ཀ་རྟོགས་པས་ཀྱིས་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་
 འཇུག་གོ །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟུག་ཀུན་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འགོག་ལམ་སྤང་
 བྱར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། སྟུག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་ངེས་ཀུན་
 འབྱུང་གི་བྱེད་ལས་གཉིས་ཀ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་འགོག་ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྤང་
 བྱར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟུག་ཀུན་སྤང་བྱར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 གཉིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་དག་
 བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་
 ཡིན་ཀྱང་སྐྱུར་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
 ཡུལ་ནི་དག་བས་ཡིད་འོང་ན། །ཡུལ་དེ་འང་ངན་པར་བཅི་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཟུགས་དང་སྐྱ་དང་རྩི་དང་རོ་དང་
 རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེའི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དག་

བའི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་ཐར་པ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་
 གཙང་བས་བསྐྱུས་པས་བྱི་ལྟར་སྤང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། སྤང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་ཁང་བར་
 འཆིང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 འདྲའི་ཆོས་སྤང་དགོས་པར་རྟེན་གཙོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
 པར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། གང་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཀུན་
 རས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་
 པ་དག་ལྟ་བུ་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་གཤེགས་ན་མང་། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱབ་སྟེ། དགོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཟག་བཅས་དུག་ཅན་ལྟར་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་
 པས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་གང་རྒྱང་ལ་སྤང་བྱ་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། སྤྱག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་ཀྱི། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་
 པའི་ཆོགས་སྒྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། བྱབ་སྟེ། དེ་དག་
 སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། མ་དག་པའི་སྤྲོད་ཕྱི་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་
 རང་གི་སྤྱག་བདེན་དུ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་
 ཐལ། ཆོགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་དང་སྒྱུར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པ་ལས། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡང་འབྱུང་བའི་སྤྲོད་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། ཡང་འབྱུང་བ་
 པའི་ལྷས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་

བསྟན་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྟུས་པ་ཡིན་
 པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡང་དགོ་བ་ཟག་
 བཅས་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་འདྲ་བས་ཀུན་
 འབྱུང་མིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་
 མཐུན་ཞེས་པས་དངོས་གནས་གཙོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཡང་སྤྱིད་
 འཕེན་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དགོ་བ་དང་ཟག་བཅས་རྒྱ་ཡིན་པ་ཅམ་དུ་མཐུན་
 པས་དེས་བསྟུས་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལམ་རིམ་
 གཉིས་ཀྱི་ཞལ་བསྟུར་བའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཀུན་འབྱུང་
 བདེན་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱིད་པ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་
 འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་མཉམ་དུ་འཁོར་མིན་ཀྱང་དེ་འདྲེན་བྱེད་
 གྲོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་ལམ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། ལམ་
 གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། རས། ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྦྱར་
 བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་
 ལམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ས་བོན་སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 འཕགས་པའི་ལམ་དགོས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་དེ་སྤྱིད་བ་ལ་
 ཆོགས་སྦྱར་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་འགྲེལ་
 བ་རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས། རབ་དུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་
 བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་
 འབྲེང་ལས། དེ་ལྟ་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཉེན་པོ་
 ཡིན་ན་ས་བོན་འབའ་ཞིག་འཛོམས་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 ར། དེ་གཉིས་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་ལམ་
 བདེན་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དང་རྒྱུད་སྤྱི་དང་ཀུན་
 བདུས་ཀྱི་དར་རྒྱུ་ལྟར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ རང་འབྲས་སྟུག་བདེན་སྤྱིད་པའི་

ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤང་པོ་
 བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྤང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ་། །དེ་སྲིད་དེ་
 ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱུག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་
 འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱོད་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ནང་གི་སྤྱུག་བདེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉན་གི་སྤྱུག་བདེན་དང་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་སྤྱུག་བདེན་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། སྤྱུག་བདེན་ཡིན་ན་སྤྱུག་བདེན་རགས་པ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་མེད་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་བྱུབ། འདོད་ན།
 བདེན་བཞི་སྤྱོད་རགས་དང་བདུད་བཞི་སྤྱོད་རགས་མེད་པར་ཐལ། སྤྱུག་བདེན་སྤྱོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་རགས་པ་སྤངས་པས་འཁོར་བའི་ས་རྩལ་དུ་
 ཕྱིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ས་རྩལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་འཁོར་བ་རགས་པ་དང་། སྤྱོད་བ་
 དང་། ཤིན་དུ་སྤྱོད་བ་གསུམ་སྤང་མེད་གོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་
 གཞི་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ཡིད་ལུས་དང་། དག་ས་
 གསུམ་དང་དག་བཅོམ་ལྷག་མེད་པའི་ཡིད་ལུས་སྤྱོད་གསུམ་སྤང་དགོས་པ་གང་
 ཞིག་ དེ་གསུམ་ལ་འཁོར་བའི་མིང་གིས་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཐོགས་
 མེད་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རྒྱུད་སྤྱོད་མ་ལས། གཙང་བདག་བདེ་
 དང་རྟག་ཉིད་གྱི། །ཡོན་ཏན་ས་རྩལ་ཕྱིན་པ་འབྲས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 པའི་བྱབ་དོན་ལས། གང་གི་གཉེན་པོར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་ས་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟག་
 པའི་ས་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བདེ་བའི་ས་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བདག་གི་ས་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་འཁོར་བ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། མེ་གསུམ་འཆི་དང་ན་བ་
 དང་། །རྒྱ་བའི་མེ་གསུམ། ཞེས་དང་། རྩོགས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་
 རྣམས་གྱི་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ། ཞེས་བྱུང་། མ་དག་ས་
 བདུན་དུ་སྟོང་རྗེ་དང་། སྟོན་ལམ་གྱི་ཡིད་ལུས་ལེན་ཚུལ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
 འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །ནས། སྟེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་གྱུར་
 གྱུར་། །སྟོང་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྟེ་བ་དང་། རྩོགས་འགྲེལ་ལས། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་གྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་པའི། རས། སྟོང་རྗེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་
 སྦྱོར་རོ། རྩོགས་འགྲེལ་ལས། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡིད་ལུས་འབད་ཚུལ་རགས་པ་ཞི་
 བའི་མཛད་པ་རྒྱུན་གྱུབ་རྗེས་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་ཚུལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 ལས། བྱ་བ་སྐྱབ་ལ་རྟག་དུ་སྟོ། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང་། རྩོགས་
 མེད་སྟོ་ལུན་དེ་ཡི་ནི། །ཁམས་ཅན་དོན་ནི་ཡང་དག་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྩོགས་འགྲེལ་ལས། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་ཡི་སྟོང་
 རྗེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྟོང་མཚམས་སྦྱོར། །ཞེས་དང་། རྩོགས་འགྲེལ་ལས།
 འཁོར་བ་ནི་འདིར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་
 བརྟན་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་དགོ་བའི་རྩ་བས་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། རས།
 བཙམ་ལུན་འདས་དེའི་སྦྲད་དུ་འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་
 ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་
 མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྟེན་
 ལས། ལས་ཉན་གྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་

ན་རེ། འགོག་པ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སོ་སོར་བརྟགས་
མིན་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་པ་ལ་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སོ་
སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་གང་། །ནས། འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་
པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་ཡིན་ན། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སངས་
འཕགས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་སྤྱིད་སྦྱིད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་
འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ལམ་རིག་པ་སྐྱབ་པ་ངས་འབྱེན་བཞིའི་
ཆོགས་དོན་ལམ་བདེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། འགོག་པ་ཞི་བ་གྲ་ལོ་མ་ངས་འབྱུང་
བཞིའི་ཆོགས་དོན་འགོག་བདེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་བྱང་འཕགས་
ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
བདེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་
ཡི། སྦྱོ་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན་ཤིན་ཏུ་འགོག་
བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཆོགས་པ་སོགས་གདགས་
གཞིར་བྱས་པའི་བརྟགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་པ་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་
ཆོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་
འབྲས་སྒྲུག་བསྐྱེད་དངོས་སུ་བསྦྱེད་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གནས་གཙང་གི་སྦྱོ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་
བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སྤྱིད་ཆོས་

ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་སྦྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུ་ལས་བདེན་སྒྲིམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་བལ་བ་དེ།
 འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག་ལས་ཉོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལས་འབྲས་མེད་པར་བལྟ་བའི་ལོག་
 ལྟ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལས་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མི་དགོ་བརྩའི་ལྷས་ངག་གི་བདུན་
 རི་ཡིད་ལས་སེམས་པ་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ལས་དང་། སེམས་པ་ཡིན་པས་
 ལས་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པས་ལས་མ་ཡིན། སེམས་
 པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས། ལས་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གསུམ་
 ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགོ་བ་དང་། དགོ་བ་ཟག་
 བཅས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལས་པའི་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་འཁོར་དུ་སྦྱེ་བ་དང་།
 རྒྱུ་མཐུན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་ཇི་བཟང་དུ་འགོ་བ་དང་། དེའི་ངེས་འབྱུང་ས་བརྩ་ཅི་
 རིགས་རིམ་གྱིས་བཞོད་བ་དང་། དེའི་མཐར་སྤྱུག་སྤྱུག་གསུམ་དང་དབང་བརྩ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 ཤེས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རྣམ་སྟོན་ནི། །སངས་རྒྱུས་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སུ་
 རྟེ། །སྦྱོར་བ་དང་ནི་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པར་དེ་སྦྱོར་བར་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་སྟོན་སྤྱུལ་སྦྱུའི་འཁོར་དང་།

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དངོས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
 ཆོག་ཕྱི་མའི། སྦྱར་བ་དང་ནི་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ།
 ཐེག་བསྐྱུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཐུན་ནི། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཆོ་རྣམས་སུ། བྱང་པར་དུ་ནི་འགྲོ་བར་འདོད། ཅེས་
 སོ། རྟག་སྐྱུ་པ་གྲུབ་ཆེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཤེས། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ངེས་འབྱུང་ནི། ལ་བརྟུ་དག་དུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཐོབ་པ་
 དང་ནི་འགྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཆེ། ཐེག་བསྐྱུས་
 ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་
 པ། རྟག་པའི་ས་གསུམ་ཐོབ་ཕྱིར་དང་། འདབ་གིས་མཆོག་ནི་ཐོབ་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་མང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་གྲགས་ཕྱིར་ཅམ་
 མོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཆེན་པོ་ བདེན་པ་དབྱེ་གཞི་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལ་སྟེན་
 ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་ཟེར། གཞན་དག་སྟེན་ འཕགས་པའི་བདེན་པ་དབྱེ་གཞི་
 ཟེར་ན། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་དང་ཆོད་ལྡན་སྤྱི་བདེན་བཞི་
 བཤད་དུས་དབྱེ་གཞི་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་བཞི་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་སྤང་པོ་
 གཞན་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་མ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བའི་སྟོག་འཇུག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་
 གཉིས་དབྱུང་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དང་། རྩ་
 ཉོན་དུག་ཆོས་ཅན་། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་ཤེས་ཁེགས་སོ། །སྟེན་གྱི་ཁ་ཅིག་ ཆོགས་ལམ་ཡང་ལམ་བདེན་ཟེར་། འོ་ན།
 ལམ་ཁྱེད་པ་ཡིན་ན། སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 མཛོད་ལས་། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། སྐྱེ་བོར་འདོད། ཅེས་དང་། ཀུན་བདུས་
 ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་
 སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟེན་ རྣམ་

མཁུན་ལམ་བདེན་མིན་ཟེར་ན།   ཚུ་བར།   སུམ་ཅུ་ཚུ་དགྲ་དག་ཏུ་
བཞེད། །གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། འདིར་ཡང་རྣམ་པ་སོ་དགྲ་ལམ་
བདེན་ཏུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བདེན་བཞིའི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་དང་། སྒྲ་བཤད་
དང་། སོ་སའི་ངོ་བོ་བཞི། དང་པོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་
ངེས་ཞེ་ན། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་བཞིར་ངེས་
ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ལ་སྤང་བྱ་རྒྱ་འབྲས་སྒྲུག་ཀུན་གཉིས་སུ་ངེས།
སྤང་བྱ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཡང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྤང་དོར་བྱ་བའི་
གཞི་ཐམས་ཅད་ཀུན་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཐར་པ་
དོན་ཏུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འཁོར་བ་དང་། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པས་བསྐྱས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཞེས་དང་། རྩེ་བདུན་
རྒྱན་ལས། སྤང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀུན་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གོ་རིམ་ལ་བཤད་པའི་རིམ་པ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་རིགས་ལྟ་བུ། ངེས་དཀའ་སྤྱིའི་རིམ་པ་དང་། དམན་མཚན་གི་
རིམ་པ་ཕྱིན་དུག་ལྟ་བུ་སོགས་ཏུ་མ་ཡོད་པས་རྒྱ་འབྲས་དོན་རིམ་བྱས་ན་བཞི་པ་
ལྟར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་རྟོགས་སྤྱི་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུག་
བསྐྱེད་ནི་ནད་ལྟར་སྒྲུག་བསྐྱེད་བར་ཤེས་དགོས་པས་དང་པོར་བཟུན། ཀུན་
འབྱུང་ནི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ལྟར་དེའི་རྒྱ་སྤང་བྱར་དེ་རྩེས་སུ་རྟོགས་པས་གཉིས་པར་
བཟུན། དེ་རྩེས་སུ་འགོག་པ་ནི་ནད་དང་བྲལ་འདོད་ལྟར་མངོན་ཏུ་བྱ་འདོད་སྤྱི་
བས་གསུམ་པར་བཟུན། སྤེན་ལྟར་སྒྲུག་ཀུན་སྤྱིང་བ་ལ་ལམ་བདེན་བསྟེན་དགོས་
པས་དུས་བཞི་པར་བཟུན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་
ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྤེན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྒྲུག་བསྐྱེད་

རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལས། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་
 པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་
 དང་། གསེར་འཕྲུང་ལས། དང་པོར་ལམ་སྒྲིམ་པ་པོས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབབས་
 པའི་རིམ་པ་དང་བསྟེན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། །འཁོར་བ་ལ་མེའི་
 རྡོང་ལྷ་བྱུར་མཐོང་ནས་དེ་དང་། རྣམ། ལམ་ཐ་མར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ནི་སྤར་
 ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདེན་བཞི་ཆོས་ཅན། འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་གཟིགས་པ་ལྟར་
 གནས་ལ་བྱིས་པ་ཕལ་པའི་མཐོང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་ས་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར།
 ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
 རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། ། བདག་
 འབྲས་བྱི་མ་དག་པའི་སྟོང་གཉིས་ཡོད། རོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་
 བསྐལ། འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ། ལྷབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་ཡོད།
 རང་འབྲས་སྤྱག་བདེན་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་
 ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་
 དང་། དེའི་ཀུན་སྟོང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་
 བཏུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་
 བྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོས་སྐལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟླ་བདུན་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་
 ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འགོག་བདེན་གསུམ་ཡོད། འགོག་བདེན་

ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་ལམ་དེ།
 ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་
 གསུམ་གསུམ་ཡོད། བདེན་བཞི་ཕྱ་རགས་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན། །

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན།
 ཐེག་ཆེན་ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་རྒྱུད་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡིན་
 ན་ཉན་ཐོས་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཚས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་འཕགས་
 ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚྭ་གས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལ་ཡང་འདྲ།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན། མི་སྒྲོབ་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 སྤང་བྱ་དེ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལམ་
 སྒྲོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ལ་འདིས་འགོ་
 བའི་ལམ་དང་། འདིར་བགྲོད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པས། སྤང་མའི་དབང་དུ་བྱས་
 ནས། མདོ་ལས། ལམ་སྒྲོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 མཁྱེན་ཡིན་ན་ལམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

སྤྲས་པ།

འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམ་བུ་རྒྱ་འབྲས་ལམ། །

སོ་སོར་བསྟན་འདི་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་ཅན། །

གཅིག་དུ་བདེ་ལ་དྲངས་ཞིང་དགོ་བའི་ལམ། །

དང་སྤང་ཆེན་པོའི་བགོན་ཡུལ་བསྐྱོམ་པར་

རིགས། །

མཁས་སྤངས་སྒྲ་ཆོགས་གཏམ་གྱིས་འཕགས་རྣམས་ཀྱང་། །

སོམ་ཉིའི་རྒྱལ་འཕུམ་པ་སྒྲམ་བྱེད་པའི། །

ལོག་པའི་དྲ་བ་ཀུན་བཅད་འཕགས་སེང་དང་། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་བཅུགས། །

ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྐབ་པའི་ཉེན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ།

༥ གཉིས་པ་སྐབ་པའི་ཉེན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ལ། རྩ་བར།
 སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། ཁྱིམ་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། སངས་
 རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག ཅེས་སོགས་གསུངས། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་
 དབྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུམ་ལས། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་གྱིས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ་གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་
 འོ་། ཁྱིམ་སོགས་གྱིས་དགོན་མཆོག་བཤད་པ་དེ་འཆད་པར་རྩ་འབྲེལ་འདི་
 བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་
 པའི་གདངས་ངག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་རྣམ་
 མཁྱེན་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་
 དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་
 དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྷགས་དང་། ཐེག་ཆེན་

གྲི་ལུགས་དབྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བྱེ་སྤྱོད་
 སུའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱུ་མེན་སྤྱད་བདེན་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་གཞིར་
 ཞོག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་སུ་
 བྱེད་པའི་ཆོས་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་སྤྱོད་ལམ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱུ་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། ཁྱི་སྤྱོད་པ་
 དང་གཉིས་ཀ་དང་། ཁྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་གང་
 དག་བརྟེས་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཡིན་
 པའོ། ཁྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ཀྱི་བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་ལ་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་ལུང་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་
 ཀྱི་སྤྱོད་ཅི་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་ཁྱོད་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེའི་གཟུགས་ལུང་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཟེར་ན་འང་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེའི་རྟེན་གཟུགས་ལུང་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟན་བཅོས་གདགས་པ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་
 འགོ་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྤྱོད་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་འོ། ཁྱིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་དཔོན་སྐྱེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་རྟེན་གཟུགས་ལུང་
 སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱུ་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཁྱིས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་
 རྒྱུ་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས། ཁྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་དེའི་ལུང་པོ་སྤྱོད་
 ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྟེན་
 ལུང་པོ་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པ་ཁྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་

ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲིམ་པ་ལེན་
 པའི་ཆ་གའི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོད་པའི་དུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོད་པའི་དུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཏེ། ལས་ལེན་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ཡུལ་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། ཞེས་
 དང་། ལྷ་བ་ལས། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་གངས་སུ་བསྐྱང་སྟེ་བཞུད་པར་རུང་ངམ།
 ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་
 དངོས་བཞུན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་སྤྲེའི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྟོས་པས་ཆོག

ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
 སྐྱབས་གྱི་བྱུང་པར། རྒྱ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་གྱི་བྱུང་པར། སྐྱབས་འགོའི་ངོ་
 བོ་དང་། སྐྱབས་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ལྟ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་
 སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྷན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ།
 སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་
 མཆོག་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀ་དང་ལྷན་པས་མ་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། གང་རུང་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་བྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པས་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱེད་དང་ཆོས་སྐྱེད་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྷན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་མཁའ་བཙུན་འཕྲིན་ལོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྤྲེལ་མ་ལས། ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་

ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་ཡེ་
 ཤེས་སྡེ་ཚམ་ཉེར་གཅིག་དང་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱག་ཅུ་དང་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག། རྩོབ་གྱུར་རྣམ་ཀྱན་རྣམ་དག་
 པ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དང་པོའི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་
 ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩོ་བོ་ཉིད་སྐུ་
 ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་ཉེར་གཅིག་
 དང་རྒྱག་ཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
 འདོད་ན། སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་རང་ལ་སྐྱེས་བྱའི་ལུས་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བྱ་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཏྲ་ཆོས་ཅན། ལག་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། ལག་པ་དང་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལག་ལྡན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་བ་
 ལྡེར་ན་སྟོ་ལྡེར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་སྟོས་པས་ཆོག ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་དང་
 ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱུང་བདེན་པ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་
 ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། གང་རུང་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
 བསམ་མེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་གསུམ་
 དང་ལྡན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཀྱི་དག་གསལ་གཉེན་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ནས་རིགས་ངེས་ཐེག་

ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་གསུམ་དང་ལྔ་པ་འདི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བརྟགས་མེན་བརྗོད་མེན་འཕགས་མཐུན་གྱི་བསམ་མེད་གསུམ་དང་། ལས་ཉོན་
 གཉིས་ཀྱི་ཅི་རིགས་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་
 ཀྱང་། བརྟགས་མེན་ཕྱིར་དང་བརྗོད་མེན་ཕྱིར། འཕགས་པས་མཐུན་ཕྱིར་བསམ་
 མེད་ཉིད། ཁྱི་ཉིད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་དེ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 དེས་བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་པ་དེ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་གསལ་གཉེན་གསུམ་དང་ལྔ་པ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་
 བལ་བས་ན་དག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་གསལ་བ་
 དང་། གེགས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་ན་གཉེན་པོའི་
 བྱུང་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དགྱེལ་
 འཁོར་དག་པ་དང་། ཆོས་གཞན་གསལ་བ་དང་། ལུན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་
 གསུམ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དག་སྐྱེས་གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་
 རོ། ཁྱེས་དང་། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
 གྱིས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་འགོག་
 བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པ་ཙམ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་རང་གི་སྤང་བྱའི་བརྟགས་མེན་
 ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་བལ་བས་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་

བྱིར། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བྱིར། རྩ་
 བར། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར། ལ་ལས་
 དངོས་བསྟན་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་ཟེར། གཞན་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་དགོན་
 མཆོག་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་ཟེར། དེ་གསུམ་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་
 སངས་རྒྱས་འབྲས་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དང་།
 རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཟད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱལ་
 རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། སྤེད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྒྲིབ་དཔོན་
 དང་དགེ་འདུན་ལ་སྟོས་པའི་ཉན་ཐོས་ཐ་མའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་དགེ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྷན་སྟེ། ཆོག་ཟེན་དང་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་
 མེན་ཀྱང་དངོས་བསྟན་པལ་པ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། ཉན་
 ཐོས་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཐེག་པ་
 གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་གྱི་དབང་བྱས་ནས་། རྐྱབས་གསུམ་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཐོགས་འབྲེལ་ལས། རང་
 སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་མཆོག་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་
 པ་རྣམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ནི་རྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་རྣམས་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དར་རྒྱུག་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བའི་ཆེད་དུ་དེ་གསུམ་ལ་སྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་རྐྱབས་གྱི་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དར་རྒྱུག་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགོན་
 མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་

མ་ཁྱབ་ཉེ། འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་འགྱུར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུ་ལས། ས་དང་པོ་ནས་བརྩུ་བའི་བར་གྱི་
 དགོན་མཆོག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡང་དེས་རིགས་བསྐྱེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན། ཆོས་
 དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དགོན་མཆོག་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་བྱང་
 གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིག་གྲོལ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛིག་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པ་ཡིན་ན། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་
 ཐལ། གང་རུང་སྒྲོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་
 ན་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ཇི་སྟེང་པ་རིག་པ་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་པ་གསུམ་
 དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་ཆགས་སྒྲིབ་ཐོགས་སྒྲིབ་དམན་སྒྲིབ་
 ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཉེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འགྲོ་བ་
 ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། རྟོགས་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཉིད་དེ་ཡང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། ཁེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
 པ། ཁཛོང་ཕྱིར་ཇི་སྟེང་ཡོད་པ་ཉིད། ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པ་གང་ཡིན་དེ། སོ་སོ་རང་ཤེས་མཛོང་བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་གྲུལ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སེམས་ཆེར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་སྤང་དོ། །གཉིས་པ་
 བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་མེད་དང་། འོག་མ་མེད་
 ཕྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་
 གཞིགས་པ་དག་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་
 གསུམ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉི་ཆོ་
 མཐོང་བ་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་མདོར་
 བསྟུན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཅིག་ཤོས་ཉི་ཆོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སྟོན་ནས་
 ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཁྱེད་བཙུན་དོ། །གཉིས་པོ་གང་གིས་ཤེ་ན། ཆགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོག་མ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྒྱུ་
 ལས། ཆགས་ཐོགས་དང་དམན་པའི་སྐྱེ་བ་པ་མེད་པའི་སྟོང་མངའ་བའོ། འོག་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་གང་རུང་
 དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་
 ཡོན་ན་རིག་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་
 རུང་གི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡོན་ན་རིག་གྲོལ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡང་རིག་གྲོལ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུ་
 ལས། དེ་དག་ཀྱང་རིག་པ་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་བསྟུན་པའོ། ཁྱེད་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི།
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་བསྟུན་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ནས། སྐྱབས་ནི་
 སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་ཡིན། ཁྱེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་ཀྱང་འདི་ལ་སྟོན་པ་
 ཅན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོང་ ལྷུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་
 སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་

བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། ཆོས་རྣམ་གཉིས་དྲུག་ཞེས་པའི་དོན་སྒྱུར་རྣམ་དག་ཟེར་ན། ལྷུང་གི་ཆོས་ཡིན་
 རྣམས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་དེའི་དྲུག་སྐྱབས་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་དག་བྱུང་། འདྲིང་ན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།.....རྒྱུ་སྤྱོད་ལམ་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 ཆོས་རྣམ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྒྱུར་རྣམ་དག་ཟེར་ན། གཟུགས་སྐྱ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྤྱོད་ལམ་
 འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་རྒྱུ་ལ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། ལམ་གྱི་བཤོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྤྱོད་ལམ་ལས། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
 མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 ལས། མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྒྱུར་ཡིན་
 ཟེར་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྤྱོད་ལམ་
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྤྱོད་ལམ་ལས། དམ་པའི་དོན་ནི་དགོས་དོན་མཆོག་
 དང་འདྲིང་དོན་མཆོག་ཡིན། འགོ་བ་ནི་དེར་ཕྱིན་ཟེན་པའི་སྐྱབས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གུན་རྒྱུ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་དང་དོན་དམ་པའི་

སྐབས་གཉིས་ཀྱི་དོན་རིམ་བཞིན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཁོ་ན་ལ་
 བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་སྟད་པའི་སྐབས་དང་
 བདེན་པའི་སྐབས་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་ཀྱན་རྫོབ་པ་རྩུན་པ་
 དང་། དོན་གཉིས་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་པའམ་དགོས་པ་མཆོག་གི་སྐབས་
 གཉིས་ཀྱང་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དང་། དེའི་གཟུགས་སྐྱ་གསེར་མདོག་ཀྱན་རྫོབ་
 པ་དང་། ཆོས་ལ་འགོག་པ་དོན་དམ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པ་གསུང་རབ་དང་། དགོ་
 འདུན་ལ་འཕགས་པའི་རིག་གྲོལ་དོན་དམ་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པ་འཕགས་པ་
 དང་ཆོགས་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས། འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་དང་
 ཀྱན་རྫོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་
 སངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། ཀྱན་
 རྫོབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱའོ། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པ་གསུང་
 རབ་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་འདྲའི་དོན་དམ་བདེན་
 ཅམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཐ་སྟད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཞེས་པ་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པས་མི་བསྟུ་ལ། སྐྱ་འདྲ་དང་སྐྱ་གདུང་དེ་
 མིན་ཀྱང་མཆོད་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐ་སྟད་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། འདིར་སངས་རྒྱས་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ནི་སྐྱ་
 གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའོ། །ཐ་སྟད་པ་ནི་སྐྱ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་
 དང་སྐྱ་གཟུགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཆོད་རྟེན་དང་གཟུགས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྟད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ལྷར་ལྷར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་རྒྱན་ལས། འདི་
 རྣམས་ལ་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མཆོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པར་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཉམ་
 པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚེས་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་
 སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཞི། ཡོངས་སུ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 འདྲིའི་དོན་དམ་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདྲིའི་དོན་
 དམ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་
 གྲུབ་ཞི། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་མེད་དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་
 དག་པའི་ཚེས་དབྱེངས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ཡང་དགོས་དོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་། ལམ་བདེན་
 གཉིས་ཀྱང་དོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཚེས་
 དགོན་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཞི། དོན་དམ་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 བཤད་པ་ལ་དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཚོགས་
 རྣམས་ཚེས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་ཚོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྦྱོར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན།
 སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་
 པ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་མེད་
 ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་གཉིས་ཚེས་ཅན། སློབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་
 པར་ཐལ། སློབ་པ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཞི། སློབ་
 པ་གང་ཞིག འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཞི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
 སློབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པའི་ཚོགས། །གཏུག་གི་

སྐབས་མཚོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས།
 དགོ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོག་སྒྲ་
 དྲགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་འཇིགས་པ་དེ་ཡོད་
 ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ནི་འཇིགས་པའི་གཞི་སྤངས་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོབ་པའི་
 ཕྱིར་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཟེན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགྲེལ་ལས།
 ཡང་སྤྱིད་པ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་ཏུ་རྒྱུན་
 མི་འཆད་པར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བཟད་པར་འཇིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་
 བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རལ་གྱི་གདེངས་པའི་གཤེད་མས་སྒྲིབ་བྱ་ལ་
 བྱ་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 མཚན་མ་ལ་འཇིགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཤེད་མ་རལ་གྱི་གདེངས་པ་ལྟར་ཤེས་
 སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་ཡིན་
 དགོས་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དང་སྐྱ་གདུང་གི་མཚན་ཉེན་
 ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་
 དཀོན་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་རྒྱུ་
 ལས། ཐ་སྙད་པ་ནི་སྐྱ་གདུང་གི་མཚན་ཉེན་དང་། སྐྱ་གཟུགས་དང་། མཚན་ཉེན་
 དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཞིར་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་ལ་
 སངས་རྒྱས་དཀོན་མཚོག་གིས་བྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་

དང་། དག་ས་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དགོས་དབང་གིས་རང་ཉིད་
 སངས་རྒྱུ་སྤྱུལ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་
 རྒྱུ་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་རྒྱུ་
 ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་དགོ་འདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་
 རྟེ། དེ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱུ་གྱ་ཐ་སྙད་པའི་སངས་རྒྱུ་ཏེ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་
 རྒྱུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྟེ། དར་རྟེན་ལས། ཉེ་རྒྱ་
 དག་ས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་བྱུ་པའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་འཆད་པར་། ཐོགས་འགེལ་དུ།
 གཟུངས་རྒྱུ་གྱི་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་རྒྱུ་ས་
 པར་སངས་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱར་བ་སྤྱོད་མའི་ཆོགས་ཤིན་
 ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་འགེལ་
 ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ནི། རས། མདོན་པར་རྒྱུ་ས་པར་སངས་རྒྱུ་པ་
 ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུད་པ་ལས་ཀྱང་
 རོ་། རྟེན་ལང་། ཀུན་རྒྱུ་པའི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་དགོ་འདུན་
 དཀོན་མཆོག་གིས་བྱུ་པར་ཐལ། ཀུན་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱུ་ལ་དེའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་ཁྱགས་སོ་སྟེ་དང་དགོ་སྤྱོད་བཞི་སོགས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དགོངས་རྒྱུ་ལས། ཐ་སྙད་པ་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་རྟེ།
 རྟེ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གོ་སྟེ། །

རང་ལྷགས་ལ། རྒྱུ་ས་གསུམ་སོ་སོའི་རོ་བོ་དང་། རྒྱུ་ས་སྟེའི་རྣམ་བཞག་
 དང་། ཀུན་རྒྱུ་དང་དོན་དམ་པའི་རྒྱུ་ས་ཀྱི་བྱུ་པར་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ས་འབྲས་
 རྒྱུ་ས་ཀྱི་བྱུ་པར་དང་། རྒྱུ་ས་སྤྱུ་འགོ་ཚུལ་དང་ལྟ་། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་
 སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྟ་པའི་རྒྱུ་ས་མཐར་ཐུག་ སངས་རྒྱུ་དཀོན་
 མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་

ཏན་ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་བདེན་པར་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྒོ་
 བུར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འབད་ཚུལ་ཞི་བའི་ལྷན་གྲུབ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་
 པའི་སོ་སོ་རང་རིག་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་། རང་དོན་ཆོས་སྐྱ་
 རྟེ་བཞི་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རིག་པའི་མཁྱེན་པ་ལུན་ཆོགས་དང་། ལྷག་བསྐལ་སྤྱོད་
 ཕྱིར་སྟོན་པའི་བརྟེ་བ་ལུན་ཆོགས་དང་། ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཕྱིར་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་
 ལུན་ཆོགས་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱ་རྟེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་
 མེན་པ་། རྟེ་མཁྱེན་དང་བརྟེ་དང་རྣམ་པར་ལྡན། རྟོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཉིད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་བཤད་ནི། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་པ་
 ཡི། ཁེས་པ་ནས། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན། ཁེས་སོ། རྟེ་བྱེ་ན། རང་
 དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབས་གཉིས་དང་། སྐྱས་བརྗོད་ཀྱིས་ཀུན་རྗོད་དང་།
 དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ས་ཁོ་ནར་ཡོད། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བུང་བདེན་པ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། སྐྱ་རྟོག་གིས་མཐའ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་
 གཉིས་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་ནས་མེད་པ་དང་། བདེན་འཇིན་ནམ་ཚུལ་མིན་ཡོད་
 བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་དང་བཞི་སྟེ། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རང་གི་སྤང་བྱས་དག་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་
 པའི་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
 བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་
 བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གང་ཞེ་
 ན། བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 མེད་པ་ཉིད་དང་། དག་པ་དང་། མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་

བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རིག་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་
 པའི་སྐྱོ་སྐྱོ་རང་རིག་དང་། རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཞི། ཆགས་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བ་
 དང་། ཐོགས་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དམན་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། གྲོལ་བའི་
 ཡོན་ཏན་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དར་རྟེན་ལས། འོན་བརྒྱད་པོ་ཇི་
 ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རིག་པ་དང་། སྐྱོ་སྐྱོ་རང་གིས་རིག་པ་དང་།
 ཆགས་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཐོགས་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་།
 དམན་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། སྐྱེ་གཉིས་བགྲངས་པས་རིག་པ་དང་།
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོས་འཛིན་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཡང་
 སྐྱེས་བཟོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་འོན་དམ་པ་སྐྱོབ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་འགོག་ལམ་རྣམས་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་པ་འཕགས་པ་སྐྱོབ་པ་རྣམས་དང་། ཐ་སྙད་པ་ལྡར་བཤད་པའི་སྐྱེ་
 སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འོན་ནི་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དཀོན་མཆོག་ཅེས་བཟོད་
 པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་དང་། དྲི་མ་ཅི་རིགས་
 མེད་པ་དང་། འདོད་འོན་སྦྱོལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལ་དགོ་བས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དང་། མཆོག་ཉིད་དང་། སྟོད་སྦྱང་སྐྱེས་ཀྱིས་མི་
 འགྱུར་བའི་བྱད་པར་དུག་དང་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་
 ལས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་
 གྱི། །རྒྱན་འགྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་
 ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། སྐྱབས་གསུམ་སྐྱེའི་རྣམ་བཞག་ནི།
 སྐྱབས་གསུམ་དུ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་
 གསུམ་དང་། སངས་རྒྱུ་སྐྱེས་ལ་བསྟེན་བཀུར་སྐྱེས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་འདོད་པའི་
 གང་ཟག་གསུམ་དང་དུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དབང་བྱས་ནས། སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་

བྱིར། གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱིར་
 བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིར། ཁྱེས་པ་ནས། ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་བྱིར། ཁྱེས་
 བྱང་། ལམ་གྱི་བཤོད་པ་མཐར་ཐུག་པར་མ་རྫོགས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ས་
 མཆམས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤང་བྱིར་
 བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིར། ཁེད་བྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཁོས་རྣམ་
 གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས་། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འདིས་སློབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་
 སློབ་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་
 ཀྱང་སྤྱིར་བཤད་ན་མཆན་ཉིད་དེ་ཐོབ་པའི་བྱིར། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཆོད་ཀྱི་
 སློ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་བྱིན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་། འཇིགས་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་ཁྱེས་པ་དོན་གཅིག ལམ་
 མམ་དགོས་དོན་མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པར་སྤང་ཞིང་། དོན་ལའང་དགོས་དོན་
 མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད། ས་མཆམས་མི་སློབ་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
 དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། བྱབ་པ་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཅན་བྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སློབ་
 པའི་ཆོགས་སམ་དགེ་འདུན་ཡང་ལམ་དེར་སླེབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་བྱིར། ཁྱེས་དང་།
 ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དོའི་ཆོགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པར་དག་པ་
 མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དང་། བདེན་
 པའི་སྐྱབས་དང་། མི་སྐྱ་བའི་སྐྱབས་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས།

སྐྱོབ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱབས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཉམ་པ་མི་
 ཟད་པས་སྐྱབས། ཏྲག་པའི་སྐྱབས། གཡུང་བྱང་གི་སྐྱབས། འོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
 རི་གཅིག་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མུ་ཞེས་པ་མཐའི་མིང་དང་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་མི་ཟད་པས་སྐྱབས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་རེ་རེའི་གནས་སྐབས་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་མི་ཟད་པ་དང་། ཏྲག་པའི་སྐད་དོད་བདེན་པར་བཤད་པ་མང་བས་
 བདེན་པའི་སྐྱབས་དང་། མི་སྐྱ་བའི་སྐྱབས་དང་། གཡུང་བྱང་གི་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་
 པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་ནི། གཅིག་ལ་མཆོན་
 ར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་རང་རང་གི་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་སྐྱབས་
 དང་། དེའི་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱའི་སྐྱབས་གསུམ་དང་།
 འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་མོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་མཛོན་པར་
 རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བརྟེན་པར་བྱ་ལ། འོན་མཛོན་
 པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་དེ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་གཟིངས་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐོགས་འགེལ་ལས། དེ་ཡང་
 ལམ་ལ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ན་གཟིངས་ལྟ་བུའོ། ཞེས་
 བཤད་དོ། ཞེས་དང་། རྒྱུན་ལས། འོན་ཤེས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། གཟིངས་
 དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན། ཞེས་སོ། སྐྱོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། གཟིགས་དོར་བྱི་མ་
 མཐའ་དག་མེད་ཀྱང་འོན་ལ་གཉེན་པོས་བྱི་མ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པས། དེར་སྤང་
 དེས་སྟོང་ཆོགས་པའི་རྒྱུན་པ་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
 བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་སོ། གཏན་པའི་སྟག་མེད་མུང་འདས་ཆོས་ཅན།

གཏན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། རགས་པའི་སྐྱུག་ཀྱན་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཅི་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཏན་གྱི་སྐབས་མཆོག་
 མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་ཅི་མ་གྱིས་རབ་ཏུ་
 སྤྱོད་ལ། མེད་པ་ནི་སྐབས་སམ་སྐབས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གཏན་གྱི་སྐབས་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་། དེས་འབྱུང་ཆོལ་བ་དང་། སྐབས་ཆོལ་བ་
 གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་ཙ་བར། འཇིགས་དང་བཅས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐབས་སུ་སྤང་བ།
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཆོལ་བ་སློབ་པ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སློབ་
 པའི་ཕྱིར་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་
 པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དང་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་། ཁས་སྒྲངས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་འཁོར་ཅི་རིགས་དེ། སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས།
 ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་དང་ཁས་ལེན་རྟོགས་དང་བེལ་གཞོན་པར། །དེ་བའི་རང་བཞིན་
 དོན་རྣམས་བཞི་ཡི་བྱུང་པར་གྱིས། །ཐེག་པ་མཆོག་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་སྐབས་རབ་
 སྤང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྐབས་སུ་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུད་པར་བཤད་པ་དང་། སར་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ལས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་བཅེ་ཞིང་། །བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་མོས་ན། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །མདོར་བསྐྱེད་སྐབས་སུ་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས། །བདག་དོན་མ་ཡིན་
 གཞན་དོན་དུ། །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བྱེད་ན། །ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་སྤང་བ་
 ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་མི་ཕྱོགས་

དང་། །དཔང་དང་ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་གྱིས། །བརྒྱན་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཚེ་ལ་
 བ། །དེ་ནི་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྐྱབས་འགོ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱང་མང་དོགས་ནས་མ་སྒྲིམ། སུན་མོང་པ་དང་
 བལ་པ་གོ་བར་ཟད། དེས་ན་སྐྱབས་འགོའི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དར་རྒྱུ་ལས། སྐྱབས་འགོ་འདི་ལ་གོ་བ་
 ལེགས་པར་ཆགས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱབས་
 འགོ་བྱས་པའི་ཡོན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྐྱབས་འགོ་ནི་རྒྱ་ཚུང་རྩ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲ་མ་གོ་ནས་རྩ་བོ་
 དང་ཤེད་བར་བྱར་བ་དང་། མཁས་པར་སྒྲུབས་པ་ལ་ལས་ཁོངས་སྐྱབས་འགོ་ལྟུང་
 བྱས་ནས་སྐྱབས་འགོ་རེ་ཅམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་ནི་སྤྱན་གཏམ་གསལ་
 བར་བཞུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དར་རྒྱུ་ལས། ཁ་ཅིག་ཉམས་ལེན་དེ་ཅམ་མི་བྱེད་
 པའི་ཁོངས་སྐྱབས་འགོ་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྤྱན་པོ་འབའ་ཞིག་གི་གཏམ་
 མོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཉོན་མོངས་ནས་ཐེག་
 དམན་གྱི་བར་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཏྲག་ཏུ་
 ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱན་དང་། ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཤྭ་དང་
 འཆི་བ་དག་ལས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ཕྱིར་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུངས་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་འགལ་བར་ཐལ། གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱ་སྐྱབས་དང་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་ན།
 རྒྱ་སྐྱབས་པ་ཤྭ་བྱུ་བ་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་སྤྱང་བྱེད་དང་ང་ལས་ཅུའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་
 གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱ་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ན་དེའི་
 འབྲས་བྱ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ཚྲགས་ལམ་པའི་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ལམ་བདེན་གཉིས་ཚེས་ཅན། འོན་
 དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། འོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འོན་དམ་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་དང་།
 འོན་དམ་པའི་ཚེས་དགོན་མཚོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚེས་
 དགོན་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་འོན་དམ་པའི་དེ་གཉིས་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་
 པའི་སྐྱབས་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་འོན་དམ་པའི་
 སྐྱབས་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་འོན་
 དམ་པའི་དགོ་འདུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གང་ཞིག འོན་དམ་པའི་ཚེས་དགོན་
 མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱས་པ། རྣ་ཚྲགས་ལས་ཉོན་མུ་སྤྱིན་འཛིན་བྲིས་གང་། །

སྐྱེ་ག་ན་འཆིའི་སྤྱོད་ཆེར་འབྱུག་པའི། །

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་གལ་བྱེད་སྐྱབས་གསུམ་གྱིར། །

རབ་ཞུགས་སྐྱ་གསུམ་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐྱས་མད། །

རྒྱ་བོད་དྲན་དབང་བྱེ་བས་བཤོད་དཀའི་གནས། །

གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལྷགས་མང་རྒྱ་གཏེར་ཚྲགས། །

མཐོང་ཡང་ངོམས་མིན་དངོས་བརྒྱུད་བྱི་ད་རའི། །

སྤྱིང་བཤོད་མཁྱེན་གསུམ་ནོར་བུ་ཐོབ་པ་འདི། །

མི་ལམ་མིན་ནམ་བསྐལ་པ་དུ་མ་རུ། །
 ཀླང་གཉིས་མཆོག་གྱུར་དེད་དཔོན་བསྟེན་ནམ་མཆར། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྐབ་པར་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐྱོན་ལྡེ་ལ་འདོམས་པ།

༥ གསུམ་པ་སྐབ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མངོན་གྱུར་སེལ་བ་དང་། ལམ་བྱད་པར་ཅན་སྐབ་པ་དང་། སྤང་བྱའི་ས་བོན་
 སེལ་བར་གདམས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྐབ་པ་མི་ཉམས་པ་དང་། འཕེལ་བ་
 དང་། ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྷུང་བའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་གསུམ་འཆད་པར། ཚུ་བར་།
 མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་དང་།
 འགྲེལ་བར། བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་པ། ནས། གདམས་ངག་དང་། ཞེས་གསུངས།
 གཉིས་པ་ལམ་བྱད་པར་ཅན་སྐབ་པའི་གདམས་ངག་ལ། སྐབ་པར་རང་དབང་དུ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐྱོན་ལྡེ་ལ་དང་། སྐབ་པ་གྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་ཤེས་དྲུག་
 ལ་འདོམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུ་བར། སྐྱོན་ལྡེ་དང་ནི། ཞེས་དང་། འགྲེལ་
 པར། ཤའི་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱང་བའི་སྟའི་དང་། ཤེས་རབ་དང་།
 ཆོས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོན་གྲངས་རིམ་བུ་བཞེན་དུ། སོགས་བྱང་། འཕྲོས་
 སྒྱུར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་
 སྒྱུད་པའི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་ལྡེ་
 བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་ཚུ་འགྲེལ་འདི་དག་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། དུམ་བར་པ་ལས།
 ཤའི་མིག་གིས་། ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་
 མདོ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་ལྡེ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་ལྡེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་

དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་ཅེས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་བྱེད།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། རོ་བོ། ས་མཚམས་གསུམ་ལ་དབྱེད་ན། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་མཐོང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་རིག་པ་དེ། ཤའི་སྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིན་སྟེ་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིག་པ་དེ། སྟེ་སྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་སྐྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་བྱེད། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེན་ལྡ་ག་ཡོད་པའི་བྱེད་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས། སྐྱེར་སྐྱེན་ལྡ་ག་སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བར་རྩོ་རྩེ་གཅོད་པ་ལས་བཤད་ཅིང་འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛམས་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེན་ལྡ་ཡོད་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

འདོད་ན། སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་མི་མཐོང་བར་ཐལ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱེད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་བྱེད་ཏེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་སྐྱེན་ཡིན་ན་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱེད། འདོད་ན། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཅམ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཤའི་མིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱེད། དེར་ཐལ། ཤའི་མིག་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་

བརྒྱུ་མཐོང་བ་དང་། ལུས་བརྒྱུ་མཐོང་བ་ནས། རྟོང་མཐོང་བ་དང་། འཛུལ་སྒྲིང་
 མཐོང་བ་དང་། རྒྱུང་གཉིས་མཐོང་བ་ནས། རྟོང་གསུམ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་
 གྱི་ཤའི་མིག་གི་བར་མཐོ་དམན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས།
 བྱང་ཆེན་གྱི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཆོད་བརྒྱུ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ནས། རྟོང་གསུམ་
 པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་ཤའི་སྤྱན་དང་། ལྷའི་སྤྱན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
 ཅན་དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་གྱེན་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 རྟེ། དེ་དབང་ཤེས་གྱི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་མདོ་ལས་དྲུག་མོང་མ་
 ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 མེ་རུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སངས་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཡི་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩི་རྩེ་གཙོང་པ་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའ་སྟམ་མམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཙོམ་ལྷན་འདས། དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་
 མངའ་འོ། །ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་གྱི་སྤྱན་མངའ་འོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར། མདོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ཆོས་གྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་
 པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་ཤའི་
 མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤའི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 ན་དྲུག་སངས་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བྲག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་དྲུག་ཏེ། འདྲོད་མེ་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་རུས་གྱི་བཅའ་པོ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྩམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་ན་བཅའ་པོས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་
 སྤྱ་རབ་བསགས་པའི་ལྷས་ནི་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་།
 གསེར་འོད་ལས། སྤྱི་ལ་རུས་པ་བྲག་མེད་ན། །རིང་བསྐལ་ཡོད་པར་ག་ལ་

འགྱུར། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མདོ་དྲངས་
 ཟེན་ཏོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བའི་ཤའི་སྤྱན་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ཐག་
 རིང་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། སྤྲ་བ་རྣམས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་
 ཤའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱས་པ་ལ་བྱུང་པར་ཐལ། ཤའི་མིག་གིས་དེ་
 དག་མི་མཐོང་ལ། ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་བའི་བྱང་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 ལས། གང་ཕྱིར་ཤ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། ཐག་རིང་གནས་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། སྤྲ་
 བ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལྟ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད། ཁྱིམ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་བར་བཤད་པས། ཤའི་མིག་ཤེས་
 ཅམ་དང་ལྟའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། དོན་གྱི་རྣམ་ལ་སྟོས་མེད་ན། བར་ཆད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། དབང་
 སྒྲིབ་སྟོ་ནི་སྒྲིབ་ར་འགྱུར། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་། མིག་ཤེས་པལ་པ་
 རང་ཉིད་སྒྲིབ་རང་གི་གཟུང་དོན་ལ་མི་སྟོས་ན་རི་བོ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་
 པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྤྱན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མིག་དབང་པལ་པ་མིན་པའི་མིག་དབང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་
 བདག་སྤྱན་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིན་དུག་དང་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་
 ཀླང་པ་བསྒྲུལ་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཤའི་མིག་གྲུབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་ཀླང་པ་བསྒྲུལ་པའི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་
 གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་མིག་གྲུབ་པ་ནི་ཤའི་སྤྱན་
 དང་། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་། འདིས་འདོད་པའི་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་ཤའི་མིག་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཆད་བཞུན་པ་ཡིན་པས་ཆངས་པའི་
 འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ལས། མིག་གིས་

གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། ཁྱེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་
 མའི་མེད་གིས་འདྲི་ལྟ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། འདྲི་པའི་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེའི་མེད་གིས་དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་གཟུགས་སྒྲུབ་ཡུལ་ལྗེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་
 གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཤེའི་མེད་
 གོ་ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པད་དཀར་ལས་ཀྱང་། ལྷན་པོ་རི་རབ་
 ཐམས་ཅད་དང་། ཁོར་ཡུག་ཀྱང་ནི་དེས་མཐོང་སྟེ། རི་གཞན་གང་དག་གྲགས་
 པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་དག་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར། འོག་དུ་མནར་མེད་དཔལ་བར་
 ཐུག་སྟེང་དུ་སྟོང་པའི་ཆེར་གནས་པ། བཟུང་བ་དེས་ནི་ཀུན་མཐོང་སྟེ། ཤེ་ཡི་
 མེད་ནི་དེ་འདྲ་འོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེའི་སྐྱེས་གྱིས་དཔག་
 ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མཐོང་བ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེའི་སྐྱེས་ལ་བྱེད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཤེའི་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེའི་
 སྐྱེས་དམར་བས་ཀྱང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་མ་མཐའ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟར་དུ་
 འདྲི་པ་དགག་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟེའི་མེད་ཡིན་ན་སྟེགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟེའི་སྐྱེས་ལ་དེ་ལྟར་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེའི་སྐྱེས་གྱིས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་
 རྣམ་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་སྟེའི་མེད་གི་ཡུལ་ཤེས་ཀྱང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་རྣམ་
 འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་སྟེའི་མེད་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེའི་སྐྱེས་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་སྟེའི་མེད་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། སྟེ་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མེད་མི་ཤེས། ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྟེ་བ་ཤེས་

པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ལ་ལས་རང་གནས་པའི་སྤྱིང་
 ཅམ་ལས་མི་མཐོང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། འོ་ན། མདོ་ལས་
 མནར་མེད་ནས་འོག་མེན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་དང་ཡུལ་སོགས་ཤེས་པ་གཅིག་
 དང་། ཡང་ཕྱོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་
 སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་བྱབ་པ་དང་།
 སྤྱིང་རེ་ཅམ་ལས་མི་ཤེས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷའི་སྤྱན་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་མ་མཐའ་
 དང་ཡ་མཐའ་བརྒྱང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས།
 ཉིང་ངེ་འཛོན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་པ་ནས། ལྷའི་མིག་
 གོ་ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷའི་སྤྱན་ལ་རུས་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་
 བརྩའི་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དེ་ཤེས་པ་གང་
 ཞིག་སངས་འཕགས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་དང་། མཛོད་སྤྱོད་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱན་ལྷའི་
 ཡུལ་གཟིགས་པ་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པའི་ས་བརྩའི་ཡོན་
 ཏན་བཤད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསལ་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་
 འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཁེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོན་ཤེས་
 སོགས་ལ་མི་སྤྱང་བའི་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཅམ་གྱི་ཕྱོགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་
 སྤྱང་བ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྷ་མི་ལས་མང་བར་བཤད་པས་འཇིག་རྟེན་གཅིག་གི་ཡང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ལྷའི་མིག་སེམས་ཅན་ལ་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུངས་ཀྱི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་སྤང་བར་གྱུར་པ་དག་དང་།
 ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་མིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་
 པའི་ལྷོ་མེད་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་ན་
 སྤང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་སྤང་བར་
 གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་མང་གི་ སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་
 དང་མི་རྣམས་ནི་དེ་སྤྱོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དུ་མ་ལ་ཞིབ་
 ཆ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་སུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་
 དྲངས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གཙུག་རྟེན་
 གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་སྤྱོད་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 མཚན་རེ་རེས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟིགས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ལྟར་
 ནའང་དབང་པོའི་སྟོར་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གཟིགས་སོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟིགས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་
 སོགས་ཀྱི་ཡུལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས་ཀྱང་། དབང་པོའི་སྟོར་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་པས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་པས་ལྷོ་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་
 བཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་སྤྱན་ལྷོ་མེད་འཛོག་
 ཚུལ་འདི་ལེགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤའི་སྤྱན་དང་ལྷོ་མེད་སྤྱན་
 གཉིས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། འབུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་
 ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤའི་སྤྱན་

མོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤའི་སྤྱན་དང་ལྷའི་སྤྱན་གང་རུང་
 ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤའི་སྤྱན་ཡིན་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
 འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་མཐུན་འདོད་ཅིང་རྣམ་
 སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མཛོད་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་འདུ་ཆེན་པོ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚྭ་གས་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བཟུན་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་
 ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རྩས་
 ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ལྷའི་སྤྱན་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྟེན་བ་བསྒྲུབ་པའི་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ལྷའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། ལྷའི་སྤྱན་ནི་ལྷའི་མིག་
 དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་ལམ་ཞིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྩུ་འཕུལ་གྱི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་
 བུ་ལོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། སྤྱན་ལྷ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚནས། རྒྱ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། རང་རྒྱ་ཕྱིན་དུག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྟེན་བ་
 བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རང་ལྷལ་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་མིག་
 དབང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་རང་ལྷལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་
 སྟོགས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ།
 ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་བཟུན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་དཔག་
 ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་མཐོང་བའི་བར་བརྒྱ་གསུམ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པར་འཇུག་པའི་སངས་

རྒྱུ་གྱི་ཤའི་སྤྱན་དང་བརྒྱ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གསེར་འབྲེང་ལས།
 བྱང་ཆེན་གྱི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ། ལྷུ་མ་བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། ལྷ་བརྒྱ། རྟོང་། འཛམ་སྒྲིང་། སྒྲིང་
 གཉིས། སྒྲིང་གསུམ། སྒྲིང་བཞི། རྟོང་དང་པོ། རྟོང་གཉིས་པ། རྟོང་གསུམ་པའི་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 གྱི། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་གནས་གྱུར་པའམ་རྣམ་པར་དག་པས་
 དུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །དོན་ཀྱན་འཇུག་དང་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་
 ལས། དབང་པོ་ལྷ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དབང་པོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་ལྷ་ཐམས་
 ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། མིག་སོགས་རེ་རེ་ལ་
 ཡོན་ཏན་རྟོང་ཉིས་བརྒྱ་འམ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མངའ་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། པད་དཀར་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་འཛོལ་པའམ་གྲོག་པའམ་རྟོན་
 པའམ་ཡི་གེར་བྲི་བ་ཡང་རུང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེས་མིག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བརྒྱ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྣ་བའི་ཡོན་ཏན་རྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་ཡོན་ཏན་རྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་རོ། །ལྷས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་རྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་སྒྲ་ལྷས་
 གསུམ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ལས་མ་བྱུང་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་པད་དཀར་དང་
 གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་གསུངས་པར་བཤད་ཀྱང་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུངས་
 རྒྱལ་གྱི་མདོར་གྲངས་མི་སྤྲང་ངོ་། །རང་གི་བདག་རྒྱུན་སྤྱི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་
 ཅན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་མདོར་སྤུལ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོན་ཏེ།

བདག་རྒྱུན་གྱིས་ལམ་ལ་མིང་ཆགས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མཁའ་དེ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན་
 འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་དེ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་དངོས་
 བཅགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད། འདིའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དེ་ལའང་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲོན་ཕྱིན་དུག་དང་རྩ་འཕྲུལ་རྟེན་པ་
 བསྒྲོམ་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲེན་གྱི་ལྷའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུན་
 བྱས་ཤིང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་དང་། བསྒྲོམ་པའི་མཐུས་
 ཐོབ་པའི་ལྷའི་སྤྱན་འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་དང་། དེའི་སྒྲོམས་འཇུག་སོགས་མཐོང་བ་
 གཉིས་སོགས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ལས་ཀྱི་
 མཐུས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་མིག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་ཐོབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རང་གི་
 བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་
 ལྷངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་
 དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྒྱ་ས་བཅུའི་བཅུ་དང་། འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གཉིས་ཡོད། རང་གི་
 བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་སྤྱན་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་
 པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། གཞོད་འཛམས་ལས། གནས་དང་
 གནས་མིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 མིག་གོ་ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་
 ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟ་ཇི་
 རྟེན་གྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱན་
 དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་གྱིས་དབྱེ་ན་དག་

བ་ས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་སྤྱན་རླུང་པ་དང་དྲོ་རླུང་གྲུ་ཐོབ་པའི་
 རྣམ་མཁུན་གཉིས་ཡོད། གཉིས་པ་སྤྱན་རླུང་སྤྱན་རླུང་པ་མཆོམས། ཤའི་སྤྱན་རླུང་ཆོགས་ལམ་
 རྣམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་སྤྱན་གསེར་འཕྲུང་ལྷའ་ན་
 ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་རྣམ་སམ། རྣམ་བཤད་ལྷའ་འདྲིའི་བསྟན་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་ཆོགས་ལམ་རྣམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་ཆོགས་ལམ་རླུང་ཐོབ་རྣམ་
 དང་། དེ་གསུམ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
 དངོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། རླུང་ཐོབ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་དང་གསེར་འཕྲུང་
 ལྷའ་ས་བདུན་པ་རྣམ་སམ། རྣམ་བཤད་ལྷའ་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། གསུམ་པ་
 སྤྱན་རླུང་རྒྱ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་མེག་ལྷ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་
 དང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 གསེར་འཕྲུང་ལས། ཕྱིན་དུག་ལ་སྤོབ་པ་དང་། རྣམ། རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱ་པ་བསྐྱོམ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཚུང་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། མེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་པའི་
 ཤའི་སྤྱན་ལ་སྤྱོད་གསུམ་མཐོང་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་པ་གསུམ་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱན་ལ་དབང་པོ་དང་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། ཆོགས་ལམ་པའི་ཕ་མ་ལས་སྤྱོད་པའི་ཤའི་མེག་གིས་དེ་ལྷའ་
 མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་མའི་དགོ་བའམ་ཆོ་འདྲིའི་
 བསྐྱོམ་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་ཀྱི་མཐུས་ཤའི་མེག་སྤྱངས་
 པའམ་དག་ན་དེ་ལྷའ་མཐོང་བའི་བྱིར། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤའི་མེག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། ཞེས་དྲིས་པ་དེའི་
 ལན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་དག་ཚུལ། པད་དཀར་ལས། དེའི་ཕ་དང་མ་ལས་
 བྱང་བའི་ཤའི་མེག་ཐ་མལ་པ་དེ་ལྷའ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མེག་གི་དབང་པོས་
 སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱི་ནང་བྲག་དང་ནགས་

ཚལ་སྟུག་པོར་བྱས་པ་དང་། འོག་དུ་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
 པོ་ལ་སྟུག་པ་ཡན་ཆད། རྟེན་དུ་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོར་སྟུག་གི་བར་དུ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་ལ་གདམས་ངག་ཡངས་པ་
 ཐོབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་ལམ་ཆེན་པོ་ན་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྟུག་ལོ་
 ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་ལ་སྦྱན་པ་སྦྱན་པར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་སྦྱན་
 གཉིས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་
 སྦྱན་ནང་གི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་སྦྱན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
 བྱེད་ཀྱི། སྦྱན་པར་སྤང་བ་དང་དེའི་ནང་གི་གཟུགས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 ཁོ་རང་གིས་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་སྦྱིབ་པ་དང་སྦྱན་ཁྲོད་དུ་གནས་
 པའང་མི་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱས་སུ་མ་ཟད་སྟོའི་སྦྱན་པལ་པས་ཀྱང་སྦྱན་ནང་གི་དེ་སོགས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱ་བ་ལས། སྟོའི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་བསྐྱན་དུ་ཡོད་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་དང་།
 སྦྱན་ཁྲོད་ན་འདུག་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་། སྦྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་ཡང་སྤང་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྟོའི་མིག་པལ་བ་ཡིན་
 རོ། །གཞན་ཡང་། བསྐྱ་བ་ལས། ལ་ལའི་མིག་ལ་ནི་སྦྱན་ཁྲོད་ན་ཡང་གཟུགས་
 སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱི་བ་སྟུག་གུང་
 སོགས་མཛོད་ལྟར་མཆོན་དུས་སྦྱན་ཁྲོད་ན་འང་སྦྱན་པ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་
 སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
 སྦྱན་ཁྲོད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ངེས་རྩ་འགྲེལ་དང་མདོ་
 དུ་མས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡིན་
 ན་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་
 བསྐྱན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་དེ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྐྱ་བ་

ལས། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཡུལ་
 ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
 པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྱུ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྒྱུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུ་གྱི་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་
 འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་དགོངས་འགྲེལ་སྐྱེས་ལས།
 ཕར་ཕྱིན་ལྗེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་ལགས། སྒྱུ་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་འཛིན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བྱ་གཞན་ཡང་
 ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་འཁོར་སྐྱུར་གྱི་སྟེང་མིག་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་སྟེང་མིག་གྲང་
 སྐབས་འདྲིར་དེ་མིན་པ་དེས་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་
 སྒྱུ་ལྗེ་མེད་པར་ཐལ། ས་མཚམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གང་ཟག་
 ལ་ཡང་སྒྱུ་ལྗེ་གང་རུང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དག་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཨ་རྒྱས་། དང་པོའི་
 བག་ཙམ་སྟོག་ཆགས་པལ་ཆེར་ལ། །གསུམ་པའི་བག་ཙམ་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་
 ཞུགས་ལ། །བཞི་པའི་བག་ཙམ་དག་བཙམ་པ་ལའང་ཡོད། ཅེས་སོ། །བྱིས་པའི་
 རོལ་ཅིང་དག་མཐས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མིན་པ་ལགས་སོ། །

སྐབ་པ་སྐྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་པ།

༥ གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་མུར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མདོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་འདོམས་པ་
 རི། ཚ་བར། མདོན་ཤེས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་རྒྱལ་དང་། ཞེས་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་
 འཕྱལ་དང་། ལྷའི་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྒྲོན་གྱི་གནས་
 རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་དང་།
 ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མདོན་པར་ཤེས་པ། རས། མདོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་འདོམས་
 པ་དང་། ཞེས་བྱུང་། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དུམ་བར་
 བ་ལས། དུམ་འདི་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མདོན་པར་ཤེས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 འཐོབ་སྟེ། རས། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་རས། དགེ་སྦྲོང་སུམ་བུ་རྒྱུ་ཆོས་གོས་
 གྱོན་པ་ཕུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པས། བསྐྱལ་བ་རྒྱལ་ཅུ་ཅ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་
 བསྐྱལ་བ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྷང་
 བསྟན་པའི་བར་གྱི་མདོ་ལས། མདོན་ཤེས་རྒྱལ་བཤད་པའི་དོན་སྟོན་པར་ཅ་
 འབྲེལ་འདི་བྱུང་། དུམ་གྱི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། མདོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་འདོམས་ཚུལ་
 ཡོད་དེ་ཐ་སྐད་དུ་མདོན་ཤེས་རྒྱལ་གི་མཐུ་རུས་བསྐྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་
 གདོད་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞེས་འདོམས་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སེམས་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་
 མདོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོན་ཤེས་ལྷ་པོ་གང་རུང་
 གི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་ཁྱབ། ཟག་ཟད་མདོན་ཤེས་ཀྱི་
 སེམས་རྟེན་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་
 ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་དཀའ་ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བཟླགས་མི་ཟླགས་མེད་ལ་
 བརྟེན་ནས་མདོན་ཤེས་ལྷ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་
 དག་གིས་ལམ་རྣམས་སྟེ། ཁ་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་དཀའ་ལ་མུར་བ་དང་བུལ་བ་གཉིས་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་

བ་ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྱལ་སྤྱར་སྒྲ་ཚོགས་བྱེད་ནུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་
 ལྡན་དང་བཅས་པ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དེ། ལྷའི་རྣ་བའི་དེ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་ཐམས་
 ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་ཟེར་ན། མངོན་ཤེས་སྤྱར་པའི་ཤེས་རབ་
 ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། རྩས་མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་
 བཞིན་དུ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་དང་། སེམས་པ་སོགས་འཕེན་
 འོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་
 སྐྱའི་གསུང་ཡང་ཐོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་བདག་རྟེན་དུ་
 སྤྱར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
 ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
 ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འབྲེང་ལས། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་
 བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ཉན་རང་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བདག་དང་

མཚུངས་པ་དང་བདག་ལས་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྟགས་ཤེས་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདག་དང་མཚུངས་པ་དང་
 བདག་བས་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་སྟགས་པ་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་གྱི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཀྱང་བྱང་སེམས་མཐོན་པོ་དག་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་
 མཐུ་ལ་སྟགས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་སྟགས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སྟགས་པ་ཤེས་པ་ལ་
 ཐོགས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་མིག་གི་
 མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་ཆོ་འདྲིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་བྱལ། ལྷའི་
 སྤྱན་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་བླ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་
 བྱལ་སྟེ། དེ་དེའི་མངོན་ཤེས་དང་སྤྱན་གྱི་བྱང་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་དང་། ཞེས་དང་། མངོན་
 པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱལ། འདོད་ན། ཡོངས་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོ་
 འདྲིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོངས་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆོ་འདྲིར་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཆོས་
 ཅན། སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་དགོ་བ་བླ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བ་བླ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 སྤྲིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ བྱང་དེའི་དོན་ལྷའི་སྤྱན་
 གྱི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་ན་དགོ་བ་བླ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་
 ལྷའི་མིག་ཡིན་ན་ཆོ་འདྲིར་བསམ་གཏུན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཟེར་ནའང་། སྤྲུལ་ལྷ་རྟེན་འཕེན་ལ་དག་སའི་བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡང་ཆོ་འདྲིར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འཕེན་ནོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་སྒྱུན་ཡིན་ན་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་
 འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ལྷའི་
 མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་ཆོ་འདྲིར་བསམ་གཏུན་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་
 གཏུན་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷང་དོན་ཡིན་ཟེར་ནའང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བསམ་གཏུན་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུགས་
 ཅན་དྲངས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ལས་ཉོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་
 མེད། རྟོན་ལམ་འབྱུང་པའི་བག་ཆགས་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་སུ་
 ཟེན་ཀྱང་སྒྱུལ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་བྲས་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་
 པར་རྟོན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པའི་ངོ་བོ་དང་། བརྟེན་
 པ་མངོན་ཤེས་བཤད་པ་གསུམ་། དང་པོ་ནི། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྐྱེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། རྟེན་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 ན་བསམ་གཏུན་གྱི་ཉེར་བཟོགས་མི་སྒྲིགས་མེད་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་གྲུབ་ཤི། ཀུན་བདུས་ལས། བྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 གྲུབ་ཤི། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གིས་ལམ་རྒྱམས་སྒྲ། །ས་གཞན་དག་
 གིས་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་
 གཞིའམ་ཉེར་བསྟོགས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ངོ་བོར་འཕོས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་པར་དང་། ས་མཚན་སྒྲ།
 བྱེད་ལས་སྒྲ། དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐ་མལ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་
 ཤེས་དེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་མངོན་སུམ་བཞི་ལས་
 ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་དེ། ལྷའི་རྩ་བའི་
 དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་དེ། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་དེ། ལྷའི་མིག་གི་དེ། ཟག་
 ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་རྒྱག་ཡོད། དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་
 གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུལ་སྐྱུར་ཏུ་མ་རུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་
 ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། རྩ་
 འཕྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་གཡོ་བ་དང་། རྩ་མ་མཐའ་ལ་
 སྟོད་ལམ་བཞི་དང་། སྟོད་ནས་ཁུ་སྐྱད་ནས་མེ་སོགས་རྩ་འཕྱུལ་ཡ་མ་བྱང་བརྒྱད་
 སོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་རྩ་མ་པ་ཏུ་མ་ཉམས་སུ་
 བྱང་བར་བྱེད་དོ། །རྩ་མ། ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་ཏུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་
 སྐྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །སྐྱིར་རྩ་འཕྱུལ་ལ་སྐྱས་བཛོད་ཀྱིས་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། སྟོན་བྱང་གི་
 དེ། སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་དེ། སྐྱགས་གྱི་དེ། སྐྱན་གྱི་དེ། ལས་ཀྱི་རྩ་འཕྱུལ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྩ་འཕྱུལ་གསང་སྐྱགས་སྐྱན་དག་དང་། །ལས་ལས་སྐྱེས་དང་
 རྩ་མ་པ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བྱི་ནང་གི་བསམ་གཟུགས་ཐོབ་

པའི་རྩ་འཕུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་མྱེང་བའི་ལྷ་གས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱ། བཞི་པ་ནི།
 ལྷ་ལྷ་འགའ་ཞིག་བཅིངས་པས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱ། ལྷ་པ་ནི། བར་དོ་དང་།
 ང་ལས་རྩ་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་
 བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམས་འབྲུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་
 པའི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་བའི་རྣ་དབང་གིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་རང་ཡུལ་སྤྱི་
 སྤྱོད་པ་ལས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ལྷ་འི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འི་རྣ་བ་
 མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལྷ་འི་རྣ་བའི་ཁམས་རྣམ་
 པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པའི་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་ཐོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། མི་ལས་འདས་ཞེས་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། མི་ལས་འདས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་གྱིས་སྤྱོད་པ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་
 བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་དེ་འབྲེལ་བ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་སེམས་
 ཅན་པ་རོལ་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། བཞི་པ་
 ནི། སེམས་རྟེན་དང་དོ་བོ་དེ་ལྷ་བྱས་རང་ཡུལ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོན་གནས་དྲན་
 པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་པ་དེ། སྒྲོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྟེ་བ་གཅིག་དྲན་པ་ནས། བརྒྱ་དྲན་པ་སོགས་དང་། སེམས་
 གཅིག་དྲན་པ་ནས། བརྒྱ་དྲན་པ་སོགས་དང་། ཉི་མ་གཅིག་དྲན་པ་ནས། བརྒྱ་
 དྲན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལོ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་དྲན་པ་ནས་བརྒྱ་དྲན་པ་
 སོགས་ཡོད་པར་མདོ་དང་གསེར་འབྲེང་ལས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་

བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་བདག་རྒྱུན་སྟོམ་བྱུང་ལྟེ་མིག་དབང་ལ་
 བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ཕྱོགས་བཅུའི་བསྐལ་མ་བསྐལ་གྱི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ལྟེ་མིག་གི་
 མངོན་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། འདིའི་ལྟེ་མིག་ནི་སྟོམ་བྱུང་དང་། ལྟེ་སྤྱན་གྱི་
 བདག་རྒྱུན་གྱི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་གྱི་དེ་སྟོན་གྱི་དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྷང་
 ལས། མིག་འདི་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ལྷན་བསྐྱུས་པའི་ལྟེ་
 སྤྱན་གང་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་ཤེས་པས་
 བསྐྱུས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་སོ། །དུག་པ་ནི། སེམས་རྟེན་ལྷན་ལ། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་
 ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་
 པ་དེ། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་
 དང་འདིར་ནི་སྐྱེབ་གཉིས་མངོན་གྱུར་པ་ཟད་པ་ནི་བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་ལ་
 ཡོད་དེ། དག་ལྷན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་།
 ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མངོན་ཤེས་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་དང་འཇིག་རྟེན་
 པའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་རང་དང་མཉམ་པ་དང་འོག་མའི་སེམས་སོགས་ཤེས་ལ།
 བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱིས་སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པའང་ཐོགས་མེད་
 དུ་ཤེས་པར་གཞོན་འཇོམས་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། བཞི་བ། ས་མཚམས་ཡོད་དེ།
 དང་པོ་ལྟེ་མ་མཐའ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཡ་མཐའ་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་དང་། དུག་
 པ་ནི་མ་མཐའ་དག་བཅོམ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། ལྷ་པ། བྱེད་
 ལས་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དུག་གི་དང་པོས་གཞན་དད་པར་བྱེད། གཉིས་པས་
 སྐྱུས་བརྗོད་གྱི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་རང་གཞན་དགོ་བ་ལ་སྦྱར་བ་དང་
 བོགས་འདོན་པར་བྱེད། གསུམ་པས་གཞན་སེམས་རྟོགས་ནས་དགོ་བ་ལ་སྦྱར་

ཞིང་དེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྲིག་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད། བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ནི་
 རྒྱག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐར་འཛོལ་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཚྲིག་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀུན་བདུས་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་
 སོགས་དང་། ཉི་ལྔ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཚས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོད་པ།
 རྣམ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱ་འོས་པ་དང་། ལྷ་བསྟན་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་
 ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ལྷའི་བདག་པོ་གཞན་ལ་མར་མེ་བྱིན་པས་ནི་ལྷའི་མིག་ཅས་
 པ་རྣམ། ཚས་བྱིན་པས་ནི་ཟག་པ་ཟད་པའི་མདོན་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལས། ལྷ་མ་དང་བཞོན་པ་བྱིན་པ་
 དང་། །ཉམ་ཐག་བཀྱར་བར་བྱས་པ་དང་། །བཞོན་པས་སྒྲ་མ་བཀྱར་བ་
 ཡིས། །མཁས་པས་རྩུ་འཕུལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྣམ། ཡང་དག་ཇི་བཞོན་ཡོངས་
 ཤེས་པས། །མདོན་ཤེས་རྒྱག་པ་ཟག་པ་ཀུན་དུ། །ཟད་པའི་མཚོག་ནི་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚྲིག་སྐྱུར་ལམ་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ཚས་ཅན།
 ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མདོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རྣམས་ཏེ། དབང་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དང་
 དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་བདག་རྒྱུན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་
 རྟིང་པོ་ལས། གང་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་དོན་དམ་དུ། མིག་གི་དབང་པོས་བབྱུང་བ་
 མིན། །བསགས་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྤྲ་བཞོན་དང་། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་
 ཀྱང་། མིག་ཅས་བྱ་བ་ནི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མིག་སྟེ། དོན་དམ་པར་གསལ་བར་

མཇེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོག་གོ། །དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུས་པ་འདི་ལ་རང་
 གི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པའི་དགོས་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན། དེས་དེ་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཅ་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཅ་པོ་ཡིན་པས་དམིགས་ཡུལ་མེད་ལ་མཐོང་ཡུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཇེད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་
 ཡོད་ཅི་ན། གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱེ་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་ལྷགས་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གིས་
 གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་གསལ་བར་མཐོང་བར་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་
 ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བཟླ་བའི་ཕྱིར་མིག་ཅེས་བྱ་སྟེ།
 དོན་དམ་པར་གསལ་བར་མཇེད་པ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་བ་ལ་ནི་སྟོན་པར་མི་རུས་ལ།
 གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྤྱོད་མེས་
 སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་།
 མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན། ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱུན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འདོད་
 པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་བྱ་བྱེ་བ་ཐྲག་ཏུ་མ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་
 ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 སྟེ། དེས་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 དེ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་
 ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་བརྒྱའི་གནས་

དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་མིན་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནོད་འཛུལ་སྤྱོད་པ་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་
 དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་འབྲེང་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 སྤྱན་ལྔ་ཕྱེ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་
 ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་
 སྒྲིང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་སྤྱན་ལྔའི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གདམས་ངག་གི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་སྦྱར་ལམ་བཤད་པ།

རྒྱུ་མ་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་སྦྱར་
 ལམ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྩ་བར། དམིགས་པ་དང་ནི་
 རྣམ་པ་དང་། །ནས། བཅས་པ་དག་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས།
 འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་དབྱེད་གསུམ་། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་
 ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་།
 །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་བཤད་པ་དེ་འཆད་པར་འདི་

བྱང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ཚོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་
 ལས་བྱང་ཚོས་ལྔ་དང་། ངོ་བོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་དྲུག་གིས་
 བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པའི་བྱང་པར། རྣམ་པའི་བྱང་
 པར། རྒྱུའི་བྱང་པར་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་པར། གཟུངས་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
 བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་བྱང་པར་ལྔས་འཕགས་པ་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
 གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱང་པར་བྱས་ནས་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟར་དྲུག་གིས་
 ཀྱང་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་སྤང་ལས། ཇི་སྤང་དུ་བཤད་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ། རས། བྱང་པར་རྣམ་པ་ལྔའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། དམིགས་པའི་བྱང་པར་
 དང་། རྣམ་པའི་བྱང་པར་དང་། རྒྱུའི་བྱང་པར་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱང་
 པར་རོ། ཞེས་པ་རས། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གང་ལ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་གང་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་དང་། འདི་དག་གི་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་
 དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡང་སོ་སོར་བརྗོད་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་འདིར་ཡང་དོན་གྱིས་ཆེ་འབྲིང་གི་བྱང་
 པར་ཡང་བྱང་ཚོས་སུ་བསྟན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་འགྲེལ་པས་གསལ་
 བར་གསུངས་པས་། ཞེས་སོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་
 བཟོད་མཆོག་གཉིས་ངན་སོང་གསུམ་སྒྲིམ་སྟན་ཟ་མ་མ་ནིང་དྲུག་གི་ལྷས་རྟེན་
 ལ་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་གི་ལྷས་རྟེན་ལ་སྐྱེ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷས་རྟེན་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་
 སངས་རྒྱས་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བྱ་སྒྲོ་གྲོས་
 རབ་གཞོན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་སྤྱི་བྱ་
 བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱས་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་

རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྷའི་བྱ་བྱེ་བ་ཕྱག་
 བརྒྱ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་མེག་མཐོང་
 ལམ་དང་། རྩལ་མེད་པས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བསྟན་པར་གྱིང་རྟ་ཆེན་པོས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་བདུས་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མེག་རྩལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་
 སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
 གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྩལ་མེད་པའོ། །ཆོས་ཤེས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 གཟུགས་ཀྱི་ལྷས་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱར་ལམ་
 བཟོད་མཆོག་གཉིས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་ཆོས་
 མཆོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་
 དང་པོ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་དྲོད་དང་ཅེ་མོ་གཟུགས་
 ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སྟགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་བདེན་བཞིའི་
 བྱུང་ཆོས་གཞན་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དག་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོན་མངས་ཙམ་སྤོང་ན་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཆོག་ཀྱང་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
 སྟགས་སུ་བྱེ་ནས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་ཉི་ལྔ་ལས།
 དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་

རོ། གྲི་མེད་བརྩུ་བྱུག་གཞན་རྣམ་མེད། ཁེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཉན་མོངས་
 པའི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་འདི་
 ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་
 སྦྱར་ལམ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དེ་ལས་རྣམ་
 པའི་སྒྲི་ནས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་ལམ་
 གྱིས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱུག་སོགས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲི་ནས་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དེའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲི་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་
 སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཅིང་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཉན་རང་
 ལ་མེད། ཐབས་སྟོང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱང་མེད་པས་སྤིང་ཞིའི་མཐར་
 ལྷུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྟུང་པར། ཐབས་མེད་ཤེས་རབ་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་
 ལྷུང་། ཁེས་དང་། རྩ་བར། སྤིང་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། ཁེས་སོ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་
 རྩུ་མི་བྱེད། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་གྱིས་བྱེད་པས་དེ་རྩུས་བྱུང་པར་འཕགས་ཟེར།
 ཡང་ཁ་ཅིག རྩུ་མས་ཉེ་རྩུ་མི་བྱེད་ཕྱི་མས་ཉེ་རྩུ་བྱེད་པས་འཕགས་ཟེར། དེ་
 གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྦྱར་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་རྣམ་
 རྟོགས་གྱི་སྐབས་སྟར་རྟོགས་པར་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲིམ་པ་ཡོད། ཐེག་དམན་སྦྱར་
 ལམ་ལ་དེ་མེད་པའི་སྒྲི་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་
 རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ། ཁེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མ་
 ལུས་པ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པས་དད་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་པའི། ཁེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོག་མ་བཤད་པར་བདག་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པར་
 བྱེད་པ་སྒྲུན་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་ལམ་བཞི་ཀ་རྩུས་འཕགས་ཚུལ་མདོ་ལས་ཕྱོགས་
 གཅིག་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 འདི་ལས་གང་ལ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་

རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་
 པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་
 ཆེར། ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་རྒྱུའི་བྱད་པར་འཕགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་
 རྒྱུང་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་
 ཉིད་ཅན་གྱི་དྲོད་ཐེག་པ་གསུམ་ག་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ། ཞེས་པ་ནས།
 གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
 རི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོངས་
 འཛིན་གྱི་བྱད་པར་དེ་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ལྷན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་
 པའི་བཤེས་གཉེན་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཟེར། ལ་ལས། སྟོན་པ་མཆོག་སྤུལ་ཡོད་
 མེད་ཀྱིས་ཟེར། ལ་ལས་འཕགས་སེང་གི་ལྷགས་གཉིས་སྐད་ཟེར་རོ། །དེ་དག་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་
 ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཆང་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེ་མ་ཆང་བས་བྱད་པར་
 འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་ཞིང་འཕགས་སེང་
 གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་རྒྱུང་ལས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་ནི་
 ཐབས་མཁས་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དུམ་བར་པ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་
 ཐབས་མཁས་གང་ལགས། ཞེས་པའི་ལན་དུ། དུམ་བར་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོགས་
 ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །ནས། ཐབས་ལ་མཁས་པར་རིག་པར། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ཏུ་
 སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པས་ཡོངས་འཛིན་དང་པོ་ཐབས་མཁས་བསྟན།
 བྱང་ཆེན་མི་སྐྱག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གང་ལགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་

དུ། ཡུམ་བར་བ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་གང་དེ་ལས་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་དེ་
 མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་བསྡོར་བར་མི་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐད་དུ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས། ཞེས་པ་
 ནས། ཀྱན་དུ་སྐྱེག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་པ་དང་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ནས། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཀྱང་
 ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་པ་དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
 གྱི་ ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པས་དེ་
 དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགེལ་བ་ལས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་
 དང་། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་
 ལྡན་ཚུལ་དྲོད་ཀྱིས་ཉན་མོངས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་གཞན་མ་རྟོགས་།
 དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོས་རྣམ་བྱང་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས། བཟོད་པས་རྩིས་
 འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་། ཆོས་མཆོག་གིས་རྟོགས་པ་བཞི་པ་ལ་འཛིན་སྟངས་
 འགལ་བའི་སྒོ་ནས་གཞོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤིན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ནས། ཆོས་
 མཆོག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་

བྱད་པར་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ སྦྱར་ལམ་དང་
 འདྲིའི་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་མངོན་གྱུར་གཉིས་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་
 གཅིག་པ་དེ་ནམ་རྟོག་བཞི་ལྷན་པའི་དོན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་
 ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་པན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་
 ནས་ཁྱོད་དེའི་གཞི་དབྱེད་དང་། དེ་ཁྱོད་ལ་གཞི་དབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
 དང་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལུན་ཚུལ་བྱད། བྱབ་སྟེ། ལུན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱན་པོ་ཁྱོད་མིན་པ་ཕྱི་ནང་སྒྲ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ནམ་
 བཤད་ལས། དེ་དང་གཟུང་འཛིན་བདེན་ཞེན་གཉིས་ལུན་ཅིག་མི་གནས་འགལ།
 ཞེས་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུན་ཚུལ་དེ་གཏན་མི་རུང་བར་
 ཐལ། འདྲིའི་སྦྱར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་
 བཞི་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྤང་བྱེད་ཀྱི་སྤང་གཉེན་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་ཉམས་སྤང་མ་ཐུབ་བར་ཏུ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་དཀའ་བས། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་
 མངོན་གྱུར་པ་དྲོད་ལ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན། དེ་བཞིན་ཏུ་མཐོང་
 སྤང་ནམ་བུ་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་ཅེ་མོ་ལ་དང་། མཐོང་སྤང་རྣམས་འཛིན་
 མངོན་གྱུར་པ་བཟོད་པ་ལ་དང་། མཐོང་སྤང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་

བ་ཚེས་མཚེག་ལ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པས་རྟོག་པ་
 བཞི་ཉམས་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་
 རྟོག་པའི་འབྱེད་རྣམ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་དོན་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་པས་སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་དང་པོ་གཉེས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་རགས་རིམ་
 རྣམ་སྒྱུར་ན་མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་གཉེས་ཀྱང་དོད་ཅེས་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྦྱང་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་སྤང་དཀའ་སྤོང་གནད་ཀྱིས་དོད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་སྦྱང་པ་ཅམ་དུ་གཉེན་
 པོའི་སྟོགས་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས། དེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་དང་གཉེས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
 གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉེས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཐོས་བསམ་དུས་སུ་ཡང་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་དབྱེད་པ་དང་།
 སྤང་བྱར་བདེན་འཛིན་རགས་པ་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བས་སྤང་སྦྱང་གཉེན་པོ་འཆར་
 དཀའ་བ་ལྟར་བདེན་འཛིན་ཡང་ངོས་ཟེན་དཀའ་བས་དེ་ལས་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་བྱད་པར་བྱི་མ་གཉེས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲ་དང་གཟུང་
 འཛིན་འཆར་དཀའ་སྤོང་དབང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། གོམས་པ་
 ཡུན་རིང་བྱང་གི་དབང་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་
 བཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཛོན་གྱུར་བཞི་རིམ་གྱིས་ཤས་ཆུང་དུ་འགྱུར་བས་
 མཛོན་གྱུར་སྤང་བྱར་ཚུལ་དེས་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 ཉི་སྤང་ལས། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 གཉེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉོན་མོངས་དང་

ང་རྒྱལ་སོགས་རགས་པ་དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ཉན་སར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
 ས་ལས། དེས་ཤེས་རབ་དེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་
 པའི་རྒྱས། ཞེས་པ་ནས། བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་རགས་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་ལམ་བཞི་ལ་ཁྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཕགས་ཟེར། ལ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཚང་བའི་ཁྱུང་འབྲིང་ཆེ་
 བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་ཟེར། དེ་ནམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་
 རང་དོན་སྦྱར་ལེན་པས་སྦྱར་ན་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཙམ་ཡིན་པས་སྦྱར་ལམ་དྲོད་ལྟན་
 གཅིག་ཡང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་དབང་པོ་ཇི་ཙམ་ཆེ་ལ་རྩོད་བ་བཞིན་
 ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་རང་དོན་དོར་གཞན་དོན་སྦྱར་ལེན་བྱེད་པས་ཆོགས་
 སྦྱར་གཉིས་གྱི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་དགོས་པས་གདུལ་བྱའི་
 དབང་གིས་དྲོད་སོགས་རེ་རེའི་ཡུན་ལའང་བསྐལ་ཆེན་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་
 ཡོངས་རྫོགས་སུ་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་གི་འང་དྲོད་ཁྱུང་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལའང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་དེའི་སྒོ་
 ནས་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 གོང་ནས་གོང་དུ་དང་གོམས་པ་ཞེས་བསྒྲགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཁྱུང་
 འབྲིང་བྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱད་ཆོས་སླ་ན་
 མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སླ་ན་མེད་ཚུལ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་ལ་སྟོང་བ་རྟེན་པས་སོ་སྟེན་དུས་ནས་གཞན་
 དོན་དུ་བསྐལ་ཆེན་བྱེད་བ་དུ་མར་ཡང་དཀའ་བ་སྟོང་འདས་སྟོང་པར་འཇུག་ལ།
 ཉན་རང་སོ་སྟེ་དང་འཕགས་པ་འོག་མས་རང་དོན་དུ་འང་ཡུན་དེ་ཙམ་སྟོང་

ལྟོབས་ཀྱིས་མི་པོ་དེ་ལ་བསམ་པ་ཙམ་ཡང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 རྒྱན་ལས་། ཇི་ལྟར་སྟོང་རྗེའི་བདག་ཉིད་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་མི་བཟད་གསུང་བ་རབ་བྱེད་པ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གསུང་བའི་ལས་
 ཀྱིས་གཞན་དག་ལ། །ཤིན་ཏུ་བརྟེན་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུག་མ་ཡིན་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙུ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལྷག་པ་དང་། །ཞེས་
 པ་དང་། །འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འབྱུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལྷག་པ་དང་། །ཞེས་དང་།
 སྟོང་འབྱུག་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྟོན། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་
 སེམས། །ཁྱི་ལམ་དུ་འང་མ་ཆིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། །སྐྱུག་བསམ་བསྟན་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དཔེར་བྱས་ནས་བཤད་
 དོ། །དོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་མཐོང་ལམ་མ་
 སྟེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ། སྟོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དག་བཙམ་སྟོན་སོང་གི་
 བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐོང་
 ལམ་སྟོན་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཙམ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་པའི་དོན་མངོན་
 རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དག་བཙམ་སྟོན་སོང་གི་
 ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག སྟོན་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་
 ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། རྫོམས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རོང་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་
 དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོན་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་
 དེ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་

བོ་གང་ཞིག་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་དང་པོར་ཐོབ་པ།
 ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་གང་ཞིག་དེའི་དོན་ལ་གསལ་
 སྤང་འཕེལ་བ་དེ། དེའི་ཚེ་མའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པ་གང་ཞིག་འཛིན་པ་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ། དེའི་བཟོད་པའི་མཆན་
 ཉིད། དེ་བཞི་པ་གང་ཞིག་དེའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འཕེལ་བ་དེ། དེའི་ཆོས་
 མཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་གཉིས་ལ། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་ལམ་པའི་
 བསམ་བྱུང་གི་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་དང་གོང་མའི་སྦྱོན་སྒྲགས་ལ་ཐོས་བྱུང་གིས་སྦོན་
 པའི་སྦྱོན་སྒྲགས་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྦོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
 ཆེན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་དུ་གྱུར་
 པའི་དེ་དག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཀུན་བདུས་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་།
 དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྤང་ལ་
 མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཡང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགོ་བ་གཞན་
 དག་དང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་ཀྱང་
 རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་
 ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་ལམ་ན་ཆོགས་ལམ་ལས་
 བརྒྱུ་འགྱུར་གྱི་ཐོས་བསམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་ཡང་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་ཁུང་དུ་འཁྱེད་པར། ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་
 ཉིད། ཁེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། རྣམ་པར་རྩལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལྷག་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས་ཀྱང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་

འཇིན་གང་གིས་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བར་
 འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་རབ་གསུམ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དྲོད་སོགས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་ཚས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་འཇིན་ལགས། སྤྱུར་རས་
 གཞེགས་དབང་ཕྱུག ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་འཇིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྒྲིར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
 ལ་གསལ་སྤང་ཅན་ཀྱི་སློབ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་བཞི་ཚས་ཅན། ཚས་ཉིད་ལ་གསལ་
 སྤང་ཅན་ཀྱི་སློབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚས་ཉིད་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་སློབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཚས་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཚས་ཉིད་ལ་སྤྱི་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཇིན་པའི་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཚས་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱི་
 དོན་འཇིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་གང་
 ཞེས་པས་འཇིན་བྱེད་བཞུན་ཏེ། གང་ལ་ཞེས་པས་ཡུལ་བཞུན་ཅིང་ལྷག་མས་སྤྱི་
 སྤྱི་དོན་སྤྱི་འདྲེས་རུང་སྤང་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་བཞི་ཚས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་མེད་
 ཀྱི་སློབ་གང་ཞིག དེ་ལ་རྟོག་མེད་ལྷག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་
 ལ་གསལ་སྤང་ཅན་ཀྱི་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིད་ལྷག་
 པ་འམ་སང་པ་ན། །གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་སློབ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད། ཅེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱིལ་རྟོང་ཉིད་དུ་སྒྲང་
 བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བེ་འཆོས། རྩེ་རྩེ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཁེམས་ནི་དེ་ལ་རྟོག་
 བའི་ཕྱིར། ཡང་དག་དངོས་པོ་རུང་ཟད་ཀྱང་། མངོན་སུམ་དག་གིས་གྲུབ་པ་
 མེད། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་རྟོང་ཉིད་གསལ་བར་
 རྒྱང་བར་ཐལ། རྩེ་རྩེ་མཐོང་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་བ་རུང་ཟད་གསལ་བས། བེས་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་བ་འབྲིང་ཅམ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ཆེ་མའི་
 གནས་སྐབས་ཏེ། བེས་དང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཤེས་པའི་རྒྱང་བ་སྦྱེས་པ་དེའི་
 ཆོ་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས། བེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་བ་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་
 དེའི། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་རྟོང་ཉིད་ལ་ཐོས་
 བསམ་དུས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་རགས་པར་རྒྱང་བ་ལས་གཉིས་རྒྱང་རྒྱང་
 དུ་སོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱིལ་གསལ་རྒྱང་རྒྱང་དུ་སོགས་སྟེ་བས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩེ་བཤད་ལས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཆོ་ཡུལ་ཀྱི་སྦྱི་ལེགས་པར་ཤར་ཡང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 གཉིས་གཉིས་རྒྱང་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་དང་བཅས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་
 རྒྱང་ལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོ་ནི། གཉིས་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང་སྒྲ་
 མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གཉིས་རྒྱང་རགས་པ་ལོག་ནས། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 རྩེ་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་སྒོ་རྩལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་
 ཀྱི། དེ་ན་རྟོག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཟེར། མཉམ་བཞག་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྩལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཡུལ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། མཐོང་སྤངས་སྔོན་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ་དང་
 རྟོག་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཀུན་བདུས་ལས།
 ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྦྱོབ་པ་

དང་བཅས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་བྱང་
 པར་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྒྲིམ་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་
 སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྒྲིམ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་
 མ་འབྱུང་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་རྒྱུན་ལས། དེ་ལ་གང་ཅིག་
 ཤོས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ནི། རྟོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འབྱུང་
 པར་མི་བརྗོད་དོ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གང་རུང་གི་བདེན་
 འཛིན་རུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྲི་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྒྲུན་པོ་
 ཆོག་སྟེ། བ་མ་ཡིན་པས་ཁས་ལེན་པ་བཞད་གང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་
 ལས། མདོར་ན་གང་དག་ཚུར་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཁྱེད་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུན་པོ་ཆོག་ཙམ་ཞིག་ལ།
 རྣམ་། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་བདག་ལྟ་རུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྲི་བར་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....འབྲེ་ དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དུན་པ་བཅད་ཤེས་ཟེར། དེ་ལ་བོད་
 ཀྱི་མཁས་པ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྤང་མེད་པར་ཐལ། དུན་པ་
 བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲིམ་རྟོག་ཡིན་པས་གསལ་བར་སྤང་བ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགོངས་རྒྱུན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་བར་སྒྲིབ་དེའི་ཆོ་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རྣམ་པར་བྱབ་སྟེ། ཆོགས་ལམ་དུ་རྣམ་གཡེང་ཤས་ཆེ་བ་སྒྱུར་ལམ་དུ་སྒྲོམ་བྱུང་སྟོབས་
 ཀྱིས་དེ་ཤས་ཚུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་ལས། ཆོགས་ལམ་དུ་
 རྣམ་གཡེང་ཤས་ཆེ་བ་སྒྱུར་ལམ་དུ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ། ཤས་ཚུང་
 བ་ལ་བཞེད་ན་རུང་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་དེའི་རྒྱ་

མཚན་གྱིས་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་ལ། དེ་ཆུང་འབྲིང་གི་གཉིས་སྒྲུང་ཆུང་བ་སྒྲོམ་བྱུང་
 གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་ལྷ་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་
 གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་ནས། ཡུལ་དེ་ལ་བྱག་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་། རྩལ་ཆུ་
 བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཁད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བས། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་སྟོང་བ་ཉིད་
 གྱེ་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ། ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་ཞེས་བྱའི། རྟོག་བྲལ་གྱི་གསལ་
 སྒྲུང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་གསལ་
 སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་མངོན་
 སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བྱག་པོ་གང་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྤྱི་གཟུ་ཆུར་འཛིན་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་སྒྲུང་དང་། བུམ་པའི་ཆོགས་སྤྱི་འཛིན་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བརྟེན་གྱི་དང་། རྟོགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་
 དང་། འདས་པའི་དོན་བྲན་པའི་བཅད་ཤེས་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་
 པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་བྱག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། འབྲུལ་
 དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། བྲན་དང་
 མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་བ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་རབ་རིབ་ཅན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དར་རྒྱུ་ལས། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བྱག་དུ་དབྱེ་བ་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་
 སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 འབྲིང་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་ཐལ་བ་གང་གིས་བསྟོན་ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འབྱུར་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱར་ལམ་བཞིའི་གནས་སྐབས་
 སུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསལ་སྒྲུང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་རྫོགས་པ་བཞི་ཐོབ་ཟེར་ན། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་

ལ་ཡང་བྱེད་མི་རུང་། ཡུལ་ཚོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། དེའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཀ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་
 དེ་བཞི་ཀ་གསལ་ཁིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་སྐད་བྱེད་པ་
 རི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར། འདི་ལྷག་
 མཐོང་རིམ་པ་བཞིས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྱུང་ལོ། །འོ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་
 ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གང་རུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སྦྱི་སྟགས་ཚད། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། སྟོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་མཐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐད་ཀྱི་
 སྦྱུང་པ་ལས། དགོ་བའི་བཤེས་དང་ལྷན་ཅིང་ལྷག་མཐོང་ལྷན་གྱུར་པ། །རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཐོས་སྒྲག་པར་ཡོངས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཆེ།
 འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་།
 སྟོམ་བྱུང་མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་། ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གཅིག་དུ་བལ་གྱི་རྟོགས་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་
 པ་དང་ནི། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་བཞི་བདེན་མེད་དུ་
 སྟོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྷན་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དམིགས་པ་དང་ནི། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱི་
 རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཞེས་པས་མིང་ཙམ་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་

བརྩ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བཤད་ཀྱི། དམིགས་པ་མི་
 ཏྟག་ལ་སོགས་པ། །ནས། ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་
 གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བཟུང་པའི་བརྩ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་བཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྷས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེན་བཞི་ལ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་པ་ལས། །ཁ་ཅིག་དུ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་
 འབྲིང་ལས། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། རྒྱེ་
 བ་དང་ངེས་འབྱུང་མེད་པ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་ལྷས་སོགས་དག་པ་ལྗེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྒོ་གསུམ་
 དང་། མཚན་བཟང་པོ་དང་། ཞིང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་
 དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་འབྲིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་། གཞན་ཡང་། གཟུགས་དོན་དམ་པར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་
 པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཚུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན། སྤྲོད་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོར་བཟུང་དངོས་བཟུང་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྩ་བཤད་དངོས་བཟུང་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར་། དེ་
 མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅིས་པའི་དངོས་བཟུང་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་རྒྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་
 མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་གནས་གཉིས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཟོད་པ་
 ཚུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། །ཁ་ཅིག་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། བཟོད་པ་ཁྱུང་བྱའི་གནས་སྐབས་ཁ་
 ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དམིགས་ཏེ། འོན་ཏེ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་ཏུ་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། བདེན་བཞི་སྟགས་བདེན་མེད་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 བསྒྲུབ་པ་ལས་འབྲིན་ལས་སྒྱུན་གྱུ་བ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་ཁྱུང་བྱའི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོར་བཞུན་གྱི་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་བཤད་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཏིང་
 འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་འཛིན་། ཞེས་པས་
 དམིགས་པ་དང་། དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། ཅེས་པས་རྣམ་པ་བཞུན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཁྱུང་བྱའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་
 དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སྟགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེན་ཏུ་གསལ། གཞན་ལ་དམིགས་འབྱེད་ཚུལ་
 འདི་ལྟར་གྱིས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ནི། རང་གི་སྒྲོན་ལམ་
 དང་། བསོད་ནམས་དང་། རས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 འབྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་ལས་འབྲིན་ལས་སྒྱུན་གྱུ་བ་ཏུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་པས།
 ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སྟགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 འདི་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་ནོ། ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདོར་བཞུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་སུ་ལྟ་
 བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས། མདོར་བཞུན་པ་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སྟགས་པའི་རྣམ་པར་
 བྱུགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་བྱུགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་དོན་དམ་
 པའི་རྣམ་པས་བྱུ་བར་ཐལ། མདོར་བཞུན་གྱི། རྣམ་པ་དང་། ཞེས་པའི་རྣམ་པ་

ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱུ་མའི་རྣམ་པ་སོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་གསེར་འབྲེང་ལས། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཁྱུགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྦྱོར་པས་ཆོག །

རང་ལྷགས་ལ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་སྦྱོར་ལམ་གཉིས། དང་
 བོ་ལ་ལྷས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་བོ་ནི། སྦྱིང་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་པ་
 བྱུང་མེད་འདོད་གཟུགས་གྱི་སྟོང་དག་གི་ལྷས་རྟེན་ལ་གསུམ་དུ་སྦྱེ་རུང་སྟེ། དེ་སྦྱེ་
 བའི་འགལ་རྟེན་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྟེན་ཆང་བའི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ངན་སོང་གསུམ་དང་། སྦྱ་མི་སྟན་དང་། ཟ་མ་མ་ནིང་དང་། མཆོམས་མེད་
 བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་ལྷས་རྟེན་ལ་གསུམ་སྦྱེ་མེད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་རྣམ་
 སྟེན་གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། སྦྱ་མི་སྟན་འགོ་བའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཟ་མ་མ་ནིང་ཉོན་
 མོངས་ཤས་ཆེ། ཕྱི་མ་ལས་སྦྱིབ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྦྱོར་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་དང་འདོད་སེམས་ཡང་ཡོད་དེ།
 བསྟོམ་བྱུང་གི་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན། ཐོས་
 བསམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་
 གྲུབ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་། དང་བོའི་དངོས་གཞི་རྟོགས་
 བཅས་ཅམ་པོ་དང་རྟོག་མེད་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་
 གཞི་གསུམ་སྟེ་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། མངོན་ལས། བསྟོམས་བྱུང་མི་
 སྟོགས་མེད་པ་དང་། །བྱུང་པར་བསམ་གཏན་ས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྟུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འཕྲོས་ཆད་དང་། བྱུང་པར་དང་།
 སྦྱ་དོན་དང་ལ། དང་བོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་

ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་ནི།
 དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲིམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཅེ་བཟོད་པ་ཆོས་མཚན་བཞི་
 དང་། རྒྱུད་ལ་སྒྱུ་རིམ་གྱིས་རེ་རེ་ལ་ཁུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་
 ཡོད། གསུམ་པ་འཕྲོས་ཚད་ཡོད་དེ། སྒྱུར་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ན་བསམ་གཏན་
 བཞི་ཡང་ཡོད་པས་ཇི་སྟེད་པའི་ཞི་ལྷག་གི་བསྒྲུབས་བྱུང་ཡོད། སྟོང་ཉིད་ལའང་
 བསྒྲུབས་བྱུང་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྱེད་གོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱུད་
 འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་དུ་ཕྱན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། རྟོན་མངས་རྣམ་
 པར་འཛོམས་པ་ཤེས་བྱ་སྟེ། རྟོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་
 པོ་པས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་སྟེད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡོད་བྱེད་
 ཀྱིས་རེས་ཐོས་པ་དང་། རེས་བསམ་བྱུང་གིས་དབྱེད་པའི་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་
 སྐྱེད་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་མས་པ་
 ཡོད་བྱེད་དང་། དེའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 སྒྲིམ་བྱུང་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། མི་སྒྲུག་པ་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཐོག་མར་ནམ་སྒྲིས་པ་ན་སྒྱུར་
 ལམ་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕྲོས་ཚད་དེ་འཐད་དེ། སྟོང་
 ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་གིས་རི་བཞིན་དུ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྒྲུང་
 བཞིའི་དང་པོ་ཐོབ་དུས་དྲོད་དུ་འཛོག་ དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་
 ལ་དོན་སྤྱིའི་སྒྲུང་བ་མཆེད་པའི་དུས་ཅེ་མོ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གིས་
 གཟུགས་སྒྲུང་འགག་ནས་ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྒྲུང་རབ་ཐོབ་ཅིང་འཛོམ་པ་

ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དུས་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་
 ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྤང་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་འཛིན་
 པའི་སྤང་བ་བཟོད་པ་ལྟར་རམ་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་ལྟར་སྤང་དུས་ཆོས་མཆོག་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་དེ་འདྲར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་པས། །ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པར། །དོན་ཀྱན་
 རབ་ཏུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་
 མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་དོན་ཐམས་ཅད་མི་
 མཐོང་གི་ ཞེས་དང་། འདིའི་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།
 མདོ་ལས། སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པའི་
 ཆོག་སྒྲ་དུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་
 ཀྱན་ཏུ་རྩོམ། །ཞེས་དང་། གསེར་འཕྲེང་ལས། སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་
 འཕེལ་ནས་ནི། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གསེར་འཕྲེང་
 ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། དེ་ཆོ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱུར་
 དུ་རེག །ཅེས་དང་། གསེར་འཕྲེང་ལས། འདི་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་
 བཞི་ཡང་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་སྤང་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
 རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་གྲུབ་ཅན་

ལས་ལ་ནི། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྱུར་
 ལམ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སྣ་ཉྱེ། ཚེས་ཉིད་ལ་དོན་སྒྱུའི་གསལ་བར་སྒྲུང་
 བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་མཆེད་པའི་དུས་
 ངང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དུས་ངང་། དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 དུས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ངང་།
 དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ངང་མངོན་ཤེས་སོགས་རྟོག་བཅས་ངང་རྟོག་
 མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སྒྲ་དོན་ཡང་
 ཡོད་དེ། ལུང་ཤིང་ངང་ཕྱད་པའི་མེ་བཞིན་ཁྱད་པར་འགོ་བར་བྱེད་པས་སྒྱུར་བ་
 ངང་། མཐོང་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པས་སྒྱུར་ལམ་ངང་། དེས་འབྱེད་ནི་
 མཐོང་ལམ་ངང་དེའི་ཆའམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཐོབ་པ་ངང་མཐུན་པས་སམ་པན་
 འདོགས་པས་ན་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚུང་པ་སྤང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་དུས་
 མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཉམས་སྤང་པར་ཐལ། སྒྱུར་ལམ་
 བཞི་དང་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུས་
 ཤེས་སྒྲིབ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
 མངོན་གྱུར་གཉིས་བཟོད་པའི་དུས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ཆོ་དེ་ཡི་
 བཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤང་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 དེའི་ཆོ་ན་འདི་ཡིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པར་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལྟས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས་
 ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་གསུངས་སོ། །རྒྱན་བདུས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ནང་གི་
 སེམས་གནས་ནས། །གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་ཉམས་སྤང་
 པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
 ཆོ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མངོན་གྱུར་དུ་
 ལན་དུ་མར་མི་སྟེ་ཡང་མངོན་གྱུར་པ་སྟེ་སྤང་པས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་མཐོང་སྤང་རྩལ་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་ཆོས་མཆོག་གི་ཆོ་
 སྤང་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་མཚུག་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་
 པར་གཡེང་བ་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། གཟུང་
 བའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤང་བ་དང་།
 འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་ས་དང་པོར་འཚུག་པས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་སུ་མདོ་དངས་པ་ལས། དེ་ཡི་འོག་དུ་
 འཛིན་པ་མེད་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་སྤང་ལས། གང་གི་ཆོ་
 འོན་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བར་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྤང་བ་རྩོགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་འཛིན་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོད་ཚུང་དུ་འོ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་
 སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་པ་སྒྱུར་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་
 རྣམ་སྟོན་པ་ཆོས་བརྗོད་ཁོ་ནས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམིགས་པ་ཆོས་
 ཅན་དང་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱིས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཚུང་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དམིགས་པ། རས། ཆོས་བརྗོད་པས་
 ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། ཞེས་སོ། །ལན་ལ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གཞི་
 གཅིག་ལ་བྱུང་གཞི་དེ་བྱུང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། སྒྲ་མི་
 རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་
 པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་བྱང་ཚས་ཅན་དུ་བཟོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་
 པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་སྐྱའི་བྱང་
 ཚས་སུ་བཟོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་བྱས་ཞེས་པའི་
 སྐྱ་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་ཚས་ཅན་དང་ཚས་བཟོད་གཉིས་ཀའི་སྐྱ་ཡིན་ཟེར་
 ན། བྱས་པ་བཟོད་ན་བྱས་བཟོད་དང་བྱས་བཟོད་ཡིན་ན་བྱས་པ་བཟོད་པས་
 བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་བཟོད་ཡིན་ན་ངོ་བོ་བཟོད་
 པས་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེལ་འབྱུག་གི་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཚས་བཟོད་དང་ཚས་ཅན་བཟོད་
 པ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱས་པ་བྱང་
 གཞི་དང་བྱས་པ་བྱང་ཚས་གཉིས་ཀར་བཟོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་
 བྱས་པ་ཡིན་པར་བཟོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚས་ཅན། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་སྤྱང་གི་སྐྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་པར་གཞན་མི་སྤྱང་བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 བྱང་པར་གཞན་མི་སྤྱང་བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་གཅིག་སུ་བཟོད་ཆོ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། པཎ་ཆེན་ཚས་མཆོག་གིས་ཚས་དེ་
 གཞན་དང་འབྲེལ་བྱང་དུ་བཟོད་མ་བཟོད་ཀྱི་བྱང་པར་གཞན་སྤྱང་མི་སྤྱང་གི་
 འོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་
 ཞེས། །ཐ་དད་ཚས་བཞིན་བཟོད་པར་བྱེད། །དོན་གཅིག་བཟོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
 རི། འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྷན་གྱུར་ཞེས། །ཚས་ཅན་བཟོད་པ་གྲགས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། བྱང་པར་སྤྱང་མི་སྤྱང་སྟོ་ངོར་མ་གཏོགས་དོན་འདྲ་

བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། བརྗོད་
 བྱའི་ཤུན་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། ཤེས་དད་དོན་
 བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱུང་
 པར་གཞན་སྤོང་གི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པ་ཞེས་པས། ཀ་བྱམ་
 སྐྱེས་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་བྱས་པ་ཡིན་པ་བཅད་དེ་སྐྱའི་བྱས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱུང་པར་གཞན་ནི་སྤོང་བ་དང་། མི་སྤོང་བ་དག་དེ་གཉིས་
 ཀྱི། བརྗོད་ཡི་བྱེ་བྱག་རྟོགས་པ་པོའི། འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། ཀྱུན་ལ་
 རྗེས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། སྐྱ་ཡི་བྱུང་པར་འདི་ཉིད་དེ། ཁྱེད་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དོན་གྱི་དོས་ནས་བྱུང་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། བྱུང་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཁྱེད་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པས་ཆོག་སྤྱོད་པ། ཐུབ་བསྟན་ཆུ་བོའི་འབྱུང་གནས་
 བར་ཕྱིན་གྱིས། མ་དྲོས་མཚོ་ཆེན་འཆང་བའི་གངས་རི་ལ། འཕགས་སེང་བདེ་
 འབྱུང་རྣམ་འཕྲུལ་མད་བྱུང་གིས། མཁས་དབང་གྱེ་བས་དུས་ཀྱུན་རོལ་བ་
 མད། ཁྱེད་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།

སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དགུ་ཆོན་བཞིར་བཤད་པ།

ཎ གཉིས་པ་རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་ནི། རྩ་བར། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་
 ཡིས། རྣམ། ཐུང་སྐྱེས་བརྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། ཁྱེད་བྱུང་། འཕྱོས་སྦྱར་མཐའ་
 དབྱུང་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དུམ་བར་པ་ལས། ཇི་ལྟར་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
 པ་ལ། ཁྱེད་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་

བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བགྱེའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
 ཏྟིག་དགུ་ཚམ་བཞིར་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་
 གཟུང་ཏྟིག་ཚམ་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཏྟིག་
 དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་ཏྟིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལ་ཚམ་ཅན། དགུ་
 དགུ་ཡོད་དེ། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དགུ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་
 ཏྟིག་ཚམ་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། རྩིས་འཛིན་ཏྟིག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་ཏྟིག་
 པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཏྟིག་པ་སྒྱུའི་རྣམ་བཞག་ལ་
 དབྱེད་པ། དགག་སྒྲུབ་གྱི་ཏྟིག་པ་ལ་དབྱེད་པ། གཟུང་འཛིན་ཏྟིག་པ་ལ་དབྱེད་པ།
 འཛིན་ཏྟིག་ལ་དབྱེད་པ། ལྷ་བཙེ་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། ཏྟིག་པ་ལ་
 སྒྲིས་བཙུང་གྱིས་ཅིང་ཏྟིག་དང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཏྟིག་པ་དང་།
 གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་ཏྟིག་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིས་བྱང་རྟེན་བྱེད་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སྤུང་གཉིས་མིན་ཕྱི་མ་ཡིན་ཟེར། སྤུང་གྱི་མཐས་པ་རྣམས་ཞེན་རིག་
 གི་ཏྟིག་པར་འདོད། སྤུང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏྟིག་པའི་བརྒྱུ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་ཏྟིག་པ་
 དགག་ཏྟིག་ཁོ་ན་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། སྒྲུབ་ཏྟིག་ཁོ་ན་ཟེར། དང་པོ་ལ་གཟུགས་ལ་
 དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཚམ་ཅན།
 དགག་ཏྟིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིའི་གཟུང་ཏྟིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཁྱོད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྤངས་གང་ལའང་དགག་པའི་ཚམ་མེད་པའི་
 ཏྟིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་ཏྟིག་ཚམ་མང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཏྟིག་པའི་གཙོ་བོ་ཀུན་འདི་དང་སྐབས་
 འོག་མ་གཉིས་སུ་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་
 བཅུ་དྲུག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དེ་ཚམ་ཅན། སྒྲུབ་ཏྟིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་

བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་
 གཙོ་བོ་དག་བསྐྱུས་ནས་འདི་དང་ལྔ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྤང་
 བྱ་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། སྐབས་གང་དུའང་མ་བཤད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དག་ག་བྱ་
 གཞན་བཀག་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། སྐབ་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དམིགས་ཡུལ་མེད་དག་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དག་ག་པ་རྣམས་དག་ག་བྱ་
 བཀག་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དངོས་སུ་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོང་འཇུག་
 ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་བདེན་སྟོང་
 བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་དག་ག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་
 པ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་གཅིག་གིས་
 འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོན་མི་རུས་ཏེ།
 ཟུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མུང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ།
 འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་དང་། ཟུན་སྦྲང་
 ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཟུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་
 དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱབ་པར་ཐལ།

སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། དེ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 ཞེས་དང་། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། དེ་མཚོན་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ལ་
 དེས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་
 རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཕྱགས་ཅམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་
 ཐམས་ཅད་འཛིན་སྐྱངས་དེ་དང་འདྲ་བར་བཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ཚྭ་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགྲ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་ཚྭ་པ་གཟུང་རྟོག་
 དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། འཇུག་པ་དང་ནི་ཚྭ་པ་ལ། གཟུང་བའི་རྣམ་
 རྟོག་སྐྱོ་སྐྱོར་དེ། དགྲ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ། ཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་
 ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚྭ་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྐྱངས་དེ་དང་
 འདྲ་བར་བཟད་པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ཚྭ་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
 པ་ཡང་འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་སྤོ་ཤེས་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར། སྤང་བྱ་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་
 གཟུང་བར་ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་
 དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤང་བྱ་
 བདེན་འཛིན་དང་སྤང་བྱ་བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་
 སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བྱ་བདེན་པར་འཛིན་པ་

དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་
 བྱ་རྒྱུ་རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་
 སྐྱབ་རྟོག་དང་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་བཤད་ལས། དེས་མཚོན་ནས་
 དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་བཟུང་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུང་
 བ་བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་
 དད་ཀྱི་སོ་སོར་གོ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་བྱུང་པར་གང་གི་
 ཚོས། །གང་གི་གོ་བར་གྱུར་པ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་
 དད་རྒྱུ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤང་པོ་ཚད་མས་
 དེས་ནས་གཟུང་བ་ཚད་མས་དེས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། སྤང་པོ་
 ཚད་མས་དེས་ན་གཟུང་བ་ཚད་མས་དེས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པོ་
 ལ་དམིགས་པ་དང་བཟུང་ན། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཟུང་བས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་མཚོན་གཞི་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་པོ་དེས་ནས་དེས་དེ་མཚོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་སྐྱབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་
 དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། བཟུང་ཚུལ་ལམ་ཞེན་ཚུལ་ཁོ་
 རའི་སྒོ་ནས་འཛིན་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། འོ་ན། ཤེས་སྐྱབ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་
 དམིགས་ཡུལ་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་སྐྱབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་རའི་
 སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་
 རྒྱུ་གཟུང་བ་དང་། མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 འཕྲེང་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་རྒྱུ་གཟུང་བ་དང་དབང་པོ་རྒྱུ་འཛིན་

པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་ལ་མཁས་པའི་ཚད་ཀྱང་
 དེའི་སྟངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ་ལགས། ཞེས་པའི་ལན་གྱི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་
 དེ་ལས། དེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་སྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་
 ནམས་སོ། །གཟུང་བ་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་
 ནམས་ཏེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནམ་པ་དང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ཤེས་པ་དང་། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་སྟོན་ནུས་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་ན། ཚུ་བར། མོངས་དང་ལུང་
 སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་ནམ་པ་དགྲ། །ཞེས་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་མ་རིག་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 ལུང་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
 གཟུང་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། དེ་ཡང་ནམ་པར་བྱང་
 བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ལུང་པོ་དང་། རྟེན་མཆེད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་དགྲར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ནམ་པར་
 གཟུང་རྟོག་དགྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་པོ་བྱི་མ་བཞི་དང་ཡུལ་ཅན་རྟེན་
 མཆེད་དུག་དང་ཡུལ་ཅན་ཁམས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་དག་གིས་
 བེ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། ནས། རྟོག་པ་བཞི་པའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཅན་བཤད་
 པ་ནམས་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་
 གཟུང་ཚུལ་ལམ་ཞེན་ཚུལ་ཁོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་འཛིན་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་ཚུལ་སྟོན་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་ཤེས་

སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་
 བཞག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཡུལ་གཟུང་
 བ་ཁོ་ན་དང་། འཛིན་པ་ཁོ་ན་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གསུམ་
 ཡོད་པས་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་ཟུ་གསུམ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་
 ཤེས་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་སྒྲགས་ལམ་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་བྱའམ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལོངས་སྤྱད་པ་
 བོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེས་ན་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་བདེན་
 པར་ཞེན་པ་ནི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་མ་བཞག་ན་རྟོག་
 པ་ཟུ་གསུམ་པ་གཅིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེས་ན་འདིར་ནི་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྤྱི་སྐད་ལ་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་གཟུང་
 འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་ཟུ་བཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩི་རྒྱུ་
 ཆོག་ཏུ་སྤྲང་ངོ་། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱད་
 བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་
 དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་
 མི་དགོས། རྣམ་བྱང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྟོག་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། ཚུ་བར། རྣམ་དང་
 བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་
 ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་

བས་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྤང་པོའི་ཚྲིགས་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱུང་བཏགས་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། ཙྴ་བར།
 བཏགས་པའི་རྟོག་ཅན་གྱི། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་
 རྟོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཚྲིགས་ཅན། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཞེན་
 ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྱི་མའི་འཛིན་
 པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་རྟོག་པར་མི་འཐད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་དང་། གང་ཟག་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་སྟེ། ཙྴ་བར། རྣམ་དང་བཏགས་པའི་
 རྟོག་ཅན་གྱི། འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདྲོད་ཏེ། ཅེས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་
 ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་དེ་ཚྲིགས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་
 འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ན་སྒྲིབ་བྱ་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་
 འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བཀག་ན་སྐྱར་འདེབས་སུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་ཚྲིགས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་དགོས་
 པར་ཐལ། བྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་
 ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛིན་པའི་ཐ་སྟོང་པའི་ཚད་མས་ཁེགས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་དང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་
 འགལ་དུ་སྤང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྱི་མའི་འཛིན་པ་ཐ་
 སྟོང་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ཁེགས་པས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་པས་

དགག་མི་དགོས། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་བདེན་གྱུ་ཇས་ཡོད་དང་།
 དེར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་
 བྱ་བཏགས་ཡོད་དང་། དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
 ཟེར་ན། འོ་ན། འདྲིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟན་སྒྲིབ་མེད་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བྱ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་དུ་མི་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་བཞི་དང་སྟོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་
 རྟོག་པ་བཞི་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདྲིར་བསྟན་སྒྲིབ་བྱ་
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལྟན་སྒྲིབ་མི་སྤོང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་
 ཇས་འཛིན་སོ་སྒྲེ་ལ་ཡོད། འཕགས་པར་མེད། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
 འཕགས་པར་ཡོད་སོ་སྒྲེ་ལ་མེད་དེ། རྩ་བར་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་
 བས། །སེམས་ཅན་ཇས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་དུ་
 འདོད་། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཇས་འཛིན་གྱི་དམིགས་
 ཡུལ་སྒྲིབ་བྱ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྒྲེ་མེད་པས་ཇས་འཛིན་སོ་སྒྲེའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་བཤད། དེ་
 མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས་བཏགས་འཛིན་
 འཕགས་པའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་བཤད། སོ་སྒྲེ་དང་འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཤེས་
 སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ལྷང་ལས། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཡིན་རོ། །ཞེས་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཀྱང་
 རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ནས། དེ་དག་གི་དེ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་
 འདྲིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་མེད་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མའི་ཞེན་ཡུལ་
 མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིགས་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། གཉིས་པ་

གྲུབ་ཤི། རྟོལ་བས་དེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འཕགས་པར་ཡང་ནང་བར་གྱི་
 ཆོངས་ཅེ་སྐྱང་སྐྱང་ཐོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཤི། སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས།
 དེའི་ཆོག་ནི་ཐ་སྐྱང་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་མིན་པ་དེས་ན་སྟོང་པོ་མེད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས། ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཤི། གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྐྱུར་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། །

རང་ལྷགས་ལ།   རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྐྱེད་བྱའི་རིགས་སུ་བདེན་པར་གཟུང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ།
 ཤེས་སྐྱབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད།   ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་གཟུང་བ་དང་
 ལོངས་སྐྱེད་བྱེད་པ་རིགས་གནས་སྟོས་པས་ཐོག་འཛིན་སྐྱེད་ཅིང་། ཆ་བཞག་
 གི་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་བསྐྱེད། དབྱེ་ན། ཤེས་སྐྱབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་
 དམིགས་ཡུལ་ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྐྱེད་བྱའི་རིགས་
 སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད། ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དགུ་ཡོད་དོ། །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྐྱེད་བྱའི་རིགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་
 དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྐྱེད་པ་
 པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ།   ཤེས་སྐྱབ་
 འཛིན་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་སྐྱབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་
 སྐྱབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས།   རང་གི་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འཛིན་ལ་

དམིགས་ནས་སྒར་ལྟར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།
 དམིགས་ཡུལ་རྫས་འཛིན་ལ་སྐྱེས་བྱ་དང་། དབང་པོ་དང་། རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་
 རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདེན་འཛིན་སོགས་འཛིན་སྟེ། རྫས་བྱུང་དུ་འཛིན་
 པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དབྱེ་ན་དགྲ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་བཏགས་འཛིན་ལ་
 དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 བདེན་འཛིན་དེ་ཤེས་སྐྱེབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དམིགས་ཡུལ་
 བཏགས་འཛིན་ནི། བདག་མེད་གསུམ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་
 འདྲའི་སྟོང་དང་དེ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བྱ་ལས་གང་ཟག་དང་།
 དེ་དག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་
 མངོན་སུམ་རྣམས་ཡིན། དེས་ན་འདྲིའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་
 ཡུལ་ཁོ་ན་དང་། གཟུང་ཚུལ་ཁོ་ནས་མི་འཛིན་སྟེ། དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་
 གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞིར་བཤད་དེ་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ཁོ་ན་
 ལ་ལོངས་སྟོང་བྱུང་བྱུང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་
 རྟོག་མ་ཡིན་པའི་མུ། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མིན་པའི་མུ། ཟུན་དང་
 བཅས་པའི་ཤེས་པ་ལོངས་སྟོང་བྱུང་བྱུང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་མུ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དེ།
 གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་དང་འཛིན་
 ཚུལ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་སྐྱེབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། གཟུང་བའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མུ་
 བཞི་སྟེ། མུ་དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡུལ་བཤད་པས་ཡུལ་ཅན་གོ་བའི་ཕྱིར། ཟུན་སྟང་ལས། དེ་ལ་མུ་
 དང་པོ་ནི་ཡུལ་དུག་དུ་སྟང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བས་
 གཟུང་བར་མ་བཞག་ཅིང་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉི་སྣང་ལས། གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ཕྱན་པའི་རྣམ་པར་རིག་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་གོ་བའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་སྣང་ལས། གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་དང་ཕྱན་པའི་ཤེས་པ་སོ་
 སྐྱེའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བས་གཟུང་བ་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པས་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། གསུམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 དང་། རྒྱན་སྣང་ལས། གསུམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་དུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་དང་རྒྱན་སྣང་གཉིས་ལས་། བཞི་པ་
 ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚྱོད་སྤང་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཤེས་སྐྱེབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུ་བར། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྤྱད་བྱུང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་
 འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་འཛིན་རགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤང་བ་བདེན་འཛིན་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱུང་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 ཤེས་སྐྱེབ་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་།

འདྲོད་མི་རུས་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་དང་། རྣམ་
བྱང་གི་ཆོས་ཀྱང་འདྲའོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉི་
ལྟངས་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པའང་དེ་
ཡིན་ནོ། ། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས་གཟུང་རྟོག་སྒྱུར་བཞུན་
པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱིད་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བཞུན་པ་ལྟར། བེས་པ་ནས། ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ནོ། ། བེས་པའི་དངོས་བཞུན་གྱི་
རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེའི་དངོས་བཞུན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
ལ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ལྟངས་ལས། རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་གསུང་བ་ནི་རབ་འབྱུང་ཇི་
ལྟར་ངས་བྱོད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པས་དེ་རྗེས་སུ་
ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དགྲ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རྟོག་པ་སྒྱུ་ལ་
སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་སྒྱུའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བཞུན་པ་ཡིན་ནོ། ། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
ལས། བཀའ་སྩལ་པ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི། རས་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ནོ། ། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བཞུན་པ།

༥ གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་ནི། རྩ་བར། སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས། །ནས། ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །བེས་བྱང་། འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་དབྱེད་པ་

གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྦྱང་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་འཆད་
 པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཅན།
 གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ཆང་པའི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་
 པའི་དགོ་བཤེས་དེ། དེའི་ཕྱི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་
 སྦྱར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་སྤྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོ་བོའི་ཡོངས་འཛིན་གསེར་སྤྲིང་པ་དང་། ཤན་ཏི་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། སྤྲ་མ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་ཕྱི་མ་རྣམ་
 རྩུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་དང་། རྟོང་ཉིད་
 བཅོ་བརྒྱད་སོགས་སྟོན་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོ་
 བོའི་སྤྲ་མ་ཤེ་ལ་རྟེན་ཏེ་ཕལ་ཆེན་སྟེ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེ་དྲག་སྤྲོ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཕལ་ཆེན་སྟེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་
 ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཕལ་ཆེན་སྟེ་
 པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཤེ་ལ་རྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟེན་པ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་མཛད་
 ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྦྱར་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་སྦྱར་ལམ་རྩེ་མོ་ལ་བྱེད་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་
 སྦྱར་ལམ་བཟོད་པར་བྱེད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱར་ལམ་
 བཟོད་པའི་མིང་དོན་ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པའི་དུས་ཀྱང་འཛིན་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པའི་མིང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། དེ་དམིགས་པ་མེད་
པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་སྲིད་
ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པའི་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་མངོན་རྟོག་དེ། དེའི་
ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ། དེའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུགས་པར་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དེ། དེའི་ཐེག་ཆེན་ཡོངས་རྒྱུགས་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་
གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་ཟེན་པའི་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སྲིད་མཐར་འགོག་
བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོད་རྗེས་ཟེན་
པའི་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཞི་མཐར་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩ་བར། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྤྲོད་
རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལག་རྗེས་སོ་
སོར་བསྟན་པ་དང་། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་མཐར་མི་ཁེགས།
ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྲིད་མཐར་མི་ཁེགས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀླ་མ་ལ་ཤེས་པའི་སྒྲིམ་རིམ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་ཅན་བསྟན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཐུང་ན་

ལས་འདས་པར་སྐྱབ་བས་འཆིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར། མི་གནས་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་
 འདས་པས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་
 རབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དུ་མས་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ལས།
 ཐབས་ཅམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་
 ལས་མི་འདའ་བས་ཤིན་ཏུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཟེན་པའི་སྟོང་
 རྗེས་ཀྱང་སྤིང་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་
 ཟེན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཀྱང་ཞི་མཐའ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཐབས་ནི་
 འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་
 འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

སྐྱས་པ། གང་གིས་ཟེན་ན་ཉོན་མོངས་དག་གིས་ཀྱང་། །
 བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཤེར་ཕྱིན་འདི། །
 མད་བྱང་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་བརྟེན་བྱེད་པ། །
 བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཁམས་གསུམ་སྒྲ་མར་གྱུར། །

ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་གདམས་དོན་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་
 རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་བཞི། དང་པོ་
 ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། རྟེན་པ་ཡི་ནི་
 ཆོས་དྲུག་དང་། །ནས་རིགས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་དབྱེད་པ་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། དུམ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 བགྱི་བའི་ཆོག་འདིའི་དོན་གང་ལགས། ཞེས་པ་ནས། མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་འདི་
 ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཅུ་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་རྟེན་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་
 པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་
 རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་ཁྱོད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
 དུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་སྤངས་རྟེན་པ་ཀྱི་ཆོས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
 བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན།
 བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་
 པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྦྱར་ལམ་བཞི་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཏེ་རྟེན་པའི་ཆོས་དྲུག་
 དང་། གཉིན་པོ་དང་སྤོང་བའི་སྐྱབ་པ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཡོངས་སུ་
 གཏུག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་བཅེའི་སྐྱབ་པ་
 དང་། ས་དབྱུ་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ས་བཅུ་པའི་གཞན་དོན་
 གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་
 སྐྱབ་པ་ལྟེ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ་རིགས་ལ་དབྱད་པ། སྤང་གཉེན་ལ་དབྱད་པ།
 དགོངས་ལྗོངས་དགོངས་ལ་དབྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤངས་
 གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་སྤེལ་པའི་ལྷགས་། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས། དབྱ་མ་
 བའི་ལྷགས་ལ་དབྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་མདོ་གཉེས་རིགས་
 འདོད་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྤྱའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་
 བྱང་དང་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བར་ཁས་ལེན། མདོ་སྤེལ་ས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་
 བོན་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་ཙམ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་མ་
 ཆགས་པའི་སེམས་བྱང་གཅིག་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
 མ་ཆགས་འཕགས་རིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་
 གོས་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང་། བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང་།
 གནས་མལ་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང་། སྤང་བ་དང་སྦྱོམ་ལ་དགའ་བའི་མ་
 ཆགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་དག་ལས། །གསུམ་གྱི་ཚུལ་བཞུན་
 ཐ་མའི་ལས། །སྤྱིད་པ་སྦྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། མདོ་སྤེལ་པ་
 དག་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་
 རྒྱས་པ་ལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པས་རིགས་
 རྒྱག་ཏུ་འདོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས།
 དེས་པའི་རིགས། མ་དེས་པའི་རིགས་། རིགས་ཆད་དང་རྒྱག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་མན་
 ཆད་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཟེར་བ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་བཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་
 བའི་དོན་གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་བདེན་མེད་གང་རུང་དགོས་པས་མི་

འཐད་ཟེར། ལྷན་པོ་ལ་ལ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་
 ཞལ་ཞོར་ཟེར། རྣམ་ཞེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་གཉིས་གང་རུང་མེན་པའི་
 གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བ་སྦྱེ་མཆེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མ་གཏོགས་གྲུབ་
 མཐའ་གཞན་བཞིའི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཐ་
 དད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་
 ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོབ། མངོན་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་མངོན་རྟོགས་སོགས་མངོན་རྟོགས་
 བདུན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བདུན་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་བདུས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་ན།
 ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་
 བསྐྱབ་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པ་འཇ། མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་
 དང་། ནས། བདག་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བསམ་པ་ཅན་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ།
 ནས། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་
 བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་ཤུར་གནས་པ་འཇ། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ།
 ཆོགས་ན་སྦྱོད་པ་གང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་བདུན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཐོབ།
 རང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བདུན་པོ་གཞན་སྦྱེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བདུས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན།
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་བདུན་པོ་ཉིད་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན།

མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྒྲིལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་
 པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་བཅུའི་ནང་གི་ཆོས་དང་། འོན་དང་། དེ་ཁོ་ན་དང་། རྗེས་
 ལ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་། ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་གོ་ནས་མཁས་སྒྲུལ་དང་
 ལྷན་པོ་དུ་མས་ལུན་སྒྲུལ་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་བྱེད་
 པར་ཐལ། ཉན་རང་གཉིས་ཀས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པ་འདྲ་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞིའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བྱུང་
 པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབབས་པ་དང་སྒྲིལ་དུས་ཉན་ཐོས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་ལུང་པོ་ལྔ་
 ཅུ་གྱི་སྟེང་ནས་དང་། རང་རྒྱལ་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་ཡིན་པས་སྐྱེ་
 མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དུ་མ་
 དང་། མཛོད་ལས། རྣམ་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། ལུང་པོ་ལ་སོགས་
 གསུམ་བཞུན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་པས་ཆོག་ལ་གཞན་དུ་འང་བཤད་
 ཟེན། ཉན་ས་ལས། དེ་ནི་ལུས་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་
 གིས་ཟེན་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་པོ་ལྔ་རིགས་སུ་མི་རུང་
 བས་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བྱ་བེད། འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་ན་རེ།
 སོར་བཞག་ཆོག་སྟེ། དབང་པོ་ལྔ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ།.....སྡོན་གྱི་ ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་སོ་བེད། དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་གཉིས་སྐྱེ་
 མཆེད་ལ་མ་འབྲུལ་ཡང་རིགས་སུ་འདོད་རྒྱལ་ནོར། གསུམ་པས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་
 དང་རིགས་གཉིས་ཀ་ངོས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ཅན་ནང་གི་

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རིགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གནས་འགྱུར་ལྟར་རམ་གང་རུང་གི་སྤྲོད་གི་གཉེན་པོ་
 མཐར་ཐུག་འབྱུང་རུང་དང་དྲི་མ་ཟད་རུང་གི་རྒྱས་པའམ་ས་བོན་ལ་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། དབང་པོ་དྲུག་གནས་འགྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་
 ལོགས་ཤིག་ན་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་དེ། རས། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་ལྟར་
 གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་རིགས་དང་ས་བོན་དང་ཁམས་དང་རང་བཞིན་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 གྱི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེས་འདྲུ་མ་བྱས་སུ་མི་འགྲུབ་
 ལ་དབང་པོ་གནས་གྱུར་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་གང་གི་གནས་གྱུར་སོགས་མ་ཤེས་པའི་
 སྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གང་རུང་ལ་ཐོགས་མེད་
 རས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་རུང་གི་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་ལས། ས་བོན་དེ་ཡང་འདྲུས་བྱས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དང་
 གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་གྲོལ་བ་གཟུང་བར་མི་རྒྱས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་
 པར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་དབྱུ་མ་བའི་ལྷགས་ལ། རྩོད་རྒྱུ་པ་ན་རེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་
 གསལ་རིག་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རིགས་ཁམས་སྤང་རྩི་འདྲ་བ་འདི་གཟིགས་
 རས། །རས། ལྷས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་རྩི་དང་
 འདྲ། །ཞེས་དང་། བསྟོད་ཆོགས་ལས། བདེ་གཤེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་
 འབྱུང་། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་
 དང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྷང་
 དང་པོ་དྲངས་མཚམས་ལ་མ་བྱུང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་

ཟག་མེད་ཤེས་པར་བཏགས་ནས་སྤང་ཅི་ལྟ་བུར་བཟུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲི
 དང་སྤང་ཅི་སོགས་བརྩམས་བཤད་པ་གང་ཞིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་
 སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་པ་མདོ་དང་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དཔེ་དགུ་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་པོ་
 ཡིས། །རྣམ་བཞག་རྣམ་པ་བརྩུ་ཞེས་བཟོད། །ཉོན་མོངས་སྐྱབས་ན་གནས་པ་
 དེ། །དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། དེའི་
 ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཏྲག་པའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 རས་དོན་རྣམ་པ་བརྩམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་འདི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ལ་པད་ངན་ནང་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་
 པོའི་མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་
 དག་གི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང་སྤྱིད་པའི་འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་མཐོང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ནི་ང་དང་
 འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། དཔེ་དང་པོའི་གྲུབ་དོན་སྐབས་སུ་སྒྲིང་
 པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་
 ཏྲག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོད་ན་ཐེ་ཆོམ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས་
 ཀྱང་། རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་དགུས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་
 བཏུམས་པ་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དགུ་སྟོམ་གྱིས་འཆད་པར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།

སངས་རྒྱུ་པད་ངན་སྤང་ཅི་སྤང་མ་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ནང་
 ནས། དེ་བཞིན་ལྷས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་
 འདྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་སྟོང་པའི་མདོ་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེའི་དོན་ཆོགས་བཅད་བྱས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།
 སྤྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དོན་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་རྒྱ་
 རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཟོད་པའི་དོན་བཟོད་
 དགོས་སོ། རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་དེས་ན་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་དང་མཐུན། འཕགས་
 སང་གི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་གས་
 པ་ལས། གང་ལ་འདུ་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ།
 འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།
 བལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྱར་ལེན་པ་ན་མ་མཐའ་སྟར་ཡངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་། གྲི་མེད་གསལ་
 དང་གཞན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཉི་
 ལྟང་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། ཞེས་དང་།
 འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བཟླ་ན་
 ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུ་

གྲི་རིགས་གྲིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། གྲི་བཅས་གྲི་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་ལ་རིགས་
 ལུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་དེ་གསར་བཞག་དགོས་པས་མདོ་
 དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་གྲི་
 དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ནི་འགྲོ་ཀུན་
 དང་། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞིས་དང་། དཀོན་བཅུགས་ལས།
 རིགས་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྲིས་བྱུང་པར་མེད་པའོ། །རིགས་དེ་
 ནི་ཐམས་ཅད་གྲི་ཆོ་ཆོས་གྲི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་གྲི་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་
 ཉིད་གྲིས་ཉིད་པའོ། །ཞིས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་
 རྣམ་མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་དུ་སོང་། །དེ་བཞིན་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ཆོགས་
 ཀུན་སོང་། །ཞིས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་གྲི་གཟུགས་
 དང་། །སྤང་ཅི་དང་། །སྤང་པོ་དཔེ་འདི་གསུམ་གྲིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 ཆོས་གྲི་སྐུ་ལྱས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བྱུང་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤང་པོ་
 ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་
 དབྱིངས་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་སྐུ་བ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་དེ། རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་གྲི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་གྲི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། ཕྱི་མ་
 དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྐུ་བ་པའི་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིའི་སྐུ་བ་པའི་རྟེན་ནི་དེའི་འཛིན་སྟངས་གྲི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
 དམིགས་བྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་གྲི་སྐུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སེམས་གྲི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
 དང་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤང་པོ་ཡིན། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་དུས་དེ་ཆོས་སྐུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་ཕུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་

གནས་སྐབས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
 བསྟན་ལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷུ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་གནས་སྐབས་སྟོན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་
 ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགེལ་དུ་སང་གའི་ང་རྩི་
 མདོ་དངས་པ་ལས། སྤྱ་རྩི་བྱ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་ཅི་
 རིགས་པ་སྤངས་ཤིང་རྩུང་ཟད་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །སྤྱ་རྩི་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆོག་སྒྲ་
 དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཆོ་དྲི་མ་མེད་པ་
 ལ་དྲི་མ་མ་སྤངས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་དེ།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཁྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོན་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
 པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའ་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཆོས་ཅན། གནས་འགྱུར་མཐར་ཐུག་གི་ཆོ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་
 པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གནས་འགྱུར་
 མཐར་ཐུག་གི་དུས་སུ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོ་
 སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་དེ། འདིར་བསྟན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན།

བྱང་སེམས་ཀྱི་དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ཡིན་ན་སེམས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མེ་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱ་རུང་གི་གང་ཟག་དང་། སྤང་པོ་
 དང་། སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སངས་རྒྱ་རུང་གི་དེ་དག་སངས་རྒྱས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། །

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་།
 རིགས་ནས་འབྲིང་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱེ་མདོ་སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་རྣམ་
 གངས་སུ་འགོད་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ལ། དང་པོ་བྱེ་སྤྱོད་མ་
 ཆགས་པའི་ཤེས་པ་ཆོག་ཤེས་འཕགས་པའི་རིགས་སུ་འདྲོད་དེ། མཛོད་ལས། མ་
 ཆགས་འཕགས་རིགས། ཞེས་སོ། །མདོ་སྤྱོད་བས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པའམ་ས་བོན་ལ་རིགས་སུ་འདྲོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། མདོ་སྤྱོད་
 པ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་
 སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་
 བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དག་བཅོམ་དགའི་
 རིགས་དག་ཡོད། སེམས་ཅན་པས་ཀྱན་གཞི་མ་བཞག་ན་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་
 དེ་འོངས་པའི་ནང་གི་སྤྱོད་མཆེད་དུག་གི་སྤྱོད་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་
 དྲི་མ་དང་བྲལ་རུང་གི་ས་བོན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པ་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་ཁོ་ན་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་རྒྱས་པ་དེ་རྒྱས་
 འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་། ཀྱན་གཞི་བཞག་ན་དེའི་སྤྱོད་གི་དེ་འདྲའི་རིགས་གཉིས་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་

དུས་ཀྱི་དང་། རྒྱུན་ཀྱི་དང་། ཐོབ་ཚུལ་ཀྱི་དང་། གདགས་གཞིའི་བྱང་པར་བཞི་
 དང་ཕྱན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱུང་གི་རིགས་འདྲ་ལྡན་ཐོག་མ་མེད་པ་
 རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སེམས་ཚུལ་པའི་ལྷགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་རྣམ་རིགས་ངེས་པའི་དང་པོ་ལ་དེ་
 འདྲ་གཅིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བྱུང་གི་རིགས་འདྲ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྒྱུ་
 ཆད་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། དེ་ནི་གཅིག་རྣམ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་
 པ་ལ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་
 མ་མེད་པ་རྣམས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ།
 ལམ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྩིས་བར་མ་སྒྲོམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་
 ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། གདགས་
 གཞི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་གདགས་གཞིར་བྱས་རྣམས་གནས་འགྱུར་བྱུང་
 པར་འགྱུར་བའི་རྣམས་པ་གཅིག་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་
 དུག་གི་བྱང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་
 པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའམ་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་
 དུག་གནས་འགྱུར་བུང་གི་རྣམས་པ་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་པས་ཆོས་
 སྐྱེ་དང་། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་ལོངས་སྐྱེ་དང་། སྒོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་
 སྐྱུལ་སྐྱུར་བཅུན་པས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིགས་སུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱེ་དང་། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་
 གྱུར་སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལོངས་སྐྱེ། དབང་ཤེས་ལྡན་གནས་གྱུར་བྱ་གྲུབ་ཡེ་
 ཤེས་དང་སྐྱུལ་སྐྱུར་བཞེད། སྒྲེ་མཆེད་དུག་ཁོ་ནས་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡིད་ཤེས་

གནས་གྱུར་སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་། དབང་ཤེས་ལྷ་གནས་གྱུར་ལོངས་སྐྱུར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། ཅན་གོ་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། །ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དེ། །དེ་དག་ལོངས་
 སྐྱོད་རྫོགས་སྐྱུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། དེ་ཉིད་
 ལས། དབང་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། །ནས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུལ་སྐྱུ་
 དེ། །སྐྱུལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཆེ། དེ་
 ཉིད་ལས། །ཁ་ཅིག་ཡིད་ནི་ཁོ་ན་ལ། །སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོགས། །དབང་པོ་ལྷ་
 ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། །དེ་ཡི་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་སྐྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་གསེར་འོད་དང་ཆ་འདྲའོ། །མདོ་ལྷེ་རྒྱན་གྱི་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ།
 གསེར་འཕྲེང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་ལྷ་ཕྱི་མང་པོས་
 ལུན་སྐྱུལ་བྱས་སོ། །རིགས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་གསོས་མ་
 བཏབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཅམ་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་
 པའི་རྒྱས་འགྱུར་དང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 གསེར་འཕྲེང་ལས། དེ་ནི་ལྷོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་འགལ་བ་ནི་མིན་
 འོ། །དེས་ན་རྫས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་དྲུག་ནི་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་
 རུང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 ལས། དང་པོའི་སྐྱུ་ནི་དང་པོ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རིགས་སུ་འགྱུར་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་ཏེ་བསྟོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་
 དང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐྱུར་འགྱུར་བར་དབེ་དུ་མས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུ་བྱས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་
 རྟེ། རྟོན་མངས་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་དོན། སྟོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
 བཟོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་
 གཉིས་དང་། ཞུགས་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཅེ་བར། རྟོན་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། རྟེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཟོད། ཅེས་སོ། ཐོས་སོགས་
 ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རུང་གི་དངོས་པོ་
 དེ། རྒྱུད་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་
 གཉིས་། རྟོན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། ཡི་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་
 སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། ཐམས་ཅད་
 གཞིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། རྟེ་ཡང་རྣམ་བཞི། ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྦྱར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་རུང་ཞིང་སྦྱོབ་
 པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཅོམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་
 པ་མཐུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟངས་ན་ངོ་མ་འབྲལ་རུང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་
 གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་དུས་
 འཁོར་ཁྲིཀ་ཆེན་ལྟར་འཐད་ཀྱང་། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་མེད་པར་རྣམ་བཤད་
 དང་དུས་འཁོར་ཁྲིཀ་ཆེན་གཉིས་ཀར་བཤད་པའི་ཕྱིར་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
 རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་
 པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མེན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 སྦྱ་བཤད་ནི། སྦྱ་བཤད་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་སྦྱོལ་བས་ན་རིགས་དང་། སས་
 བསྐྱུས་པ་སྦྱོབ་པས་ན་རིགས་དང་། ཕྱོགས་ན་གནས་པ་སྦྱོབ་པས་ན་རིགས་ཞེས་
 བཟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐད་དོད་གོ་ཏའི་གོ་གུ་ཅ་དང་། ཏ་ཏུར་

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷང་ལས། ཡོན་ཏན་སྒོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་རིགས་ཏེ། ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། རྒྱག་
 དང་མིག་དང་རྩི་རྩེ་དང་། མཐོ་རི་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལ། མཁས་པས་གོ་སྐྱོད་ས་
 པར་གདགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོ་སྐྱོད་ས་ལ་བྱས་ནས་སས་བསྐྱུས་པ་སྐྱོབ་
 པས་དེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷང་ལས། དེ་བས་ན་སས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སྐྱོབ་
 པར་བྱེད་པས་ན་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ལྷང་
 ལས། ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་སྒོག་ཆགས་རྣམས་ལ་གོ་ཞེས་གདགས་ཏེ། དེས་ན་གོ་
 བ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀྱི་ལ་
 འདྲིའི་བཤད་པ་ནོར་རོ། །བཞི་པ་རིགས་ནས་འབྲིང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་ཉན་
 ས་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་སྡོད་བཤད་པས། གང་ལ་མོས་པ་དང་དབང་པོ་
 རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་རིགས་སད་པའི་ཐབས་བསགས་སྐྱུང་དང་སྒོ་སྐྱུང་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་བསགས་སྐྱུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོགས་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དང་སྒོ་
 སྐྱུངས་པ་མ་ཡིན་ན་སྐྱག་ནས་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲིང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པ་
 ཅོམ་ལའང་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག
 ཤེར་ཕྱིན་ཉན་པ་དང་བསམ་པའི་སྒོད་རུང་ལའང་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་སངས་རྒྱས་
 དུ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱས་པའི་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་
 བྱས། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱུན་ཅིང་སྐྱུངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སངས་རྒྱས་བརྟེན་དང་ཀུན་འདྲི་དང་། ཞེས་དང་།
 ཉི་ལྷང་ལས། མང་པོ་ལ་བརྟེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྩུག་གི་

སྒྲིབ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རིགས་སངས་ལམ་བརྟན་པ་དང་། ངན་འགྲོར་མི་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་
 རིགས་སངས་དགོས་ཏེ། སང་པའི་ཐབས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་
 ཆོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། ལམ་སྐྱེ་བའི་གོགས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཏེད་
 བསྐྱེམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་སྐྱབ་པ་དང་ཡན་ལག་བདུན་པའི་བསགས་སྐྱབ་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་
 སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་གསོག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་བྱ་དང་། ཁེམས་
 ཅན་རྣམ་ཡོངས་སྒྲིན་པ་དང་། ལྷུང་ཐོབ་བྱ་བ་འགྲུབ་པ་དང་། ལམ་རྒྱན་མི་
 གཅོད་ལ་མཁས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཀྱན་ལ། ཐབས་ནི་མཚུངས་པ་
 མེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐབས་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་འདི་ལ་མཁས་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་དང་
 མཚུངས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 ལམ་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྒྲོ་ཏུ་མ་ནས་ལེགས་པར་སྐྱབས་ན། ཞེས་པ་ནས་།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་སྒྲིག་
 པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་གིས་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་བར་དེ་སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་། རྗེས་ཡི་
 རངས་པ་དང་། གསོལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྒྲོན་ལམ་ནི་ཕྱིར་མི་སྒྲིག་པའི་ཐབས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱས་ལས་། བཟང་དང་སྒྲོན་ལམ་སྟོབས་ཅན་
 དང་། འདུན་བརྟན་བྱང་པར་འགོ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་
 གསུམ། ཀྱན་ཏུ་ཚུམ་པར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟང་བ་སྟེ་

དགེ་བ་སྟོབས་ཅན་དང་སྟོན་ལམ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་འདུན་པ་གོང་
 འཕེལ་དང་། ལམ་སོགས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས།
 བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཁྱིམ་དང་།
 འགྲེལ་བར། སྟོན་ལམ་ནི་སེམས་ཁོ་ནས་མོད་ལ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དང་། མ་འོངས་པ་ན་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་པ་ནས། སྟོན་ལམ་
 གང་བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་བརྟེན་པ་
 དེའི་ལུས་བབྱང་བར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་སྟོ་
 རས་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། སྤྲོ་ཚྭ་མཆོད་དང་བྱང་ཁྱབ་
 བར། ཁྱིམ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། སྤྲོ་ཚྭ་མཆོད་པ་ནི་མོས་པ་སྦྱོང་པའི་ས་ལ་འདི་
 རྟ་འདི་རྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཆེན་པོ་ནི་ས་ལ་ཁྱགས་པའི་སྟོན་ལམ་
 ཆེན་པོ་བཅུ་ལྔ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟར་རིགས་སད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་
 ལམ་རིམ་རྟར་སྒྲིམ་བུ་གསུམ་གྱི་སྟོ་སྦྱོང་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་
 སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཐོག་
 མར་དེ་དང་དེའི་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་བརྟན་དགོས་
 པས། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུངས་སྤངས་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱུང་འཛང་རྒྱ་ངེས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་བརྟེན་པའི་སྟོ་ནས་གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 རིགས་ཡིན་ཀྱང་ཆོ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཁྱགས་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་གི་སེམས་

བདེན་སྟོང་ལ་རིམ་པས་རིགས་ཆད་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་སུ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་བུ་གཅིག་བཅུད་
 གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྤང་ཆེད་བུམ་པ་དང་ལེ་ཁ་རའི་བུམ་པ་དང་འོ་མའི་
 བུམ་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དཔེར་ན་འཛིན་པ་
 གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་མེ་མྱེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་བུམ་པ་ལ་
 སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྤང་ཆེད་དང་ལེ་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྟོག་པར་བྱ་བ་ཐ་
 དད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྟོང་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ནི། ཚ་བར། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྟོང་བ་དང་། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་
 གཏུགས་པ་དང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་འོག་དུ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྟོབས་
 ཀྱིས། ནས། ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། སྦྱར་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་གཅིག་གི་དེ་དང་དེ་སྐྱེས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་ཟད་པ་དང་དེ་སྤངས་
 ཟེན་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་
 པ་དང་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་འགག་ཅིན་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ནམ་བཤད་ལས།
 འདིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་
 གྱི་ས་བཅུད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་བ་འཐད་པར་མི་སེམས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་
 གསུམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སྤང་གཉིན་མི་
 ཟུང་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། འདས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤང་བྱེད་གྱི་
 གཉིན་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
 དང་། ཁྱོད་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྱུར་བ་སྤང་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་མེད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་གྱི་དངོས་གཉིན་མེད་ཅིང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཡ་མཆུན་
 དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དེ་ཡོད་ན་གང་དུན་མིན་པ་བྱད། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་
 པས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྒྱུར་བ་སྤང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར། སྤང་བ་
 དང་། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་གྱི་གནས་
 མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མི་དམིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དཔེ་དེས་སྤང་
 གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་དེ་ལྟར་སྤང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་མུང་
 ལས། བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་གྱི་གནས་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མི་
 དམིགས་པ་ཉིད་གྱི་དཔེས་བག་ཆགས་གྱི་མཆམས་སྒྱུར་བ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཐོབ་པ་
 ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། གཞན་རྒྱུད་གྱི་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་གོང་
 འོག་གི་མཁས་པ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དམིགས་པ་ལས། །ཉོན་
 མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱུར་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་
 ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སོ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་།

གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ནི་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་
 ན་དེའི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་
 གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་ཟེར་རོ། །དེ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་
 པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྤང་བ་དབྱ་སེམས་གྱི་
 ལྷགས་དང་། འགག་འགྱུར་གྱི་སྤང་བ་བྱེ་སྤྱོད་ལྷགས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསེས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བ་
 དང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལ་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བར་ཁས་
 གྲངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 དུས། ཞེས་པ་ནས། སྤྱགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བའི་དོན་ལ་རང་གཞན་
 མང་བོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དངོས་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་ཡོད་ལ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་
 སྤང་བ་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་སྐྱེ་བ་པ་མེད་ལ་དེའི་
 རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བ་ཡིན་ཟེར་
 བ། །དང་པོ་ལ་འོ་ན། སྤང་བའི་གཉེན་པོས་དངོས་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་
 འགག་འགྱུར་གང་གིས་སྤང་དབྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་སྐྱུར་
 ན་སྐྱེ་འགྱུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདྲིའི་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལ་གོང་འོག་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དྲི་བཅས་སྤང་
 བའི་ལམ་དག་གི། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྤང་བའི་ལམ་དེ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞིའི་སྒྲབས་སུ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤང་
 བ་གཉེན་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་ཤིང་། སྤྱིང་བ་གཉེན་པོའི་སྤྱིང་ཚུལ་དབྱུང་སྐབས་གཞིའི་གཉེན་པོ་ལ་སྦྱར་བ་
 བཞད་གད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མེ་རྒྱས་ཏེ། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱིང་བ་
 དང་། །ཞེས་པའི་དོན་དབྱུང་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྤྱིང་བ་གཉེན་པོའི་
 སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱིང་བའི་བརྟེན་ནི། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱོ་འགྱུར་གྱིས་སྤྱིང་བའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩུན་སྤྱང་ལས། གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྦྱོ་བ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་འགག་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱིང་གཉེན་
 གྱི་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤྱིང་ཚུལ་བྱེད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ད་ལྟར་བ་དང་། འགག་བཞིན་པའི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྤྱིང་
 བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་
 ཡི་སྦྱིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤྱིང་། །ཞེས་དང་། དེའི་མཚམས་སྦྱར་གྱི་རང་འགེལ་ལས།
 གནས་སྐབས་གང་གི་ལམ་གྱིས་དེ་སྦྱོ་བའི་སྦྱིབ་པ་སྤྱིང་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་
 པའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདྲིའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྩུན་སྤྱང་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་
 གེའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྦྱོས་པའི་སྦྱོབས་གྱིས་རྩུན་པོ་ཕྱུང་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་
 བཅད་པ་དང་འདྲ་བ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་དང་
 སྒྲོམ་ལམ་དེ་དག་གསར་དུ་སྦྱོས་པའི་སྦྱོབས་གྱིས་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་རྩུན་པོ་
 ཕྱུང་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རྒྱས་
 ཤིང་བྱུང་བ་ཡང་གྲུབ་ཤིང་། དེའི་ཤུགས་གྱིས་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱང་མཐོང་སྒྲོམ་
 སྦྱི་ལ་བྱེད་པ་དང་། ས་བརྩུའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། འདིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་དང་སྤྱོད་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་བྱེད་ཟེར། གཞན་
 དག་འགྲེལ་བས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཕུར་བཤད་པས་སྤྱོད་གཉེན་ཁོ་ན་
 ཟེར། འདི་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་འབྲེང་གི་དགོངས་པ་དཀའ་ས་ཡིན་པས། དེ་
 དག་ལ་འོ་ན། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། །ཞེས་གཉིས་སྦྱས་པ་དང་། ཉི་སྤྱང་
 ལས། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས་ཀྱང་། ཉི་མའི་དགྲེལ་འཁོར་དང་བསྐྱལ་བའི་མའི་དཔེ་གཉིས་སོ་སོར་བཀོད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་གཅིག་ཕུ་ལས་བཤད་རྒྱ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་དེས་
 གཉེན་པོ་ཙམ་བྱེད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྒྲོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ལྟ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡང་གཉེན་པོ་
 བྱེད་པ་གང་ཞིག་དེས་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ།
 བདེན་འཛིན་ལྟ་སྐྱེས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་
 ལྟ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞོད་བྱ་
 གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སོགས་དང་། མདོ་ལས། ཉི་མའི་དགྲེལ་འཁོར་ཤར་
 བའི་འོད་ལ་ཐུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་
 བྱེད་པ་མ་ཉམས་བར་དུ་བདེན་འཛིན་ལྟ་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་མི་སྐྱེ་ཡང་བྱེད་པ་
 ཉམས་ན་འབྱུང་བ་ནི་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ལ་ཐུན་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྤྱང་ལས། གཉེན་པོའི་རྟེན་ནི་ཉི་མའི་དགྲེལ་འཁོར། །ཞེས་
 སོ། །བྱབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་བྱུར་དུ་སྐྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ལེ་བརྒྱད་མ་
 ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཉི་མའི་དགྲེལ་འཁོར། རས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ།
 སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱས་ན་སྤྱོད་པའི་སྐྱབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤྱང་ལས། མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ནི་བསྐྱལ་བའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

གནས་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་བའི་མེས་བཞེག་བྱ་ལྟག་མེད་དང་
སྐྱེ་མི་རུང་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟུར་དུ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་
འབྱོར་འདི་ཉ་ཉེ་བསྐལ་བའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ། རྣམ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སྤྱང་བའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

རང་ལུགས་ལ། སྤྱང་བའི་གཉེན་པོས་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་སྤྱང་ཚུལ་ཡོད་དེ།
གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། རང་གི་ངོས་
སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐྱེས་ཟེན་པ་དང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་འགག་ཟེན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱང་བ་དང་ཐུན་པ་བཞིན། ཀྱན་བཏུས་ལས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་
རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་
སྐྱེས་པ་དང་འགག་པ་མཉམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱང་བ་དང་ཐུན་པ་དག་འབྱུང་བ་
དང་འགག་པ་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་སྤྱང་སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བས་སྐྱེ་མི་རུང་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་སྐྱེ་
མི་རུང་ད་དུང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་
ན་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་མཐའི་དུས་ན་དྲི་མ་མེད་ཀྱང་གཉེན་
པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང་སྤྱངས་པ་གང་རུང་མིན་ཏེ། དངོས་
གཉེན་གྱི་ལག་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་པར་བཞག་སྟེ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་
ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
དེའི་ལག་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་དྲངས་པའི་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་

སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་
 གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཚུལ་མི་གཅིག་ཀྱང་སྤོང་བར་
 བྱེད་དེ། རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་དེ་རང་དུས་ན་འདས་ཟེན་བྱམ་པ་བཅོམ་པ་ལྟར་མི་
 བྱེད་ཀྱང་ས་བོན་དང་དམིགས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྤོང་། རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་དེ་
 རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་སྤུལ་བ་ལྟར་མི་སྤོང་ཡང་དེའི་ས་བོན་ཐམས་
 ཅད་སྤོང་བས་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་ནས་སྤོང་། རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་དེ་རང་དང་
 དུས་མཉམ་པ་བྱེ་སྤྱོད་བ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པས་མི་སྤོང་ཀྱང་རང་སྐྱེས་
 ཟེན་པ་དང་ཁོ་འགག་ཟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་ག་གྲུབ་
 རྟེན་ཀྱན་བདུས་ལས། འདས་པ་འགག་པའི་ཕྱིར་མིན། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར་མིན། ད་ལྟར་བྱང་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མིན། འོན་ཀྱང་
 གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འོན་
 ཀྱང་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་གསུམ་ག་སྤོང་ཚུལ་བཟུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོན་ཀྱང་
 སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་སྤོང་ཚུལ་སྟོན་པའི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་
 སྒྲའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་། །

ཚུངས་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སྤོངས་སྒྲུལ་
 གྱི་སྤོང་བྱ་སྤོངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སྤོངས་སྒྲུལ་གྱི་
 སྤོང་བྱ་སྤོངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སྤོངས་སྒྲུལ་གྱི་སྤོང་བྱ་སྐྱེ་མི་
 རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤོང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། དེའི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤོང་བྱ་འགག་པ་ལ་
 མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན་དེའི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤོང་བྱ་འགག་པས་བྱུབ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། མཐོང་སྤོངས་ཀྱི་ས་བོན་འགག་པར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱེས་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་
 སྤང་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་འགགས་པར་ཐལ། འགག་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་
 པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ལ་
 མངོན་དུ་སྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ལ་མངོན་དུ་
 སྟོགས་པར་ཐལ། གཅིག་ཤོས་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱོད་འགག་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་
 དགོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་འདུས་
 བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། སྤང་བ་སྐྱེས་ན་དེའི་བསལ་བྱ་ཐུན་པ་འགགས་
 པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་བཅའ་པོར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བསལ་བྱ་ཐུན་པ་འགགས་པར་ཐལ། སྤང་བ་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་ དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐུག་
 སོགས་འཕེན། །

དགོངས་ལྗེས་དགོངས་བཤད་པ།

ཎ གསུམ་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་འོག་དུ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་
 པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
 འགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་།
 འདི་ལ་གཉིས་ལས། སྦྱར་བ་ནི་ས་བཅུ་བ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་

བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ཕྱན་ཏེ། རང་གི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་ཁམས་མཐོ་
དམན་དང་མཐུན་པར་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་
འགོད་པར་མཛད་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ཕྱན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དང་ངེས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་
གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བཤད་ཟིན། དགོངས་པ་
ཅན་དང་ལྡེམ་དགོངས་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གསུམ་ལས་། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....
བྱ་ དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་།
དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྡེམ་དགོངས་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ཡང་
ཁ་ཅིག དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་དང་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡི་གེ་ནོར་
རྟགས་སོ། །ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་འགལ་ཟེར། འོ་ན། སྟོན་པས་ང་དེའི་ཆོ་ན་སངས་
རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལྡེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་པ་
ཅན་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་
ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཕྱིར་། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་དང་
རྣམ་གཟིགས་གཉིས་ཆོགས་གཉིས་དང་སྐྱ་གསུམ་དང་འཕྱིན་ལས་སྐྱུན་གྲུབ་ཏུ་
འཇུག་པ་གསུམ་མཉམ་པར་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། །ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་དོན་
སྦྱོང་པ། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྡེམ་དགོངས་གྱི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། གཉེན་པོ་ལྡེམ་
དགོངས་ལ་དགོངས་པ་ཅན་བཞིར་འབྱེད་པ་གང་ཞིག དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་
དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་

དགོངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་བཞི་
 གཉེན་པོ་བཞི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལྷ་
 གི་ཆོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གང་གའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ལ་
 བརྟེན་ན་གདོད་རྟོགས་པ་སྟེ། བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་དང་། ལེ་ལོའི་
 གཉེན་པོར་བདེར་གཤེགས་སྟེ་འོད་ཀྱི་མཆོན་སྟོན་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཏུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། སྦྱོན་སྟགས་སྟེ་རེས་ཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་
 དེ་སྤྱང་ནས་གཞན་ལ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞི་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་།
 འགྲོད་པ་དང་། མ་ངེས་པར་ཕྱོག་པ་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དགོངས་པ་
 ཅན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་དང་། ལེ་ལོ་
 བྱང་ཟད་ཆོག་འཛིན་དང་། ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྦྱོད་པ་དང་། འགྲོད་དང་མ་
 ངེས་ཕྱོག་པ་ནི། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྟེ། ཇེ་ཡི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཆོག་
 གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉེས་མི་འགལ་བར་ཐལ།
 རྩེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ན་དགོས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ཟེན་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་
 ཚང་བའི་སྟོན་ནས་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྟོང་པོ་
 ལས། གཟུང་དུ་མེད་པར་བརྗོད་མེད་པར། ཤེས་པའི་སྦྱོད་པ་རྣམས་སྤངས་
 པ། བྱུང་པའི་དབང་པོས་གསུངས་པའི་ཆོས། ཇེ་ཡི་འདི་ལྟར་འདི་ལ་
 གཞོད། ཅིས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ལྷང་དང་མི་འགལ་བར། རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་བསྟོམ་པ་སྟེ། ཇེ་ནི་དེ་བཞིན་
 མཁས་པས་འདོད། ཅིས་དང་། གང་དག་ཕྱོགས་སུ་མ་སྤྱང་བས། སྟོང་པོ་ཡོད་
 དམ་སྟོང་པོ་མེད། མཁས་པས་དེ་ལ་དབྱུང་པར་བགྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་
 མདོའི་མཚན་ཉིད། དགོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་ལྷན་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་ཅི་བཞིན་པ་མེན་པ་
 འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་གཅིག་དང་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 བྱུང་གྱི་དགོངས་པ་དང་དགོས་པ་རེ་གཙོ་བོར་བྱས་ཅམ་གྱིས་ཚིག་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། དགོངས་གཞི་གཙོ་ཡང་སྐྱས་ཟེན་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཅི་བཞིན་པ་མེན་
 པའི་མདོ་དེའི་གོ་དོན་ཚང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཤད་སྒྱུར་ལས།
 དགོངས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་པ་རོལ་ལ་སྟོས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་ཞེས་པས་ཚིག་གི་
 དགོངས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་དང་། པ་རོལ་ལ་སྟོས་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པས་ཚིག་
 ཟེན་གྱི་དོན་དགོངས་པར་མི་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་
 ལས། དགོངས་པ་ལ་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་མི་སྟོས་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཆ་ནས་དགོངས་
 པར་མི་འཇོག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགོས་པ་
 དེ་ལྷན་པོའི་གོ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་ལྷན་
 དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷན་པོའི་ངག་ནི་དྲང་པོ་
 མ་ཡིན་པའི་ངག་གི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་དེས་བཟོད་པ་འཇོག་
 ཏེན་ན་གྲགས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་བཟོད་པ་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འབྲེང་ལས། ལྷན་པོའམ་ལྷེ་བྱའི་ངག་ནི་འབྲུགས་པོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
 དང་། ཀུན་བདུས་ལས། ལྷན་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། མིང་
 གི་ཚིགས་དང་ཚིག་གི་ཚིགས་དང་ཡི་གེའི་ཚིགས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གཞན་དུ་
 བཟོད་ལ་དོན་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། པ་དང་མ་ནི་བསད་
 བྱ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་སྐྱེ་ཅི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཐམས་ཅད་ལྷན་པོ་ཡིན་གྱང་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་

དུ་ལྷེམ་པོ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཐང་ཀར་མི་སྟོན་པར་
 འབྲུགས་པོའི་ངག་གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་འདྲིའོ། །ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཆ་
 རས་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷེམ་པོ་ནི་
 དགོས་པ་ཅན་དང་དགོས་པ་ནི་ལྷེམ་པོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་སྟེ། ཐང་དང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷེམ་དགོངས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱར་བ་ལྷེམ་དགོངས་ཡང་ཡིན་པས་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། འོ་ན། ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བ་ལྷེམ་དགོངས་སུ་
 འགྱུར་ཞེ་ན་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྷུར་བྱེ་བ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྷ་ཀ་བསྐྱར་བ་ལྷེམ་དགོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
 ས་དང་མ། རས། དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་
 རྗེན་བྱེད་ཁོ་ནར་ཆགས་པ་བསྐྱོག་ནས་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ལྷེམ་པོ་
 ཡིན་པས་གཞུག་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལྷེམ་དགོངས་གཉིས་དང་། མ་དང་ས་སོགས་
 ལས་དོན་གཞན་སྟེང་སྟེང་སྟོན་པས་དོན་ལྷེམ་དང་། བསྐྱར་ལྷེམ་གཉིས་ཀྱང་
 ཆང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ལང་གཤེགས་ལས།
 བཤད་པའི་སྐྱ་དང་བརྗོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས། རས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་དོན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཟང་བས་རང་གི་ཚུལ་སོ་སོར་བཞག་
 པ་བརྗོད་པ་ལ་མི་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱིར་ས་མའི་ཆོག་
 གི་དོན་སྟེང་སྟེང་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་ངེས་ཆོག་གི་འཇུག་པ་དེ་ངེས་ཆོག་གིས་
 དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མདོ་ལ་ཆོག་དང་ངེས་ཆོག་གིས་སོ་སོར་བཤད་
 པ་མང་བས་དེ་གཉིས་ལ་མདོ་བཞིན་མི་མཁས་ན་དྲང་ངེས་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་
 ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། ཆོག་གི་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆོག་ལ་མི་མཁས་པས་མིང་
 ཐང་དང་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཚུལ་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་
 ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། རྩན་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་

ནམས་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུན་འགྲེལ་ལས། རྟོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ནས། རྟོན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

རང་ལུགས་ལ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་ཟེན་ལ་སྤྱོད་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དགོངས་གཞི་ཆོག་གིས་མ་བཟོད་ཀྱང་ཡོད་ཀྱིས་བཟོད་པའི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྤྱི་པས་བསྟན་པའི་རྟོན་བཟོད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། བཤད་སྒྱུར་ལས། དགོངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ལས། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་རྟོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་དགོས་དབང་གིས་སྤྱོད་ཟེན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། ལྷམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྷམ་པོ་ནི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྤྱི་པས་བསྟན་པའི་སྤྱི་པ་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་ལྷམ་པོར་དགོངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་དང་། བཤད་སྒྱུར་ལས། ལྷམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་པ་རོལ་གཟུང་པ་ལ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཞུག་ལྷམ། མཚན་ཉིད་ལྷམ་དགོངས། གཉེན་ལྷམ་དང་། བསྐྱར་ལྷམ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ལས། གཞུག་པ་ལྷམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྷམ་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །གཉེན་པོ་ལྷམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱར་བ་ལྷམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ལྷམ་དགོངས་སེམས་ཅན་པ་ལྟར་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་བྱའོ། །

རྩོད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ།   དགོངས་ལྗེས་དགོངས་བརྒྱད་ཀྱི་མདོ་ལ་སྐྱ་ཇི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།   མདོ་ཡིན་ན་དེ་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་པོ་གཉེན་པོ་
 ལྗེས་དགོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་
 པ་ནི་གང་དུ་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ།   །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་དུག་གསུམ་གང་རུང་རེ་དང་དམིགས་
 པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་རེ་རེ་ཅམ་གྱིས་
 ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་གཉེན་པོ་ལྗེས་
 དགོངས་སུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དུམ་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རང་གི་དགོངས་པ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་དུ་
 གསུངས་སྟེ། མདོ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་
 ན་རེ། མདོ་ཡིན་ན་རང་གི་དགོངས་གཞི་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 མདོ་ཡིན་ན་རང་གི་དགོངས་པ་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དགོངས་གཞི་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་ན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་གཞི་ཅན་གྱི་
 དོན་བཤད་ཟིན་དེའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་འཆོལ་མི་
 དགོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉེས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ། ཞེས་སོགས་རྒྱུང་པ་གཉིས་བྱུང་། གཉེས་པ་ནི། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 ཞེས་སོགས་རྒྱུང་པ་གཉིས་བྱུང་། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདི་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། འཕགས་པ་དང་སང་གི་བཟང་པོ་

ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་ན། བེ་འཆོ་ཡབ་སྐུ་སྐུ་
 སྐུ་སྐུ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདྲེན་པའི་རང་རྒྱུད་
 པ་མེད་པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འདྲིར་
 རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདྲིར་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པས་ཐེག་པ་
 གསུམ་བཞག་སྟེ། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་
 འབྱེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་
 རྣམ་ཐུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་འདྲིར་བྱུང་
 མཐའ་དེའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདྲིར་འཕགས་སེང་རང་རྒྱུད་པར་
 འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་
 དེ་དག་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་
 པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོངས་ཡང་། བེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་
 པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། བེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་
 བཤད་ཟིན་པས་རྟོགས་སྟོན། ॥ ॥

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ།

༥ གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། ཅ་བར། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་དེ། རྟོན། གང་དག་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་མཛུགས་མེད། ཞེས་བྱུང་། འཕྲོས་
 སྦྱོར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། དགོ་བའི་ཆོས་ནི་འདི་དག་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དང་། མཚན་པ་དང་། རྟོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
 འདྲེས་པ་བཙུགས་ཀྱི་བར་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྤྱོད་མཛུགས་པའི་ཆོས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་བཤད་པ་དེ་འཆད་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་
 པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 སྦྱོར་འདོགས་གཙོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ན་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
 གཉིས་དང་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་དང་། སྤྱོད་མཛུགས་དང་སྤྱོད་མཛུགས་
 ཡིན་པ་གཉིས་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་
 རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟད་པ་
 མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་
 དང་། སྤྱོད་མཛུགས་དང་། སྤྱོད་མཛུགས་ཡིན་པ་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ སྤང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱ། ལུང་མ་
 བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 སྤང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་མི་

དགོ་བ་མེད་ཅིང་དགོ་བར་མི་རུང་བས་ལུང་མ་བསྟན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་མི་རུང་སྟེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་
 གྱི་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་
 ཉིད་དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་བ་ལ་དོགས་པ་
 མེད་མི་དགོ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོན་སྟགས་དང་མི་འགལ་བར་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདོད་ན་འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་
 འཇིག་སྟན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། སྦྱོན་པ་ལ་སྟགས་པ་
 དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་དུ་
 བསྟན་པ་གང་། རང་འབྲས་རྣམ་སྦྱོན་ཡིད་འོང་འབྱེན་བྱེད། དགོ་བའི་མཚན་
 ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱོན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། རྣམ་སྦྱོན་གྱི་རྒྱ་ལ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་
 མི་དགོ་བ་གཉིས་སུ་ངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྣམ་སྦྱོན་རྒྱ་ནི་མི་དགོ་
 དང་། །དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་། རང་འབྲས་རྣམ་སྦྱོན་ཡིད་མི་འོང་འབྱེན་བྱེད།
 མི་དགོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟག་གཅོད་གྱི་ལས་བྱས་མ་ཐག་གཉེན་པོ་
 ལྟོབས་བཞི་ཚང་བས་འདག་ངས་གྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་གྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་སྦྱོན་འདག་ངས་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དག་
 བཅོམ་རྒྱུད་གྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་སྟགས་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་འབྲས་
 བདེན་པར་འཇིག་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྦྱོབ་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ལྷང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྤང་བྱར་
 འོས་པ་དག་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 དག་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྤང་བྱར་འོས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷོན་པས། འདི་ནི་ཀུན་
 འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ། སྤང་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
 ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་སྐབས་གྱི་
 སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། བརྒྱ་བ་ལས། ཡུལ་ན་དག་བས་
 ཡིད་འོང་ན། །ཡུལ་དེ་འང་ངན་པར་བརྩེ་བ་ཡིན། །གང་ཞིག་བཏང་བས་ཤེས་
 གུར་པ། །དེ་བྱལ་བ་ཡི་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
 འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། མ་འོངས་
 པ་ཡི་འབྲས་མཐོང་ནས། །ཆོས་འདྲོད་ཆགས་པས་ཁྱོད་ཆགས་ན། མ་འོངས་
 མཐའ་ཉིད་མངོན་གུར་ན། །འཇིགས་པ་མེད་དམ་ཅི་ཞིག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱུ་དག་བ་སྤངས་ན་མི་དག་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་
 ཕྱིར། བརྒྱ་བ་ལས། གང་དག་དག་བའང་མི་འདྲོད་པ། །དེ་དག་མི་དག་ཇི་ལྟར་
 བྱེད། །ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས། རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་གྱི་བྱ་བ་དེ་མཆོག་ཡིན་ན་གང་དག་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་ཉིད་ཕྱིར་མི་འདྲོད་པ་དེ་དག་ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། རང་འབྲས་ཡིད་འོང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལྷང་
 བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཆོས། དག་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཇི་
 ལྟར་ན་དག་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། ཇེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་དང་། སྤང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རོ་

བོ་ཉིད་གྱི་དེ། འབྲེལ་བའི་དེ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དེ། སྦྲང་བའི་དགོ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དད་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་། འབྲེལ་བའི་དགོ་བ་
 དད་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡིན། རྗེས་
 འབྲེལ་གྱི་དགོ་བ་ནི་དགོ་བ་སྐྱེ་བྱུང་གི་ས་བོན་ཡིན། སྦྲང་བའི་དགོ་བ་དེས་ཀྱན་
 རས་བསྐྱངས་པའི་ལྷས་ངག་གི་ལས་དགོ་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་
 གྱི། དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་སོགས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་བྱུང་ཙམ་ནས་དགོ་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཙུ་བ་དྲ་ རྡོ་ཆ་བྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་
 གྱི། བཞིས་དང་། ཀྱན་བདུས་ལས། རྡོ་བོ་ཉིད་གྱི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གོ བཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་སོགས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་བའི་དབང་
 གིས་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི། བཞིས་དང་། ཀྱན་བདུས་ལས། འབྲེལ་བའི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། བཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་
 གྱི། དགོ་བའི་ས་བོན་ཡང་རྣམ་སྐྱེན་ཡོད་འོང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན། བཅུ་བ་སྔོན་པའི་དགོ་བ་བཞིན། ཀྱན་བདུས་ལས་དྲ་ རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དགོ་
 བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་གྱི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། བཞིས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀྱན་སྦྲང་དགོ་བས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་སེམས་གང་
 རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྔང་གཏི་ལྷག་
 མེད། དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགོ་བ་འོ། བཞིས་དང་། མཛོད་ལས། བྱ་བ་ལ་སོགས་
 ཀྱན་སྦྲང་བས། བཞིས་དང་། ཀྱན་བདུས་ལས། སྦྲང་བའི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་
 ཀྱན་རས་བསྐྱངས་པའི་ལྷས་ངག་གི་ལས་སོ། བཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་
 འབྲས་ཡོད་མི་འོང་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་ལྷང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཆོས། མི་
 དགོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བདུས་ལས། རི་ལྟར་ན་མི་དགོ་བ་ཡིན། རས།

བར་དུ་གཙོ་བོ་པས་ཀྱང་མི་དགོ་བར་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱི་དང་། འབྲེལ་པའི་དང་། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དང་། སྤྲོད་བའི་མི་དགོ་བ་
 དང་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཁྲིལ་མེད་པ་
 རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སོགས་
 འབྲེལ་བའི་མི་དགོ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ས་བོན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དེ་དང་། དེ་དག་
 གི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷན་པ་གི་ལས་ནི་སྤྲོད་བའི་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་
 དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། འབྲེལ་བའི་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བའི་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་
 ཟུག་དང་། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགོ་བ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། སྤྲོད་
 བའི་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷན་པ་གི་ལས་རྣམས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་དུ་བཟུན་མ་བཟུན་གྱི་དོན་རྣམ་སྤྲོད་ལ་སྟོས་
 རས་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ལྷང་དུ་མ་
 བཟུན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲོད་ལ་སྟོས་ནས་དགོ་མི་དགོ་
 གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པའི་ཆོས། ལྷང་མ་
 བཟུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ལྷང་མ་བཟུན་ཡིན།
 རས། རྩ་མཐུན་པས་ཀྱང་ལྷང་དུ་མ་བཟུན་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན།
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དེ། འབྲེལ་པའི་དེ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དེ། སྤྲོད་བའི་དེ་དང་བཞི་ཡོད་
 དེ། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱུད་སོགས་དང་། གཉིས་པ་

ནི། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། སེམས་དེའི་ས་བོན་བཞག་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། སེམས་ལྷང་མ་
 བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷས་ངག་གི་ལས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལྷང་མ་བསྟན་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དང་
 རྩེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཀུན་བདུས་ལས། རྒྱང་བ་ཡང་མིན། དང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་
 མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་
 དག་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་བའི་བག་ཆགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷས་དང་ངག་གི་ལས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་
 དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཐར་
 པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དངོས་
 བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བར་ཐལ་། དོན་
 དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉེན་པོའི་
 དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 ཀུན་བདུས་ལས། གཉེན་པོའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་
 གཉེན་པོ་དང་། སྤང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞིའི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྐྱངས་
 པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་རྣམས་སྤེན་
 ཡིད་འོང་འབྱེན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་རྣམས་སྤེན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་

ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་
 གྱིས། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟག་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་
 ཅམ་པས་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དབྱུ་མ་བས་འགོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་
 ཅམ་པས་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ནས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཤད་ཟིན་ལྟར་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པའི་དུས་
 ཕྱགས་གཅིག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་དུས་མཉམ་བཞག་ཤེས་
 པའི་སྒྲུང་བ་ཡང་རགས་པ་ཀུན་རུབ་ལ། མཐོང་ལམ་དུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
 འགགས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཁོ་ནར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 སྟོང་ཉིད་ལ་ཞུགས་པར་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐབས་སུ་ཡང་། ཉན་ས་ལས། དེའི་སེམས་དེ་རབ་དུ་ཞི་
 ཞིང་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུང་མོད་ཀྱི་དེ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་
 བདུས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་གནས་ནས། གཟུང་བ་མེད་
 པར་རྟོགས་པར་བྱ། །དེ་ཡི་འོག་དུ་འཛིན་མེད་པར། །དེ་དག་དམིགས་མེད་
 རིགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ་དང་པོས་ཆེ་མོ། གཉིས་པས་
 བཟོད་པ། གསུམ་པས་ཆོས་མཆོག་ བཞི་པས་དམིགས་མེད་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དབྱུས་མཐའ་ལས། །དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །མི་དམིགས་པ་
 ནི་རབ་དུ་སྟེ། །མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ། །མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་དུ་
 སྟེ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མི་
 དམིགས་པར་རབ་དུ་སྟེ། །དོན་མི་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིགས་པ་ཅམ་ཡང་
 མི་དམིགས་པ་སྟེ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱར་ལམ་བཞིའི་སྒྲུང་ཚུལ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གཉིས་དམིགས་མེད་ཏུ་མཉམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལྟ་
 བས་ན་དམིགས་པ་དང་། ཁི་དམིགས་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཁེས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཏུ་སྒྲོ་བརྟན་གྱིས། འདི་ལྟར་དམིགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་མཉམ་མོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཁེས་སོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉམ་བཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཁི་བ་
 ལྟ་དང་ཨ་བྱ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མི་སྤང་བར་འདོད། འཕགས་སེང་མཉམ་བཞག་
 ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་སྤྲུལ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བར། འོ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་
 སྤང་སྟོན་པར་ལུང་བཟླན་པ་དེ་ནན་གྱིས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་
 གཙོ་བོ་འཕགས་པ་སྒྲོ་བ་པའི་མཉམ་བཞག་གི་རོ་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 བར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བར་འབད་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཤི། དེ་ཤེར་ཕྱིན་
 ལྟར་སྤང་ལ་སྦྱོད་ཚུལ་སྟོན་པས་ལུང་བཟླན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མདོ་ཀྱི་
 བཏུས་དང་དབུ་མ་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་ཤེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅས་བྱ་
 བར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། ཁེས་པ་ནས། གང་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་དོ། ཁེས་ཉེ་བར་བཟླན་ཏོ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ འདི་ནི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
 འདོད་མི་རུང་བ་དང་ལྷག་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྤང་མ་ཡིན་པར་
 རྣལ་མ་སྦྱོད་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་པར་འདའ་བ་མི་
 དམིགས་ཤིང་ཆོས་གང་ལའང་བདེན་པར་གནས་པ་མེད་པས་བདེན་པར་མི་
 གནས་པར་སྟོང་ཉིད་ཅམ་བསྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཅོལ་ན་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ཀུན་བརྒྱུས་དང་དབྱུ་མ་སྣང་བ་གཉིས་ཀར་དྲངས་པའི་ཤེར་མདོ་ལས། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཆོས་གང་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་འདོད་པར་མི་
 བྱེད་ལ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་ཤིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཆོས་གང་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའམ་གང་
 ལ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །གང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་
 པའོ། །གང་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། འཕགས་པས་ཀྱང་། རབ་འབྱུར་གཉིས་
 ནི་དངོས་པོའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་འཆད་པར་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ལྷ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བདེན་མེད་
 ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷར་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ཟིན་པས་སྟོ་སྟ། གཞན་ཡང་། སེམས་
 ཅམ་པས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཁོ་ནར་དམིགས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་བདེན་བཞི་སོགས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་མདོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་བཞི་ཆོས་བདག་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་
 འདོགས་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དངོས་འགལ་དུ་བྱགས་
 པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་དྲུག་
 དང་ལྷག་འཛིན་བརྒྱ་དྲུག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་
 བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདེ་དང་ང་དང་དེའི་ཞེས་སོགས། ཡང་དག་མིན་པ་
 རྣམ་བརྒྱ་དྲུག་ སྟོ་བྱགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྟེད། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་
 དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བདེན་
 པ་བཞི་ལ་ཞེས་པས་ལྷག་འཛིན་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་བརྟན་ཅིང་།
 བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་སོགས་

གྱིས་དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། འདི་ཡུལ་
 སུན་ཕྱང་། སོགས་དང་། དང་པོའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདིར་ནི་སྟོང་འདོགས་
 དབེན་པ་ལ། སོགས་དང་། དུ་མས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཟླ་བ་དུན་
 དུ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན་དངོས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་དང་། གཞི་བྱེད་སྟོང་
 འདོགས་གཉིས་གཞི་དམིགས་པ་མཚུངས་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ།
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

རང་ལུགས་ལ། གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་དབྱེངས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་
 དམིགས་པར་འདོད་དེ། འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་ནས་དམིགས་པས་སྒྲིབ་པ་སྟོང་
 ཚུལ་དཔྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས་དམིགས་པ་མི་
 འགོག་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ངི་
 བཅས་སུ་བདེན་གྲུབ་ཡང་མི་འཐད། ངི་མེད་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས། གནས་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་ན་རྟེན་གཞན་གྱིས་བསྒྱུར་མི་རུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས།
 རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་ལ་སྟོང་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་
 འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཉི་
 སྒྲུང་ལས། གང་དག་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་
 དེ་དག་གིས་དམིགས་པའི་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཅོད་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་
 ལ་དམིགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་ཆོས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་དབུ་མ་པས་དགག་པ་མཛད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་ཚུལ་བཅོད་དུ་ཡོད་དེ། ཟུ་ཁམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་པ་ལ་རྟུལ་དང་། གསེར་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ་ལ་གཡའ་དང་། རྣམ་

མཁའ་སྒྲིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དག་པ་དྲི་མ་སྒོ་བྱར་བས་ཇི་དག་
 ཇི་དག་དུ་འགྲོ་བར་ཐེག་བསྐྱུས་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དེ། ཉི་ལྷང་ལས། ལྷ་
 ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མི་མཐུན་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་དང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱི་སོ་སོར་
 གྱུ་བ་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་དག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱིས་སོ་སོར་
 གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། བདེན་གྱུ་བ་ཀྱིས་སོ་སོར་གྱུ་བ་ན་གནས་ལྷགས་ཀྱིས་སོ་
 སོར་གྱུ་བ་དགོས། གནས་ལྷགས་ཀྱིས་སོ་སོར་གྱུ་བ་ན་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ལ་
 སྒྲགས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ་ཁོ་
 རར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་དག་ཤིན་དུ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷང་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་
 སྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤོང་བ་མེད་པས་དག་པ་སྟོགས་གཅིག་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་མཉམ་བཞག་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ། རས། ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཁས་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བྱེད་རང་དབུ་མ་བ་ལ་ཡང་
 མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྱུ་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མདོ་ལས། རབ་འབྱུར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་
 མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་མེད་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་
 ཡིན་པ་མཐུན་གྱུ་བ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྷ་གྱ་སོགས་བདེན་སྤོང་ཆོས་ཅན། བདེན་
 པར་གྱུ་བ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ལྷ་བ་ཐཤད་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལའང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཉི་
 ལྷང་ལས། རབ་འབྱུར། རས། ཞེས་འབྱུང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོགས་ལ་ཡང་དམིགས་པ་

དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱུན་སྒྲུབ་ལས། བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ན་ཡང་། རབ་འབྱོར། རས། ཞེས་བྱ་
 བས་དམིགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རིམ་ལྔ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྒྱུན་དེ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མེད། ཆོས་
 ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་
 ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་
 འགོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཟུག་སྐྱེས་བདེན་སྟོང་རིགས་ངོར་ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟུག་སྐྱེས་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་བདེན་སྟོང་ཡང་བདེན་
 པར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་མ་ལྔ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། དགག་བྱ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པས། ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཏུ་གྲུབ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་
 སྒྲུབ་ལས། ཆོས་རྣམས་འབྲུལ་བ་ཅམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར་གཉིས་ནི་
 དངོས་པོ་འོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་འོ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་པ་ཅམ་ཡིན་པས་བདེན་གྲུབ་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་སྒྲུབ་ལས། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་བྱལ་རྣམས་ཡང་
 དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་
 མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཀྱི་
 བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཕགས་

བས་ཀྱང་། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་རིགས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྤང་
 ཡིན་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འབྱུལ་བ་མིན། ཞེས་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཉི་སྤང་ལས། མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིན་ཡིན་གྱི། འབྱུལ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་
 དམིགས་པ་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའང་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་
 གཙོ་བོར་འཛིན་སྤངས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱེམ་པས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རིགས་དང་སྐྱབ་
 པའི་ཉིན་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། དེའི་རྣམ་འགྱུར་རམ། བྱད་པར་ཆོས་དབྱེངས་བདེན་
 མེད་གཙོ་བོར་སྐྱེམ་དུས་ཆོས་དབྱེངས་སྒྲོ་འདྲེགས་གཙོད་གཞིའི་དམིགས་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ་
 རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རས། འཐད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སེམས་ཅན་པའི་རིགས་ལས་བྱད་པར་དུ་
 འབྱེད་པའི་འཕགས་གྲོལ་ཞབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཀྱང་མང་པོས་མ་ཁྲོལ་བ་
 ལེགས་པར་བཤད་པ་ཉུང་དུས་ལྷང་རིགས་སྤྱད་ཡོད་པས། རང་ག་ཞན་ལེགས་
 བཤད་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིས་པ། འཕགས་སང་གཅིག་དུ་གྱུར་རམ་ཡང་ན་རྗེ་ཡབ་སྤྱིས། །

ལྷན་ཅིག་ཡང་ཡང་དབྱུད་པས་མ་ལྷས་མཁས་རྣམས་ཡིད། །

བཀུགས་བཞིན་ཆགས་བཞིན་དད་བཞིན་འདུན་བཞིན་སྐལ་ལྷན་

ཆོགས། །

བསྟོད་བཞིན་དགེས་བཞིན་ངོ་མཆར་ཕུལ་བྱུང་ལྷ་བྱར་སྦྱང་། །

རིན་ཆེན་རི་མོ་གྲ་གྲ་མང་ལ་མཆར། །

མཁས་རྣམས་དོན་དམ་དམིགས་པ་ཀྱན་བྲལ་ཡང་། །

ཀྱན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རོལ་བ་མི་འཆར་པའི། །

བདེན་མིན་རྩུན་མིན་ཡ་མཚན་ཏྲག་ཏུ་སྒྲིགས། །
 གྲུན་འབྱུང་སྒྲུ་མས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུག་བདེན་ཆོགས། །
 སྤིང་ཞིའི་འབྱོར་རྒྱད་མཛེས་སྒྲུག་ཆུའི་གཉེར་མ། །
 མི་བེན་དོན་ཆུང་གྲུན་སྤངས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི། །
 རྣམ་སང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཏྲག་རོལ་གྱི། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།

རྒྱ་གཞུང་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། རྩ་བར། སེམས་ཅན་གྲུན་མཆོག་ཉིད་
 སེམས་དང་། རྩོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་བྱུང་། འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཞེས་པའི་དོན་ངྲིས་པའི་ལན་དུ། མདོ་ལས།
 རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱེ་ཆེན་
 པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ཆེན་པོ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང་། སྒྱུར་
 བ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། གང་གིས་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་
 པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་གང་གིས་སེམས་ཅན་གྲུན་གྱི་མཆོག་དུ་བྱེད་
 པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། རང་དོན་སྤྱང་བ་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་དོན་རྟོགས་པ་
 ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕ་ཆེན་
 པོ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟོ་རྟི་སཏྲ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཏྲ་
 སཏྲ་ཆེན་པོ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སཏྲ་སེམས་ཅན་སྤྱིང་སྟོབས་སོགས་ལ་
 འཇུག་པས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་

སེམས་གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
 ས་བརྩ་གང་རུང་ཡིན་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར། སློ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་གང་གིས་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་
 པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ་དང་། སྤང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད།
 རི་ལྷ་རི་སྟེང་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དང་པོ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་
 སྤངས་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྟེང་རི་དང་ལྷག་
 བསམ་བྱམས་སོགས་རྣམས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ཁོ་ནར་ཡོད།

༥ བཞི་བ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ། སྤྱི་རྣམ་བཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟོན་ཚུལ་སྟོན་ས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། མཆན་
 གཞིའི་སྟོན་ས་བཞིར་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རང་
 གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ། ཞེས་པ་ནས།
 ཉེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་སྟོན་པར། དེ་ལྟར་རི་ལྷ་བ་
 བཞིན་དུ། རས། དེས་པར་འབྱུང་ཞེས་བྱུང་། འདི་དག་ལ་འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་
 དབྱུང་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་བྱམས་མའི་བྱ་
 གང་པོས། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་
 བརྒྱད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་

སྟོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སྐྱབ་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོན་ཚུལ་སྟོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱང་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་
བསམ་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་དེ། མཆོན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད།
སྟོན་སྟགས་ལ་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་སྟོར་བ་དེ། སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར། རྩ་མ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་དང་བྱེ་བྲག་སྟོན་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཟེར་ན།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོས་བསམ་གཙུག་པོར་གྱུར་མ་གྱུར་ཡང་མི་འཐད། མཆོན་
གསུམ་ལ་ལྟ་བུའི་ན་དང་སྟོར་བཞི་སྟོན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྟོན་སྟགས་སྟོར་བས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་ཅིམ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་མི་འཐད། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་མཆོན་
གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་བསམ་པས་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་བྱེད་ན་
ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། མཆོན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན།
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོར་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་ལ་
མ་སྐྱབས་པར་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་སྐབས་ཅིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
སེམས་དཔའི་སྐྱབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པ་
ཉམས་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསམ་པས་ཡང་ཡང་འདྲིས་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཚ་བར། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། འཇལ་
དང་ངེས་རྟོག་སྟོན་པའི་ལམ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་
དང་གདམས་ངག་བརྒྱ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
ཀའི་མདོ་དང་ཚ་བ་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུ་དང་བྱེན་རྒྱུ་ལས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པར་
འགལ་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་མཆོན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་བྱེ་
བྲག་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་མི་འཐད་

བར་ཐལ། ལྷོན་ཚུལ་མི་གཅིག་པས་དོན་མི་གཅིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟེན་པས་
 བྱལ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་
 ཡུལ་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟེན་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉི་ཆོ་བ་
 དང་སྣ་ཆོགས་ཉིད། །ཅིས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གོ་ཆའི་
 སྐྱབ་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནས། བར་ཕྱིན་དུག་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པའི་ཉམས་
 ལེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་
 གང་རུང་གི་རྣམ་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱི་
 སྐྱབ་པ་དེ། བསམ་པ་གོ་བྱོན་ཚུལ་གྱི་གོ་སྐྱབ་དང་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
 རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བར་བཤད་པས་དེ་ལ་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། བྱང་སེམས་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ལ་
 རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་མ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་སོ་སའི་
 མིང་འདོགས་འགལ་བས་དོན་ཡང་འགལ་བར་བབྱང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་སྦྱོན་
 འོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཆོད་ཚུལ་འགལ་བ་
 ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་འགལ་བར་བབྱང་ནས་འགྲེལ་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་
 ཏུ་རྣམ་བཞག་བྱས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་.....བྱང་ཡེ་ ཕྱིན་དུག་གི་མགོ་
 མིག་དོད་པ་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་དང་ཕྱིན་དུག་གི་མགོ་མིག་མ་དོད་པའི་ཉམས་ལེན་
 མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། ཕྱིན་དུག་གི་མགོ་
 མིག་དོད་མ་དོད་དེའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བསམ་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཕྱིན་དུག་ཐོབ་མ་
 ཐོབ་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་རྟོག་གི་
 སེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་
 མཁས་ཅམ་དབང་པོ་རྣེ་བརྟལ་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་

བཤད་ལས། སྒོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ནས། དབྱང་མི་བཟོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསེར་འབྲེང་ལས་འདི་བྱང་ཡེའི་བཞེད་པར་བཤད་དོ། །

རང་ལྷགས་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་དོན་རྣམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། མཁྱེན་པ་
ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་མུང་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནི་སྦྱར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་
ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། པར་ཕྱིན་དྲུག་ལྔ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་དེ། སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་མུང་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་
ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནོ། །ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་
བར་དུ་ཡོད།

ཚུད་སྦྲང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅེ་སྦྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་
རེར་ནི། །དེ་དག་པན་ཚུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་
ཅིག་གིས་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་འབྱུལ། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། རྟོགས་བྱུང་སྟེ། དམིགས་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་རྣམ་སོ་

སྐར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་
 ཚེས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དྲུག་པར། སྦྱིན་པ་ཤེས་
 རབ་བར་དག་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གོམས་པའི་མཐུ་མ་
 ཐོབ་བར་དུ་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྦྱོད་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱུང། ཁྱུང་པར་ཐལ། ཚེས་བཤེས་དེ་ལྟར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང་སྟེ། ཚེག་
 གསལ་ལས། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་བར་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྦྱོད་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་
 སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་དེ་ཚེས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བདུན་པ་ལས།
 སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ཟག་མེད་ཚེས་ཀུན་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ལུས་པ་མ་ཐོབ་གོང་གི་འཇུག་སྐྱབ་དང་ཚེགས་
 སྐྱབ་དང་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོ་
 གསུམ་གང་རུང་དུ་བསྟན་པའི་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱུང། ཁྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཚེས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ན་ཡང་མ་ཁྱུང། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དེས་གོ་སྐྱབ་ལ་མཁྱེན་པ་ཡུལ་དང་སྦྱར་བ་བྱེ་
 བྲག་གི་གཉིས་ཀ་ཡོད། འཇུག་སྐྱབ་སོགས་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཚེག་གསལ་ལས། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ་ལྷག་མ་
 འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
 བཤད་ཚུལ་འཆད་པ་ན། གསེར་འབྲེང་ལས། འོ་ན། འདིས་སྐྱབ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་
 མཁྱེན་གསུམ་ལ་གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་བར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐྱབ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐྱབ། སྒྱུར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་
 འབྲུག་སྐྱབ། ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆོགས་སྐྱབ། རྣམ་མཁུན་གདོན་མི་བ་བར་
 འབྲུན་བྱེད་ངེས་འབྲུང་སྐྱབ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟོན་པར། རྩ་བར། དེ་དག་སོ་
 སོར་སྦྱོར་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱང་། འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་
 དབྱུང་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་རྣམ་མཁུན་
 དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱོར་པ་གཏོང་བ་ནི་སྦྱོར་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་གོ་ཆ་ཉིད་དང་། རས། རྩུ་འཕུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བཅེའོ་ཞེས་སྒྲ་བརྗོད་ན།
 ཞེས་པས་གོ་སྐྱབ་སོ་སྒྲུག་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། གོ་སྐྱབ་
 ཆོས་ཅན། སོ་སྒྲུག་ཡོད་དེ། སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་རེ་རེ་ལ་སྒྲུག་སྒྲུག་བྱས་ནས་
 མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་
 བཅོམ་འགྱུས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་སེམས་
 བྱང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བཅོམ་འགྱུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་ཏེ། དེ་སེམས་བྱང་ང་གཅིག་གི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱང་སྒོ་
 རིག་མི་འདྲ་བ་པད་མའི་འདབ་མ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཡུལ་ངེས་ལྷ་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 སྒོའི་སྒྱ་རིས་མི་འདྲ་བ་པད་མའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་
 ན་བཅོམ་འགྱུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རུང་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། གོ་སྐྱབ་ལ་བཅོམ་འགྱུས་ཀྱིས་ཁྱབ།

དེ་བཞིན་དུ་འབྲུག་སྐྱབ་ལ་ཡང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལས།
 ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྒྱུར་བའི་
 བཙོན་འགྲུས་དང་། །མ་ཞུམ་མི་ངལ་ཆོག་མི་ཤེས་བཙོན་འགྲུས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་
 སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་བསམ་པ་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བ་ལག་ལེན་གྱི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མི་ཞུམ་པར་སྒྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་དེ་དང་། ཆ་གང་སོགས་
 ཀྱིས་མི་འབྲུག་པས་པ་རོལ་མི་མཐུན་སྟོགས་གཞོན་པའི་དེ་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་
 པའི་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ལྷ་མ་བྱས་ན་བསམ་པ་བཟང་ཙམ་ལས་མི་
 འོངས་པས་དེ་ལྷ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 འབྲེལ་བ་ལས། གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཉིད་མདོ་ལས་མཐུ་
 དང་ལྡན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲོ་བ་ཅན་དང་། པ་རོལ་
 གཞོན་པ་བརྟན་པ་དང་། དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བཙོན་པ་མ་བཏང་པ་ཞེས་
 འབྱུང་བ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལས། མགོ་ལ་
 སེམས་ཅན་ཁྱུང་ཆེན་བྱེད་པ་ཡི། །སོགས་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིས་
 བློ་སྒྲོལ་ལ་སྐྱུངས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཉམས་ལེན་མང་ཉུང་མི་འོངས་
 རྣམ་པ་དང་། ཉམས་ལེན་ས་ཆ་དེ་ཆུང་མེད་རྣམ་པའི་ལོག་རྟོགས་བརྒྱ་དུས་
 གཅིག་དུ་བཅོམ་མོ། །ཡང་། ཉི་ལྗང་ལས། འདི་དག་དུག་ཆོན་དུག་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡང་གོ་ཆ་རྣམ་པ་དུག་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དུག་དུ་བཤད་ཅིས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྒྱུན་པ་དུག་སྒྱུན་པར་མཚུངས་པ་ནས་ཤེས་རབ་དུག་ཤེས་རབ་དུ་བྱས་སོ་བེད།
 འོ་ན། སྒྱུན་པའི་སྒྱུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་པའི་བར་དུག་སྒྱུན་པའི་གོ་སྐྱབ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཉི་ལྗང་ལས། དུག་ཆོན་དུག་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་གོ་ཆ་རྣམ་པ་དུག་

ཏུ་ཚེས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁེས་པའི་དྲུག་ཏུ་སྤྱད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 ཅུང་། འདྲོད་ན། དེ་དྲུག་ཚེས་ཅན། དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 དྲུག་གི་ཐོག་མ་སྤྱིན་པའི་གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉི་ལྷང་ལས། འདི་ནི་
 གོ་ཆའི་སྐབ་པ་ལས་སྤྱིན་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་དྲུག་ཚན་དང་པོའོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ལ་སྤྱིན་པ་བྱེད་དུས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་སྤྲོས་བཟོད་པ་
 བཙོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་འཛོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྱིན་པ་
 དྲུག་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཉི་ལྷང་ལས། ཇི་ལྟར་ན་
 དྲུག་ཚན་དྲུག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ། རས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ནི་སྤྱིན་པའི་གོ་
 ཆ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བལ་བ་ནི་ཚུལ་
 སྤྲོས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་གོ་ཆ་དང་། རས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་
 ཉིད་ཀྱི་གོ་ཆ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་གོ་ཆའི་སྐབ་པ་ལས་སྤྱིན་པའི་གོ་
 ཆ་སྟེ་དྲུག་ཚན་དང་པོའོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དེ་འདྲའི་སྤྱིན་པ་ཚེས་ཅན། སྤྱིན་པའི་ཕར་སྤྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་པ་དྲུག་
 ལྡན་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤོབ་པའི་སྤྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱིན་དྲུག་མ་ཆང་
 ར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འགྲུབ་བྱེད་མི་ཆང་བས་ལྟ་བུས་ཆ་རེ་ལས་བྲི་མི་ཤེས་པ་དྲུག་
 གི་གཅིག་མ་ཆང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་མེད་ན་ཕར་སྤྱིན་གྱི་མིང་མི་
 ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གཅིག་ཅིག་ཡུལ་གཞན་སོང་གྱུར་
 པ། རས། དེ་མ་ཆང་ཕྱིར་རི་མོ་དེ། །ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་
 པར། ཁི་འགྱུར་བཞིན་ཁེས་དཔེར་བྱས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྲི་བྱེད་གང་ཡིན་
 པ། སྤྱིན་དང་ཚུལ་སྤྲོས་བཟོད་པ་སོགས། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཕར་སྤྱིན་དྲུག་ལྡན་དང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་གྱི་སྤྱིན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕར་སྤྱིན་དྲུག་ལྡན་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་

དམ་པ་རྒྱལ་ཀྱང་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྦྱོན་པའི་གོ་སྦྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྦྱབ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་དང་གོ་སྦྱབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ། ཡང་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་དུ་གྱུར་པའི་གོ་སྦྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ། ཡང་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྦྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྔ་ན་དེ།
 སྦྱོན་པའི་མཆོན་ཉིད། བསྐྱང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྔ་ན་དེ། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད། མི་སྒོ་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྔ་ན་དེ། བཟོད་པའི་མཆོན་ཉིད། སྦྱོ་
 བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྔ་ན་དེ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྩེ་གཅིག་པའི་
 སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྔ་ན་དེ། བསམ་གཏུན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་
 འབྱེད་བཞི་ལྔ་ན་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བཙུན་འགྲུས་དང་བསམ་
 གཏུན་གཉིས་ཀྱང་སེམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ལ་སེམས་པ་བཞི་ལྔ་རེ་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་
 སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ལས་ལྷ་མ་དགེ་བ་དང་ཕྱི་མ་མཛོད་སོགས་ཀྱིས་ས་མང་
 དང་། མཛོན་པ་གོང་མའི་ཡུལ་ངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་དེ་དག་ལ་གང་
 ཟག་དང་སེམས་རེ་རེ་ནས་སྦྱོན་དུ་འཕེན་ནོ། །ཉན་ཐོས་རྒྱུད་ཀྱི་གཏོང་བའི་
 སེམས་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ཆོས་བཞི་ལྔ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་
 བཞི་ལྔ་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་བཞི་ནི། སེར་སྒྲ་སོགས་མི་
 མཐུན་སྦྱོགས་ཉམས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ་དང་གང་འདོད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཅན་གསུམ་སྦྱོན་བྱེད་དུ་
 གྱུར་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱོན་པ་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཉམས་

དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །འདྲོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་
 བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱོད་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །འདྲོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་མན་ཆད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །བྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་
 ལ་ཕར་བྱོན་མི་འོང་བའི་བྱིར། །བཤད་སྤྱར་ལས་། །ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་རྣམས་ལ་
 བློ། །པ་རོལ་བྱོན་དུག་མེད་ཡང་མེད། །བཙམ་ལྡན་ཉག་གཅིག་པ་རོལ་
 བྱོན་། །དུག་གི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །འདྲིའི་བཙམ་
 ལྡན་བྱང་སེམས་ལའང་འཇུག་ལ། །དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པར་བཤད་དོ། །དེས་ལྷག་མ་ལ་སྤྱོད་གཏོང་ཚུལ་རིགས་
 འགྲེས་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་པའི་ཕར་བྱོན་ཡིན་ན་ཆོས་བཞི་
 ལྡན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕར་བྱོན་ལྷག་མ་ལྡང་བེར་ན།
 འོ་ན། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་གཙོ་སེམས་དང་ཆོར་འདྲ་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། །ཆོས་བཞི་ལྡན་ཀྱི་གཏོང་བའི་སེམས་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་པའི་ཕར་བྱོན་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེར་ཐལ། སྤྱོད་པའི་ཕར་
 བྱོན་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། པ་རོལ་དུ་
 བྱོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ནས། །ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞིའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། །རྩ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། །དེ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཕར་བྱོན་མཆོན་ཉིད་གཅིག་དུ་འདྲོད་
 པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་པའི་ཕར་བྱོན་ཡིན་པས་མ་བྱབ་
 ཚུལ་སྐྱབ་བེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་། །དེར་ཐལ། སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕར་
 བྱོན་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་པ་
 རོལ་དུ་བྱོན་པ་ཡང་ཡིན་ནམ། ནས། སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱོན་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཡང་ཡོད་། ཅེས་བྱ་བ་མུ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྤྱོད་པའི་ཕར་བྱོན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་བྱོན་འགལ་བར་ཐལ། སྤྱོད་པ་དང་

ཤེས་རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། སར་ཕྱིན་རེ་རེ་ལ་སར་
 ཕྱིན་རྒྱག་རྒྱག་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཚང་བ་དེ་སན་ཚུན་རྣམ་ངེས་
 དང་རབ་དབྱེ་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སན་
 ཚུན་བསྐྱས་ཕྱིར་རབ་དབྱེ་ཕྱིར། །ཆོས་ཉིད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། །པ་རོལ་ཕྱིན་
 རྒྱག་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། །རྣམ་པར་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། སན་ཚུན་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནི་མི་འཇིགས་པའི་སྐྱིན་པས་
 བྱི་ཚུལ་བྲིམས་དང་བཟོད་པ་གཉིས་བསྐྱས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དག་བའི་ཆོས་སྤྱད་
 པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ནི་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཏུ་
 བཟོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱོར་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་ལ་སོགས་པར་སར་
 ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱིན་པའི་མིང་བཏགས་པ་ནས། ལ་ལར་སར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་། ཐེག་བསྐྱས་ལས། འདི་དག་གི་སན་
 ཚུན་རྣམ་པར་ངེས་པར་ཇི་ལྟར་བཟོ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལ་ལར་ནི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱིན་པའི་སྐྱར་བསྟན། ལ་ལར་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྐྱར་
 བསྟན། ནས་། ལ་ལར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱར་བསྟན་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན།
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་ན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་པས་
 འགོ་བ་ལས་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་མདོ་
 ལས་ཀྱང་གསུངས་པར་ཐལ། ཤེས་མདོ་ལས་སྐྱིན་པའི་སྐྱིན་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བར་རྒྱག་ལ་སྐྱིན་པ་སྦྱོར་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལྟ་ལའང་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་
 སྦྱོད་པའི་སྐྱིན་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། ནས། སྐྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
 གཏོང་བའི་སྐྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་

རྒྱུ་ཀྱི་སའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་
 སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆའོ། །ནས།
 སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པའི་པ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པ་རྒྱག་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་ཏྟགས་གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཚུལ་བྱིས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལའང་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་ཅིང་།
 རྒྱུ་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པའོ། །ནས། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་
 དུ་ཕྱིན་པའོ། །ནས། བྱང་ཆེན་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱག་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས། བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་དེ་
 ལྟར་སྟོན་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ་དེའི་
 ཕྱིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཞགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བཟོད་
 པའི་སྟོན་སྟགས་རྒྱག་ཀ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱག་པོ་ལ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་
 པར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ནས། བྱང་ཆེན་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེར། རྒྱུ་ཀྱི་
 རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེ་ནས། གནས་
 རྒྱུ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་རྒྱག་པོའི་གོ་ཆ་ལྟེ་
རྒྱག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

རང་ལྷགས་ལ། བྱེན་རྒྱག་གི་གྲངས་ངེས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། གོ་རིམ་
དང་། ངེས་ཚིག་དང་། སྒྲིམ་ཚུལ་དང་། རབ་དབྱེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་།
ཡོན་ཏན་དང་། ཕན་ཚུན་བསྐྱུ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི།
སྦྱིར་གྲངས་ངེས་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་ནི་རིགས་བསྐྱུས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ཏེ།
ལམ་གྱི་རིགས་བསྐྱུས་ན་སྦྱིན་སྟགས་རྒྱག་དུ་ངེས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
མངོན་མཐོ་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་དེར་ངེས། རྟོན་གཉིས་སྐྱབ་པས་ཀྱང་དེར་ངེས།
གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཀྱང་དེར་ངེས། ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་
པ་ལས་ཀྱང་དེར་ངེས། ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཀྱང་དེར་ངེས། བསྐྱབ་གསུམ་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་རྒྱག་དུ་ངེས་པའི་བྱིར། རྒྱན་ལས།
ཡོངས་སྦྱོད་དང་ལྷན་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཅིག་ནི་གསུམ་
ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། ཞེས་པའི་བར་ཚིགས་བཅད་རྒྱག་དང་རིམ་བཞིན་སྦྱིར་
བའི་བྱིར། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཏོང་བའི་སེམས་པ། བྱེན་པའི་མཚན་
ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
བྱེན་པའི་ཕར་བྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ནི་ཆགས་པ་བདུན་གང་རུང་དང་
སེར་སྒྲ་ཅི་རིགས་ཉམས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་རེ་བ་
རྟོགས་པ་དང་། བྱེན་པས་བསྐྱུས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྦྱིན་པ་གང་རུང་བྱེད་པ་
བཞི་ཡིན་ལ། ཆ་བཞག་གིས་སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་དེ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། རྒྱན་ལས། བྱེན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྟོགས་བྱེད། སེམས་ཅན་
རྣམ་སྦྱིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རང་གི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཚུལ་འཆལ་དང་། མི་བཟོད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། རྣམ་གཡེང་

དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དྲུག་རིམ་བཞིན་སྒྱུར། ཆགས་པ་
 བདུན་ཡང་ཅི་རིགས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཐུན་མཛད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱིམས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་། ཁོགས་སྒྱུར། ལྷག་མ་འདྲ་བའི་བྱིར། སྤང་བའི་སེམས་
 པ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སྤང་བའི་སེམས་པའི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། མི་འབྲུག་པའི་
 དགོ་བའི་རྩ་བ། བཟོད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་མི་འབྲུག་པའི་
 དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད། དགོ་རྩ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན། དགོ་བ་ལ་སྒྲོ་བ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་དགོ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲོ་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དགོ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་
 དེ། བསམ་གཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་དགོ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་
 པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད།
 ཆོས་རབ་དུ་རྒྱུ་འབྱེད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆོས་རབ་
 དུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ཡང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་
 བསྐྱུས་ལས། འདི་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུ་ཞེ་ན། དམ་པ་དྲུག་གིས་བཟུ་
 བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་ལ་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་ཆང་བ་
 ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད། གསུམ་པ་གོ་
 རིམ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རིམ་དང་དམན་མཆོག་དང་རགས་སྤྱ་གསུམ་གྱི་རིམ་པར་བཞག་
 པའི་བྱིར། རྒྱུ་ལས། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྒྱེ། །དམན་དང་མཆོག་དུ་གནས་བྱིར་
 དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྱ་བའི་བྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བཟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་
 སོ། །བཞི་བ་སྒྲོ་དོན་ཡོད་དེ། དབུལ་བ་འདྲོར་བས་ན་སྒྱུན་པ་དང་། བསེལ་བ་

ཐོབ་པས་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། ཁྱོ་བ་བཟོད་པས་བཟོད་པ་དང་། མཚོག་ལ་སྦྱར་བས་
 བཙོན་འགྲུས་དང་། ཡིད་འཛིན་པས་བསམ་གཏན་དང་། འོན་དམ་ཤེས་པས་
 ཤེས་རབ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད། ལྷ་ན་ངེས་ཚིག་གིས་ལྷ་
 ན་ལ་རི་ཏྱི་བསྒྲན་པས་ལྷ་རི་ཏྱི་དབུལ་བ་དང་། ན་བ་སེལ་བ་སྟེ་དབུལ་བ་སེལ་
 བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱི་ཤྱེ་ལའི་ཤྱེ་ཏ་བསེལ་བ་དང་ལ་སྟེ་ཐོབ་པ་སྟེ་
 རྒྱུད་བསེལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། བཟོད་པའི་ཁྲ་རྩིའི་ཁྲོ་སྟ་འབྲུག་པ་དང་། ཤེས་ཤི་བ་
 སྟེ་སེམས་འབྲུག་པ་ཞི་བ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་བྲིལ་འི་བྲི་བྲི་ར་མཚོག་དང་ཨྱེ་
 ཡ་བྱས་ཏེ་ཡ་ཏེ་སྦྱར་བ་དགོ་བ་མཚོག་ལ་སྦྱར་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་རྒྱ་བྱའི་
 རྒྱ་ར་འཛིན་པ་དང་མ་ན་ཡིད་དེ་ཡིད་འཛིན་དང་། སྤ་རྒྱའི་པ་ར་མཐ་དོན་དམ་
 པ་དང་རྒྱ་ན་ཤེས་པ་སྟེ། འོན་དམ་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས།
 དབུལ་བ་འདྲོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །ནས། འོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་
 དོ། ཞེས་སོ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སེར་སྟོན་
 དང་དབུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
 ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སྦྱོར་པའོ། ཞེས་སོགས་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་
 ལོ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས་སོ། །

རྩ་བ་སྟོམ་ཚུལ་ལ། དངོས་པོ་དང་། ཡིད་བྱེད་དང་། བསམ་པའི་དང་།
 ཐབས་མཁས་དང་། དབང་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་
 རྒྱ་དང་རྣམ་སྟོན་དང་སྟོན་ལམ་དང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྟོམ་པ་བཞི་དང་།
 གཉིས་པ་ལ་ཡང་མོས་པ་དང་། རོ་བྱང་བ་དང་། ཡི་རངས་དང་། མངོན་པར་
 དགའ་བ་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ལ་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དང་། དགའ་བ་དང་། ཕན་བསམ་དང་། མ་གོས་པའི་བསམ་པ་དང་། དགོ་བའི་
 བསམ་པ་དུག་དང་། བཞི་བ་ལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། རྩ་བ་
 དབང་འབྱོར་ལ་སྦྱོར་དང་། སྦྱོད་པ་དང་། སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་སྟོམ་པ་

གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་པ་དངོས་པོ་དང་། །དེ་
 བཞིན་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །བསམ་པ་དང་ནི་ཐབས་དག་དང་། །དབང་འབྱོར་
 ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་རབ་དབྱེ་ཡོད་དེ།
 ཕྱིན་རྒྱལ་རེ་རེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་། ལས་དང་། སྦྱོར་
 བ་དང་། འཇུག་པ་དང་རྒྱལ་གི་སྒྲོ་ནས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
 ལས། རྟོན་རྣམས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། །སོགས་ཆོགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་
 གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྟོན་རྒྱལ་ཏུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བདུན་པ་དང་བསྐྱུ་བ་ཡང་ཆོགས་བཅད་ཏུ་
 བཟང་ངོ་། །བདུན་པ་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཉམས་པར་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་
 སྦྱོགས་ཆགས་པ་བདུན་ཅེ་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། བྱང་ཁུབ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱོར་པ་ནི། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །ཆགས་པ་ཉིད་
 ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བས་ན་ཆགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་པའི་
 མ་ཆགས་པ་ཉིད་ལན་བདུན་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་དེས་མཚུངས། བརྒྱད་
 པ་པར་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་ལ་ངོ་མཚར་བ་རང་བཞིན་གྱི་དགའ་བདེ་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཆོགས་བཅད་ཉེར་གཉིས་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷན་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ནས། བཙུན་འགྲུས་ལྷན་པ་ཐོབ་
 པས་པམ་པ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་བྱང་བའི་ཕྱིར། དགྲ་པ་པར་སྦྱོར་རྒྱལ་ལྷན་
 པན་ཚུན་རྣམ་ངེས་ཡོད་དེ། པན་ཚུན་བསྐྱུས་པ་དང་། རེ་རེ་ལ་རྒྱལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་
 བ་དང་། སྦྱོར་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། པན་ཚུན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རྒྱར་
 འགྱུར་ཚུལ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། པན་ཚུན་བསྐྱུས་ཕྱིར་
 རབ་དབྱེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གོ། །དེ་དང་དེ་དག་གི་པར་

ཕྱིན་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕར་ཕྱིན་མིན་པ་ནི་ལམ་
 མ་ཞུགས་ཀྱི་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ལ་ཕྱིན་པ་མིན་པ་ནི་
 ཕྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་སེམས་དང་ཚོར་སོགས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
 བཞི་ལྡན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལམ་མ་
 ཞུགས་ཀྱི་ཕྱིན་སོགས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ལྟ་བུ། དེས་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་རིགས་
 བསྐྱེས་ཏེ་ཕྱིན་པ་ལ་ཆོས་དང་། ཟང་བྱེད་དང་། མི་འཇིགས་པའི་ཕྱིན་པ་གསུམ།
 ཚུལ་བྲིམས་ལ་ཉེས་སྦྱོད་ཕྱོམ་པ་དང་། དགོ་བ་ཆོས་སྦྱུད་དང་། སེམས་ཅན་དོན་
 བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ། བཟོད་པ་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་
 སེམས་དང་། གནོད་བྱེད་ལ་ཅི་མི་སྦྱུང་པའི་བཟོད་པ་དང་གསུམ། བཙོན་འགྲུས་
 ལ་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས། དགོ་བ་ཆོས་སྦྱུད་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས། སེམས་ཅན་དོན་
 བྱེད་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་
 དེ་དང་། ཡོན་ཏན་སྦྱབ་པའི་དེ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 གསུམ། ཤེས་རབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་ཤེས་པ་དང་། གནས་ལྡན་
 ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ། ཐེག་བསྐྱེད་དང་རྒྱན་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

ཚྱོད་སྦྱོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཆོས་ཅན། སྤང་
 བའི་སེམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་བསྐྱེད་བའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཞུགས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྟོང་
 ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་
 པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ་ཕྱིན་པའི་གོ་སྦྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཤིང་དེ་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པའི་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་ཕར་ཕྱིན་དུ་
 འཇོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུམ་ལས། བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དང་། རྣམ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཤིང་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མི་དམིགས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་བསྟེ་ཞིང་། ཉན། སྦྱོན་པའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱོན་པའོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བྱིར་སྟེ། དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་བྱོན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་
 ལས། ཐབས་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱོན་པ་ནི་ཕ་རོལ་དུ་བྱོན་པ་དུག་གི་དགོ་ཙམ་
 བསགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ། བདག་སྒྲ་ན་མེད་
 པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟེ་པའི་བྱིར་རོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཙམ་བར་འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞི་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྡན་གྱི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྦྱོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདྲོད་ན། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་སྟེ།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་
 འདྲིའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་པས་
 བྱི་མ་དེར་འཛོག་པའི་བྱིར་ན་འདྲིར་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཤེར་བྱོན་ལྟར་སྒྲང་
 ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞིའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྤིང་མཐའ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤིང་མཐའ་འགོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཁོར་བའི་སྦྱོན་སྒྱུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་སོགས་མཐོང་པའི་ཤེས་རབ་
 ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དབུ་མ་སྦྱང་པོ་ལས། སྦྱོན་མཐོང་བྱིར་ན་སྤིང་པར་
 མིན། །བཙེ་བྱིར་ཐུང་ན་འདས་མི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་སྟུབ།

ཎ གཉིས་པ་འཇུག་སྟུབ་ནི། ཙམ་བར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱོན་སོགས་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱང་། འཕྲོས་སྦྱོར་སྦྱི་དོན་གསུམ། དང་

བོ་ནི། མདོ་ལས། གང་པོ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་
 འཇུག་པ་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་འཛིག་པར་འགྱུར་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས་དྲུག་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པ་སྒྲོགས་ཤིང་དབྱངས་སུ་བརྗོད་པ་
 མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་རྣམས་འཇུག་སྐབ་དགུར་སྟོན་པར་འདི་བྱང་།
 གཉིས་པ་ནི། གང་པོ་ཞེས་སྒྲགས་ཀྱི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་སྐབ་དགུར་བཤད་
 དེ། བསམ་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
 ཀྱི་འཇུག་པ་དང་། སྤྱིན་སྒྲགས་པར་སྤྱིན་དུག་གི་མཐོང་ལམ་དུ་འཇུག་པ་དང་།
 འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་པ་དང་། ཚད་མེད་པའི་འཇུག་པ་དང་། མི་དམིགས་
 པ་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇུག་པ་
 དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་པ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་དང་།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་དགུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་
 སྤྱང་ལས། དེའང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་
 པའང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མིང་གཅིག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པས་རྣམ་པ་
 དགུར་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་
 གཏུན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཇུག་སྐབ་འཛིག་རྟེན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའང་ཡོད། སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ཡང་མི་དམིགས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉྱགས་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པའི་ས་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པ་ནམ་མཁའི་རྟགས་
 དང་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་པར་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་བསམ་
 གཏུན་དང་གཟུགས་མེད་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤྱང་ལས། རྣམ་མཁའི་
 རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
 མཁའ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་

པས་རྣམ་པ་མེད་པ་དང་རྟགས་མེད་པ་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲང་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་དེ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་འཛིག་གི་
 རྟོན་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། ཐབས་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་།
 བཙོན་འགྱུས་དང་། ཚྭ་མ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འགྱུབ་པ་དང་། འཕྱིན་ལས་
 ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལ་གོང་ནས་
 གོང་དུ་འཇུག་པ་ནི་འཇུག་འཛིག་གི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱན་
 ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། རྟེན་བཞིན་སྐྱབ་པ་གཉིས་དག་
 དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་བཙོན་འགྱུས་ཚྭ་མ་པ་
 དང་། ཡང་དག་འགྱུབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕྱིན་ལས་ཆེན་པོ་
 ཏེ། ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་དང་ལྷན་པས། ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བཟོད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་རྟོན་གཅིག་ཀྱང་སྤྱི་རྟོན་ཐ་
 དད་པ་ལྟར་འཇུག་འཛིག་གི་རྟོན་གཅིག་ཀྱང་སྤྱི་རྣམ་གངས་ཀྱི་རྟོན་དང་པོར་
 འཇུག་པ་དང་། ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཛིག་པ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་
 ལྷང་ལས། དང་པོར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་འཇུག་ལ་ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་རྟོགས་པའི་
 ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་ཆོག་གཉིས་སྟོས་སོ། ཞེས་དང་། གསེར་འབྲང་
 ལས། འཇུག་འཛིག་གི་རྟོན་གང་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་རྣམ་གངས་པར་ཉི་ལྷང་ལས་
 བཤད་ལ། རྒྱན་ལྷང་ལས། བྱགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་
 དང་། ཕྱིས་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། འཇུག་སྐྱབ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་གསུམ་
 ཡོད་དེ། སྟོན་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་གོང་ནས་

གོང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེན་དགུ་
དང་། ས་མཚམས་སྒྱུར་ལམ་རྩེ་མོ་ཡན་ཆད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེ་དགུའི་བསམ་གཟུགས་དང་ཆད་མེད་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚོགས་སྐྱབ་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་ཚོགས་སྐྱབ་ལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། ཚོགས་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། བརྩེ་དང་སྒྱུར་ལ་སོགས་པ་དུག །ནས། རིམ་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། །འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་དབྱུད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་
ཞེས་བརྗོད་པ། ཞེས་པ་ནས། སུ་ཡོན་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ས་དང་ལམ་རྩམས་བཤད་པ་ཚོགས་སྐྱབ་བརྩུ་
བདུན་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པར་འདི་བྱུང་། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་
སྐྱབ་བརྩུ་བདུན་བསྟན་ཏེ། བརྩེ་བའི་ཚོགས་སྐྱབ་ནས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་
བར་བརྩུ་བདུན་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། ཚོགས་སྐྱབ་ལ་དབྱུད་
པ་དང་། གཟུངས་ལ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འབྲས་བྱང་
ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཚོགས་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་འབྲས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཚོགས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཚོགས་སྐྱབ་དང་པོ་བཅོ་ལྔའི་མ་
མཐའ་དེ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་བརྩེ་བ་

ནས་བཅུམ་སྟེ་གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་སྒྱུར་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
 ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་སྒོམ་བྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ།
 ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་བཅུ་བདུན་དང་། ས་མཆོམས་དང་པོ་བཙོ་
 རྩ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དང་། སའི་
 ཆོགས་སྐྱབ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
 རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་དེ། གསེར་འབྲང་ལས། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཆོགས་
 སྐྱབ་དང་པོ་བཙོ་རྩ། ས་དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་གཉིས་ས་བཅུ་ན་ཡོད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྒྲའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ གཉིས་པ་གཟུངས་ཀྱི་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་གྲོགས་
 ཞི་གནས་དང་མཚུངས་པར་ཕྱན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྒྱེ་བ་
 བཀག་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་སྒྱུང་གི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་གང་
 རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བྱང་དེ། གཟུངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 གཟུངས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ངན་
 སོང་དུ་སྒྱེ་བ་ཞེས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་
 གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་དང་གསང་
 རྒྱགས་ཀྱི་གཟུངས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པའི་གཟུངས་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་དེ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་
 རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གཟུངས་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་གངས་མེད་དང་པོ་མ་
 འདས་ཚུན་ཆད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་རུང་གིས་ཆོས་
 དང་དོན་དང་གསང་རྒྱགས་ཀྱི་གཟུངས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་

ལས། དེ་ཚུན་ཆད་ནི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་ངམ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་དེ། དེས་པ་ཡང་མ་ཡིན། བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་གསང་སྤགས་གྱི་གཟུངས་
 གྲང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ཐོབ་
 པའི་རྒྱུ་ལྟ་ཉིད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དེ་
 བཟོད་པའི་གཟུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཟོད་པའི་གཟུངས་ནི་བཟོད་
 པའི་སྒྲོན་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེའི་དོན་ལ་མི་སྒྲག་པའི་
 བཟོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་དྲན་ཤེས་ནི་བཟོད་པའི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་མཐས་པའི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འབུམ་གྱི་གཞོན་འཛམས་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལྟ་ཉིད་ངེ་འཛིན་
 བསྐྱེམ་པའི་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་དྲན་པ་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་
 གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛམས་
 ལས། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་གཟུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་གའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་མཐུས་སྟེག་པ་སོགས་གཞན་སྐྱབ་
 པའི་གསང་སྤགས་ཚུལ་རྣམས་ཤིང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་
 མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་སྟེང་གི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྐྱེམ་པའི་
 སེམས་བྱུང་དེ། གསང་སྤགས་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡི་གའི་གནས་ལུགས་
 རྟོགས་པའི་མཐུས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་བསྐྱེལ་པའི་བར་དུ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་
 པ་སོགས་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་དེ། ཆོག་གི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་
 འདྲའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྐྱེལ་བའི་བར་དུ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པ་སོགས་སྤྲུལ་
 ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་དེ། དོན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་རོ། །གསུང་རབ་
 གཅིག་ལའང་མ་བཟོས་པར་སྒྲུན་པའི་ཅད་ཁམས་འདི་འདྲ་བྱིས་སོ། །འོ་ན།
 ཆོག་དོན་གྱི་གཟུངས་གཉིས་ལའང་སྐྱེམ་བྱུང་དང་ཆོགས་སྐྱབ་ཁོ་ནས་བྱབ་པར་

ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་མིན་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
 གཉིས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་གཉིས་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྒྲོམ་བྱུང་དང་ཚྭ་སྒྲོམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 ཤིན་ཏུ་མི་བྱུང་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་དང་འགལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐོགས་
 མེད་གྱིས་དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་འགལ། ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པས་བཤད་པ་དང་
 འགལ། སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་གསུང་རབ་ཀུན་བསྒྲིགས་ནས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ཐོས་ལ་
 གོམས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་དག་ནི། ཁྱུང་བྱུང་དང་ནི་ཆེན་པོ་
 སྟེ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱིས་དང་ཐོས་བསམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དོན་གྱི་གཟུངས་ལའང་
 དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་གང་ཞེ་ན། འདི་
 ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་གིས་ཐོས་པ་ཅམ་ཁོ་ནས་གོམས་ཤིང་ཁ་འདོན་
 བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེར་གཏོགས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་
 རྒྱུ་བས་ཤིང་། རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བའི་ཡི་གེ་ཚད་མེད་པ་དག་དུས་ཚད་མེད་པར་
 འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉི་ཤུ་བའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་རོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དེ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། བྱུང་
 སྟེ། གོམས་བྱང་གཉིས་མེད་པའི་མིང་ཆོག་ཚད་མེད་ཐོས་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པའི་
 དྲན་པ་ཤེས་རབ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོམས་ཤིང་ཁ་ཐོན་བྱང་བར་མ་བྱས། ཁེས་
 དང་། ཐོས་པ་ཅམ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་བྱུར་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། དོན་གྱི་གཟུངས་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་དང་འདྲ་བ་ལས་དེའི་
 བྱང་པར་འདི་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཚད་མེད་པ་དག་གོམས་ཤིང་
 ཡིད་ཀྱིས་བྱང་བར་མ་བྱས་བར་དུས་ཚད་མེད་པ་དག་དུ་འཛིན་པའོ། ཁེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་

གཟུངས་ནི་སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་རབ་དུ་
 ཐོབ་པས་ལེན་པ་དང་འཛིན་པར་རུས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོས་པ་ལས་
 གོམས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཙྴ་ཏྲགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། ཆོ་འདིར་ཆེད་དུ་མ་
 བཙལ་གྱང་སྟེ་བ་སྒྲ་མར་སྦྱངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། འདིར་ཐོས་
 བསམ་ལ་འབད་པས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དུ་མ་སྦྱར་བར་འཛིན་རུས་པ་དང་། སྒོམ་
 བྱང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པར་རུས་པའི་གཟུངས་གསུམ་ལས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་རུས་
 པའོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཆོག་དོན་གྱི་གཟུངས་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་ནས་མི་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཆོག་དོན་གྱི་གཟུངས་ཡིན་ན་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མི་བརྗེད་པས་
 བྱལ་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བཟོད་པ་ཡན་ཆད་ནས་ལམ་རྣམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པར་ཁས་
 ལེན་རུང་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་གཟུངས་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་སྟེ་བ་དུ་མ་སྦྱངས་
 གྱང་མི་བརྗེད་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་གྱང་
 དེ་ལྟར་སྟེ་དགོས་པས་སྒྲར་བཀག་ཟིན་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་བར།
 དེ་ནས་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱོད་ཀྱི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱབ་ཀྱི་
 གཟུངས་ཀྱི་བཤད་པ་གང་ཞིག གཟུངས་སྦྱིའི་བཤད་ཚུལ་རྒྱན་དང་བྱང་ས་
 གཞོད་འཛོམས་གསེར་འབྲེང་སོགས་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཆོག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་བཟོད་པའི་ཉིང་

ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་བཞི་ཙམ་བཤད་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
 པ་གྲུབ་ཤི། རྣམ་སྒྲིན་དང་ཐོས་པ་ལ་གོམས་པའི་གཟུངས་ཙམ་ནི་ལམ་དུ་མ་
 བྱགས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས་། རྣམ་སྒྲིན་དང་ཐོས་པ་ལ་
 གོམས་པ་ནི་ལམ་དུ་མ་བྱགས་པ་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་
 བར་ཡང་། སངས་རྒྱས་བཞུགས་དང་ཀུན་འདྲི་དང་། སྒྲིན་དང་ཚུལ་བྱིས་སོགས་
 སྦྱོང་པ། ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། སྦྱོང་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམ་སྒྲིན་ལ་སྦྱོར་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ལམ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱུན་སྐབས་སུ་ཡང་། རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 ལ། ཞེས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། གཟུངས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱེད་པའི་རྒྱ། བྱེད་ལས།
 ས་མཆོམས་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་དང་ཐོས་སྒྲིམ་ཅི་རིགས་གྱི་སྒྲོབས་
 གྱིས་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 ཤེས་པ་དེ། གཟུངས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་དང་བཅས་ན་སེམས་དང་
 སེམས་བྱུང་གཞན་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་བྱུང་པར་
 འཕགས་པ་ཆོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་སྒྲུང་ལས། གཟུངས་གྱི་རང་བཞིན་ནི་
 དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་
 གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
 བ། རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུངས་དང་། ཐོས་བསམ་གོམས་པས་ཐོབ་པའི་
 གཟུངས་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་གཟུངས་གསུམ་དང་། སྒྲོམ་
 བྱུང་ལ་མོས་སྦྱོང་པའི་དེ་ཚུང་དུ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དེ་འབྲིང་དང་།
 དག་སའི་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལས། ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
 གསུམ། ཞེས་སོ། །དམིགས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་ན་བཟོད་པའི་དེ། ཆོས་གྱི་དེ། དོན་གྱི་དེ།
 རྒྱགས་གྱི་གཟུངས་བཞི་ཡོད་དེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ཡང་དྲན་པ་ཤེས་རབ་གྱི་

རང་བཞིན་བཞི་རྣམས་ཏེ། བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་དང་།
 འོན་ཀྱི་གཟུངས་དང་། རྒྱགས་ཀྱི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་
 པ་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་རེ་རེའི་དོན་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྟོན་པ་
 གོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཞེ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་ནས། ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་
 སོགས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་དེའི་དོན་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཏགས་ནས། སྒྲིམ་པར་བྱེད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ན། ཡི་གེ་དེའི་དོན་དོན་དམ་པ་
 བཟོད་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བཟོད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 བཟོད་པའི་མཐུས་ཞེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱགས་ཀྱི་ཆོག་ཚུལ་དུས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་
 བྱང་བའི་རྒྱགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཞེ་བ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱགས་ཀྱི་
 གཟུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་
 སྐྱེར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་
 གཟུངས་གཉིས་ཡོད་དེ། གསེར་འབྲེང་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་
 མཐུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་སྟོབས་པ་ལྟར་དུ་དོན་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རིང་དུ་གནས་

པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདྲིའི་ཐུགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱང་ཞེ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། ཕྱི་མའི་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་གཟུངས་ཐུགས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་
 དགོངས་ལས། ཕྱི་མའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་སྟོན་རྣམས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་ཐུགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུངས་ཐུགས་
 དང་། གསང་ཐུགས་དང་། རིག་ཐུགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་ཡང་
 ཐབས་ཤེས་ཡིད་སྟོབ་པས་ངན་འགོ་སྟགས་ལས་འཛིན་པས་གཟུངས་དང་། མ་
 རིག་པ་སྟོངས་ཤིང་རིག་པ་བསྐྱེད་པས་རིག་ཐུགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་གསང་ཐུགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། མཚུའི་བྱིངས་ལས་དེ་ལྟར་ཐོན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། གཞན་
 ཡང་མ་ན་ཤེས་པ་ལའོ། །ཏྲིག་སྟོབ་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་རྗེ་ནི་
 ཐུགས་ཀྱི་སྐྱེས་བཅོམ་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་དེ་
 རྣམས་ལ་ཐུགས་སུ་བཅོམ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཏྲིག་
 གོ་འབར་བ་ལས། གཟུངས་ཐུགས་ནི་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྟེད་དུ།
 སྟོན་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས་ལས། གཟུངས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ནི། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཏྲིགས་པར་ཡང་མི་
 བྱེད། ལེན་པར་ཡང་མི་བྱེད། གནས་པར་ཡང་མི་བྱེད། མངོན་པར་ཞེན་པར་
 ཡང་མི་བྱེད། ཐ་སྟོད་དེ་འདྲོགས་པར་ཡང་མི་བྱེད། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་
 འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་ཀྱང་རྫོག་
 སྟགས་ཀྱི་འདུས་བྱས་སྟགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་
 སངས་རྒྱས་སྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཏྲིག་གོ་འབར་བ་
 ལས། འདི་སྟེད་བཅོམ་པར་ཡང་ལུས་ཏེ། གཟུངས་ཐུགས་དང་། གསང་ཐུགས་
 དང་། རིག་ཐུགས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་བཅོམ་པ་
 དང་། བསམ་པ་དང་། སྟོན་པས་ཐུག་པ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་

ཏེ། ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་
 བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་ཤེ། ཕྱིན་དྲུག་བདེན་བཞི་སོགས་
 རྟོགས་པའི་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རིག་ལྡགས་ཀྱང་ཕ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་དང་། རྟོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་ལས། མ་རིག་པ་སྤོང་བར་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་རིག་པ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་རིག་ལྡགས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་གྲུབ་ཤེ། དེ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །རྟོག་གི་འབར་བ་ལས།
 དེ་བཞིན་དུ་གསང་ལྡགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་
 པར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་སྐྱར་བ་ངོ་བོས་སྒྲིམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་རྒྱད་ལ་
 གནས་པས་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དགོས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 མཐུ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་
 ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེར་སྤོང་གི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་
 དག་གིས་མ་ཐོན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཐོས་ཅམ་གྱིས་འཛིན་རྒྱས་པའི་དྲན་པ་དང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས།
 དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་ཕུང་པོ་འཛིན་པའི་རྒྱ་ནི་གཟུངས་ཏེ། དཔག་དུ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ཐོས་ཅམ་གྱིས་མཐའ་མེད་པའི་དུས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་དོན་འཛིན་རྒྱས་པ་སོགས་ལྷ་མ་
 ལྷ་བུའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱང་བའི་

དོན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་ཀྱིན་ལས། དེ་ནས་དེ་
 བཞིན་དུ་དེའི་དོན་འཛིན་པའི་རྒྱ་ནི་དོན་གྱི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་བཅུ་ལ་གཟུངས་བཅུ་དང་། ས་རེ་རེ་ལ་འང་མཐའ་ཡས་པ་
 ཐོབ་སྟེ། དགོངས་ཀྱིན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ས་སོ་སོ་ལ་གཟུངས་རེ་རེ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་བའི་གཟུངས་སྟོང་ཕྱག་གུངས་མེད་ཅིང་། དཔག་དུ་མེད་པ་དུ་མ་རྣམས་སོ་
 སོར་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
 ཕྱིའི་སྟོང་ལམ་དང་ནང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཚྲགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 པ་ཐོབ་པ་ལ་ཆགས་ཞེན་མེད་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱག་དྲོག་དང་རེ་བ་མེད་པ་
 དང་། བསྐྱངས་པ་སྟེར་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོང་དང་སྡེ་སྟོང་གྱི་མ་མོ་ལ་
 ཤིན་དུ་དགའ་ཞིང་བརྩོན་པ་བཞི་མེད་མི་རུང་བ་དང་། བཟོད་པའི་གཟུངས་ལ་
 དེ་ལས་ཀྱང་ལྷས་ངག་བག་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས།
 བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའ་ཚེས་བཞི་དང་ལྡན་ན་གཟུངས་འདི་དག་ཐོབ་སྟེ། གང་
 ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས།
 བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གཟུངས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་
 བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཤིན་དུ་སྤྱད་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
 པ་དབེན་པར་གནས་ཤིང་ཚྲག་ཀྱང་མི་སྤྲུལ། སྤྱད་པ་ཡང་མི་འཕྲད་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་རན་པར་བྱ་བ་དང་། བབ་ཅོལ་དུ་མི་བྱ་བ་དང་། ཁ་བས་སྒྲ་གཅིག་བྱ་
 བ་དང་། སེམས་པ་སྤྱར་ལེན་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མོ་ཡུན་སྤྱང་དུ་ཉལ་ཞིང་ཡུན་
 རིང་དུ་མི་ཉལ་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། གཞན་
 ལ་ཚད་མེད་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་རང་གི་མི་བརྗེད་པར་གོང་དུ་འཁེལ་བ་
 སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། བྱང་ཁྱབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དང་
 ཡང་། སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། ལས་ནི་དམ་པའི་རབ་དུ་སྟོན་པ་དང་།
 འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། རྣམ་སྟོན་

དང་ཐོས་པ་ལ་གོམས་པའི་གཟུངས་གཉིས་ནི་ལམ་མ་ཁྱགས་ནའང་ཡོད་ལ། སྒོམ་
 བྱང་གིས་ཐོབ་པ་ནི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་ཡང་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ཡན་ཆད་
 རྣམ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། རྣམ་སྒྲིན་དང་ཐོས་
 པ་ལ་གོམས་པ་ནི་ལམ་མ་ཁྱགས་ནའང་ཡོད་དོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་རྣམ་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚྱུང་སྤང་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ཚྱུང་ཚུལ་དང་ལན་སོགས་རྟོག་གི་
 འབར་བར་བཟླ་དགོས་སོ། །

སྒྲུས་པ། ཚེ་རབས་སྤངས་པའི་པརྒྱས་རབ་བྱུང་པའི། །

སྟོན་བསགས་ཚིགས་གཉིས་འོ་མའི་མཚོ་ཆེན་ལས། །

ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་གཟུངས་ཀྱི་དབྱངས་ཅན་མ། །

བཟོད་ཐོབ་ཆངས་པའི་བྱ་མོ་མ་ཡིན་ནམ། །

འདིར་སྤངས་སྟོ་ཆེན་གན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གདོང་། །

འབྲུལ་པའི་གནམ་དུ་འཕྱར་དེ་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །

ཐལ་འབྱར་སེན་མོས་བཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི། །

གཟུངས་བཞིའི་ཞལ་རས་འགོ་ལ་མཚོག་ཏུ་

བཞད། །

ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚིགས། སའི་ཚིགས། གཉེན་པོའི་ཚིགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚིགས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤྱང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་

འདོད་ཏེ། ཅེས་བྱང་། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུའི་ས་དགུ་དང་། འབྲས་བུའི་ས་བརྩ་བ་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམ་བརྩ་ཡིས། །ནས། ཡོན་
 ཏན་ཕུན་སུམ་ཚེགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར་ས་དགུ་འདས་
 རས་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚེགས་བཅད་གཅིག་བྱང་། འདི་ལ་སྦྱུའི་དོན་མཚན་
 ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བྱད་ཚས་དང་། འཕོ་ཚུལ་དང་། མིང་དོན་ལྡན་དང་པོ་
 ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་རྩེ་དང་
 སྒྲོན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང་། རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩ་
 གཉིས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་འདིའི་
 སའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་རྩེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་
 ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚས་ཅན། དབྱེ་ན་ས་བརྩ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་
 རབ་དགའ་ནས། བརྩ་བ་ཚས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་བརྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་
 འབྲེང་བ་ལས། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་
 བརྩའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱད་ཚས་ལ་ངོ་བོ་སོགས་ལྡེའི་བྱད་
 ཚས། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྱད་ཚས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡོན་ཏན་དང་། སྦྱེ་བ་
 འཛིན་པ་དང་། ཏྲགས་དང་། རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དང་། ཉིང་འཛིན་ལྡན་ལས། དང་པོ་
 ནི། ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་ཚས་དང་
 ལྡན་ཏེ། ས་དང་པོར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་
 དག་གིས་བྱིན་བརྒྱབས་ཤེས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱར་འགོ་བ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྒྲིན་
 པ་དང་། བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྒྲོན་མཐར་འཇུག་པ་དང་།

ཚུལ་སྒྲིག་བྱ་བ་ལྟར་བྱ་དང་། ལྷན་བྱེད་སྒྲིག་བྱ་དང་། ལྷན་རེ་རེ་ལ་འཁོར་བྱེད་
 སྒྲིག་བྱ་སྟེ། བྱེད་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གཉིས་པར་དེ་དག་སྟོང་དང་། གསུམ་
 པར་བྱེད་སྟོང་འགྱུར་དང་། བཞི་བར་ཁྲག་ཁྲིག་དང་། ལྷ་བར་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྱག་
 སྟོང་དང་། རྒྱག་པར་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྱག་བྱེད་སྟོང་དང་། བདུན་པར་བྱེད་པ་ཁྲག་ཁྲིག་
 བྱེད་སྟོང་དང་། བཅུད་པར་སྟོང་གསུམ་བྱེད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ཉེ་རྩལ་སྟེད་དང་།
 དགྲ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་བྱེད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ཉེ་རྩལ་སྟེད་དང་།
 བཅུ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཙོང་རྩལ་མེད་པ་ཁྲག་ཁྲིག་བྱེད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ཉེ་
 རྩལ་སྟེད་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ་བ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་
 བཅུ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འཛིན་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
 དང་། བྱེད་བྱེད་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་བདག་པོ་དང་། དག་འཕྲུལ་གྱི་དེ་དང་།
 འཕྲུལ་དགའི་དེ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། སྟོང་གི་
 བདག་པོ་ཚངས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འོག་
 མེན་ལྷའི་བྱ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་རྣམས་སྟེ་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་
 འཕྲེང་བར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ལ་མི་
 ལམ་དུ་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཏོར་བྱེད་པ་ཁྲག་ཁྲིག་བྱེད་སྟོང་གིས་གང་བར་
 མཐོང་བ་དང་། གཉིས་པར་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་གང་བ་ལག་མཐེལ་ལྟར་
 མཉམ་པར་མཐོང་བ་དང་། གསུམ་པར་བདག་ཉིད་གོ་ཆ་སྤྱོད་པ་ཐོགས་ནས་ཕས་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བདུལ་བ་དང་། བཞི་བར་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་མེ་ཏྲོག་སྒྲ་ཚོགས་འཐོར་བ་དང་། ལྷ་བར་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 བརྒྱན་པའི་བྱུང་མེད་ཀྱིས་རང་གི་མགོ་ལ་མེ་ཏྲོག་ཙམ་པ་ཀའི་ཕྱེང་བ་འདོགས་
 པ་དང་། རྒྱག་པར་ཐེམ་སྐྱས་བཞི་ཕྲན་གྱི་གསེར་གྱི་རྫིང་བྱར་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་
 བདལ་བ་ཡན་ལག་བཅུད་ཕྲན་གྱི་རྒྱས་གང་བར་པད་མ་ཀྱུ་མུད་སོགས་ཀྱིས་
 བརྒྱན་པ་ལ་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། བདུན་པར་གཡས་གཡོན་ན་སེམས་

ཅན་དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་མ་ཉམས་པར་དེ་ནས་ཚྭ་པ་
 དང་། བརྒྱད་པར་ཕྱག་པ་གཉིས་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སང་གི་རལ་བ་ཅན་
 ཅོད་པན་ཐོགས་པ་གཅན་གཟན་ཕྱ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགྲ་
 བར་རང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོར་མཐོང་སྟེ། སྐྱེ་བོ་བྲག་བྲིག་དུ་མས་
 བསྐྱར་ཅིང་མགོ་བོའི་སྟེང་ན་གདུགས་དཀར་བོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་
 འཛིན་པ་དང་། བརྒྱ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གསེར་མདོག་འདོམ་གང་བ་
 ལ་ཆངས་པ་སོགས་བྱེ་བ་བྲག་བྲིག་དུ་མས་བསྐྱར་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཐོང་བ་
 མི་བའི་བར་སློ་གོས་མི་ཟད་པས་ཁྱས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་རྟོགས་
 ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས།
 གཉིས་པར་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས། གསུམ་པར་རྒྱ་མཐུན་པའི་དོན་དང་། བཞི་
 བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དང་། ལྷ་བར་རྒྱ་ཐ་དད་མེད་པའི་དང་། དུག་
 པར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་། བདུན་པར་ཐ་
 དད་མེད་པའི་དང་། བརྒྱད་པར་བྱི་འཕེལ་མེད་པའི་དང་། དགྲ་བར་ཡེ་ཤེས་ལ་
 དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་དང་། བརྒྱ་བར་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། ཀྱན་དུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་
 དོན། །ནས། དབང་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
 ཉིང་ཅེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལྷར་ས་དང་པོར་རིན་
 ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ཅེ་འཛིན་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གཟུངས་དང་། གཉིས་པར་གནས་མེད་པའི་ཉིང་ཅེ་
 འཛིན་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟུངས་ནས། བརྒྱ་བར་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ཅེ་
 འཛིན་དང་མི་ཟད་པའི་ཟ་མ་རྟོག་གི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་ཉོན་སྐྱེབ་ཀྱན་བཏགས་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཤེས་སྐྱེབ་ཀྱན་བཏགས་བརྒྱ་

དང་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་འཛུམས་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དང་པོ་ནས་
 བརྒྱ་བའི་བར་གྱི་རང་རང་གི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དྲུག་གི་ས་
 བོན་དང་། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་རེ་རེའི་ས་བོན་སྤང་བ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲུབས་སུ། རས། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་
 ཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་ཅན་དུ་སྤང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་འཕོ་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་དེའི་ཡོངས་སྤྱི་གི་ཆོས་མ་རྒྱུགས་པ་དེ་བྱིད་དུ་དེ་ཡིན་ལ་
 རྒྱུགས་ནས་ས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། སའི་སྒྲུབ་ཤད་ཡོད་
 དེ། སའི་སྒྲིད་དོད་ལྷ་མའི་ལྷ་ལ་ཏ་བསྒྲན་ནས་ལྷ་ཏ་འབྱུང་བོ་དང་། མེ་ལ་ཨ་
 ཐོག་མ་དང་ཏ་རྩེས་སུ་བསྒྲན་ནས་ཨ་མེ་ཏ་དཔག་མེད་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 ལྷ་ཨ་ལྷ་ཡ་བྱས་ལ་འཛིགས་མེད་དང་། ཨ་མེ་ཏ་དཔག་མེད་དང་། ལྷ་ཡ་ན་ཕྱི་
 ཕྱིར་དང་། མེ་ལྷ་མ་ན་གོང་དུ་འགོ་ལྷན་ཏེ། རྒྱན་ལས། འབྱུང་བོ་དཔག་མེད་
 འཛིགས་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ། ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགོ་ལྷན་
 ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 སའི་སྒྲིད་དོད་། སོགས་སོ། །སྒྲུབས་འདིའི་འདུའི་ས་དགུ་ཡོད་དེ། དམན་པ་
 ས་བརྒྱད་དང་། བྱང་ཁུབ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དགུར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ས་དེ་དགུ་འདས་ནས་སྒོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་
 ལ་གནས་པའི་རྩེས་ཐོབ་དེ་མ་ཐག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་པ་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་ལས། ས་བརྒྱ་བ་ལ་ནི་བྱང་
 ཁུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཎྟ གསུམ་པ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་ནི། ཙུ་བར། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་
 དག་ལ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་དབྱེད་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱེད་ཀྱིས་གང་ཡང་འདི་སྒྲིད་དུ་

ཐེག་པ་དེས་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་
 སྤང་བྱ་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་རྣམས་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་
 བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དག་ལ་གཉེན་པོ་བརྒྱད་དབྱེར་ཡོད་དེ། མཐོང་སྒྲོམ་སོ་སོའི་སྤང་བྱ་
 ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དང་། རྩིས་འཛིན་རྟོག་པ་
 དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་བཞི་བཞིའི་གཉེན་པོ་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་
 བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྱུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
 སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩིས་ལ་མངོན་
 རྟོགས་དེ། སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྱུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤང་ཅིག་བརྒྱ་དྲུག་པོ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྱུབ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྱུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེ་བརྒྱ་དྲུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་
 སྒྱུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩིས་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་བརྒྱ་དྲུག་
 པོ་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྱུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། མཉམ་
 བཞག་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་རུང་ཡང་། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ལམ་གཉིས་
 གྱི་མཉམ་བཞག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་དང་
 པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཆོན་
 ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་
 ལས། ལམ་ཤེས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་

རྟོག་དགུ་འཛམ་ས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་
མི་འཐད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་
མཐོང་ལམ་གཉེན་པོ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྤང་བྱའི་སྒྲིམ་
བཞི་དང་ངོ་བོའི་སྒྲིམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཤེས་བཟོད་བརྩ་
དུག་ཡོད། དངོས་བསྟན་ལ་མ་སྐྱར་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་
ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་
ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད། སྒྲིམ་སྤང་ཤེས་སྐྱབ་
ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲིམ་ལམ་གཉེན་
པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་བརྩའི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད།
རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྒྲིམ་སྤང་ཤེས་སྐྱབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ།
འདིར་བསྟན་སྒྲིམ་ལམ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་བརྩའི་
སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲོར་དགུ་ཡོད། སྤང་བྱའི་སྒྲི་
ནས་བཞི་ཡོད། །

ཚུངས་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་
གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་གང་
ཞིག་ཆོགས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་ལྟ། དེའི་གཉེན་པོ་བཞི་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཞིག ཚྲིགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱལ། །

རྣམ་མཁུན་གཤོན་མི་ཟ་བར་འབྱེན་བྱེད་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ།

༥ བཞི་པ་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ནི། ཙྴ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་
དང་། །སྒྲིགས་ཚྲིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། དེ་ལ་འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་དབྱེད་པ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལ་
གྱིས་མནན་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རས། སྒྲིགས་བཅུ་ཀུན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་འདི་བཟུན་པའི་ཆོ་ཡང་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་ཆོད་མེད་པ་དག་གིས་སྒྲན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོས་དོན་མདོན་རྟོགས་རྣམས་བསམ་
པའི་གོ་བོས། དངོས་སུ་འབྱུག ཚྲིགས་བསམས་པས། མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལས་རྒྱལ་
ཚུལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ་འདི་བྱུང་སྟེ། ཉི་ལྷང་ལས། གོ་བོས་པ་ནི་
འབྱུག་གོ། །ཞེས་པ་ནི་དབྱེད་གི་ཚྲིགས་བསམས་གོ། །དབྱེད་གི་ཚྲིགས་བསམས་པ་
ནི་མ་རྒྱལ་པ་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་གྱིས་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཟུན་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལས་རྒྱལ་ཚུལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་
ངེས་པར་འབྱེན་པ་རས། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་རྩི་རྩི་ལྷ་བྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་

བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་ངེས་འབྱུང་རྒྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་སྒོམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་རྒྱབ་པའི་མ་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
 འཛིག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་
 བྱས་ན་ངེས་འབྱུང་རྒྱབ་པ་ཡང་དེ་ན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་ཡང་ངེས་འབྱུང་རྒྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་པར་ཨ་རྒྱས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་
 ལས། འདིར་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གཉིས་གསུངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་
 ཤུའི་བར་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱབ་པའོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ངེས་
 འབྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒོམ་
 ལམ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལྷང་དྲངས་པ་ལས།
 ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱབ་པ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀ་ལྷ་ལ་ཤེ་
 ལས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྩོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་རྒྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཙུ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་དང་སྒོམ་དཔོན་གྱིས་བྱད་པར་
 གྱི་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་འབྱུང་རྒྱབ་པ་དང་། མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་
 གྱི་རྒྱབ་པ་དང་། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་དང་། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང་། དག་སའི་
 ཡེ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་བཤད་པས་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། །

རང་ལུགས་ནི།   ཚྲིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་
 ཚབ་རིན་པོ་ཆའི་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་གཞག་རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལས། ཚྲིགས་
 གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བ་བར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་དག་
 སའི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བྱུང་ངེས་པར་
 འབྱུང་བའི་གཞི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་
 གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་དང་། བདེན་སྟངས་མཉམ་པ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འབད་མེད་གཞན་
 དོན་ལྷན་གྱུ་བ་དང་། སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་བ་ཐོབ་པ་དང་།
 སྤང་བྱ་བ་ཐོབ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་
 དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚོས་བརྩ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་
 དང་། རྣམ་མཁྱེན་དེའི་བྱུང་པར་རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
 བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱིའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་
 རྣམ་གསུམ་སེམས་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་རྣམ་གཉིས་སྟངས་བ་ཆེན་
 པོ་དང་། དེ་རྣམ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྱུ་བ་སྟེ། རྩ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་འགྲེལ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྗེ་
 རྒྱུད་བཤད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྱུ་བ་སྟེ། རྩ་བར། མཉམ་ཉིད་དང་།
 སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མ་
 མེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྱུ་བ་སྟེ། རྩ་
 བར། མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་
 འབྱུང་དང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། རྟོག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་
 བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་

དང་། ཞེས་སོ། །བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྩ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་
དང་། །ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་དང་། །འགྲེལ་བར། ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་རྩ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། །

རྩྭ་པ་སྤྲོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་པ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུར་གྲུར་པའི་ས་བརྒྱད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན་། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
འདྲོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཁོ་རང་ལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱང་སེམས་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་
པ་ལ་རྩ་པ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
འཆང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྲུལ་པ། མངར་བའི་རོ་མཆོག་ཀུན་མཁྱེན་བླ་ཀྱ་ལ་ཡི་འབྲས་བུའི་ཁྱར་དུ་
དུད། །

ཆོས་བརྒྱའི་འདབ་མ་རབ་རྒྱས་བྱུང་འཕགས་རི་མོ་འབྲུམ་འཆར་མདོ་རྒྱན་
འཕྲོས། །

པན་ཚུན་སྟེལ་བའི་ཡལ་འདབ་པང་ཕྱང་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱི་ཆོགས་འཕྱང་འཕྱལ།
ཕྱང་རིགས་བྱེ་བའི་དྲི་བཟང་ངད་འཕུལ་སྟོན་མེད་མཆོད་སྟོན་སྟོན་མཆོག་ལའོ། །

ཟབ་དོན་ཤེར་ཕྱིན་བྱང་འགྲོའི་སྟོང་བོ་ནི། །

སྟོན་སྐྱབས་མ་ལ་ཡ་ཡི་དོགས་སྟེས་པ། །

མ་སྐྱབས་སྟོང་པའི་དགག་སྐྱབ་བྱང་འགྲོའི་འཇིགས། །

སྟོ་གྲོས་ལག་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ཡུལ། །

ཕ་ཞིབ་བཤད་ན་མཁས་པའང་འབྲུལ་བསྐྱེད་ལ། །

རྒྱ་ཆེར་སྟོས་ན་ནམ་མཁའ་དོག་བྱེད་མཁན། །

གྱུ་བོད་ལྷགས་བཟང་སྒོ་གོས་གྲར་གནས་པའི། །
 ལེགས་བཤད་འགོ་སྒྲོར་འཆམས་སྒྲོས་རྩེ་བཙུན་བཞིན། །
 ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གྱུན་གྱི་སྐབས་
 དང་པོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། ། །བཏག་ཤིས། །

༄༅། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱད་
 རོར་བུའི་འཕྲུང་མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་
 རྒྱན་ལས་སྐབས་གཉིས་པ་
 བཞུགས་སོ། །

༄༅། །སྤྱི་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
 འགྲོ་བའི་དུས་ནའང་བརྩེ་བའི་སྙིང་སྟོབས་རྗེ་གས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། །
 ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱན་རབ་བཞེས་ཚྭ་གས་གཉིས་པ་རོལ་བྱིན། །
 སྐྱབ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཐོར་འཛེགས་མཚན་གྱི་སྤྱིས་ཀྱང་འགྲོ་འདྲེན་པའི། །
 བད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་མགོན་པོ་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །

སྤྱི་པའི་དུག་འབྱིན་ནི་བའི་རྩལ་སེལ་བའི། །
 ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་སྤྱི་ལ་མྱུང་འདས་བཞིན། །
 རོལ་མཛད་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་མཚོག། །
 རབ་དང་ཕྱལ་དེ་རྒྱལ་ཚབ་གསུང་བཞིན་འགོད། །

འཛིག་ཏེན་འདུ་འཛི་སྤྱི་པའི་ཐོལ་སྤྱིར་དང་། །
 དམན་པའི་བདེར་ཆགས་སྟོམས་ལས་ཅམ་མིན་པའི། །
 ངལ་མེད་ངལ་བརྒྱས་དུབ་ཀྱང་རྒྱས་ཀྱར་ཀྱང་། །
 སེམས་ཀྱི་སྤྱོ་བ་འབྱམ་གྱིས་འཇུག་ལ་སྤྱོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་མཁུན་དེར་བཤོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཚེས་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་མཚན་ཏེ་བཟླ་བ་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་སྒྱུར་བ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱི་ལཱ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་གཉིས་བཀའི་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཚུལ་འཆད་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁུན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྒྲུབ་དུ་འགོ་དགོས་པས་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པའི་བཟླ་བའི་གཙོ་བོའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། ལམ་ཤེས་ཚེས་ཅན་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐབས་དང་པོའི་བཟླ་བའི་གཙོ་བོ་དང་། འབྲས་བུ་ཚེས་སྐྱ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བཟླ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་སྐབས་གཉིས་པའི་བཟླ་བའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་པའི་བཟླ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་སྤྱི་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བ་

རྟེ། དེར་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པ་ས་བརྒྱའི་ཚྭ་ཆ་ནས་བཤད་པ་དེ་ལས་འདིར་
 མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཚྭ་ཆ་ནས་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་དེ་ལས་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད་བེར་ན། དག་བཙུག་གྱི་རྟོགས་
 པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚྭ་ལས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་ཚྭ་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚྭ་ལས་
 ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་གྱིས་
 མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟོགས་ཁྱབ་
 རྟེ། གཞོན་འཛམས་ལས། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མས་པའི་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་
 བཟུང་ཞེ། ཆོས་གྱི་སྤྱིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་
 ལས་ཀྱང་། འདིའི་ལུགས་ཅིམ་བཤད་དོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་
 འཕགས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་ལ་ཚྭ་ལས་སོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སོ་སྟེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་
 འགོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླུ་ས་
 གཉིས་པ་འདིར་ལམ་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་དང་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
 བཟུན་ནས། ལམ་ཤེས་གསུམ་གཞི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མི་སྟོན་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གསུམ་གའི་རྒྱ་སྟགས་ཚང་བར་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་
 སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་འདིར་སྟོན་མི་དགོས་པར་ཐལ།
 དང་པོར་རབ་དགའ་སྟགས་ས་བརྩ་བཤད་པ་དེར་བྱང་སེམས་གྱི་མཐོང་ལམ་
 སྟགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་དེའི་སྟོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དང་པོར་སེམས་
 བསྐྱེད་སྟགས་ཆོས་བརྩ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་པས་དེ་རྟོགས་གྱི་མཁྱེན་པ་
 མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གོ་ཡང་དེའི་རྒྱར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དེས་དང་དུས་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན་སྟམ་པའི་
 ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེར་བགྱོད་
 པའི་ལམ་རྣམས་དེ་སྐབས་སུ་མ་གསུངས་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་གྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་དྲགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་རྟོགས་པར་སྟོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་
 གནས་ལུགས་གཅིག་པུ་སྟོམ་པས་ཆོག་སྟམ་པ་དང་། དེ་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཙམ་གྱིས་
 ཀྱང་ཆོག་སྟམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་མི་
 མངོས་ཉན་ཐོས་ལ་མངོས་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དང་
 པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཚང་བར་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་
 གཉིས་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་ལྟར་བྱེ་མདོ་དབྱ་སེམས་ཀྱན་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་བྱངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་འབྱུང་
 ངོ་། ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་མདོ་ལས། ས་རོལ་ཕྱིན་བརྩ་རྟོགས་གྱུར་
 ནས། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མདོན་གྱུར་པ། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས།

ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་སོགས་པར་བྱིན་དུག་མ་ཆང་བར་སངས་རྒྱས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲིད་པ་ཤེས་རབ་ལ་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བ། ཞེས་དང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྟོང་བ་ནི་རྣམ་མ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། རིག་པ་སྦྱིས་པས་མ་རིག་སོགས། །ཀྱུན་སྦྱོར་སྟོན་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཆགས་སོགས་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར། །གྲོལ་བ་ཞེས་ནི་བརྗོད་
 པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྟོང་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་
 པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་སྟུག་བཟུལ་དང་སྟོབ་པ་འབྱམ་
 འགྱུར་དུ་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སར་སྟུག་བཟུལ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟོམ་ན་སྟོང་རྗེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བྱང་ས་ལས་ཉན་རང་
 སོགས་ལས་འཕགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་སྟོན་དུ་ལྟ་དགོས་པས་འཁོར་བར་སྐྱག་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་དུ་ལྷུང་བས་དེ་བྱང་སེམས་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱབ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་དེ་
 ཉིད་ཉི་བར་བཟུང་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ནི་ཡོངས་སུ་ཐུ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལགས་སོ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྟོང་པ་ལ་སྐྱག་ན་ནི་སྟོང་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྷུང་
 ངོ། ཞེས་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྟོང་ཡུལ་ལ་
 སྐྱག་པར་འགྱུར་ལགས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྐར་ཡང་འཁོར་བ་
 དཔག་དུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱབ་སྟེ། ལྷུང་དེ་དག་གི་དོན་ལྷ་བས་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་

གནས་ཆོ་འགོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེལ་ནས་རང་གི་སེམས་ཐོག་ཏུ་
 བབས་ཀྱང་སྐྱོ་བ་དང་བྱེད་པ་མེད་པར་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་
 དྲངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཁོར་བར་ལྷས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་གནས་ཀྱང་སེམས་འཁོར་བར་ཆགས་པས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་མི་གནས་ཐབས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་
 འཕགས་གོལ་སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། བཞི་
 བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དཔྱལ་བ་དང་མཚུངས་
 འཛིགས་སྦྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྤྱིད་གང་འཛིགས་པ་མི་
 སྦྱེད་དཀོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཉི་ལྷང་ལས་ཀྱང་། །སྐྱོན་མཐོང་ཕྱིར་
 ར་སྤྱིད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་
 ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་གསུམ་
 དང་། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དང་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་དང་
 བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཅིག ས་
 མཚམས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཏུ་ཡོད་དོ། །

ཚུད་པ་སྤྱིང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་
 ཅན། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྤྱིང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཏུ་
 བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆོག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིང་པ། འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱོད་རས་སྤྱིང་། །

བརྩེ་བའི་འགོ་ལ་གཞིགས་པ་མི་དམན་པས། །

འཁོར་བ་དགའ་ཚལ་བཞིན་གཟིགས་འགོ་བ་རྣམས། །
 སྒྲིང་མཛད་བྱམས་འཇམ་སྟེང་རྗེའི་གཏེར་སྟགས་མད། །
 ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་
 བར། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སྟགས་རྒྱང་པ་བཞི་བྱུང་། འཕྲོས་སྒྱུར་
 མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དུམ་ལས་། སྒྲིང་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་
 འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོན་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་གྱིས་འཁོར་གྱི་འདྲོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་
 སྒྲིང་རུང་དུ་སྐྱབ་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གོང་མ་དོན་
 དུ་མི་གཉེར་བའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་གྱི་རུང་ན་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ནི་ལྷན་ནེ་མ་ཡིན་སྟགས་
 བྱུང་། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་
 དང་། དེའི་སྒྲིན་དུ་རིགས་སད་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདྲོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དུམ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། མདོ་ལས།

ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་
 པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །དེ་སྐྱེ་བྱང་ཅམ་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར།
 ཁྱབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། འོན་ཀྱང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་བར་བྱ། ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་རང་ལྟར་ཉན་མངས་གཙོ་བོར་མི་སྤྱང་
 བར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཚུ་བར་དེ་རང་བཞིན་དང་ནི། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་
 དགོ་བའི་ཚུ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་
 རང་གི་ལམ་ལས་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་
 དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་སྤེན་གྲོལ་བྱེད་པའི་
 བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར། དེ་ཡི་ལས། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་
 པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ཡིན་པས་འབྲུལ་བ་
 མེད་དོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཚུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཆོགས་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དེ་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 རྟེ། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཅིག་བྱང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེའི་ཡན་ལག་རིགས་
 སང་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རིགས་སང་པ་དེ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དག་བཙམ་
 ལྟ་བུ་ཡང་རིགས་སང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ན་ལམ་ཤེས་གྱི་སྣོད་རུང་ཏུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། བྱུང་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱུམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
 ཡོན་ཏན་དེ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་རང་ཡིན་གྱི་ང་
 རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེར་
 གྱུར་པའི་ཉེར་ལེན་རིགས་སང་པ་དང་། དེར་གྱུར་པའི་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་
 རང་བཞིན་དང་། དེར་གྱུར་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡེ་ཡོད། ས་མཆོམས་བྱང་སེམས་
 གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། དུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ཇི་སྐད་ཏུ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་སྟོན་པའི་སྐལ་བ་
 མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་རྟེ། དེ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་
 འབྲས་ངོ་བོའི་ཆོས་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་རྟེ། ཇི་ཡབ་
 སྐས་སོགས་སུས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་ལྡན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱུར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།

དོན་བདུན་ཅུ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གོགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་
 གྱུར་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་
 རེ། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སང་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསུམ་པར་
 གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་
 བསྐྱེད་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་སྒྲོང་རུང་ཏུ་མདོ་དང་འབྲེལ་བ་དག་གིས་བཤད་ཅིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར།

སྒྲུས་པ། གནད་པོར་བྱིས་པའི་དོལ་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། །
 མཚུངས་མེན་ནམ་དཔྱོད་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །
 ལྷགས་ངན་སྒོ་གོས་ངན་པ་མོག་མོག་པོར། །
 ལམ་ཤེས་འཁོར་གྱི་འོད་བཞིན་རབ་བཅོམ་སྟེ། །
 ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་རྩེ་བཅུན་འཕགས་སང་ལྷགས། །
 ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ས་གསུམ་གསལ་འདི་སྟོས། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དེ་དག་གི་དཀའ་གནས་འགྲེལ་བའི་སྤྲེང་ནས་དབྱུང་པ་ལ། ཡུལ་ངེས་བྱུང་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དབྱུང་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉམ་
 མོངས་མི་སྤྲོང་ཚུལ་ལ་དབྱུང་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐེག་པ་
 གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། ། ཁྱེས་ལྷགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཁྱེས་སྒྲགས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་
 སྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་དུ་འདྲོད་པའི་ལྷགས་གཞན་འགོད་པ་དང་། འཁོར་མཐའ་
 ཡོད་མེད་དབྱུང་པ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་
 རས་འཇུག་དབྱུང་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་འདྲོད་
 མཁན་ཡོད་དེ། སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དབུ་མ་བ་རྣམས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ནི་ཞལ་སྤྱ་ནས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བ་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བྱུང་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་སྟག་བཅས་སྟག་མེད་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་གདོད་ཐེག་
 ཆེན་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་བཤོད་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས།
 སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་
 མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཁྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ལ་སྟག་བཅས་སྟག་མེད་ཀྱི་བར་ཀུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་སྟག་
 བཅས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་སེམས་ཅོམ་ཡང་འདྲོད་དེ། སྟག་མེད་ཉན་རང་
 ཡང་འཇུག་པར་དབུ་མ་བས་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཚུབ་ཡོངས་

འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ལ་ཞི་བ་
 བགྲོད་པ་གཅིག་ཕུ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་ན་
 འཛང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་
 བརྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་ན་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་གཤེགས་
 ལས། ཟག་མེད་དབྱིངས་གནས་དེ་དག་ཀྱང་། མི་ཤེས་ཉན་ཐོས་མེན་སྤངས་
 ཕྱིར། བྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནི་ཚྲགས་བསགས་
 ཏེ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀར་མ་ཟད་བརྟན་
 བཙམ་ཏུ་མས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རེ་ཞིག་ངལ་
 བསོ་བའི་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་མེད་བསྟོད་པ་ལས། ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
 དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙོ་བོའི་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་གམ་གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཐ་དད་དབྱེར་མེད་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོས་སེམས་
 ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱ་རུང་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་ཙེ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་
 ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
 པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་བརྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བརྟན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་

གསུམ་ཚང་བའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། གནས་
 སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་མས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་སྐབ་པ་
 བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། ཐང་ཅིག་ཅམ་རིགས་སོ་སོར་ངས་པ་
 ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཀྱི། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 དགོངས་གཞི་ནི་གནས་སྐབས་མས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་
 ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་ནས་འབྲིད་དགོས་པ་ལ་དགོངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་བདེན་མེད་རྟོགས་
 ཅུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྩིས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། དགོས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བདེན་
 པར་གྱུབ་པ་མ་བཞག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་དཀྱི་བར་བྱ་བའི་རིགས་
 ཅན་རྩིས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །སྐྱུ་ཟེན་ལ་གཞོད་བྱེད་
 ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་ཤིང་
 ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྦྱོར་བ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། སྐྱུ་ཟེན་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་
 པ་རྣམས་དང་འོག་ནས་ཀྱང་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་བཤོད་པ་གཅིག་ལྟ་བུའི་ཉན་རང་དགྲ་
 བཅོམ་འཚང་རྒྱ་མི་སྤྱིད་པ་གང་ཞིག བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་
 རང་དགྲ་བཅོམ་པ་འཚང་རྒྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
 མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། དེ་དག་སྟོང་
 རྩི་རྒྱུད་བ་དང་། འཁོར་བས་འཛིགས་པ། རིགས་དམན་པ་གསུམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་

མི་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཕྱི་པ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་བཞག་
 རྟེན་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་རྒྱུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། དེ་ནི་
 སྙིང་རྩེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་
 རིགས་ཅན་གྱིས་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་
 བརྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ན་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས།
 ལྷག་སྤེད་ཅན་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་རང་ལྷགས་སུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷགས་འདི་ལ་ནི་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་
 མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་བཤད་པ་ཡང་རང་ལྷགས་སུ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་བདུན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་
 རྣམ་མཁའ་ལྟར་གཅིག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་བདག་མེད་
 རྟགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་
 མཚུངས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཏུ་
 ལྷགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བས་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་གཅིག་ཏུ་ལྷགས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་གིས་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟུང་པས་
 སངས་རྒྱལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ན་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ལྷགས་པ་

འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱང་སྡོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོད་པ་སྡུང་པས་བདག་
 ཀྱང་འཁོང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཙམ་སྟེ་
 བ་དང་། སྦྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཟུང་ན་ལས་
 འདྲ་ཚུལ་ལན་དུ་མར་སྟོན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཐེག་ཆེན་ཡིན་
 པ་དང་བདུན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་
 རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་
 སྦྱལ་བའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་
 ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་དྲངས་པ་དང་། གཞན་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
 ཐེག་ཆེན་ལས་མི་སྟོན་པར་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲངས་ཕྱིར་དང་། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་གབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། །རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཁ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་
 བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ལྷང་རིགས་
 གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལྷང་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་
 གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་
 ཡོད་དེ། སེམས་ཙམ་པ་ཐེག་པ་སྣ་ཆོགས་ཏེ་གསུམ་དུ་སྦྱ་བ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྡེ་ནས་དང་དེའི་གཞུང་གི་
 རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཐེག་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཁོད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་འཁོང་རྒྱ་ངེས་སུ་ལྟ་ཞོག་འཁོང་རྒྱ་རུང་ཙམ་ཡང་མིན་ཟེར་ན། སྦྱོབ་པ་
 ཐམས་ཅད་གཉེན་པོས་འཛོམས་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འཁོང་རྒྱ་རུང་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དྲི་མ་སེམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ནས་འབྲེལ་མི་རུང་བར་ཐལ། གཉེན་པོས་གཞོམ་མི་རུང་

པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་དྲུག་ལོར་གསུམ། འདྲིང་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིབ་
 པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་
 དང་དྲི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་སྒྲིན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་དྲུག་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྒྲོ་བྱར་བ། ཁྱེད་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....རྒྱུ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་ལྟ་བུ་
 ཞོག་འཆང་རྒྱ་རུང་ཡང་སྒྲིབ་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་རྒྱ་ཆང་ན་ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱི་དཔར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ཅེས་ན། འོ་ན། འབྲས་བུ་སྒྲོ་བྱར་ཡིན་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་
 ཆང་བས་བྱུང་བར་ཐལ་དྲུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རུང་ཡིན་ན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་ཆང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 ཁས་ལོར་གསུམ། འདྲིང་ན། བང་མཛོད་ཀྱི་ནས་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན་དྲུག་ནས་
 ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་བའི་རྒྱ་ཆོག་གས་ཆང་བར་ཐལ། རྣམ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་དྲུག་ཏྲགས་ཁས་དྲུག་ཐལ། རྣམ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར། བྱུང་སྒྲིབ་
 སྒྲིབ་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདྲིང་ན། དེ་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིང་གཤེར་
 བ་དང་ཕན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲིང་ན། ཆོས་ཅན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲིང་
 མི་རུས་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་སྒྲོ་བྱར་གས་བྱུང་བ་རིགས་པའི་
 དབང་ཕྱུག་བཞེད་ཀྱང་སྒྲོ་བྱར་ལ་རྒྱ་ཆོག་གས་ཆང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཆོག་གས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བ། ཁྱེད་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན་
 ཏེ། དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྒྲིབ་ཕྱིར། དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བཟོད་དེ། ཁྱེད་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་.....རྒྱུ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་ཡང་།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་མི་སྤྱི་དཔར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་སྤྱི་དཔར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་དུས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

རྣམ་ཐོབ་པ་ན་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྤྱིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྤྱིད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་ཚུན་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ལ་འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་
 མི་སྤྱིད་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིན་པ་འཛིན་གྱུ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་གཤིན་དུ་མ་
 བྱལ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དུས་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སྟོན་
 པོ་ཡོད་ལ་འདི་ཕན་ཆད་དུ་སྟོན་པོ་མེད་པའི་དུས་ཡིན་པ་འཛིན་རིགས་པར་
 ཐལ། སྟོན་པོ་ཞིག་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཏྲག་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ཀྱང་ཞིག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་ཅན། འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་འཁོར་རྒྱ་
 ངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས།
 འགོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་འབྲེལ་བ་
 ལས། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་
 རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་
 གོགས་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་འཁོར་རྒྱ་ངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འཁོར་
 གསུམ། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་གོགས་དང་བཅས་ཤིང་དེ་སྟོང་
 དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཡོད་ངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་
 ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་ཡོད་པ་འཛིན་པའི་ཐོབ་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱམ་པ་
 ཡོད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་རྒྱ་
 ངས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་རྒྱ་ངས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྤངས་མི་རུང་
 བ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
 གཉེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་མཁན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཤེས་མཁན་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་
 པ་མི་སྤྲོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གདུལ་བྱ་ལ་དོན་གཉེར་མི་སྤྲོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཡང་ན་
 ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །སྟོན་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བར་ཡོངས་སུ་
 རྟགས་གང་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཡོད་
 ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་
 པོ་གོམས་པས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཡི་ནི། །གཉེན་པོ་
 གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་བདེ་གསེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་
 པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྟགས་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པས་སྤྱགས་བཅེ་བས་གཞན་ལ་
 ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱགས་བཅེ་ལྟ་
 ཕྱིར་ཚྭ་ཀྱན་ཡང་། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་ལྔ་བ་གྲུབ་
 སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱོང་འཇུག་
 ལས། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱུ་མཐུ་ཡིས་བརྒྱལ་མ་ན། །འཛིག་རྟེན་བསོད་ནམས་སྟོ་
 གོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ་དྲུག་རྩ་བུ་
 མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། །བྱོད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱིས་ཀྱང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་
 པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་པ་སྐྱེའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་དུས་དེ་འདྲ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་

པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཛད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་ན། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་གི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་
 ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་
 རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁྱབ་ཁས་དྲུག་འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
 བཅོམ་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་
 ཏུ་འདོད་ན། ངན་འགྲོ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟོགས་
 གྲུབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་འདི་
 ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་
 དང་ངན་འགྲོ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་
 ངན་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་ངན་
 སོང་ཡོངས་མི་ལྟོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མ་སྟོ་ལ།
 ལྷག་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་འོག་ཏུ་འགོག་པར་བྱའོ། །

འཁོར་བ་ལ་མཐར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་ལ་མཐར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་
 མའི་མཐར་ཡོད་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐོག་མའི་མཐར་མེད་ཀྱང་ཕྱི་
 མཐར་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་དང་།
 འགྲེལ་བ་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐར་ཡང་མེད་པར་

ཐལ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐོག་མ་
 དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
 འོ་ན། དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་ནང་
 གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཏུས་
 གསུམ་ཆོས་ཅན། མི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཚད་མའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་བའི་ཐོག་མཐའ་
 མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་
 ས་བོན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་དང་ས་བོན་
 གྱི་རྒྱའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཐ་མའི་མཐའ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མཐོང་
 བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་མེར་བསྐྱེགས་པའི་
 མཐའ་མཐོང་བ་བཞིན་འཁོར་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཉོན་ཟད་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་
 ཡོད་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་
 ཞིང་། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་མ་ཚང་ཕྱིར། །སྐྱེ་བའང་
 འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་
 མཐའ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས།
 འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཤིང་རྗེས་འབྱང་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་བཤད་པ་གང་ཞིག་ ཐོག་མཐའ་མེད་ལ་ཐ་མའི་
 མཐའ་ཡོད་པ་ལྷུང་རིགས་ཀྱིས་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་སྤར་བཀོད་ནས་མཐའ་ཡོད་ཀྱི་ལྷགས་ཕྱིས་
 བཀོད་པས་ཕྱི་མས་སྤར་མ་དོན་གྱིས་བཀག་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་
 ཡང་དགག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་འདི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་འདི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པའམ། སངས་རྒྱས་རེ་རེ་བྱུང་བ་

ན་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་
 ན་འང་འཁོར་བ་ལ་ཟད་པ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་
 གྱེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་ན་རེ། གང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དང་ཕྱད་པ་ན་འབྲི་
 བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཤིན་དུ་འཕེལ་བ་ན་ཤིན་དུ་
 འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་ཡང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་
 པོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷང་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་འཆང་བ་དང་འཆང་རྒྱ་ངེས་དང་འཆང་རྒྱ་བའི་དུས་སྤྲོད་པ་རྣམས་
 ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །ཙུ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་དེ་
 འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། རང་རྒྱ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བའི་འཁོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བའི་འཁོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འཁོར་གསུམ། ཙུ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་བྱུང་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འགྲེལ་ཁུང་ལས། སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས།
 འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྤྱི་མཐའི་འགྲེལ་བ་

ལས། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་
 གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
 གྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འཚང་རྒྱ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉེན་པོས་
 གཞོམ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་
 གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉེན་པོས་གཞོམ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། རྒྱུན་མཐའ་བས་སྒྲིབ་པ་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་
 ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 ཡང་ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པའི་དངོས་
 གཉེན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་ཚུངས་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་ཟེན། འདྲོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་
 རྒྱུད་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་ལམ་
 རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོག་ལ་འབྲིས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
 རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་
 པ་སྤངས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་
 དང་མ་སྤངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་ཅན་མེད་པའི་དུས་
 སྲིད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རེ་
 ཞིག་སོང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།

སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་
 ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཞིག་དང་ཡོད་པ་ཞིག་དང་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྒྲངས་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང་། འཁོར་གསུམ། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མཐའ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་དགོས་ཏེ།
 བུམ་པ་ལ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དངོས་པོ་ལ་དགག་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་དགག་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བུམ་པའི་དགག་གཞི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རི་བོང་རུའི་དགག་
 གཞི་རི་བོང་རུ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གྱི་འཁོར་
 ལ་ཡོད་པས་སྒྲངས་ཀྱི་ཁོད་དུ་མ་རྒྱགས་ཤིག་ དེ་སོགས་ཆོག་འབྲི་གཅོད་དགོས།

བཞི་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་གང་ནས་འཇུག་དབྱུང་པ་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་པོར་
 ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་ཞྭ། ཉན་སྐྱབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྒྲངས་ཟིན་པས་དེ་
 མན་ཆད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ་ཤེས་སྐྱབ་སྤྱང་པའི་མགོ་ས་བརྒྱད་པ་
 ནས་ཚྱུ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་བཞེད་དོ། འོ་ན་སྐབས་འདིར་
 བདེན་འཛིན་སྐོར་དགྲུ་ལ་ཤེས་སྐྱབ་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྐྱབ་
 སྤྱང་པའི་མགོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཚྱུ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཞྭ། དེ་ནས་སྤྱང་བའི་མགོ་
 ཚྱུ་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་འཛིན་ཉན་སྐྱབ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྐྱབ་
 དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྩ་བར། གཟུང་
 དོན་རྟོག་པ་སྤྱང་ཕྱིར་དང་། འཛིན་པ་མི་སྤྱང་ཕྱིར་དང་ནི། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་
 པ་འཆང་རྒྱ་བ་ཟུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ས་
 བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ཟུར་བའི་ཕྱིར། ཉན་ས་སོང་། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་

བས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཉིས་ལ་ཚྲིགས་བསག་
 དགོས་པ་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་ཚྲིགས་ལམ་པས་དགྲ་བཙེམ་པ་ཆོ་གསུམ་ལ་ཐོབ་
 ཅིང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོས་ནི་ཚྲིགས་ལམ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་ས་དང་པོའི་
 བར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་
 བདུན་པའི་བར་དུ་འོ། །ཡང་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པས་ནི་མི་གཡོ་བ་
 ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཟུར་བ་སྤོང་བ་གསུམ་གྱིས་མཐར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་རིགས་
 ངེས་ཚྲིགས་ལམ་པ་ཟུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་
 གསུམ་དང་ཕྱི་མས་བཞིར་ཚྲིགས་བསགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བར་ཨ་རྒྱ་ཀ་རས་
 བཤད་ཅིང་། སྤྲ་མས་གྲངས་མེད་སུམ་རུ་ཚུ་གསུམ་དུ་ཚྲིགས་བསགས་ནས་འཛང་
 རྒྱ་ན་ཕྱི་མས་བཞི་བརྒྱ་བསགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བར་དགེ་བ་ལྷས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་
 པ་བཞི་མངོན་པར་རྫོགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབའ་
 ཞིག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ་ལས།
 འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཐ་ན་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་བཞི་བརྒྱས་ཟུར་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། སྤྲ་མ་ལྟར་ན་གྲངས་
 མེད་གཅིག་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་བཞི་བརྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ལས་བྱལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
 རིགས་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་
 ཚྲིགས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་སྟོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་རིགས་ཅན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་ཞིང་། གཅིག་ཤོས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བུལ་བའི་བྱང་
 པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལྷགས་ནི། ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཆོད་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚྭ་གས་ལམ་ནས་
 འཇུག་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་དེ་གཉིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་
 འཕེན་པ་མ་ཟད་བར་དུ་མི་ལྷང་ཞིང་ཟད་ལ་ཉེ་བ་ན་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་
 པའི་སྐྱའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སད་པར་བྱས་ནས་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བས་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་གསེར་ལྷ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལྷས་ཐོབ་
 ནས། །བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་སད་དོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་སྒྲོམ་པ་ནི། །སྒྲོམ་འགྱུར་
 མེད་ན་སངས་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་། །ཅེས་སོ། །ཉགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསུང་གིས་བྱིད་ད་དུང་མུང་འདས་མཐར་ཐུག་མ་ཐོབ་པས་
 འཆང་རྒྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆོལ་ཞེས་སྐྱལ་བའི་ཕྱིར། པད་དཀར་ལས། འདི་ལྟར་མྱ་
 ངན་འདས་པར་གང་བཟོད་པ་། །འཁོར་བའི་སྤྱག་བཟུལ་དག་ལས་བྱིད་ཐར་
 ཡང་། །བྱིད་ནི་ད་དུང་མྱ་ལྟར་ཡོངས་མ་འདས། །སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ནི་
 བཅོལ་བར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚྭ་གས་ལ་ལས། རང་
 སངས་རྒྱས་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ཏེ། ལམ་མཚྭ་
 ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བཞུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མ་དང་
 གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་པོར་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉན་
 རང་ལ་བདག་མེད་ཉྱགས་པ་ཡོད་མེད་གང་གི་ལྷགས་བྱས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
 འཇུག་ཆོ་ཚྭ་གས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚྭ་གས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཚྭ་གས་གཉིས་མཐའ་ཡས་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། དེ་ནས་འཛིག་
 ཏེན་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གིས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་སྒྲོམ་པས་ས་དང་པོའི་ཡོན་
 ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཉན་

ཐོས་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའམ། མེད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཆེ་ཐེག་
 ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་དག་ས་དང་པོར་སྟག་བསམ་དག་
 པའི་ས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཉན་མོངས་
 པ་མེད་པའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་
 ན་རབ་དུ་སྦྱོར་བ་བྱེད་དེ་དེས་དང་པོར་སྟག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ནས་ཉེ་
 བར་བབྱང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པ་
 མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཡིན་པར་སྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཐོག་མར་འཇུག་ཚུལ་མིན་ལ། བདེན་འཛིན་སྤང་
 བའི་ཐོག་མ་བརྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྟག་བསམ་ལ་སྦྱར་ཡང་
 ལམ་རིམ་དང་སྒྲིམ་རིམ་ཀུན་ཀྱང་མཐུན་པས་ཤིན་དུ་ལེགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
 འདོད་མེ་རུས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་སྐབས་དང་པོའི་
 གདམས་ངག་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཕལ་བ་སྟེ་ཆུང་དུ་སྤངས་ནས་སྐབས་
 བཞི་བ་ནས་བརྟན་པའི་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
 བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ ཅེས་པ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ཐོག་མ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་པོར་བྱས་ནས་གདམས་ངག་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕལ་བ་སྤངས་ནས་སྐབས་བཞི་བ་ནས་བརྟན་པའི་
 ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 འོ་ན་འཕགས་པ་སོ་སྦྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སོ་སྦྱེའི་ས་
 ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྦྱོས་པ་
 མེད་པར་གྱུར་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལས་སྦྱར་སད་དེ་ཡང་འཛིན་ཏེན་

གྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་གཏོགས་པའི་
 ཚྲིགས་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་ནས་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་དབང་
 བྱེད་པར་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཇིག་
 རྟེན་ཞེས་པ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྟེ་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཚྲིགས་བཤད་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་འཕགས་པའི་
 ཚས་ཐོབ་པའི་སོ་སྟེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཀུན་བདུས་ལས། སོ་སོ་སྟེ་བོ་གང་ཞེ་ན།
 འཕགས་པའི་ཚས་མ་ཐོབ་པ་ལ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་སྟོན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱོད་པར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། མཐའ་
 དབྱེད་པ་ལ། བོད་ལྷ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ཆེན། ར་རེ་དེ། འདྲིར་མི་སྤྱོད་རྒྱུའི་
 ཉོན་མོངས་ནི་སྟོང་རྗེ་ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་པའི་
 ཚས་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་པར་མཚམས་སྦྱར་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་
 སྤྱང་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོང་རྗེ་ནི་སྤྱོད་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེད་དུ་
 གཏན་ནས་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཏན་ནས་མི་སྤྱོད་བར་རང་
 གི་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་
 བྱེད་པར་ཞུགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ། སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་
 གྱིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་སོགས་ཀྱི་ལུས་བཟུང་ནས་སྤྱོད་སོགས་

བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོད་སྤང་གིས་ཁྱས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་གྲོང་
 བྱེད་སེར་སྐྱའི་མི་གཙང་ལུང་། །དེ་ནི་བྱ་རམ་ཤིང་བའི་ཁོང་ལ་ཕན། །དེ་བཞིན་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་ལུང་། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་སྐྱེད་ལ་
 ཕན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདྲིར་བཤད་ཉོན་མོངས་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་། བྱང་འཕགས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། འདྲོད་པ་དང་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསམ་བཞིན་
 དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བྱང་
 འཕགས་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ལས་ཉོན་
 གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་
 དང་རྒྱ་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 བྱང་འཕགས་རིགས་ངེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་པས་འདྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོད་ཟེར་
 ན། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་བར་
 གཞན་དོན་ཡན་ལག་ལ་དགོས་པར་ཐལ། མི་སྤྱོད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་ལ་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མཐོང་
 སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་
 བའི་བག་ལ་ཉལ་སྤྱོད་གི་ །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
 རིག་པ་དང་ལྟ་ལྟ་སྤྱོད་གི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་རྩལ་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པའི་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱས་པ། སྤྱོད་ས་འདྲིར་འགལ་འདུ་མང་བྱིས་ཁུར་ཆེ་ཡང་། །

ལེགས་བཤད་སྐད་དུ་བྲག་ཆ་ལྟར་སྒྲིག་བྱེད། །

འཕགས་སེང་རང་ལྷགས་བརྒྱ་བྱེ་བའི་ཆོགས། །

ཅིག་ཅར་བཞད་པའི་འདྲ་སྟོང་འདི་ན་འཆར། །
 ཐལ་རང་བཞེད་གཞུང་འོ་མ་བྱ་རམ་གྱི། །
 མངར་བྱད་ཇི་བཞིན་ཤེས་ཀྱང་བཤད་དཀའ་བ། །
 ཁོ་བོས་ཀྱི་ཤའི་ཚེ་ལྟར་མ་འདྲེས་ཤིང་། །
 གསལ་བ་སྟོང་འཁུན་ཟ་འོག་རི་མོ་བཞིན། །
 ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་།
 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
 ཤེས་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ནས་ཉན་ཐོས་ལམ་
 འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། འཕྲོས་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་
 ལས་ཉན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་
 མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྤྱུག་བཟུལ་བ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་
 དང་ཞི་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྟོར་བར་མི་རྒྱས་ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 མདོའི་སྐྱུ་ཟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཟུན་ཟེར་ན། འོ་ན་མདོ་ལས་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བཟུན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་

དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོའི་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། མདོའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཡོད་ན་འདྲིའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་མི་ཏྲག་སྟུག་བསྐལ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འབྲེང་ལས། འདྲིའི་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེད་དེ། ཡོད་ན་མི་ཏྲག་
 སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་དགོས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་
 འདོད་ན། ཏེན་བྱང་སེམས་དང་ཀུན་སྒྲོང་སེམས་བསྐྱེད་དང་བདེན་པར་མི་
 དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རྒྱུ་མཁུར་དུ་བསྟོན་བ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་
 ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 མདོ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 བོ་བྱང་སེམས་དང་ཀུན་སྒྲོང་ཐེག་དམན་འདོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱུ་
 མཁུར་ཡིད་བྱེད་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་པར་ཡིད་ལ་བྱ་
 བར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ནི་
 སྤྲུལ་ལྟར་ཏེན་ཀུན་སྒྲོང་ཡིད་བྱེད་མཐར་བསྟོན་ཚུལ་རྒྱུ་སེམས་འབའ་
 ཞིག་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲིའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཡིན་དགོས་ལ། འདྲིའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་བཤད་པར་བདེན་བཞིའི་རྒྱུ་པ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་དམིགས་ཡུལ་
 འདི་ལ་རྒྱུ་པ་འདི་ལྟར་དམིགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཡུལ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་པས་དེའི་དམིགས་རྒྱུ་ཤེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དམིགས་རྒྱུ་མ་ཤེས་པར་ཡང་ཤེས་པའི་རབ་དབྱེ་ཏྲྀགས་ཚུལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དམིགས་རྒྱུ་མ་བཅད་པར་ཡང་ཤེས་པའི་རབ་
 དབྱེ་ཏྲྀགས་པར་མི་རུས་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྐབས་འདྲིའི་སྤྲུལ་ཟེན་གྱི་ཤེས་པར་བྱ་བུ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འཛོག་མི་རིགས་

པར་ཐལ། མདོའི་སྤྲུལ་ཟེན་གྱི་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། མདོའི་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཤེས་རྒྱུ་
 དང་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་ཤེས་ཚུལ་སྤྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིའི་ཐད་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་མི་དམིགས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དག་བའི་རྩ་བ་དེ་
 ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་གྱི་སར་བསྐྱོར་
 མི་འཇུག་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་བསྐྱོར་མི་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། འདི་ལ་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། མདོའི་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་རྣམ་པ་རྣམས་ཤེས་རྒྱུ་
 དང་། མི་དམིགས་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་རྒྱུ་དང་། མི་རྟག་
 སོགས་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ཡང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཉན་ཐོས་གྱི་
 ལམ་ཤེས་རྒྱུ་དང་། མི་རྟག་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པར་ཤེས་ཚུལ་དུ་དངོས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་བཞི་དག་གི། རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་
 པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དངོས་བསྟན་མདོན་རྟོགས་མདོ་ལས་
 གཤམ་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 འཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཡང་མི་མཐུན་པར་མི་བསམ་སྟེ་མདོན་རྟོགས་གྱི་དོན་
 ནི་མདོའི་ནང་དུ་གཤམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་
 འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་བཤད་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
 ཐོས་གྱི་སྟེ་སྟོན་དུ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་ཅིང་།

འདིར་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 འདིར་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲིལ་སོ་
 གསུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟུག་ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཐུན་
 མིང་གི་བདུན་བདུན་ཏེ་བརྒྱ་བཞི་སྟེ་སྟུག་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག འགོག་བདེན་གྱི་བདུན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་དང་སོ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྟུག་ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཐུན་མིང་དུ་བརྒྱ་
 བཞི། འགོག་པའི་བདུན། ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ། རྣམ་པ་སོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟུག་ཀུན་གྱི་ཉེར་
 གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཉི་བྲི་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་
 ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་ལ་བྱའོ། །སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་ཉིད་དང་།
 ཞི་བ་ཉིད་དང་། རད་ཉིད་དང་། འབྲས་ཉིད་དང་། ཟུག་རྩ་ཉིད་དང་། སྟེན་པ་
 ཉིད་དང་། ས་རོལ་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་
 དང་། རབ་རུ་འཇིག་པ་ཉིད་དང་། འཇིགས་པ་ཉིད་དང་། འགོ་བའི་རད་ཉིད་
 དང་། ཉེ་བར་འཆོ་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ།
 དང་པོ་བཞི་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དེ་ནས་རད་སོགས་བཞི་ཀུན་
 འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་ས་རོལ་སོགས་བདུན་སྟུག་ཀུན་ཐུན་མིང་གི་རྣམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། མི་ཏྲག་ཉིད་ནས་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་
 བེ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་ལས།
 རད་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནས་སྟེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་
 པའི་རྣམ་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ས་རོལ་
 ཉིད་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་ཡོད་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་

བ་བདུན་ཡང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་།
 བདེན་པ་ཉིད་དང་། སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོན་པ་
 མེད་པ་ཉིད་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བཤམ་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་ཡོད་དེ། ལམ་དང་། རིག་པ་
 དང་། རྒྱབ་པ་དང་། ངེས་འབྱེན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། ཉི་
 སྒྲིང་ལས། དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། ཉི་སྒྲིང་ལས། དེ་
 དག་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པ་
 ལ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིག་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 གྲུབ་ཆེ། ཉི་སྒྲིང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་སེམས་དག་ནི་
 སུན་ཚུན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱབ་པའི་རྣམ་པ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་ཆེ། ཉི་སྒྲིང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་།
 ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པ་ཡིན་
 འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་སུམ་
 ཅུ་དང་ཉེར་དྲུག་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་ཆེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཉི་སྒྲིང་
 དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་
 ལས། འདིར་རྟོགས་དཀའ་ངེས་འབྱུང་གི་བཞི་ཀ་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་སུམ་ཅུ་
 དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་ཞེས་པ་ནས། ཉེར་དྲུག་དུ་འདོད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་
 གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སྒྲིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་དུ་དཀའ་
 བའི་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་གཅིས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྒྲོན་གྱི་
 མཁས་པ་མང་པོས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འཕྲེང་ལས། ལྷང་འདི་འདྲེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་གང་གི་ཤེས་བྱེད་

དུ་དངས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་ཚུལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་གསལ་བོར་མ་ཤར་བས་ཞིབ་
 པར་བྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་
 བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བེན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དྲུག་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་གསུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་
 བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དང་པོ་དེར་ཐལ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་དང་ཐེག་ཆེན་པའི་མཁྱེན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཙྴ་བར་འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་
 བརྩ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། རྟགས་སྒྲུ་འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུད་རྒྱལ་པ་ན་རེ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཤིག་དགོས་པའི་
 བྱིར། མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་བཤད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། མི་

ཏྲག་སྟགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སློབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་
 རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་
 གཉིས་ཡིན་པས་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 ཡང་ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཐེག་
 ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
 ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟེ་
 མེད་གསུམ་བཤད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བར་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་

སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་
 མེད་གསུམ་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་མེད་གོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་
 འཕགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རང་རྒྱལ་
 སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་བ་དེའི་
 འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་
 རྒྱལ་གྱི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་གཟུང་རྟོག་རགས་པ་སྤངས་པའི་
 སྤངས་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོབ་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དེ་སྤངས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་རྒྱུ་པ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་མི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 གཙོ་བོར་སྒྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་ཟེར་ན། དེ་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་
 པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མེད་པའི་བྱང་
 པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་འདི་ཡང་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པ་
 ལྷུང་ལེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་བསྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
 ནས་སྒྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་བོར་བསྒྲིམ་པའི་
 བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་
 བསྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་དེ་བྱང་སེམས་
 མཐོང་ལམ་པའི་སྒྲིམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉན་སྒྲིབ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་
 ཀྱང་ཐར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་ཅིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བཟུན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 རིགས་གནས་སྒྲིམ་པས་ཐབས་ཀྱི་དེ་སྤྱད་པ་ཡིན། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
 སྒྲིམ་ལམ་མི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་རྩོད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་
 ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།

ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲི་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། འདྲི་མི་རུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འབྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཙམ་ལ་ཆོས་སྐྱུའི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ། འདྲི་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། རྟེན་གྱི་བྱུང་པར། དེའི་ལམ་ཤེས་མཚུངས་ཚུལ་སོགས་གཉིས། དང་པོར་སྟོན་པར། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། འཕྲོས་དོན་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་དག་གང་སྤྲོ་བ་དེ་ཤེས་པར་མི་རུང་ངམ། ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར། ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲོས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་འདི་ལྟར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་ཀྱི་གང་མ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་རུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང་། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསེ་རུ་ནི་གཉིས་པ་མེད་པར་

གཅིག་བྱའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིང་པ་ཐ་མའི་ཆོ་སློབ་དཔོན་ལ་
 མི་སྟོན་པ་རང་བྱུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། དེའི་ཆོ་གཞན་ལ་ཆོས་ཉན་ན་
 ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་
 སློབ་དཔོན་ལ་མི་སྟོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཉན་
 ཐོས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་དྲེ།
 བསྐལ་བ་བརྒྱུར་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཐོས་དྲེ། གནས་ཐུག་ལ་
 མཁས་པར་བྱས་དྲེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དུ་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འཕྲེང་ལས། བསྐལ་བ་བརྒྱུར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་དྲེ།
 རང་བྱང་ཆུབ་དུ་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ར་རེ། རང་བྱང་ཞེས་སོགས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དངོས་གནས་འཆད་བྱེད་མིན་ཟེར་
 བ། འདི་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་གྱི་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་
 པར་སྟོན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་
 བ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་དེ་དག་རི་ལྟར་ཁྱད་པར་འཕགས། ཞེས་གསུངས་
 པའང་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཉན་ཐོས་རྒྱུན་ལྷགས་
 ཅིག་ཅར་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་
 ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། རང་བྱང་གི་དགོ་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བར་དོའི་རྟོན་
 ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱལ་
 ཡིན་ན། ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་

རྒྱལ་རྣམས་པལ་ཆེར་ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་ཀྱང་ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱོད་ཀྱི་ཞིང་གི་སྟེ་མ་ཀུན། །གསེར་གྱི་ཟུ་གུར། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ངག་གི་ཆོས་སྟོན་པར་འདུལ་
 བ་ལུང་ལས་གསུངས་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོན་གསལ་ལས། གཙུ་བོར་ལུས་ཀྱིས་
 ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་
 ལུས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་གདུལ་བྱས་གོ་ཚུལ་བྱུང་པར་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ལུས་ཀྱིས་རྩྭ་འཕྱུལ་བསྟན་པས་གདུལ་བྱས་རྩྭ་འཕྱུལ་རྟོགས་རུས་ཀྱང་
 བདག་མེད་རྟོགས་མི་རུས། ངག་གི་འབྲས་རྟོགས་ལས་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས་ །ཁ་ཅིག་ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རིགས་བཤད་པ། ལམ་བཤད་པ། ཡང་དག་འགྲུབ་པ་
 བཤད་པ། ཆོགས་བསོག་ཚུལ་བཤད་པ། གནས་ཚུལ་བཤད་པ། རྒྱ་ཚུལ་བཤད་པ།
 སྒྲ་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྔ་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཚུང་བས་འདུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་གཅིག་ཕུར་གནས་པར་
 དགའ་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཚུང་བས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་མི་བྱེད་པར་རང་དོན་སྐྱབ་
 པ་ལ་དགའ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་སྟོན་
 པས་འགམ་ལྷ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་ཅིང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་རང་སངས་རྒྱ་བའི་
 ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། འོན་ཀྱང་གཅིག་ཕུ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཆོགས་སྟོན་ལ་དོར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་སྐབས་སུ་ཆོགས་
 བསགས་ནས་རང་སངས་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་། སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་དུ་
 ཆོགས་བསགས་ནས་རང་སངས་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་། དེ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་
 གང་རུང་མན་ཆད་ལ་ཆོགས་བསགས་ནས་རང་སངས་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་གསུམ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཚོགས་ལམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱའི་ཚོགས་དང་མཁས་བྱའི་དངོས་པོ་དྲུག་ལ་མཁས་པར་
 བྱས་སྟེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་འཆི་ཁར་བདག་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་
 ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་
 དང་རྩེ་རིགས་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྟེས་ཏེ་རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྩོགས་དང་ལམ་
 ལྷག་མ་བཞི་ཆོ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་
 ལྟར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལམ་བཟོད་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲང་ལས། འདི་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་མོ། ཞེས་དང་།
 ལམ་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་དུ་རང་རྒྱལ་དབང་འབྲིང་གིས་
 བསྐལ་བ་བརྒྱུར་ཚོགས་བསགས་ནས་སྟེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་སྟོན་ལམ་
 བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འགྱུར་པའི་ཚོགས་སྦྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲང་
 ལས། སའི་དངོས་གཞིར་བཟོད་པ་འདི་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་མ་རྣམས་བཟོད་
 འབྲིང་མན་ཆད་སྟེད་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། རང་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཡན་ཆད་དུ་
 བསྐལ་བ་བརྒྱུར་ཚོགས་བསགས་ནས་སྟེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་སྟོན་ལམ་
 བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འགྱུར་པའི་ཚོགས་སྦྱོད་པ་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲང་
 ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ཞིང་འབྲས་བུ་སྟོན་དུ་མ་
 བཏང་བའི་ཚོགས་སྦྱོད་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཚོགས་སྦྱོད་ཅེས་
 བྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསེ་རུ་དང་། ཚོགས་སྦྱོད་ཆེ་བ་དང་།
 ཚོགས་སྦྱོད་ཆུང་དུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསེ་རུས་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་
 དུ་མི་གཏོང་། གཉིས་པས་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དང་། གསུམ་པས་འབྲས་

བྱ་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། དེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་མ་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་། སྟོན་འབྲས་བྱ་
 མ་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་
 མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་བུར་གནས་པའམ། རང་རྒྱལ་
 བར་གྱུར་ཏེ་ཆོགས་དང་སྟོད་པ་གང་སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལམ་
 གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡང་
 ཆོ་གཅིག་ལ་སྟོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་བཞི་བཤོད་ཀྱང་ལྟན་
 གཅིག་ལ་མཛོད་ལྟར་བཤོད་པ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། ཆོ་
 འཕྲོས་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་ལྟག་མ་བཞི་སྟེད་པར་བཞེད་གྱི། མཛོད་པ་ལྟར་
 གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་དེས་པར་སྟེད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གསུམ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟད་ལྷགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། འདི་གསུམ་ལ་
 ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་གྱིས་སྤང་བ་གཉིས། ཞེས་པ་ནས། ལྷགས་གནས་
 བརྒྱད་ཀ་ཅིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤང་ཞིང་དེ་ཡང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་
 རྗེས་སུ་སྟོམ་སྤང་རྣམས་སྤང་སྟམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཆོགས་
 བསགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་ཆེན་བརྒྱུད་ཆོགས་གསོག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
 བསེ་རུ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །ཞེས་དང་། དྲིན་ལན་བསབ་པ་ལས། རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཆར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོགས་སྟོད་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཐལ།
 མཛོད་འགྲུལ་ལྷགས་ལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
 ལམ་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་
 ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞིའི་རང་ལྷགས་ལ་ལམ་གཞན་སྟོན་དུ་

མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་འབྱེད་པར་མངོན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རིགས་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བསེ་རུ་རིགས་ངེས་དང་ཚྲགས་
 སྦྱོང་གཉིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་རིགས་
 ངེས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་ངེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་གནས་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། ཐུགས་ཚུལ་ཟབ་མོར་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིང་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ག་ལ་
 འདྲ་ཞིང་། ལུས་བསེ་རུ་གཅིག་ཕུར་གནས། ཚྲགས་སྦྱོང་གཉིས་ཚྲགས་དང་
 བཅས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་རྒྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྲོང་
 ངམ་གྲོང་རྒྱལ་གང་དུ་གནས་ཀྱང་ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་དབང་པོ་
 བསྐྱེད་མས་ནས་བསོད་སྟོམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་གཞན་ལ་བརྟེན་བར་བྱེད་
 པ་ལུས་ཀྱིས་ཚུལ་སྟོན་ངག་གིས་ཚུལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་སྐྱེ་བཤད་
 ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་ཕུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྐྱེད་སངས་
 རྟོགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། མངོད་འགྲེལ་
 ལས། ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་ཕུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་ཞེས་པས་གཞན་གཅོད། བུ་རྒྱ་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བསེ་རུའི་སྐྱེ་དོན་ཡོད་དེ། རི་དྲགས་བསེ་རུ་དེ་རུ་གཅིག་
 ལས་རུ་གཉིས་མེད་པ་ལྟར་རམ། རི་དྲགས་བསེ་རུ་རང་གཅིག་ཕུར་གནས་པ་
 ལྟར་སྦྱོང་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མངོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
 བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་བསེ་རུ་དག་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 དེ་དག་ཀྱང་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་
 དང་མི་འདྲེས་པར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བོད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་མས་གཟུང་རྟོག་

སྤངས་ཀྱང་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་གཟུང་འཛིན་བདེན་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ཅེས། འོ་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེས་གཟུང་བ་ཕྱི་
 རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་མི་
 མཚུངས་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་འཕགས་ལམ་གྱིས་བྱ་བ་
 པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་སོ་སྐྱེའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཛིན་པ་
 དབང་ཤེས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཟེར་ན། དེ་ཤིན་དུ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། གཞི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་དེའི་ཕྱོགས་བྱ་བ་དེ་ཕྱིས་
 རྣམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་སྒྲིབ་ལམ་ན་ཆོས་གཞན་མཐའ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འཕགས་པ་ལྷས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་
 ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཁྱེད་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྱུ་བ་པར་རྟོགས་
 ཀྱང་དེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཟེར་ན། དེ་གཏུན་
 རྣམ་མི་རུང་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པ་
 ཁྱེད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་དེ་གཟུགས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་མི་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་གང་ཟག་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་གཟུང་རྟོག་སྤང་ཁྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་དོན་གཟུགས་སོགས་དེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་མི་སྤང་ཁྱེད་པའི་དོན་དབང་ཤེས་སོགས་ཤེས་
 པ་བདེན་སྤང་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཅམ་དུ་མ་བྱད། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་
 ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་གཉིས་ལྟ་
 བ་མཐོང་མན་རྒྱུང་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་
 དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། མཐོང་ལམ་བཤད་པ། སྒོམ་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སྟོན་པར། བདེན་དང་བདེན་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་དང་། སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ནས་བཅལ་བར་བྱ། སྤྱི་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ། ཀུ་ཤི་ག་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་བཅལ་བར་བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྷས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་སྒྲན་དང་བ་མ་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི་གོང་མའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་མི་བྱིད་པར་མཛོད་ལས་བཤད་ཀྱང་སྐྱེ་སྒྲ་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་བ་ཆུང་བའི་བྱིར། མཛོད་ལས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། མི་སྐྱོ། ཞེས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྷར་དེ་དག་ནི་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲགས་དང་དངོས་གཞི་ཙམ་བྱུང་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་དང་རྒྱག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞེས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་

དང་པོའི་ཉིན་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མ་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
 འདའ་བྱེད་དང་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆོན་ཉིད་
 ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཚུད་ཆོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་དུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྗེས་ཐོབ་
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་། རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རང་ཡིན་གྱི་ལམ་ཤེས་གསུམ་དང་
 འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཡོད། མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་ལའང་སྟོག་པའམ་སྤང་བྱའི་སྟོན་ནས་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་
 དང་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེའི་རྒྱུད་
 ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདའ་བྱ་འདའ་བྱེད་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཚང་བའི་ལམ་ཤེས་དང་མཐོང་ལམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པའི་ལྷགས་གསུམ་
 དབྱེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པ་བསལ་བ་
 གཉིས་ལས། ལྷགས་དང་པོ་ལ་ཆོས་སྤང་སྡེ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་བདེན་བཞི་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་སམ་འབྲས་བྱའི་མངོན་
 རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་
 བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་སྟུག་བསྐྲུལ་
 ཤེས་ཀྱན་འབྱུང་སྟོང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱའི་མངོན་རྟོགས་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བས་
 སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

ལྷགས་གནས་ཀྱང་འཐད་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས་དྲུག་འཕགས་པ་ཆོས་སྤྱང་
 བའི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
 བཟོད་དེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཁ་ཅིག་གི་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བདེན་པ་
 བཞི་རྟོགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་ཆེ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན། འགོག་པ་ལ་ལམ་བདེན་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
 མ་ཡིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་
 བཅུ་དྲུག་གི་བྱུང་པར་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལྷགས་གཉིས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་
 འདས་པར་སྐྱེ་བའི་སྟེ་དང་ས་སྟོན་པ་དང་མང་སྟོན་པ་གསུམ་ན་རེ། འབྲས་བུའི་
 མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པར་མ་ཟད་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་
 རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 ཆེ་ལོག་རྟོག་ཡང་ཅིག་ཅར་སེལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་
 བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆད་མ་གཞན་གྱི་བརྟག་བྱ་
 གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ནི་འདས་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་མེད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུ་བྱས་ཡོད་དོ། །སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་བས་
 བདེན་པ་བཞི་ཆར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟེ་བ་ཐ་དད་ལྷགས་པ་
 ལས། བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་ངོ་། །ཞིག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་སྟེ་བ་ཐ་དད་ལྷགས་པ་ལས་
 ཀྱང་། ས་སྟོན་སྟེ་བའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་ནི། མ་འོངས་པ་མེད་
 དོ། །འདས་པ་མེད་དོ། །བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བཤད་ལས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྡེ་བྱེད་མི་སྦྲེ་བར་
 སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱུགས་གནས་མི་རུང་བར་
 ཐལ་བ་འཕངས་པའི་བྱེད་རོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་མཐོང་
 བའི་ལམ་སློམ་པ་མི་འཐད་པའི་བྱེད། ཁྱུགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
 སུ་ཇི་ཏྱར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྡེ་བྱེད་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྦྲེ་བར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་
 འདོད། ཅེས་སོ། །ཁྱུགས་གསུམ་པ་ལ་སྡེ་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིག་པའི་སློ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བརྩ་དུག་ཡིན་པའི་བྱེད།
 དེར་ཐལ། འབྲུལ་རྒྱ་ལོག་རྟོག་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྒྲོས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་
 དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་སྒྲིག་པས་བྱེ་བའི་བྱེད། ཞེས་འདོད་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས།
 དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་བརྩ་དུག་ཏུ་འདོད་པ། ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་
 བའི་འགྲེལ་བ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་། རྡེ་བ་
 ཁ་ཅིག་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔར་མི་འདོད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་དང་བཤད་པ་འདི་མི་འགལ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། འདི་སློབ་དཔོན་སང་བཟང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཟླ་བས་བཤད་པ་བཞིན་མཉམ་གཞག་གཅིག་ལ་སྒྲིག་པས་བཟོད་ཤེས་བརྩ་དུག་
 བྱེ་བའི་བྱེད། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐོང་པའི་ལམ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་
 བརྩ་དུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། ལེགས་པར་བཤད་
 ཡོད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་འདོད་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཁོ་ན་ཟེར་ན།
 འོ་ན་དེ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཞིར་འདོད་པ་དང་། བརྒྱད་དུ་འདོད་

པ་དང་། དགུར་འདོད་པ་དང་། བརྩ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བཞིར་
 འདོད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག བརྩ་དེ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད། དགུར་འདོད་པ་དང་
 བརྩ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། རྟོག་གི་འབར་བ་
 ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ནི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སེམས་བཞི་སྟེ། བདེན་པ་སོ་སོ་
 བཅོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གིས་མི་
 བྱེད་པར་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས་དྲ་སྐད་ཅིག་མ་
 བཞི་སྟེ་དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་
 བདེན་པ་བཞི་ལ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་
 རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་བཞི་བཞི་བྱས་ནས་ཆོས་
 ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ལས་བཅོད་པ་བྱུར་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དྲ་
 སྟེལ་ལས་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བརྩ་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་
 པའི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་དབྱེ་བའི་བརྩ་དེ་ཡིན་
 འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་ནི་ཆོས་
 ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བརྩ་དེ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མ་
 ཡིན་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་རྟོགས་གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་
 ཤེས་བརྩ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་གཅིག་དང་དགུར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བཟུ་བ་ལས། བཟུ་བ་པ་གནས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་བཟུས་ནས་
 སེམས་དགུར་འགྱུར་བས་དེ་དག་གི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལྟར་ན་བརྩ་དུག་ལའང་
 ཐེག་དམན་ཡང་ཆོག་ཟེན་ལ་མེད་དོ། ཙྴ་རྟོགས་བཞི་བ་གྲུབ་ཆེ། མང་བཀྱར་
 བའི་སྡེ་བས་སྒྲོགས་རིགས་དང་། སྤང་བའི་སྡེ་དང་། གནས་མ་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་
 བརྩ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་ཆོས་

ཤེས་ཇེས་ཤེས་བརྒྱད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་
 དང་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་གྱིས། གཞན་རྣམས་ནི་བརྒྱ་གཉིས་
 ལྷ་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་
 སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་
 བཞི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཟླ་བ་ཐ་དད་གླགས་པ་ལས་ཀྱང་། ས་སྒྲོགས་རིགས་
 གྱི་སྟེང་དང་། སྤང་བའི་སྟེང་དང་། གནས་མ་བུའི་སྟེང་ཏེ་འདི་གསུམ་ཡང་ལྟ་བ་
 མཐུན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་གཉིས་
 སོ། །དེ་ཕན་ཆད་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་ལྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་ཇེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་
 འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ངེས་ཤེས་
 མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འདྲེན་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ན་འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་
 ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་པས་དག་པའི་
 ས་སྒྲོགས་འཇིན་པའི་དབང་མངོན་དེས་ས་སྒྲོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་བུམ་པ་ནི་
 མ་དམིགས་སོ་སྟོམ་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 གཅིག་དམིགས་ཏམས་སུ་སྒྲོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱའམ། །མ་
 དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅན་གྱི། །སྒྲོ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པས་ཀྱང་ཇེས་ཐོབ་དུ་
 ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 དེ་དག་ནི་ཇེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་གུན་
 བཏགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆད་མ་ཡིན། སྐྱེ་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆད་མ་མ་ཡིན་

ཏེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀས་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་འདྲ་
 ཡང་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་སྒྲིག་ལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་
 དེ་གོམས་པར་མ་བྱས་པར་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མི་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བབྱང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 དེའི་དོན་ཡང་ས་བོན་སྤྱོད་རྣམས་པ་དང་མི་རྣམས་པའི་བྱད་པར་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་
 དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་བྱ་རྒྱུ་གསུག་སྐད་ཅིག་མ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་ཡུལ་
 རྟོགས་པའི་བྱ་བའི་ཐུང་ཤོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བབྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲེ་བའི་ལུས་རྟེན་ལ་
 ཁམས་གོང་འོག་གི་སྒྲ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲེ་སྒྲ་བ་མེད་
 ཀྱང་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ཀུན་བཏགས་སུ་མདོ་དྲངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ལྷའི་བྱ་བྱེ་གོས་རབ་གཞོན་གྱིས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་
 ལྷའི་བྱ་བྱེ་བ་ཁྲག་བྲིག་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་རྟེན་པ་ན་རེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲེ་བའི་ལུས་རྟེན་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ངན་སོང་
 གསུམ་གྱི་ལུས་རྟེན་ལ་ཡང་སྒྲེ་བ་ཡོད་དེ། ཟ་མ་རྟོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་
 འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷུག་གིས་ཡུལ་སྤར་རྒྱ་སེར་ཡི་དྲགས་མང་པོ་
 བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བདེན་པ་
 མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་དེ་དག་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བཤད་ཚུལ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་འགྱུར་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་

ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་བབྱང་ཡང་སྐྱེ་ཆོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱོ་
 འདྲེགས་སེལ་ཆོ་དང་པོར་སྐྱུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདྲོད་པའི་
 སྐྱུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་། དེ་རྗེས་སྐྱུག་བསྐལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་
 ཁམས་གོང་གི་སྐྱུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་ལ་
 སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐྱུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
 རྗེས་ཐོགས་ལ་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་
 ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་
 རང་གི་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཤེས་པ་བྟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་
 ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་ལ་
 དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ནི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བརྟུ་
 རྟུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་
 ཆོ་ཤེས་བཟོད་བརྟུ་རྟུག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་བཟོད་
 དང་རྗེས་ཤེས་བརྟུད་ཤེས་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས།
 འཁོར་གསུམ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བརྟུ་རྟུག་མཆོན་མེད་རྣམ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་བ་མཆོན་མ་མེད་པའི་མཆོན་མ་ལ་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་བརྟུ་རྟུག་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་
 ཅན་གང་རུང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་བརྟུ་རྟུག་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་ཡང་མི་སྐྱེ། རིམ་
 ཅན་ཁོ་ནར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟོགས་བྱར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་
 བཟོད་པ་བརྟུད་སྐྱེ། དེ་རྗེས་ཤེས་པ་བརྟུད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱར་གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། བཟོད་པ་བརྟུད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་བརྟུ་རྟུག་རིམ་ཅན་ཁོ་
 ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བརྟུ་རྟུག་གི་ནང་ནས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ན་

རིམ་ཅན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་རིམ་
 ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་བཅུ་
 སྟུག་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་། དེ་བཅུ་སྟུག་རྣམས་
 གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན། རྣམས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
 ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བཟོད་གཉིས་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ལྔ་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་རྣམས་ཐ་
 དད་མ་ཡིན། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་
 བ། དེ་བཅུ་སྟུག་རྣམས་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་སྟུག་རྣམས་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བཅུ་སྟུག་རྣམས་
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྣམས་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ་
 བརྒྱད་རྣམས་གཅིག་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་ལྔར་བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྐྱེས་པ།   འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་སོ་སའི་མཐོང་ལམ་ལ། །
                 བཞེད་ཚུལ་སྟོང་ཁུན་གོས་ཀྱི་རི་མོ་ལྟར། །
                 མ་འདྲེས་གསལ་བའི་གཟིགས་མོ་ལྟ་འདོད་ན། །
                 གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་བཞེན། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་སོགས།
 གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེའི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་གཉིས།
 དང་པོ་སྟོན་པར་། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་

འཕྲོས་སྒྲུབ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
 རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནི་
 རོ་མཆར་ཆེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དུག་གིས་གཏོར་རམ་བྱད་བྱས་
 སམ་མེ་འོབས་སུ་གཏོར་རམ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་བམ་དུག་སྒྱུད་དམ་ཆུར་བོར་
 ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རད་ཞི་བ་དང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་འདུད་པ་དང་
 ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དང་དུག་མཆོན་གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་
 པར་ཞུགས་པ་དང་རང་གར་བཞུག་གི་ས་ཕྱོགས་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དུག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་ནི་མ་དག་ས་
 བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ། དེར་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་
 འབྱུང་བེར་ན། ས་བདུན་པར་ང་རྒྱལ་དང་ཉོན་ཡིད་ཕྱ་མོ་མེད་པར་ཐལ། ས་
 དང་པོ་ནས་ཉོན་སྐྱེ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་
 ཉོན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཆེ་ཀུ་མ་གྱི་ན་རེ། མོས་པ་
 སྒྲོམ་ལམ་ས་གཉིས་པ་ས་གསུམ་པ་ས་བཞི་བ་གསུམ་ལ་འཛོག་ བསྐྱོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་
 ས་ལྷ་བ་དུག་པ་བདུན་པ་གསུམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་
 དགུ་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་བེར་ཏེ། ཀུ་མ་རའི་བསྐྱས་དོན་ལས། མོས་པ་ནི་ས་
 གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་བསྐྱས་སོ། །བསྐྱོ་བ་ནི་ས་ལྷ་བ་དང་དུག་པ་བདུན་པས་
 བསྐྱས་སོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་བས་བསྐྱས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་ཡི་རང་ས་གཉིས་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་མོས་པ་
 ས་ལྷ་བ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས།
 དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཨ་ལྷུས་འདི་

ཡི་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དུ་བཞེད་དེ། ཐུབ་
 དགོངས་ལས་རྟོད་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྒྲིམ་དགུ་ལ་རང་དོན་མོས་པ་སྒྲིམ་དགུ་
 དང་། ཅེ་མོ་སྒྲིམ་དགུ་ལ་གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒྲིམ་དགུ་དང་། བཅོད་པ་སྒྲིམ་དགུ་
 ལ་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲིམ་དགུ་དང་། ཆོས་མཆོག་སྒྲིམ་གསུམ་ལ་ཡི་རང་དང་
 བསྐྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་རྒྱག་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ལ་རྟོད་གསུམ་
 བོ་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པའི་མོས་པའི་རང་བཞིན་ལ་
 སྒྲིམ་ཡང་ཆུང་དུ་འབྲིང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་མོས་པ་རྣམས་རང་གི་དོན་
 གྱིས་ཏེ་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བོ་མ་ལ་མི་ཏུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ།
 ཤེར་སྟོང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མོས་པ་སྦྱོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་
 དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ། རེ་རེ་ལ་ཡང་སོ་སོར་
 ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ་དེ་ལྟར་མོས་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་
 བདུན། ཞེས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་བཅུན་གྱིས་མོས་པ་
 སོགས་སྒྲིམ་ལམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་དང་སྦྱོར་རིམ་གྱིས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཉི་ལྔ་ལས། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲིམ་ལམ་ཁོ་ནར་
 བཤད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ལ་ཟག་པ་དང་
 བཅས་པ་ནི་མོས་པ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་
 བཤད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བསྒྲིམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐུབ་དབང་གི་སེམས་
 ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
 ཡོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དགོ་བ་ཡོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

ལུང་མ་བཟུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྒྲིལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས།
 རྣམ་སྒྲིལ་ལུང་དུ་མ་བཟུན་ཆོས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་
 བྱས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
 སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་འབྲེང་ལས།
 སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དབྱེ་ན་དུག
 ས་མཆོམས་ས་གཉིས་པའི་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་
 རོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་གསུངས་པ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་པས། ས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན།
 སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
 ལམ་བསྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མཆོན་
 ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལམ་མ་ཞུགས་ན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱེད་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
 ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེར་
 ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲོམ་མཁན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་
 དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ནས་
 སྒྲོམ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་། ཏུགས་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ལ་
 ལུན་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པའམ་པན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས།
 བྱེད་པ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པས་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་བཞེད་
 ཅིང་། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་སྟེང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་

བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་དྲུག་ས་མཚམས་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སྐད་དོན་འདྲིས་རུང་དུ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན། མོས་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གསུམ་ཡོད། ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་
 པར་འཛིན་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ། མོས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། མོས་ཚུལ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན། དབྱེན་དེ་ལ་
 དགུ་དགུ་ཉེ་ཉེར་བདུན་ཡོད། བསྐྱེད་བཀྱར་བསྐྱུགས་གསུམ་གང་རུང་གི་ཕན་
 ཡོན་ཡུམ་རང་འབྲས་དོན་གསུམ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་སྒོམ་པའི་སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་དགེས་པའི་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་
 རུང་ངོ་། །གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་རྗོགས་བྱང་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་
 སྒོམ་ལམ་དེ། བསྐྱེད་བསྐྱ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་བརྩ་
 གཉིས། རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་
 སྒོམ་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དབྱེན་ཀུན་རྗོད་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་ཡོད། མོས་པ་
 སོགས་འདི་དག་གི་ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བརྩ་བའི་བར་དུ་ཡོད། སྐབས་
 འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདི་སྐབས་བཞི་བར་བཤད་པའི་གཞི་
 ཤེས་རྣམ་པ་ཟག་མེད་དང་ལམ་ཤེས་རྣམ་པ་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དང་དོན་
 མི་གཅིག་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡང་དེར་བཤད་པའི་ཟག་
 བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མངས་རང་དོན་གཙོ་བོར་སྤྱོད་བར་མི་
 བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོར། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་
 ཆོས་དང་། །ཞེས་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་
 ལམ་ཡང་། དེར་བཤད་པའི་ཟག་མེད་ཡོན་པར་སྐྱར་བཤད་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཚུད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་ཟག་བཅས་ལ་
 སྤང་བྱས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ལ་ཟག་པའི་སྒོ་
 གྲུག་དང་འབྲེལ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉུགས་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས།
 ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་
 པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་།
 ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་སྟོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་མཛོད་དང་མི་གཅིག་པ་ཡང་ཉུགས་སྟོལ། །

སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་བས་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་
 བཤད་པ་གཉིས་དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
 མེད་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སྟེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ་
 སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། འབྲེལ་བ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ཞེས་
 དང་། རྩ་བར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །སོགས་ཆོགས་བཅད་རྩ་འབྲེལ་
 བྱུང་། འདི་ལ་འཕྱོས་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤང་བར་བགྱིད་
 པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་
 མེད་པའི་ཤེས་ཕྱིན་མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་
 འདི་བྱུང་། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་

སྒོམ་ལམ་གཉིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤངས་རྟོགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཟེར་ན།
 འོ་ན་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤངས་རྟོགས་སོ་སོ་
 བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ངེ་མ་སེལ་བྱེད་སྒོམ་ལམ་སྒྲོར་དགུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྒོམ་ལམ་ངེ་མ་དགུ་སེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་
 གྲོལ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཟེར། འོ་ན་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་
 པར་ཐལ། སོ་སོ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སྤང་བྱ་དགུ་འཛོམས་བྱེད་གཅིག་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆོ་གཉེན་པོའི་བྱེད་
 པ་ཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚ་བར། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངེ་མ་ཡི། །གཉེན་པོ་ཆུང་
 ཅུའི། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྒྲོར་དགུ་འཛོམས་པའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། སྤང་བྱ་དགུ་
 འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆོ་གཉེན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་པས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་དབང་གི་
 ཡུལ་ཅན་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་དང་ཡོངས་བྱུབ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེ་མ་སེལ་བ་གཉིས་
 ཡོད་པས་ཟེར་ན། འོ་ན་འདི་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྗེས་
 ཐོབ་དང་། རྣམ་དག་གི་དེ་མཉམ་བཞག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 མཉམ་བཞག་གཅིག་ལ་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་
 འཛོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་དག་གི་དེ་ཞེས་ཕྱོག་པས་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་འབྲེང་ལས། འདི་གཉིས་དངོས་པོར་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག་
 རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ། སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་གང་ཞིག་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ། རྣམ་དག་
 སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་

གྲུང་པའི་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ།
 མཚན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་དྲུག་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་གྲུང་པའི་ས་གཉིས་པ་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དྲུག་སྟེ། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་འོ་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྲུར་
 པའི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 རྩ་བར་ཅད་མ་བྱབ་སྟེ། ལག་རྩེས་ལ་རྒྱས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དྲུག་སྟེ། འོན་ཀྱང་དམ་
 བཅའ་དེ་ལ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྩེས་སུ་བྱབ་པའི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་ཚོས་
 ཅན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩེས་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
 དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་བྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་རྩེས་ལ་
 རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ལག་རྩེས་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲུག་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཁྱོད་ལ་མ་རྒྱས་པར་དེའི་སྒྲིམ་ནས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་
 ལའང་འབྲི་ཚུལ་དེ་བུའོ། །

རང་ལུགས་ལ། རྒྱས་ལམ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། རྣམ་དག་བཞི་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་རྒྱས་ལམ་གང་། རང་འབྲས་རྟོགས་པ་
 མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩེས་འཛིག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་
 རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྒྱབ་པ་རྒྱས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དྲུག་
 བོ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དེ།
 གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་དེ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་
 འབྲེལ་བའི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་རྒྱས་ལམ་གང་། རང་
 འབྲས་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩེས་འཛིག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྣམ་དག་རྒྱས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་ན་ས་བཅུའི་རྣམ་དག་རྒྱས་ལམ་བཅུ་ཡོད་དེ། གསེར་འབྲེང་གིས་གསུངས་པ་

དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ། བསྟན་བཅས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ། རྣམ་
 དག་གི་རང་བཞིན་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་
 འདྲོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་བསྟན།
 ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་དག་སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་
 གྱི་དེ་བསྟན། ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱོར་པའི་པར་སྦྱོར་རྣམ་པར་དག་
 སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་བསྟན། ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་སྟོབས་
 བཅུ་རྣམ་པར་དག་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་
 ནི། དེ་བཞིའི་དོན་འཆད་པར། ཅུ་བར། ཉན་མངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་
 གྱི། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཉན་མངས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་སྦྱེ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་
 སྤངས་པའི་ཆ་བཞག་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་
 རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྤངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རང་
 འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་སྦྱིབ་པ་
 ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རབ་དུ་སྦྱེ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྣམ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་སྦྱིབ་དང་ཤེས་སྦྱིབ་
 གཉིས་དང་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་སྤངས་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སོ། །སྦྱིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རབ་དུ་སྦྱེ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་
 འགོག་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

ཚུད་སྤང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མཐོང་སྤང་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་
 གི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་

བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་ལམ་
 གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་བྲལ་
 བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་ཏེ། འདོད་ན། ལམ་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་རྒྱ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་བསལ་བྱའི་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། རྣམ་དག་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་
 ཉིད་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་བསལ་བྱས་དག་པ་ན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེས་
 དག་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲེས་བྱ་གཅིག་སངས་རྒྱས་
 ན་ཕྱེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་དག་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན་
 དེའི་ཡུལ་མཐའ་དག་དྲི་མས་དབེན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲེས་བྱ་
 གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཕྱེ་མ་རྣམས་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་འབད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་
 སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱས་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོ་སྤངས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་
 པོས་དེ་ཆེན་པོ་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་དག་སྟོབས་ཅན་ལ་གཤེད་མ་
 སྟོབས་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེ། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གོས་ཀྱི་དྲི་མ་རྒྱུ་རྒྱས་ཆེན་པོས་འདགས་པ་ལྟར་
 ཡིན་པས་ཐུན་ཀ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ལ་
 སེམས་ཉིན་འདོད་སེམས་མི་རུང་བར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ་ཏེ། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ས་
 དགུ་ལ་བཏེན་ནས་སྒྲོམ་སྤང་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར།

ལྷས་པ། བགང་ཡས་རྒྱལ་བའི་ཕྱགས་རྗེའི་ལྷན་གྱིས་གཟིགས། །
 རང་རྒྱད་བྱམས་དང་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོས་གང་། །
 ལྷལ་ལྷན་གདུལ་བྱས་སྐར་ཆོགས་བཞིན་བསྐྱར་བའི། །
 སར་གནས་འཕགས་པའི་ཆོགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། །
 ས་བརྒྱད་མི་ལྷོག་ས་ལ་གནས་དེར་ཡང་། །
 རྒྱལ་བས་མཉམ་བཞག་བསྐྱངས་ནས་ད་དུང་ཆོགས། །
 རྒྱ་ཆེར་སོག་ཅིག་གདུལ་བྱའི་དོན་གྱིས་ཞེས། །
 བསྐྱལ་ན་ཉི་ཆའི་དག་པས་ཆོག་འདོད་མཆར། །
 དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀྱན་སྦྱེད་ཡུམ་ལྷ་མེད་པ། །
 འཕགས་སང་དགོངས་བཞིན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལྷགས། །
 བཤད་པས་མཁའ་མཉམ་མ་ལུས་འགྲོ་བ་འདིས། །
 ས་བརྩའི་བཤོད་པ་ལྷུང་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །
 ཅེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ནོར་བུའི་འཕྲེང་
 མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། །

༄༅། །ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་
 རོར་བུའི་སྤང་མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་
 རྒྱན་ལས་སྐབས་གསུམ་པ་
 བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ན་མསྐ་ར་སྐ་ཏྲི།
 རྟོབས་བརྩའི་ལྷན་པོས་མི་མཐུན་རླང་མནན་ཞིང་། །
 སྐ་བཞིའི་བང་རིམ་མཆོག་དུ་འཕགས་པའི་ཅེར། །
 མཐུན་པའི་ལྷན་རྟོང་འགོ་ལ་རྟག་གཟིགས་པ། །
 རྟོན་པ་ལྷ་མའི་དབང་བོས་འགོ་འདི་རྒྱུངས། །

ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ལ་དབྱད་པ།

དེ་ལ་འདིར་གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྐྱར་བ། ལེན་འཁྱུང་
 བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱབ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་རྟོན་པར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ཉིད། ཅས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མཐུན་གསུམ་
 གྱི་མཐུག་བསྐྱབ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་རྒྱུར་
 བ་དང་། རྒྱུར་བ་བསྐྱམས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་
 དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་སྐྱབ་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་

གསུམ། དང་པོ་སྟོན་པར། ཚུ་རྩལ་པ་རྩལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སྟགས་ཆོགས་
 བཅད་ཚུ་འགྲེལ་གཉིས་བྱུང་། གཉིས་པ་སྟོན་པར། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོ་
 བས། །ཞེས་སྟགས་ཆོགས་བཅད་ཚུ་འགྲེལ་བྱུང་། གསུམ་པ་སྟོན་པར། གཟུགས་
 སྟགས་བྱུང་བོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རི་སྐད་བཤད་པ་འདྲིའི་ཤེས་
 བྱ། །ཞེས་བྱུང་། འདྲི་དག་ལ་འཕྱོས་དང་མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་པ་རྩལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ཚུ་རྩལ་
 གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་
 རྟོན་སྟོན་པར་འདྲི་བྱུང་། མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། སྐབས་འདྲིའི་གཙོ་བོར་བཞུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ཐལ།
 འདྲིའི་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདྲིའི་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཙོ་བོར་བཞུན་པ་མི་
 མཐུན་སྟོགས་དོར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་
 ཀྱང་། འདྲི་མན་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ནས། སྤང་བར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་
 ཆུབ་གཞན་དང་སྤང་བར་བྱ་དགོས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ཞེས་སྟགས་དང་། ལམ་ཤེས་
 ཀྱི་གོལ་ས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་བཞུན་མོད་ཀྱི།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲིས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་
 གཞི་ཤེས་བཞུན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞུན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྷུང་བའི་ཆེད་དུ་བཞུན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་
 ལས། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཙུམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཐབས་མི་

མཁས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་
 པར་བགྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་འདྲོར་བར་འགྱུར། རིང་དུ་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐེག་པ་བ་ཞེས་དང་འདྲོར་བ་དང་རིང་བ་གཉིས་བཤད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་
 ཆོ་འདི་དང་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཉི་ལྔ་ལས། འདིའི་ཆོ་དང་བྱི་
 མའི་ཆོ་ལ་སྟོས་ནས་ཆོག་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེ་མ་འདི་ལ་
 བཟླས་ན་དབྱུ་མ་བའི་ལྟ་བུ་ལ་འབད་དགོས་གསུངས་པ་རེད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཆོགས་བཅད་དང་པོ་འདིའི་སྐབས་ནས་གཙོ་བོར་བཟླན་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་འབྲས་
 ཡུམ་ལ་ཉེ་བས་བྱབ་པར་ཐལ། དུས་ནམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་བྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཆོག་དང་པོས་དངོས་བཟླན་ལས་བསྒྲག་པའི་
 འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་ཉན་རང་གི་དེ་བཟླན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བཟླན་པ་གང་ཞིག དེས་ན་འཁོར་མཐའ་དང་ཞི་མཐར་གནས་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྒྲག་སྟེ་བཟླན་ནས་
 ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 ཡང་དག་པའི་ཕར་བྱིན་དང་རིང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བྱབ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་བྱིན་ལ་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་
 གཉིས་ཀའི་དེ་ཡོད་པས་འབྲས་ཡུམ་ཁོ་ནས་མ་བྱབ་པའི་བྱིར། གསེར་བྱེད་ལས།
 འདྲོར་ཉེ་རིང་དུ་འགྱུར་བའི་ཡུམ་འབྲས་ཡུམ་ལ་འདྲོད་པ་ནི་རྒྱ་ཆུང་སྟེ། ཆོགས་
 བཅད་འདིས་བེན་པའི་ཡུམ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པར་མདོ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་
 ལས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་རྟ་གས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 དག་ཞི་མཐའ་འགོག་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་བལ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པའི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བལ་བས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བའི་བྱིར།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་དང་བལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་

དང་དངོས་བོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའམ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
 པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐབས་
 འདིའི་མཐར་སྤྱང་བ་དང་མཐའ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་མཐའི་དོན་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་དུ་སྤྱང་ན་ཉམས་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཛིག་
 ཏེན་ན་མཐའ་ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་སྤྱང་བས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་
 བས་མཐའ་ཞེས་བཙུང་བེད་ན། འདིའི་སྤྱིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐར་སྤྱང་ན་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཐའི་སྐྱ་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་གསུམ་ཁས། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཀྱུ་རྩེ་བ་དང་དོན་དམ་
 གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས།
 དཔེར་ན་ཤིང་ནི་རྒྱ་མཚོ་རུ། ཁ་སྐྱབས་རྣམས་ཀྱིས་རབ་གཡེངས་པ། དེ་བཞིན་
 ཉན་ཐོས་ཚིངས་པ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་དུ་གཡེང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་འབྱུང་སྟེ། དེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་མ་བྱིང་བ་དང་། ཁ་སྐྱབས་ཀྱི་དཔེས་
 བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པས་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་གནས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་
 སྤྱང་བ་ལས། འདི་ལ་ཤིང་དང་རྒྱ་མཚོའི་དཔེས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་མ་བྱིང་
 བར་བསྟན་ཏོ། ཁ་སྐྱབས་ཀྱི་དཔེས་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
 དབང་གིས་གཅིག་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བཅོམ་དེ་དག་ཞི་བདེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 ཀྱིས་སྤྱུགས་འཕྲོག་ཅིང་བསྐྱེལ་བར་འདའ་བའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་ཕྱོས་པས་ཕྱོས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འབྱུང་སྟེ། དབྱ་མ་སྤྱང་བ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བསྐྱེལ་བའི་བར་དུ་གནས་པ་འགའ་
 ཞིག་དུ་བྱུང་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་བདེའི་ཕན་ཡོན་སེམས་པའི་སྒོ་

འཚོའི་རྗེས་མའི་ཆ་ལ་འཚོའི་མཐར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 རིགས་པ་ལས། མཇུག་མ་ལ་ནི་འཚོ་བའི་མཐར་ནི་འཆི་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟ་གས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་ནི་ཞི་བ་དང་རབ་དང་
 མཐར་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་འཕེལ་ཐ་ཆད་དམ་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་ལ་འདྲིའི་ཞི་མཐར་
 དང་དེ་རང་དོན་དུ་གཅིག་དུ་སྦྱར་ལེན་པ་ཞི་མཐར་སྦྱང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དཔེར་ན་སྟོག་འཚོ་བའི་ཐབས་ངན་པ་འཕྲ། ཐ་ཆད་ལ་མཐར་བཤད་པ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། སྤང་པ་ནི་འཚོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 མཐར་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སྤང་མའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཐ་ཆད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ། །ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དེ་སྤང་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་
 མཐར་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། མདོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཚུ་རྩལ་གྱི་མཐར་མ་ལགས། ཞེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། གཉིས་
 ཀའི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པ་ལགས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོགས་ཀྱི་ལག་
 རྗེས་སོ་སོར་བཞག་མི་རིགས་ཐལ། དེ་མདོ་ཆོན་གསུམ་གའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལག་རྗེས་སོ་སོར་མེད་ན། མཐར་གསུམ་སོ་
 སོར་མདོ་ལས་བཤད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོས་ཚུ་རྩལ་
 སྤང་མཐར་འགོག་གཉིས་པས་པ་རྩལ་ཞི་མཐར་འགོག་གསུམ་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མཐར་ལ་གནས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྟོང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་སོ་

སོར་བཞག་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱི་
 ཤེར་ཕྱིན་ནི་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་
 བར་ན་ཡང་མི་གནས་པ་ལགས། ཞེས་སོ་སོར་ཕྱི་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱན་རྫོབ་ལ་རྟོས་པའི་སྤྱིད་ཞིའི་
 མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་རེ་
 རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོང་ཉིད་གཅིག་ཕྱར་སྒྲོམ་ན་ནི་མཐར་
 ལྷུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་
 མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ་
 དང་ཐབས་རྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། མ་པམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཀྱང་བསྐལ་བ་དུག་ཅུར་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སྦྱབ། ཅེས་པ་ནས། དེ་
 ལ་ནི་མི་སྦྱོར་པོ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
 རྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གྱིས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་སྦྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤར་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་འཆང་
 མི་རྒྱ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཛད་པ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། ཐབས་ཀྱིས་བསྐང་ན་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཁོ་ན་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་
 འགོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱིན་
 དུག་གི་ཐབས་མེད་པར་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་བསྟན་ན་ཐེག་
 དམན་གྱི་མྱང་འདས་སུ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་མི་གནས་པའི་མྱང་
 འདས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་
 དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཐབས་ཀྱིས་མ་བྱིན་
 པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཙམ་བསྟན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདྲོད་པའི་མྱ་
 ངན་ལས་འདའ་བར་སྤྱང་བས་འཆིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་དེ། མི་གནས་པའི་མྱ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐབས་དང་བལ་བའི་ཤེས་
 རབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་སྤྱིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མདོ་ཆེན་དང་པོ་གཉིས་ཀའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་དེ། དེ་ཁོ་ན་བསྟན་ན་འཕགས་ལམ་ཙམ་ཡང་མི་ཐོབ་
 པས་ཤིན་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་
 ལས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲིམ་རིམ་
 བར་བ་ལས། ཐབས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་སྐྱེ་
 བའི་ས་ལས་མི་འདའ་བས་ཤིན་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་
 སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་བཅར་ན། འོ་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་
 སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་གཅིག་དགོས་
 པ་གང་ཞིག བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་
 འགྲེལ་ཆེན་དང་ལེགས་ལྡན་གཉིས་ཀས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 ཚུར་རོལ་གྱི་འཁོར་བར་མ་ཡིན་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྒྲིང་བོ་ལས། སྐྱོན་མཐོང་ཕྱིར་ནི་སྤྱིད་པར་མིན། །བརྩེ་
 ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་མི་གནས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། སྤྱིད་
 པ་ན་ཡང་གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུབ་སྟེ། དེའི་རང་འགྲེལ་
 རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སྐྱོན་དང་ཉེས་དམིགས་མང་བོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྤྱིད་པར་

གནས་འཆར་བར་མི་བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་
 པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡང་འགོ་བར་མི་བྱེད་
 དེ་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་སྒྲངས་པ་དག་ནི་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་
 ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དྲི་མ་དག་གིས་མི་གོས་
 པར་སྲིད་པ་ན་ཡང་གནས་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཐའ་
 དཔྱད་ནོར་བུའི་བྱང་བ་མཁན་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་ལ་
 ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། འཁོར་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དོན་
 དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། ཆད་པའི་མྱ་ངན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་
 ཞི་མཐའ་དང་། དེ་ལ་སྒྲང་བུའི་གཙོ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་
 དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཟེར། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་
 མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་དེ་སྲིད་
 མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། དེ་
 རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན་ དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་གང་གི་ཡང་སྲིད་མཐའ་མི་
 གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་ཐབས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་
 པར། འཁོར་བ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། དོན་དམ་ལ་
 ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་གནས་པས་བྱབ་བར་ཐལ། བྱོད་ལ་གནས་པ་དེ་དོན་དམ་
 ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
 འཁོར་བ་བདེན་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་

ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་
 ཞེའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཐབས་ཤེས་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་འཕགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་རྒྱུ་
 ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་དམ་བཅའ་བྱི་མ་གཉིས་
 འགོག་སྐྱེའོ། །ཡང་དེ་དག་གི་རྩིས་འབྲང་མང་བོ་ན་རེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་ཆ་འདིར་བཟུན་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་
 དང་། དེ་ལ་གནས་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་གནས་པའི་ཆད་དང་།
 སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་
 ཞེན་པའི་ཆ་ཞི་མཐའ་དང་། དེ་རྒྱུ་ལ་ལྡན་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་ཆད་ཟེར་ན།
 འོ་ན། འཁོར་མཐའ་དང་འཁོར་མཐའ་སྤང་བའི་ཆད་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མཐའ་གནས་པ་དང་ཆད་
 མཐའ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་འཕེན་
 པ་ཆོས་ཅན། ཆད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་། ཆད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆད་མཐའ་སྤང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་
 གནས་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཅམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་
 འཛིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཏུ་གཉེར་ནས་འཛིན་
 པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཅམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 དོར་བྱར་འཛིན་པར་ཐལ་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་
 ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཆད་ཏུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འོག་མིན་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཆད་ཏུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་
 བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་
 ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་ན། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆེད་
 དུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་
 སྤང་བྱར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཞེ་མཐའ་ལ་གནས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྤང་བྱར་རྟོགས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གང་ཞིག་ཆད་པའི་མྱང་
 འདས་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་ན། ཞེ་མཐའ་མི་གནས་པར་ཐལ། མི་
 གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷགས་ལ།
 མྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་
 ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་རྟོགས་དཀར་གསུངས་པས་
 དངོས་པོ་དང་ཏྲག་པ་མྱང་འདས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། དངོས་མེད་འཁོར་བར་སྐྱར་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་འཁོར་བར་སྐྱར། ཆད་པ་མྱང་འདས་ལ་
 སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཏྲག་པ་དང་
 ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚུ་རྣམས་ལ་མཐའ་ལ་
 མིན། །ཞེས་པའི་གོ་རིམ་བསྟོན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྤར་
 འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་ཏྲག་ཆད་དུ་བཤད་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 རྒྱ་མཚན་སྤར་མ་གཉིས་གོ་བསྟོན་ནས་སྐྱར་བ་ནི། གཞུང་འདིའི་དོན་མ་ཡིན་པར་
 རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་

བཤད་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྤྱི་མཐར་གནས་པ་དང་།
 སྤྱིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་ཞི་མཐར་གནས་པར་བཤད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནི་ཞེས་
 པ་ཡིན་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་ལས། རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱིང་བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་དངོས་
 པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་
 པ། ཞེས་པས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང་། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་འདས་གཉིས་
 བཤད་པའི་གོ་རིམ་བསྒྲག་པ་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱུང་གི་བཤད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང་།
 འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་འདས་བཞི་བོ་གོ་རིམ་ལྟར་བྱས་ནས། སྤྱིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་
 དང་བྲལ་། ཞེས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་སྤྱིང་ལ་བྱུང་ཡང་གོ་རིམ་བསྒྲག་ནས་ཤེས་རབ་སྤྱིང་
 ལ་བྱུང་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྤྱིང་བརྩེ་བ་དང་
 བྲལ་བ་སྤྱིང་ལ་བྱུང་ཡང་སྤྱིང་སྤྱིར་གྱི་ངོར་ཡིན་པས། ཤེས་སྤྱིང་ལྟར་ཤེས་རབ་
 དང་བྲལ་བ་དང་པོར་གདོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་རབ་དང་
 བྲལ་བ་ཡང་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཞེས་བཤད་མི་རིགས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟག་
 སྐྱེས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་རང་གི་མཉམ་བཞག་མི་
 རྟག་སྐྱེས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འཛིན་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བའི་ལྷག་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་རང་གི་ཐེག་པས་ཉོན་མོངས་སྤྱིང་མི་ཐུབ་པར་
 ཐལ་ལོ། དེའི་མཉམ་བཞག་བདེན་འཛིན་གང་ཞིག་སྤྱིང་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་བྱང་སེམས་སྤྱིང་ལྟར་ཡིན་ན་རྩ་
 ལྟར་འབྱུང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། སྤྱིང་པའི་ཐེག་པའི་
 ཆགས་ལ་སྐྱེས། སྤྱིང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་བདེན་འཛིན་དུ་
 འདོད་པ་ནི་རྣ་བར་མི་འོང་བའི་ཆོག་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་དག་གི་
 མཉམ་བཞག་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱོད་ན་འདྲེས་ཅུང་
 དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །བདེན་འཛིན་གང་ཞིག་རྟོག་མེད་ལྷག་ཤེས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་བྲལ་མ་
 འབྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 རིགས་ཐེག་ལས། མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྱུལ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་དེ། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆད་མ་མདོར། རྣལ་འབྱོར་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། ཁ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅུ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། མ་འདྲེས་པ་དང་ཅུ་སྒྲའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་རྣམས་མིང་དང་མ་འདྲེས་པར་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ཤིང་རྟ་
 ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཤེས་པས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། མི་རྟག་པའི་དོན་མཐོང་
 གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། མི་རྟག་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སྤིང་མཐར་ལྷང་བའི་ཆད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅུ་ལ་གཅིག་
 དུ་ཐོབ་བྱུང་ཞེན་པ་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་
 སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་པར་ཐལ། དུམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 དེ། དེར་མ་ཟད་སྤིང་རྩེ་དང་སྤོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས་མྱང་
 འདས་དོན་གཉེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མ་

ཟད་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས། བེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་སྒྲོ་བྱ་མང་མོ་དེ་གི་མང་དོགས་དེས་ཤེས་པར་གྱིས།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ། སྤྱི་ཁྱིའི་མཐའ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལ་
གནས་ཆོད། དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་མཆོད་ཉིད་
བཤད་པ་དང་། དེའི་དབྱེ་བ་གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱགས་གྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་
པ་དང་ལྟ། དང་བོ་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་
བའི་འཁོར་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྒྲོས་པའི་སྤྱི་མཐའ་དང་། འཁོར་མཐའ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱི་པའི་རྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུ་དང་ཉན་རང་རྒྱན་གྱི་འཁོར་བ་
རྣམས་མཆོན་གཞི། རྣམ་བཤད་ལས། རྩ་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་སྒྲོས་པ་སྟེ་རྩ་
ངོས་ན་ཡོད་ཀྱི། འཁོར་བ་ཆད་པའི་ཕར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །ལས་ཉོན་གྱིས་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་ནས་རྒྱུ་རིང་བོར་ཁྱགས་པའི་འཁོར་བ་
དེ། འདིར་བསྟན་རྩ་རོལ་འཁོར་བའི་རྟག་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་རྟག་མཐའ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྟག་མཐའ་ཡིན་པ་མི་སྤྱི་ཅིང་འདིར་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་འདིར་བསྟན་རྟག་མཐའ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
ཡུན་རིང་བོར་འཁོར་བར་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། རྒྱན་རིང་བོར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟག་དངོས་ཀྱི་མཐའ་ནི་
མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་ཟད་སྒྲིང་རྗེ་
དང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱི་ཟུང་འདས་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྒྲོས་པའི་པ་
རོལ་ཞི་མཐའ་དང་ཞི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་
ཟད་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པས་ཐོབ་པའི་ཟུང་འདས་
སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་མཇུག་གི་ཆ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་ཆད་
མཐའ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མཐའ་གཞི་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།

དེ་ཟད་པའི་མཇུག་ཆ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་
 ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
 པ་དེ། འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་པའི་སྤང་
 འདས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་ཞེ་མཐའ་
 ཡིན་ཏེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་གྱི་སྤང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་
 པར་དོར་བྱར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྲིད་ཞིའི་
 མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པས་མི་མཐུན་
 པའི་སྒྲུགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་
 བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་སྲིད་པར་ལས་ཉོན་ཏུ་མ་ཟད་སྦྱང་རྩེ་དང་སྟོན་
 ལམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་
 པའི་སྲིད་མཐར་སྤང་བའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱད་ལ་ལྷན་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་
 བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་རིམ་བར་བ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་
 འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་
 བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བས་རང་གཅིག་བྱའི་དོན་ཏུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅམ་
 གྱི་སྤང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་ཞེན་པ་དེ། ཞེ་མཐའ་ལ་གནས་པ་
 དང་སྤང་བའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤང་བ་དང་གནས་པ་སྟོའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ།
 སྟོམ་རིམ་བར་བ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བས་
 ཐབས་དང་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ཏུ་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་
 གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤུགས་ལ་ཞེ་མཐར་སྤང་
 ཆད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་སྤང་བའི་ཆད་
 ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་མེད་ཅིང་རང་དོན་ཏུ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་

དམ་པར་དོན་བྱར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ལ་སྟོན་བའི་ཞི་མཐར་
 ལྷུང་པའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་མེད་ཅིང་རང་གཅིག་བྱའི་དོན་དུ་ལྷུང་
 འདས་ལ་དོན་དམ་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲུང་བྱར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་བཤད་ལས། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་དུས་གསུམ་མཉམ་
 པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས། ཉི་ཆོ་བའི་ཡུམ་
 རི་འཁོར་འདས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་དོན་དམ་པར་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྷུང་ཚད་གཉིས་ཀ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་རྟག་སྟགས་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དེ། ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྟོན་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྲིད་རྩ་
 འཛམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟོན་རིམ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཚྲགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་འཁོར་བར་ཡང་
 མི་ལྷུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྩི་ཆེ་ཆོན་པོ་ནི། ཀྱན་
 རྫོབ་ལ་སྟོན་པའི་ཞི་མཐའ་དང་ཚད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་
 གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡང་སྤངས་ནས་མི་གནས་པའི་ལྷུང་འདས་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར། སྟོན་རིམ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོབས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྲགས་
 རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཚད་མེད་པའི་དབང་གིས་སྤངས་ལས་འདས་པར་ཡང་མི་ལྷུང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་སྟོབས་བསོད་ནམས་ཅན་ཚད་མེད་
 པའི་དོན་དུ་ཞིང་སྟོབས་སྐྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤར་བཤད་ཟིན། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། དོན་དམ་པར་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལྷུང་བའམ་གནས་པ་
 འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེས་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དུས་གསུམ་གའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་
 བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས།

ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་གཉིས་ཀར་དམིགས་པ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 བྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་དང་བུལ་བ་ཞེས་པས་འཁོར་འདས་བདེན་པར་མ་དམིགས་
 པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་བདེན་གྲུབ་འཁོར་འདས་ལ་མ་སྦྱར་བར་སྤང་སྤང་
 ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཞོར་ས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་གཉིས་
 གཞི་གཅིག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོན་པའི་
 སྲིད་ཞིར་སྤྱང་ཚུལ་འདྲ་ཡང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་དོན་དམ་ལ་སྟོན་པའི་
 མཐར་སྤྱང་བ་མི་འདོད་ཅིང་ཉན་རང་སོ་སྟེ་རྒྱལ་བོ་སྤྱང་བར་འདོད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གཞི་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 འཕགས་བཞིའི་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་བཞི། རྟོགས་རིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་གི་
 རྟོགས་རིགས་གཉིས་ཡོད། ས་མཆོམས། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་
 མ་བྱུང་སྟེ། དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྒྲོ་སྤང་གི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསམ་སོགས་དང་། ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ནམས་གཞི་ཤེས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ལྷ་བ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ།
 འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་རང་གི་མཐོང་
 སྒྲོ་མ་མི་སྒྲོ་བ་ལམ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཉན་
 རང་དག་བཅོམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་ཅིང་ཐེག་
 དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་
 ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མ་དང་།
 བྱང་སེམས་སྟེ་འཕགས་གཉིས་དང་། སངས་འཕགས་བཞི་ཀའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་བཞི་

ཡོད། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་ལྷག་བསམ་ནས་སངས་རྒྱས་
 གྱེ་སའི་བར་དུ་ཡོད། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཁེང་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
 པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱེ་གཞི་ཤེས་གྱེ་མཚན་
 ཉིད། དེ་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
 པའི་གཞི་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་སྟེ། བདེན་འཛིན་གཙུག་པོ་མི་སྤྱིང་བར་རྒྱད་ལ་
 ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཁེང་དེ་དེས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་ཅིང་ཐེག་དམན་གྱེ་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱད་གྱེ་མཐུན་པ་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱེ་གཞི་ཤེས་གྱེ་
 མཚན་ཉིད། དེ་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། ལྷག་བསམ་རྒྱད་
 ལྷན་གྱེ་འཕགས་རྒྱད་གྱེ་གཞི་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་ ས་མཚམས། ལྷག་བསམ་
 རྣམ་དག་རྒྱད་ལ་སྦྱོས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱེ་སའི་བར་འཛིན་གཞི་ཤེས་འདི་
 གཉིས་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱད་པའི་སློབ་དཔོན་མང་སྟེ། དུམས་
 ཆོས་གྱེ་རྩེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱིང་ལས། དེའི་རྩེས་སུ་འབྲང་ནས་
 ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་སློབ་གྲོས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་པ་ནས། སློབ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་ཞི་འཆོ་དཔོན་སློབ་དང་འཕགས་སང་
 རྩེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་ཕར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་རང་གིས་ཆོས་
 གྱེ་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
 གིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་གྱེ་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱེ་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ལ་སྤྱིང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡང་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། བསྐྱེ་བ་ལས། གང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་

བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཆོས་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་
 ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་དང་། དབྱུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། གང་
 ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད། །ཅིས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་སྤྱི་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་
 དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱེངས་ནས་
 མཁའ་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ཅན་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་
 གསུམ་གྱིས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་
 དབྱེངས་སུ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནས་མཁའ་དང་འདྲ་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་
 གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་བྱའི་
 ལམ་དང་བསེར་བྱའི་ལམ་དང་ཉི་མའི་ལམ་གསུམ་འབྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཤེལ་པས་ཀྱང་། རྣམ་མཁའ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་
 དེ་བྱའི་ལམ་དང་བསེར་བྱའི་ལམ་དང་ཉི་མའི་ལམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཚུལ་འདི་རང་རྒྱུད་པའི་འཕགས་སེང་གིས་རིགས་བཤད་ཚུལ་ལའང་སྤྲོ་མ་
 སྤྲོ་མ་དག་གིས་གསུང་སྟེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་བདུས་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་
 བས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་འདོད་
 དེ། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་དགོངས་པར་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་གསུམ་དང་ཞེ་བ་
 ལྷ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས།
 དེ་ལྷ་ན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་གསུམ། ཇ་ཡ་ཨ་ནན་ཏ། སྟོབ་དཔོན་ཞེ་བ་ལྷ། ཤེར་
 འབྲུང་། དག་བ་ལྷ། བེ་མ་ལ་མི་ཏུ་རྣམས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྲོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 ཚེས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ལ་སྟོན་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་འགལ་
 བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚཱགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་བདེན་
 འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་ཡུམ་
 ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་
 སྒོ་ནས་དེ་ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
 འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
 ཚེས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་གི་མཐུན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་
 བཅིངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉན་རང་འཕགས་པར་
 བདེན་འཛིན་སྤྲོད་བའི་གཉེན་པོ་མེད་པས་དེས་བཅིངས་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པས་རང་ལམ་དུ་དེ་སྤྲོད་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 རང་ལ་འོ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་
 མཐོང་སྒོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤྲོད་བར་མི་བྱེད་
 པར་ཐལ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་པ་
 དང་སྒོམ་ལམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤྲོད་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེའི་
 རྒྱུད་དེས་བཅིངས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ། གཉེན་པོ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་འདིར་བསྟན་གཞི་

ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཚ་བར། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལྷགས་ལ། ཁེས་
 སྒྲུག་གི་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། དེ་གཉིས་སྐབས་གསུམ་
 པའི་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་
 བྱལ། འདྲི་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར་ན་འདྲི་མ་བྱལ། འདྲི་ན། གཞི་ཤེས་དེ་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་མངོན་རྟོགས་
 བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས།
 རྟོགས་བྱུང་སྟེ། ཚ་བར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་
 དག་བཤད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་བཟུང་བུའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར།
 འདྲི་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་ཤུགས་བཟུང་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྒྱུ་གི་
 དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གི་
 ཆོས་བརྒྱ་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གི་ཤུགས་
 བཟུང་བཟུང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་པའི་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདྲི་མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་གཉིས་ཆོག་དོན་ཡན་
 ལག་གི་སྒྲི་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཏན་ལ་དབབ་
 བུའི་གཙོ་བོ་རིགས་ཅན་གསུམ་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ། ཁེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

སྒྲུས་པ། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ལྟ་བུར་རབ་བཙོན་གྱང་། །

ཐབས་མཁས་བྲལ་ན་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་ན། །

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བཟང་པོ། །

དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་བའི་ལམ་ཆོལ་

རིགས། །

མཁས་ཀྱང་པ་མའི་གངས་མཐའ་མེད་པའི་འགྲོར། །
 ཤེས་བཞིན་རང་ཉིད་གཅིག་བྱའི་ཞི་བདེའི་དབྱིངས། །
 ལ་ཞུགས་མ་རྣམས་འཁོར་བའི་ངང་ཚུལ་འདི། །
 འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤང་བའི་ཚུལ་ལ་ཉེ། །
 རང་ཉིད་འཆིང་བརྒྱས་བཅིངས་ཀྱང་མ་ལུས་འགྲོ། །
 སྒྲོལ་འདོད་དབྱགས་འབྲེན་རྒྱས་ལས་དང་པོ་དང་། །
 སྒྲོ་ངའི་སྤྱབ་རྒྱ་མ་གྲོལ་སྤང་འབྲེན་པའི། །
 ཀ་ལ་བིང་ཀས་སྐྱེ་དགྲ་ངོ་མཚར་བྱེད། །
 ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ། རབ་དབྱེ་དང་། རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་
 ཉོན་པར་། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱང་། འཕྲོས་
 སྒྱུར་མཐའ་དབྱུད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་མི་སྤྱོད་
 ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱལ་བའི་བར་དུ་
 རྣམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
 མ་ལྟ་བུ་དང་སྤྱལ་བ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཉོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 སྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྒྱ་ཡོད་དེ། དུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
 གསུམ། བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས། ཤེས་བྱེད་དཔའི་སྒྱུར་བ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཀུན་

རྫོག་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྔོན་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྟགས་བྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཏྟགས་རིགས་སུ་
 གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་ཏྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གཞི་ཤེས་སྦྱར་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སྔོན་ལུགས་ལ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་རྒྱན་
 རྫོག་པའི་སྔོན་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྔོན་ལུགས་
 ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒྲིམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཏྟགས་
 རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བཤད་པ་ནི་གང་གིས་ཟེན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་
 གྱི། གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཚན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུ་མ་ར་བྱི་ན་རེ། འདིའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་
 སྦྱར་ལམ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་ལྟ་

གློམ་སྦྱོང་འབྲས་སོགས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
 གྱེ། དེས་ན་ཇི་སྲིད་མཚན་མ་དེ་དག་སྦྱོང་བ་དེ་སྲིད་གློམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 འཕྲུང་ལས། ཇི་སྲིད་མཚན་མ་དེ་དག་སྦྱོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་གློམ་དགོས་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲུང་ལས། ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བརྩའི་བར་ལ་བཞག་
 གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱ་དཀར་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་གསུམ་
 ལ་བྱེད་པར་ཐལ། བྱ་དཀར་བ་གསུམ་ནི་གོ་ཆའི་དཀར་སྦྱོང་དང་། འཇུག་པའི་
 དཀར་སྦྱོང་དང་། གློན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པའི་དཀར་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བ་
 གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་གྲགས་ཆ་ལས། སྦྱོར་བ་དཀར་བ་
 རྣམ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་བ་གྱེ། དེར་དེ་ལྟར་བཤད་
 ཀྱང་མདོ་དང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་དཀར་
 བ་གསུམ་ཡུལ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེད་དུ་བྱ་
 དཀར་བ་རྣམ་མཁྱེན་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བ་བྱ་
 དཀར་བ་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལས་བྱ་དཀར་བ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་
 དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ལྔ་ལས། ཆེད་དུ་
 བྱ་དཀར་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་
 དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་གྱེ། རྣམ་མཁའ་གྲོལ་
 འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་བྱད་པར་འགྲོར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་
 ཟད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་དཀར་བའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ལ་
 སྦྱོར་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུར་
 དམིགས་པ་དེ་ཁོ་ནར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་

ལྷང་ལས། སྒྱུར་བ་བྱ་དགའ་བ་ཉིད་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་། བྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བས་ལམ་ཤེས་སྦྱེད་དགོས་ཀྱང་
 རྣམ་མཁའ་བར་སྤང་ལ་བཏེགས་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་སྦྱེད་བྱེད་མེད་
 ཅིང་ཐ་སྦྱང་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས་། གང་དག་དེ་ལ་
 འབད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་མཁའ་བར་སྤང་ལ་འདེགས་པར་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་
 བར་འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས།
 ལས་བྱ་དགའ་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་གང་དག་དེ་ལ་རྩོལ་བར་
 འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ཤེས་
 པར་བྱས་ནས་སྟོན་དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་བསྟན་བྱ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྦྱང་དུ་
 སེམས་ཅན་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས། གང་དག་དེ་ལ་རྩོལ་བར་འདོད་པ་
 དེ་དག་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་འཕྲེང་ལས། བྱ་དགའ་བའི་ཚུལ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
 རྣམ་སྒྲར་བཤད་པ་ཉིད་མདོ་དང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་འགྲིག་
 གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྒྱུར་བ་དང་བོ་དགུ་མཉམ་
 བཞག་ནས་གཙོ་ཆེར་སྒྲོམ་ཞིང་བརྩུ་བ་རྗེས་ཐོབ་ན་སྒྲོམ་ཟེར་ན། འོ་ན། དང་པོ་
 དགུ་མཉམ་བཞག་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་དུས་སུ་སྒྲོམ་པར་ཐལ། དེ་དགུ་མཉམ་
 བཞག་གི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། མཉམ་བཞག་ནས་
 མཁའ་ལྟ་བུ་དང་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་གཟུངས་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 མཁའི་དཀྱིལ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ་། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་
 ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་།

གཟུགས་སོགས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་། །གཟུགས་སོགས་ལ་མ་རྫོགས་པ་
 དང་རྫོགས་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་དོན་
 དམ་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་
 གསུམ་དང་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷག་མ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་རྟོགས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་
 ལས། སྒྱུར་བ་བརྒྱ་བོ་འདི་རྗེས་ཐོབ་གཙོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བདེན་ཞེན་འགོག་
 པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་རྗེས་ཐོབ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
 སྟེ། རྗེས་ཐོབ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་རྩུན་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 འབྲེང་ལས། དེ་དག་དུ་ཞེན་ན་དེ་ཡང་དགག་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྤྲོ་བ་ལུགས་
 གང་རུང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་ཅིང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འདིར་བཟླན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
 འདིར་བཟླན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད། གོ་ཐོབ་བྱས་ཏེ། རྩོད་
 ཆོ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འདིར་བཟླན་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་དེ། འདིར་བཟླན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད། མི་རྟག་
 སོགས་བརྒྱ་དྲུག་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་དེ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་
 སེམས་དཔའི་སྒྱུར་ལམ་ལྟ་བུ་མཆོན་གཞི། འདིར་བཟླན་སྒྱུར་བ་ལ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
 བས་མ་བྱབ་ཅིང་། དབྱེ་ན་བརྒྱ། ས་མཆོམས། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་
 མཐའི་བར་དུ་ཡོད། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྤྲོ་བ་ལུགས་གང་རུང་

ལ་ལོག་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ། རྒྱགས་བསྟན་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་
 མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་དོན་གཅིག་སྟེ། འགེལ་བ་ལས།
 རྒྱགས་ཀྱིས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སྒྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣང་བ་རྣམ་བདུན་བརྒྱད་
 རྟོང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འགེལ་ཆེན་ལས། དངོས་སུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེར་བར་མ་བྱག་ཆ་བསྟན་ནས་སྤྱི་གསུམ་གསུམ་རྒྱགས་ལ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་བ་ལས་གསུངས་ལ།
 འདྲིར་ནི་མདོར་བསྟུ་བར་བཞེད་པའི། རས། བར་མ་བསྟན་པས་ཐོག་མ་དང་ཐ་
 མའི་གསུམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཚུལ་ནི།
 ཟག་བཅས་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་བྱབ་སྟེ།
 བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆི་ལམ་བཞིན།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་བྱ་མོ་གཞོན་ནུའི་ཆི་ལམ་ན། །བྱ་པོ་བྱང་
 ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ན། །བྱང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། རྒྱ་
 རྒྱུན་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱ་མའི་
 རྟ་སྤང་སོགས་བཞིན། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྒྱ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་
 རྒྱལ་ཏེ། །རྟ་དང་སྤང་བོ་ཤིང་རྟ་སྤྲ་ཆོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རྣང་བ་གང་ཡང་
 མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་དོན་དམ་
 པར་མེད་དེ། བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་བའི་རྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 རྟིག་རྒྱལ་ཆུར་རྣང་བ་བཞིན། ཉིང་འཛིན་ལས། རྟིག་རྒྱལ་ནི་ཆུར་ནི་ཡོང་མེད་
 ན། །སེམས་ཅན་སྒྲིངས་པ་དེ་ལ་འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བདུང་བར་
 ཡོང་མི་རུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་

བདེན་པར་མེད་དེ། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 བྲག་ཆ་བཞིན། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་མེད་ག་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་འདུག་སྟེ། སྤྱི་ལོར་སྤྱི་
 ཞིང་གད་མོ་ཚོད་པ་ལ། བྲག་ཆ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་གང་ཡང་མེད། ཁོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །དེ་བདེན་པར་མེད་དེ། སྤང་ཡང་
 བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འཕྱོས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། རྒྱ་ཆ་བཞིན། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་ཆེ་ཤར་
 བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་དྲངས་པའི་མཚོར་སྤང་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱི་ཡི་ནང་དུ་
 འཕྱོས་པ་མེད། ཁོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །དེ་
 བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཉེན་མེད་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ཡུལ་གྱི་ཁྱབ་པར་དང་སྤྱིན་དང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ལས་དྲི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་སྤང་
 བ་བྱུང་བ་བཞིན། དེ་བདེན་པར་མེད་དེ། རོན་དམ་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་
 བྱེད་པར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་བ་རྣམས་འགོ་འོང་དང་སྤྱི་
 བཟོད་སོགས་བྱེད་པར་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཕྱི་མ་གཉིས་སྟོན་པར།
 མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྤྱི་ལོ་བ་དྲི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། ཁྱི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྤྱི་མ་ཇི་
 བཞིན་དུ། ཁཛམ་མ་སྒྲིམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ཁོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
 ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདྲི་སྒྱུར་བ་བཅུ་ཐེག་དམན་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་བཟུན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་བཟུན་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། རྟོགས་བཟུན་ལ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་བཟུན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲི་སྒྱུར་ལམ་འདུལ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲ་
 རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྱུར་
 ལམ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་
 འདྲི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་བཟུན་གཙོ་བོ་དེ་

ལྟར་དང་། ཕལ་བ་ལ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་མི་རྟག་
 སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་རྒྱ་
 མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 རྟགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་མ་བཀག་པར་སྒྲོམ་པར་
 བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཆེ། བདེན་འཛིན་བཀག་ནས་
 བསྒྲོམ་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་མི་འཆིང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བསྒྲོམ་པས་དེས་བཅིངས་
 པར་བཟུན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀྱུ་མ་ར་གྲེས། སྒྱུར་བ་དང་མཉམ་ཉིད་ས་
 མཆམས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ས་མཆམས་སོ་སོར་བྱེད་
 པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། གསེར་
 འབྲེང་ལས། དེ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་དྲོད་དང་རྩེ་མའི་དབང་པོ་བཅུ་འོ། མཉམ་པ་ཉིད་
 ནི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་སྟོབས་བཅུ་འོ། ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་མེད་
 ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། རྣམ་བཤད་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི་
 སྒྱུར་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་པས་སྒྱུར་བ་དེ་དང་ས་མཆམས་སོ་སོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྒྱུར་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེས་ན་དེ་གཉིས་ས་
 མཆམས་མི་གཅིག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། ཉི་ལྟང་
 ལས། ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བཤད་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་རྣམས་སུ་མི་བྱེད།
 གཟུགས་ཀྱིས་རྣམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་རྣམས་སུ་མི་
 བྱེད། གཟུགས་ལ་རྣམས་སུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཆེ། དེ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་ཆེ། དེ་བཞིན་སྒྱུར་ལམ་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ཐོབ་པ་ལ་རྣམས་སུ་བཀག་པས།
 རྟོགས་པ་པོ་དང་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་བཞིར་བཤད་

པའི་ཕྱིར་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟོགས་པ་པོ་དང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་མི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས། རྣམ་བཞི་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི་སྦྱར་
 བའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་གསུངས་པས། ཁྱེས་གསུངས་སོ། ། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 རྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་གཉིས་ས་མཆོམས་མི་གཅིག་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་
 རོ། ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་སྟོན་པར། རྩ་བར། གཟུགས་
 ལ་སོགས་ལ་སྒྲིམ་མེད་པ། རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། ཅེས་བྱུང་། འཕྲོས་
 དང་མཐའ་དབྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་ལ་སྒྲིམ་སེམས་སུ་མི་
 བྱེད། ཅེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྒྲིམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་སྟོན་
 པར་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཆོན་མཆོན་
 དང་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་སྦྱར་
 བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་ཐལ་། དེའི་
 འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་སྒྲིམ་
 པའི་ཡུལ་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། གླུ་བས་
 འདིའི་མཉམ་ཉིད་བདེན་འཛིན་འགོག་པའི་སྦྱར་བའི་ཡུལ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 དེ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་བཅོམ་བྱེད་སེམས་དཔའི་བདེན་འཛིན་འགོག་པའི་སྒྱུར་བའི་
 འཛིན་སྤངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་
 འགོག་པའི་སྒྱུར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་འཛིན་སྤངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྱུར་བ་དེའི་འཛིན་སྤངས་སྒྱུར་བ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་
 འཛིན་གྱི་འཛིན་སྤངས་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཚས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པ་བདེན་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དང་བདེན་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་
 དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་བྱགས་པའི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་
 ཞེན་འགོག་པ། སྒྱུར་བ་དེའི་འཛིན་སྤངས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཉམ་
 ཉིད་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཉམ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུངས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཙུ་
 བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་སྒྱུར་བ་བཅུའི་སྒོ་ནས་བཞི་བཅུར་བཤད། ས་མཚམས།
 ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །

མཐོང་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྒོ་མ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། སྤྱག་བཟུལ་ལ་སྟགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་པ་

བས། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ། །ཞེས་བྱང་། འཕྲོས་དང་སྒྱུར་བ་མཐའ་
 དབྱུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་རྟག་
 ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྒྱུང་ན་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་སྒྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱང་།
 གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན་།
 འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་འཕེན་
 པར་བྱེད་པའི་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྒྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ།
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱལ་སྟེ། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདའ་བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། དེ་འདྲ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན་། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདའ་
 བྱེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་

བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད།

སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཆན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྟོན་པར། འགྲེལ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་། བོད་ཁ་ཅིག་གི་གཉལ་དང་བཟང་པ་སོགས་ན་
རེ། འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཉན་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནར་བྱེད་ཟེར་ན།
འོ་ན། ཉན་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་
དུ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱས་ནས་འདའ་བའི་འདའ་བྱའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའ་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། ཉི་ལྷང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའ་ཞེས་གསུངས་པས་ན་འདི་ནི་གཞན་གཙོར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
དང་ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་གཉིས་འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཕགས་པ་དང་སློབ་
 དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདྲིད་ན། འོ་ན་
 ཉན་རང་གི་སློམ་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཅུང་
 བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གདམས་པའི་ཕྱིར། འདྲིད་ན། བྱང་སེམས་ལ་མཐོང་ལམ་མན་
 ཆད་དུ་ཉན་རང་ལམ་དུ་ཞུགས་ཞེས་གདམས་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲིད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། འདྲིའི་མི་སྟོན་རྒྱུ་སློམ་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཞིག་དང་
 ཐེག་དམན་གྱི་སློམ་ལམ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སློམ་
 ལམ་ཁོ་ན་མི་སྟོན་རྒྱུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲིད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སྟོན་
 རྒྱུ་སློམ་ལམ་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།
 དེ་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་སློམ་ལམ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རྟོགས་དཀའ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
 ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་སློམ་པའི་ལམ་སོ་སོར་མེད་ཅེ་ན།
 ཞེས་པའི་དྲིས་ལན་དུ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུན་ཚྭ་གས་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བཞུས་ནས་འདའ་བར་བྱོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། ལན་དང་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློམ་
 ལམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ལན་གཉིས་པས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་
 དཀའ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སློམ་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། ལན་གཉིས་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་
 མ་བཞུན་ཀྱང་གོ་སླ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། གཉིས་པ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱར་བ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདྲིར་དངོས་སུ་མ་

བཟུན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་སྒྲིམ་ལམ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུ་དེ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བཟུན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
 ཡིན་ན། ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ཡིན་
 ན། བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་པས་གཙོ་བོར་མི་སྒྲིམ་པས་བྱུང་བེད་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་
 འོ་ན། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྐྱེད་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་གོམས་པ་ལྟར་
 ལེན་གྱིས་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ག་ཆུང་ཡོན་རྒྱུ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་
 རྒྱུ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་བསྒྲིམ་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་དེ། སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུ་སྒྲིམ་ལམ་བེད་ན། འོ་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཤེས་མཐོང་གིས་བཟུས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་
 དགོས། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་དགོས། འོ་ན། སྐབས་གསུམ་པར་
 བཟུན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་ན་ཡོད་དེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲར་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དེ་སྐབས་
 འདིར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤུགས་ལ་བཟུན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་
 རྒྱུ་དུ་སྦྱར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་ལན་རྒྱུ་བཟུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིམ་པ།

འཇམ་སྤིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་ཅེར། །

མཁྱེན་བཅེ་རུས་པའི་ཞབས་སེན་ངལ་གསོ་ཞིང་། །

ཡུན་ཆོགས་གྲགས་པའི་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་ཀྱན་འགོངས། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་དུས་ཀྱན་དགོ་ལེགས་སྟོལ། །
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ཤེས་དོན་མ་ལུས། །
 སྤ་ཞིབ་འཕགས་སེང་དགོངས་དོན་སྒྱར་སྒྲངས་པས། །
 རྣམ་སང་པི་ཕང་བསྐྱར་བའི་སྒྲིག་མོ་དེ། །
 སྤྱགས་འདིར་འོངས་སམ་སྐྱེ་བྱའི་ཡིད་དབང་

འཕྲོག།

ཅེས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལོར་བྱའི་བྱང་
 མཛེས་མཁས་པའི་མགུན་རྒྱན་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་
 ཟེན་དོ། །

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག

རྒྱལ་བ་སྤྱི། ཁམས་གསུམ་གདུང་བ་ཡོངས་སེལ་ཚངས་པའི་སྟོང། །
 སྤེད་ཞིའི་འདོད་འཛོམས་པའི་བཞེད་དགོངས་སྟོལ། །
 རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟས་བྱས་པའི་ལེགས་བཤད་དྲིག། །
 དག་གསལ་དཔར་གྱི་རི་མོར་དྲངས་བའི་དགོས། །

རྒྱལ་ཀྱན་སྟོང་མེའི་ལྷ་བ་གངས་རིའི་མགོན། །
 རྒྱལ་བསྟན་ཀྱན་དའི་གཉེན་དུ་རྟག་བསེལ་ཞིང་། །
 རྒྱལ་ཁམས་སྤྱིགས་དུས་ཟུན་པའི་དཔུང་ཆོགས་ལས། །
 རྒྱལ་བའི་དགོ་ལེགས་སྤང་བ་འཛིན་གྱར་ཅིག། །

བཤད་སྐྱབ་འོད་སྟོང་བཀྲ་བའི་ཟེར་ཕྱོང་གིས། །

ཆོས་ཚུལ་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱས། །

ཞི་སྟོག་གཉིས་མེད་གཉིས་མེད་གསུངས་པའི་ལམ། །

མང་མང་འགྲོ་བའི་ཉེར་འཁོར་སླེན་གྱར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ཉེ་སྐབས་མགོན་ཉེ་སྐབས་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་ཐོ་རྒྱུ་
 འཆང་ཆེན་པོ་མཆོན་བཞེད་པར་དཀའ་བ་དོན་གྱི་སྒྲུང་དུ་མཆོན་ནས་སྟོན་ན་རྒྱུ་
 བཅུན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུང་ནས།
 དཔལ་ལྷན་བཀྲིས་སྟོ་མང་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་སྟོན་གྱི་ཤར་སྤྲུག་ས་ཆོས་སྤར་དུ་
 བཞུགས་སྐབས་པར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཐོག་མར་དཔེ་བསྐྱུན་གྱི་དཔར་བྱང་དུ་
 སྤྲུལ་བ་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་མཆོན་མར་བསམ་ནས་སྤར་ཡང་བཀོད་པའོ། །སྤར་མཆོ་
 ལྟོ།། །